66

ಮದಿಪು

ತುಳು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ

ಸಂಪುಟ-1 ಸಂಚಿಕೆ-2
ಮಂಗಳೂರು 5 ಜುಲೈ 2015
ಬೆಲೆ : ರೂ. 15 ಪುಟಗಳು : 92

ರ್ಟಕ ಸರಕಾರ

ಬೊಳ್ತೇರ್(ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ)ಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಮಿನದನದ ಉದಿಪನ

ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್ - ಹಿರಿಯೆರ್ನ ಕವಿಕೂಟೊ - ಕವಿಕ್ಲೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ

'ಚಾಲಿಪೋಲಿಲು' ಸಿನೆಮೊದ ಸಾಧಕೆರೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ - ಚಾವಡಿ ಲೇಸ್

ರ್ಟಕ ಸರಕಾರ

ಮದಿಪು

ಡಿ 66

ಪಗ್ಗು–ಬೇಶ–ಕಾರ್ತೆಲ್

ಪ್ರಧಾನ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ

ಸಂಪಾದಕೆರ್
ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ
ರಘು ಇಡ್ಕಿದು

ವ್ಯವಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕೆರ್
ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.

ಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಮಂಗಳೂರು

MADIPU Tulu Quarterly
VOL - 1, ISSUE - 2
Date : 05 July 2015
Pages : 92
KARTUL00019/10/1/2013-TC
Price : Rs. 15/-
MANGALORE

Printed by CHANDRAHASA RAI B. on behalf of Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy, Published by CHANDRAHASA RAI B. on behalf of Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy, owned by KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY and printed at AKRUTHI PRINTS, Light House Hill Road, Mangalore and published at KARNATAKA TULU SAHITHYA ACADEMY, TULU BHAVANA, BEHIND URVA POLICE STATION, ASHOK NAGAR POST, MANGALORE - 575 006, DAKSHINA KANNADA, KARNATAKA.
Name of the Editor : CHANDRAHASA RAI B. on behalf Registrar, Karnataka Tulu Sahithya Academy

ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಇಂಚ ಪಣ್ಪೆರ್

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲುಗೊರ ಬೊಳ್ಪುಗ್ ಕಣಪಿನ 'ಮದಿಪು' ಪತ್ರಿಕೆ, ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರ್ಚಯೊಗಾಪಿನ ಬೇಲೆನ್ ಒಂಜಿ ಇತಿಮಿತಿಟ್ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬಯ್ದ್ಂಡ್. ತುಳುಟ್ ಬರೆಪಿನಕ್ಲೆನ್ ಬೆರಿಬೊಟ್ಟುದು ದುಂಬರಿಪುನ, ಓದುನಕ್ಲೆಗ್ ತಿರ್ಲ್‌ದ ತುಳುತ ಬರವುಲೆನ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಬೇಲೆನ್ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಜತೆಟ್ ಅಕಾಡೆಮಿತ, ನಡಕೆ, ನೋಟ, ಬೆನ್ಪಾಟೊದ ಪೊಲಬುನ್ಲಾ ಕೊರೊಂದುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಸಂಗತಿಲೆನ್ ದಾಕಲೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿಲಾ ಗೇನ ದೀತ್ಂಡ್. ತುಳುತ್ತ ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆನ ಪರ್ಚಯೊನ್ಲಾ ಮಲ್ತೊಂದುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಕಲೆ ಈ ಮೂಜಿ ರಂಗೊಡು ದಿಂಜ ಸಾದನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನೆಂಪುಗ್ ಸಂದಿನಕ್ಲೆಗ್ ನುಡಿ ತರ್ಪಣೊನ್ಲಾ ನಡಪಾವೊಂದುಂಡು.. ಅಂಚ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲ್ದ ಈ 'ಮದಿಪು'ನು ತುಳುವೆರ್ ಓದಿಯೆರೆ ಬಯಕ್‌ದ್, ತಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್‌ಇಲ್ಲ್‌ಡ್ ಸಂಗ್ರಯಿಪುಲೆಕದ ಗುಣಮಟ್ಟೊನು ಮದಿಪುಡು ತೂವೊಲಿ, ತೆರಿಯೊಲಿ, ನನೊರ್ಯಗ್ ಪಣೊಲಿ. ಒಂಜೊಂಜಿ ಸಂಚಿಕೆಗ್ಲಾ ಚಂದಾದಾರೆರೆನ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿ ಕೇಣ್ಣಗ ಮದಿಪುನ್ ನನಲಾತ್ ಇಚಾರೊಡು, ಗಟ್ಟಿ ಬರವುಲೆಡ್ ದಿಂಜಾವೊಡು ಪಣ್ಪಿನ ಅಂಗಲಪ್ಪು ಅಕಾಡೆಮಿಗ್ ಸಾಜನೇ!

ವಿಶ್ವ ತುಳು ಸಮ್ಮೇಳನ, ವಿಶ್ವ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬ... ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡಪಾವುನ ತುಳು ಮಿನದನ ಲೇಸ್‌ಲ್.. ಇಂಚಿತ್ತಿನವು ತುಳುಟು ಪಾತೆರೊಡು, ತುಳುಟು ಬರೆವೊಡುಣ್ಪಿನ ಅಂಗಲಪ್ಪುನ್ ಉಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ಂಡ್. ತುಳುಟು ಎಡ್ಡೆ ಬರವುದ ಸಾಮರ್ತಿಗೆದ ತುಳುವೆರ್ ದಿಂಜ ಉಲ್ಲೆರ್. ಉಂದೆನ್ ತೆರಿಯೊಂದಿನ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಂಚಿನಕ್ಲೆನ ಬರವುನ್ ಮದಿಪುದ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಕೂಡುಪಾಡೊಡುಂದ್ ಬಯಕ್ಂಡ್. ಅಯಿಕಾದ್ 'ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತ–2015' ನಡಪಾಂಡ್. ಬೋಡಿ ತ್ತಿನಾತ್ ಪುರ್ಸೋತು ಕೊರ್ದೇ ನಡಪಾಯಿನ ಈ ಪಂತ, ತನ ಉದ್ದೇಸೊಡು ಗೆಂದ್ಂಡ್. ಊರು, ಪರವೂರು, ಪರರಾಜ್ಯೊದ ತುಳು ಸಾಹಿತಿಲ್ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯೆರ್. ಎಡ್ಡೆ ಬರವುಲೆನ್ ತೀರ್ಪುಗಾರೆರ್ ಅಜತ್ತ್ ಕೊರಿಯೆರ್. ಇನಾಮುಲೆನ್ ಕೊರ್ನಗ ಮೆಚ್ಚಿಗೆದ ಇನಾಮುಲೆನ್ಲಾ

ಕೊರೊಡಾಂಡ್.

ಪಂತೊಡು ಗೆಂದಿನ ಬರವುಲೆನ್ ಕೂಡಾದ್, ಜತೆಟ್ ಮದಿಪುಗಾದೇ ಬಯ್ದಿನ ಕೆಲ ಬರವುಲೆನ್ಲಾ ಸೇರಾವೊಂದು ಈ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಪ್ರಕಟ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾಂಡ್. ಮದಿಪುದ ಸಂಪಾದಕೆರಾಯಿನ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ ಬೊಕ್ಕ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಪಂತೊದ ಪಿರಾವುಡು, ದುಂಬುಡು, ಅಂಚೆನೇ ಈ ಸಂಚಿಕೆದ ಬೇಲೆಡ್ ಮನದೀದ್ ಬೆಂದ್‌ದೆರ್. ಸಂಪಾದಕೆರಿರ್ವೆರೆಗ್ಲ ಮೆಚ್ಚಿ ನುಡಿ ಪಣೊಂದುಲ್ಲೆ. ಪ್ರಕಾಶಕೆರಾಯಿನ ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ, ಮೆರೆಗ್, ಪಂತೊಧಪಗ ಬೊಕ್ಕ ಪ್ರಕಟಣೆದ ಪೊರ್ತುಡು ದಿಂಜ ಸಾಯ ಮಲ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಸದಸ್ಯೆರೆನ್ ಮುಲ್ಪ ನೆಂಪು ಮಲ್ತೊನುವೆ. ಈ ಮದಿಪುದ ಪಂತೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆದ್ ತಂಕ್ಲೆನ ತುಳುತ್ತ ಗೇನೊನ್, ತುಳು ಬರವುದ ಸಾಮರ್ತಿಗೆನ್ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ತಿನ ತುಳು ಸಾಹಿತಿ ಬಂದುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಪುನೇ ಬಯಕುವೆ.

ಈ ಸಂಚಿಕೆನ್ ಏಪೊದಂಚ ಪೊರ್ಲುದ ಒರು ಕೊರ್ದು ತುಳುವೆರ್ನ ಮನಸ್‌ಗ್ ಮುಟ್ಟಾವುನಂಚ ಬೆಂದಿನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ನಾಗೇಶ್ ಕಲ್ಲೂರು ಬೊಕ್ಕ ಕೂಟದಕ್ಲೆಗ್ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುದರ್ಡ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೆ.

ಕುಡ್ಲ
ಕಾರ್ತೆಲ್ 3 ಪೋಪುನಾನಿ, 2015

ಎಮ್. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್
ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

ಸಂಪಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪೊಸ ಆಡಳ್ತೆ ಕೂಟೊ ಒಂಜಿ ವರ್ಸೊದ ಕಜ್ಜೊನು ಪೂರ್ಲುಡು ಮುಗಿತ್ತ್‌ದ್ ಪೊಸ ವರ್ಸೊಗು ಕಾರ್‌ದೀತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚೆನೇ ತುಳುವೆರೆ ಪೊಸ ವರ್ಸೊಲಾ ಬಲಿತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ಬಿಸು'ಲಾ ಕರಿದ್ ತಿಂಗೊಲು ರಡ್ಡ್ ಕರಿಂಡ್. ಈ ವರ್ಸೊ ಸಮಸ್ತ ತುಳುವೆರೆಗ್ ಎಡ್ಡೆಂತಿನ ವರ್ಸೊ ಆವಡ್, ಎನ್ನಿನ ಕಾರ್ಯೊಲು ಒರಿದಿನ ಬೇಲೆಲು ಪೂರಾ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಕೋಡಿ ಎತ್ತಡ್ ಪಂಡ್‌ದ್ 'ಮದಿಪು' ಎಡ್ಡೆಪ್ಪುದ ಮದಿಪು ಬಯಕೊಂದುಂಡು.

ತುಳುವೆರೆಗ್ ಈವೊಡು ಬಾರೀ ಸಂತೋಸುದ ಸಂಗತಿಲು ಕೆಲವೊಂಜಿ ಗೇನೊಗು ಬತ್ತಿದಿಪ್ಪು. ಕುಡ್ಲದ ಪಾಂಪೈ ಶಾಲೆದ ಪದಿನೆನ್ಮ ಜೋಕುಲು ತುಳುನು 'ತೃತೀಯ ಭಾಷೆ' ಆದ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆದ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಗೆಂದ್‌ದ್ ಬೈದೆರ್. ಉಂದು ಸುರೂತ ತಂಡೊ ಪನ್ಪಿನ ಪೆರ್ಮೆಲಾ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ್. ಆ ಮೂಲಕ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯೊದ ಪತ್ತನೇ ತರಗತಿದ ಅಂಕಪಟ್ಟಿಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಲಾ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಮಣೆನ್ ಪಡೆಯೊಂಡಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಆಂಡ, ಉಂದು ಇಡೆಗೇ ಉಂತೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುನು ನನಲಾತ್ ಜೋಕುಲು ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಮೂಜಿನೇ ಬಾಸೆ ಆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆಕ್ಕ ಆವೊಡು. ಅಯಿಕ್ ಜೋಕ್ಲೆನ, ಜೋಕ್ಲೆ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಉಮೇದ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಸಾಲೆದ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಕುಲೆನ, ಊರ್ದ ತುಳು ಬಂದುಲೆನ ಉಮೇದ್ ಅಂಚೆನೇ ಸಾಯ-ಸಕಾಯಲಾ ಬೋಡಾಪುಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆ ನಮ್ಮ ನಡುಟು ಒರಿಯೊಡಾಂಡ ಇಂಚಿನ ಬೇಲೆಲುಲಾ ಒಟ್ಟುಗೇ ಆವೊಡು. ಅಕಾಡೆಮಿಲಾ ಈ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ಬಾರೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಂದುಂಡು. ಈವೊಡು ಪುತ್ತೂರು ತಾಲೂಕುದ ಸುಮಾರ್ ಶಾಲೆಲೆಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಕುಡ್ಲದ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಈ ಬಗೆಟ್ಟ್ ಪ್ರಯತ್ನ ಜೋರುಡು ಸಾಗೊಂದುಂಡು. ಅಯಿಡ್ದಾತ್ರ ನನದ ವರ್ಷದ ಪತ್ತನೇ ತರಗತಿದ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್‌ಲಾ ಕೆಲವೊಂಜಿ ಜೋಕುಲು ತುಳು ಪರೀಕ್ಷೆ ಬರೆಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಇಸ್ವಾಸ ಎಂಕ್ಲೆನವು.

'ಚಾಲಿಪೋಲಿಲು, ಮದಿಮೆ, ಎಕ್ಕಸಕ, ದಂಡ್, ಒರಿಯನ್ ತೂಂಡ ಒರಿಯಗಾಪುಜಿ' ಇಂಚ ಒಂಜೆತ ಬೆರಿಕ್ಕೊಂಜಿ ಪಾಕೊ ತುಳು ಸಿನೆಮೊಲು

ಬುಡುಗಡೆ ಆತಿನ ಸಂತೋಸುದೊಟ್ಟುಗೇ ನನಲಾತ್ ಸಿನೆಮೊಲು ಬರ್ಯೆರೆ ತಯಾರಾದುಂಡು. 'ಚಾಲಿಪೋಲಿಲು' ಪನ್ಪಿ ಸಿನಿಮಾ 200 ದಿನೊ ಕಡತ್‌ದ್ ದುಂಬರಿದ್ ದಾಕಲೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಮಲ್ತ್ಂಡ್. ಜನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುತ್ತ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಪ್ರೀತಿ, ತುಳುನು ಒರಿತೊನೊಡು ಪನ್ಪಿ ಅಂಗ್ ಎಚ್ಚ್ಾವೊಂದುಂಡು ಪನ್ಪಿನೇಕ್ ಉಂದುವೇ ಸಾಕ್ಷಿ.

'ಮದಿಪು'ದ ಬರವುಗಾರೆರೆಗಾದ್ ಅಕಾಡೆಮಿ 'ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ–2015'ನ್ ನಡಪಾಂಡ್. ಪಂತೊಗು ಎಡ್ಡೆ ಬರವುಲೇ ಬಯಿದಿನವು ಕೊಸಿತ ಸಂಗತಿ. ಅಂಚೆನೇ ಬರೆಪ್ಪಿನ ಉಮೇದ್‌ದ ತುಳುವೆರ್ ಏತೇತ್, ಓಲೋಲು ಉಲ್ಲೆರ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಈ ಪಂತೊ ತೋಜಿಪಾದ್ ಕೊರ್ಂಡ್. ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಾಕ್ಲೆನ ಬರವುಲೆನ್ ಈ ಸಂಚಿಕೆಡ್ ಅಚ್ಚ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್. ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಪಡೆಯಿನಾಕ್ಲೆನ ಅಂಚೆನೇ ಬೈದಿನ ಎಡ್ಡೆ ಬರವುಲೆನ್ ಅಜತ್ತ್‌ದ್ ನನ ದುಂಬುದ 'ಮದಿಪು'ಡು ಜಾಗೆ ಕೊರ್ಪ. ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ಅಭಿನಂದನೆಲು. ಅಂಚೆನೇ ಉಮೇದ್‌ಡ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಮಾತಾ ಬರವುಗಾರೆರೆಗ್ 'ಮದಿಪು' ಕೂಟೊದ ಸೊಲ್ಮೆಲು.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಕರಿನ ಸಾಲ್‌ದ ನಾಲ್ 'ಮದಿಪು' ಸಂಚಿಕೆಲು ಬೊಕ್ಕ ಈ ಸಂಚಿಕೆದ ಜಬದಾರಿನ್ ಯಾನ್‌ಲಾ, ರಘು ಇಡ್ಕಿದುಲಾ ದೆತೊಂದು, ಕೊಸಿಟೆ ಬೆಂದ್‌ದ. ನನ ದುಂಬುಗು ಮದಿಪುನು ಸಂಪೊಲಿಪುನಕುಲು ರಘು ಇಡ್ಕಿದು ಅಂಚೆನೇ ಪ್ರೊ. ವೇದಾವತಿ. ಮೊಕುಲು ಈ ಬೇಲೆನ್ ಪೊರ್ಲುಡು ದುಂಬರಿತೊಂದು ಕೊನೊಪೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಇಸ್ವಾಸ ಎಂಕುಂಡು. ಈತೊರ್ತುದ ಎನ್ನ ಬೇಲೆದೊಟ್ಟುಗು ಸಲಹೆ–ಸಕಾಯ ಕೊರ್ದ್ ದುನ್ನೊ ಕಮ್ಮಿ ಮಲ್ತಿನ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್, ಸದಸ್ಯೆರ್ ಅಂಚೆನೇ ಮಾತ ತುಳು ಬಂದುಲೆಗ್ ಉಡಲ್‌ದಿಂಜಿದಿ ಸೊಲ್ಮೆಲು. ಬೂಕುಲೆಗ್ ಪೊರ್ಲುದ ಒರು ಕೊರೊಂದುಪ್ಪುನ ಆಕೃತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ಸ್‌ದ ಕಲ್ಲೂರು ನಾಗೇಶ್, ಅಂಚೆನೇ ಭಾರತಿ, ಗಾಯತ್ರಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕಾಡೆಮಿದ ವಿಜಯ್, ಸೌಮ್ಯ, ಚೈತ್ರಾ, ಪ್ರಶಾಂತ್ ಮೊಕ್ಲೆಗ್ಲಾ ಈ ಪೊರ್ತುಡು ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾವೊಂದುಲ್ಲೆ.

ಕುಡ್ಲ — **ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ**

ಕಾರ್ತೆಲ್ 2 ಪೋಪುನಾನಿ, 2015 — **ರಘು ಇಡ್ಕಿದು**

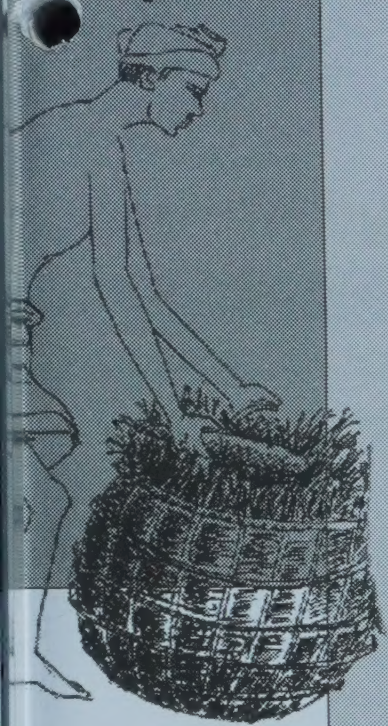

ಮುಡಿ
ಪುರ್ನಗ

ಅಧ್ಯಕೆರ್ ಇಂಚ ಪಣ್ಪೆರ್ / 4
ಸಂಪಲ್ತಿನಾಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರ / 6
ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ – 2015 ಫಲಿತಾಂಶ / 10

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕತೆಕುಲು
ಮಂದಾರ ಪುರ್ಪೊಲು ● ಯಶೋದ ಮೋಹನ್ / 11
ಒರ ಪೊರ್ತುಡು ಕಂತಡ್ ● ವೇಣುಮಿತ್ರ ಕಾಸರಗೋಡು / 18
ದೈವೊದ ಕಾರ್ನಿಕೊ ● ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ / 24
ಕರ್ಲ ಕುರ್ಲೆ ● ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ.ಅಂಚನ್ / 31

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕಬಿತೆಲು
ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮದಿಪು ● ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ / 37
ದೈವೊಲೆ ಮದಿಪು ● ಮಹೇಶ್ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ / 38
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ ● ಸುಚಿತ್ರ ದೇವಾಡಿಗ / 40

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಪ್ರಬಂದೊಲು
ತುಳುನಾಡ್–ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು
● ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು / 41
● ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ / 46
● ರೋ। ಕೃಷ್ಣ ಎ. ಶೆಟ್ಟಿ / 52

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವುಲು
ಗೋಪಾಲನ ಗಡಿಬಿಡಿತ ಪರಸಂಗ ● ಶ್ರೀಮತಿ ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ. / 58
ಜೋಡ್ ಕಳುವೆ ● ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ / 63
ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ ● ಭಾಸ್ಕರ್ ಭಟ್, ಕೊಡವೂರು / 66

ಒರಿನ ಬರವುಲು
ಬಿಸು ಪರ್ಬ ● ಬಿ. ತಮ್ಮಯ ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್ / 70
ಬೂಕು ದೇಕಿ ● ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್ / 71
ಬದುಕುನ ಸಾದಿ ● ಪಂಜಳ ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ / 76
ಪೆದ್ಮೆದಿ ತೆನಸ್ಲ್ ● ಜೋಸ್ ಜತ್ತನ್ನ / 77

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು / 79
ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು / 81
ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು / 84
ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 89
ಅಧ್ಯಕ್ಷೆರ್ ಸದಸ್ಯೆರೆನ ಪತ್ತೆ / 90

'ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ–2015' ಫಲಿತಾಂಶ

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ತ್ರೈಮಾಸಿಕ 'ಮದಿಪು' ನಡಪಾಯಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊಲೆದ ಫಲಿತಾಂಶ ಪ್ರಕಟವಾತ್‌ಂಡ್. ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಾಕ್ಲೆನ ಇವರೊ ಇಂಚ ಉಂಡು.

1. ತುಳು ಕಬಿತೆ

ಸುರೂತ ಇನಾಮು : ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ರಡ್ಡ್‌ನೆ ಇನಾಮು : ಮಹೇಶ್ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ
ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು : ಸುಚಿತ್ರ ದೇವಾಡಿಗ
ಮೆಚ್ಚಿಗೆ : ಯಶೋದ ಮೋಹನ್, ಪೂವಪ್ಪ ನೇರಳಕಟ್ಟೆ, ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ವನಜಾಕ್ಷಿ .ಪಿ

2. ತುಳು ಕತೆ

ಸುರೂತ ಇನಾಮು : ಯಶೋದ ಮೋಹನ್
ರಡ್ಡ್‌ನೆ ಇನಾಮು : ವೇಣುಮಿತ್ರ ಕಾಸರಗೋಡು
ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು : ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ, ಶಾರದಾ ಎ. ಅಂಚನ್,
ಮೆಚ್ಚಿಗೆ : ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ, ವಸಂತಿ ಶೆಟ್ಟಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ, ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ, ಹೆಚ್.ಎಸ್ ಬೊಳ್ಮಾಡಿ, ಕೃಷ್ಣವೇಣಿ ಕಿದೂರು.

3. ತುಳು ಪ್ರಬಂದೊ

ಸುರೂತ ಇನಾಮು : ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು
ರಡ್ಡ್‌ನೆ ಇನಾಮು : ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು : ರೊ। ಕೃಷ್ಣ.ಎ ಶೆಟ್ಟಿ
ಮೆಚ್ಚಿಗೆ : ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು, ಪೊಳಲಿ ಮಹೇಶ್ ಹೆಗ್ಡೆ, ಶ್ರೀವಾಣಿ ಆರ್.ರೈ, ಶ್ರೀಲತಾ ರೈ ಪಿ.ಎ, ಪುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ.

4. ತುಳು ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವು

ಸುರೂತ ಇನಾಮು : ಶಶಿಲೇಖಾ. ಬಿ
ರಡ್ಡ್‌ನೆ ಇನಾಮು : ಪ.ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ
ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು : ಭಾಸ್ಕರ್ ಭಟ್, ಕೊಡವೂರು
ಮೆಚ್ಚಿಗೆ : ರಾಂ ಎಲ್ಲಂಗಳ, ಸುಗುಣ ಬಿ.ರೈ, ಸುಖಲಾಕ್ಷಿ ವೈ. ಸುವರ್ಣ, ಸುಧಾ ನಾಗೇಶ್, ರಂಜಿನಿ ಶೆಟ್ಟಿ

ಪಂತೊಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ಸುಮಾರ್ 200ಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚೊ ಬರವುಗಾರೆರ್ ಪಾಲ್ ಪಡೆತೆರ್. ಡಾ। ವಾಮನ ನಂದಾವರ, ಶ್ರೀ ದಿವಾಕರ ರೈ.ಯು, ಡಾ। ಧನಂಜಯ ಕುಂಬ್ಳೆ, ಶ್ರೀ ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಆತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ, ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ಶೇಣಿ, ಡಾ। ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ, ಶ್ರೀ ಪ್ರವೀಣ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ, ಶ್ರೀಮತಿ ಸುನಿಲಾ ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮೊಕುಲು ತೀರ್ಪುಗಾರೆರಾದ್ ಸಾಕಾರ ಕೊರ್ತೆರ್.

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ಕತೆ

ಬರೂತ ಇನಾಮು

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ - 2015

ಮಂದಾರ ಪುರ್ಪೊಲು

• **ಯಶೋದ ಮೋಹನ್**

ನುರ್ಕುದ ಮಾರ್ಗೊಡು ಪೊರೆಲೋಂದು ಬತ್ತಿನ ಬಸ್ಸ್‌ದ್ ಕದೆಲ್ನಗನೇ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಅಡ್ಡರಸ್ತೆಡ್ ದುಂಬರಿಂಡ ಕಡೆಕ್ ತಿಕ್ಕುನ ಲೇಔಟುದುಲಯಿ ಎಂಕ್ಲೆನ ಇಲ್ಲ್. ಪೊಸ ಲೇಔಟಾಯಿನೆರ್ದ್ ದೂರ ದೂರಡ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಇಲ್ಲುಲು. ಖಾಲಿ ಸೈಟುಲೆ ಜಾಸ್ತಿ. ಲೈಟ್‌ಲ ಇಜ್ಜಿ. ಪಗೆಲ್ ನೆತ್ತಿ ಸುಡ್ಪುನ ದೊಂಬುಗು ಬರೆಲ್‌ಂಡ ರಾತ್ರೆಗ್ ಗರ್ಗಾಂಡ ಕತ್ತಲೆ. ಕತ್ತಲೇನಗ ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗಿಜಿಡ ಎಕ್ಕಂದೆಲ್ ದೆಪ್ಪುನ ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲಡುಲ್ಲೆರ್. ಮಗಲೆ ತರೆಕೊಡಿ ಆಂಞನೆಟ್ಟ ಕಂಟೆಲ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತೊಂದು ತಡ್ಯಡ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಪಂಡ ಕೇನುಜೆರ್.. ಆರ್ನ ಎತೆ ಅರೆಗ್. ಇನಿ ಕೋಡೆಡ್ ಲೋಕೊದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಡ್ಡೆಜ್ಜಿ. ದಿನಕೊಂಜಿ ಸುದ್ದಿಲು ಪುಟ್ಟುವ. ಪೊಣ್ಣ ಜನ್ಮೊಡು ಪುಟ್ಟಿನ ಎಲ್ಯ ಬಾಲೆನ್ ಸತ ಒಂಜಿ ಸಾಮಾನ್ದ ಒರುಟೇ ತೂಪಿನ ಕಣ್ಣುಲೆನ ನಡುಟುಲ್ಲ ನಮ. ಯಾನ್ ಪೇಂಟೆದ ಪೋಸ್ಟಾಫೀಸ್‌ಡ್ ಬೆನೊಂದುಲ್ಲೆ. ಐತ್ ಬೇಗ ಪಿದಡ್‌ಂಡಲ ಇಲ್ಲೆತ್ತ್‌ನಗ ಏಲ್ ಗಂಟೇಂಡಲ ಆಪುಂಡು. ಅಮ್ಮಗ್ ಪೋಡಿಗೇಪುನಿ ಸಾಜತ್ತೆ .

ಅಮ್ಮ ಇಲ್ಲದುಲಯಿ ಒರ್ತಿಯೆ ಉರು ಪತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಎಂಕ್ಲು ಮಲ್ಲ ಕುಟುಮಡ್ ಮಸ್ತ್ ಜನಮಾನಿಲೆನ ನಡುಟು ಇತ್ತಿನಕ್ಲು. ಅಪ್ಪ ಕರಿದ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಸಾಂಡ್. ಅಪ್ಪೆ ತೀರಿನೆ ತಿದ್ದಿನಕ್ಲೆನ ನಡಕೆದ ಒರು ಪಗರ್‌ಂಡ್. ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಮುಟ್ಟ ಕುಟುಮದ ಆರಬಾರೊಲೆನ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ಸೊಂದೊಂದಿತ್ತಿನ ಅಮ್ಮ ಕಂಡನಿ ಕರಿಯಿನೆ ಆ ಯೇಗಿತೆನ್ ಕಲೆಯೊಂಡೆರ್. ಪುದರ್‌ಗ್ ಒಂಜೆ ಕುಬಲ್ದ್ದಿಡಿಟೆತ್ತ್‌ಂಡಲ ತನನೊಂಜಿ ಪಿದಯಿ ದಾಲ್ಲೆಕ ತೂನಗ ಅಮ್ಮಗ್ ತಡೆಯಿಜಿ. ಇಂಚಿನ ಗಿಲೀಟ್ ಸಂಬಂದೊಲೆಗ್ ನೇಲುನೆರ್ದ್ ಸೊಂತದ ಗೂಡು ಮಲ್ಪುಗಾಂದ್

ಇಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಡ್ಡ್ ವರ್ಸಾಂಡ್. ಬತ್ತ್ ಆಜಿ ತಿಂಗೊಲಾನಗ ಅಣ್ಣಗ್ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗು ವರ್ಗಾಂಡ್. ಒಂಜಿ ವರ್ಸ ಎಂಚಲ ನೀಂದ್‌ಗ...ಬೊಕ್ಕ ಇಡೆಗೆ ಬರ್ಪೇಂದ್ ದೈರ ಕೊರ್ದು ಅಣ್ಣೆ ಪೋಯೆರ್. ಸದ್ಯೊಗು ಯಾನ್ಲ ಅಮ್ಮಲ ಇರ್ವೆರೆ. ಈ ಲೇಔಟ್‌ದ ನಿಲ್ಕೆ ಇಲ್ಲಾಪುಂಡುಂದೇ ಪೇಂಟೆಗ್ ದೂರಾಂಡಲ ಮೂಲು ಜಾಗ್ ದೆತ್ತಿನಿ. ಆಂಡ ಕಾಸಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಪರ್‌ಂದಂದಿ, ಪರಂಗಂದಿ, ಲಕ್ಕಯೆರಾವಂದಿ ಸಂಪೊತ್ತುನು ಮುಲ್ಪ ಬಾನದಡಿಟ್ ಆಜಿಡ್ಡೆರ್. ಜೈದಿನವುಲೆ ದಿನೊರ್ದಿನ ಬಿಲೆ ಏರಾವೊನ್ನ ತಾಕತುಪ್ಪುನ ಸಂಪೊತು ಉಂದು. ಅಕುಲಿತ್ತೆ ಜಾಗ್‌ಗ್ ಏರ್ದಿನ ಬಿಲೆನ್ ದೂರೊಡ್ಡೇ ಗೆನ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಈ ಊರುಗ್ ಬತ್ತಿನ ಸುರೂಟು ಕೆಲವೆರ್ ಪೋಡಿಕಟ್ಟಾಯೆರ್. "ನಿಕುಲು ಆ ಊರುಗು ದಾಯೆ ಪೋಯರ್? ಅವುಲು ದರ್ಮ ದರ್ಮದ ನಡುಟು ಏಪಲ ಗುಮುಲೊಂದು ಪ್ಪುಂಡು..." ಪಂದ್. ಐಕ್ ಅಮ್ಮ ಪಂಡೆರ್... "ಇಲ್ಲ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿಡೇ ಗುಮುಲೊಂದು ಪ್ಪುಂಡುಗೆ ... ಊರುಡು ಗುಮುಲುನ ಮಲ್ಲೆನ....?". ಅಂದ್...ವರ್ಸಗಟ್ಟಲೆ ತನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಸೊಂದಿನವುಲೆ ಅಮ್ಮ ಗುರ್ತದಾಂತಿನಾರಾಯೆರ್. ನನ ಊರುಗ್ ಬಿಲೆಕಟ್ಟೊಲಿಯಾ....? ಊರು ಪೊರ್ಲುದ.... ಜನೊಕುಲು ಮರ್ಲ್‌ಕಟ್ಟುನೆಕ್ ದಾದ ಮಲ್ಪೆರಾಪುಂಡು......? ಅಂಚ ಲಡಯಿ ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರ ದಾಂತಿನ ಊರು ಓಲುಂಡು....? ಏರೇರಾ ಮಲ್ಪುನ ಅತ್ರಾಣೊಗು ಏರೇರ ಬಲಿಯಾವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನೂದು ರುಪಯಿದ ಕಾಸ್‌ಗ್ಲ ಜೂವ ಪೋವೊಂದುಂಡು. ಓಲಾಂಡಲ ಮಾಣಿಕೆರಿನ ಸುದ್ದಿಯಾಂಡ ಅಮ್ಮ ಪನ್ಪೆರ್. "ಊರುಡು ಒಂಜಿ ಜೂವ ಪೋಂಡ ಏತೋ ರಾತ್ರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನಿದ್ರೆ ಕಬೆರೊಂದಿತ್ತಿಜಿ. ಇತ್ತೆ ನರಮಾನ್ಯ ಜೂವ ಉಮಿಲ್‌ದ್‌ಲ ಸಸಾರ ಆತ್‌ಂಡ್." ಒರೊರ ಎತೆಲಕ್ಕ್‌ಂಡ ಅರೆಗ್ ಮರ್ಲೆರ್ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. ಅಪಗ ಒಂಜೇ ಬಂಗರ "ಎನ್ನ ಜಿಂಜದ ದಿನ ಕರಿಂಡ್. ನಿನನೊಂಜಿ ಏರಾಂಡಲ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಯಂತಿಕೆದಾಯನ ತರೆಕ್ ಪಾಡ್ಯೆಡ ಯಾವು. ಬೊಕ್ಕ ಎಂಕ್ ಎನ್ನ ದೇರಾಜೆದ ಬೈಲುಂಡು. ಕುಟುಮದಕ್ಲೆ ನಡುಟು ಎನ್ನನೇ ಒಂಜಿ ಗೂಡು ಮಲ್ತೆಡ ಆರ್ನ ಪೆನ್ಷನ್‌ಡ್ ಎನ್ನ ದಿನ ಪೋಪುಂಡು....". ಆರ್ನ ಬಂಗ್‌ರ ಕೇನ್ನಗ ಎಂಕ್ ಕಿದ್‌ಕ್‌ಲ್ಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ಲೆಕ್ಕ ತೆಲ್ಕೆ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಮ್ಮ ನಿಕ್ಕ್ ಅದಿಕ ಪುರ್ಸಂಗ ಎಚ್ಚಾಪುಂಡ್‌ಂದು ನೆರ್ಪೆರ್. ಯಾನ್ ಪನ್ಪೆ. "ಅಪ್ಪನ ಮಡೆಬೊಜ್ಜದಾನಿ ರಾತ್ರೆ ಇರೆನ್ ದೇರಾಜೆದಕ್ಲು ಲೆತೊಂದು ಪೋಯಿನತ್ತೆ.....ಈರ್ ಪುಲ್ಯಕಲೊಗೆ ಲಕೊಂದು ಎಂಕ್ ಜೋಕ್ಲೆನ ಎನ್ನುಂಡುಂದ್ ಮಾಮುನು ಅಡಿಮೇಲ್ ಮಲ್ತ್ ಪಿರ ಬೈದಿನ ನೆಂಪಿಜ್ಜೆ. ಅಂದೆ ಈರ್ ದೇರಜೆದ ಬೈಲ್ಡ್ ದಿನ ಕರ್ಪುನಿ...?

ಲೇಔಟ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ಗ್ ಬನ್ನಗ ಉಲಯಿ ನಡಕೆಗ್ ಬೈದಿನ ಪೇಂಟೆಸಾಲ್‌ದಕ್ಲು ತುರುಕಟ್ಟೊಂದು ಪಿರ ಪಿಜಿರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೈಯ್ಯಾನಗ ಈ ಲೇಔಟ್ ನಿಲ್ಕೆ ಜನ. ಇಲ್ಲದೆದುರ್ದ ಮಾರ್ಗೊಡು ಬೀಸ ಬೀಸ ನಡುಪುನಕುಲು. ಏರಾಂಡಲ ಜತೆಕ್ ತಿಕ್ವೆರಾಂದ್ ಅಂಚೆಂಚಿ ನೋಟ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆ. ಎದುರುರ್ದ್ ಮೆಲ್ಲಾನೆ ಅಜ್ಜ ದೀವೊಂದು ಬರೊಂದುಪ್ಪುನ ಐತಪ್ಪಾಮುನ್ ತೂನಗ ಮಾಯಕದ ದೈರ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಲ್ಪ ವರ್ಸ ಕರಿದಿನ ಪಿರಯದಾರ್ ಆರ್. ಎತ್ತರದ ಸರ್ತ ಜೂವ. ಸೆಡ್ಡಿಂಡ ಕೆಂಪುಲಕ್ಕುನ ಮೈಬಣ್ಣ.

ಪಾಡೊಂದಿ ಮಸ್ಕ್ ಪೈರನ್, ಮಂಡೆಗ್ ಸುಂದ್‌ದಿ ಮುಂಡಾಸ್‌ರ್ದ್ ಆರ್ನ ಮೋನೆನೆ ಬೊಳ್ಳೆನ. ಮುಂಡೊಡು ರೈಸುನ ಕುಂಕುಮದ ನಾಮ. ಕೈಟ್ ಸುಗಂಧಿ, ರತ್ನಗಂಧಿ, ಪಚ್ಚೆಕೊರಲ್ ಪೂಕುಲು ತೆಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಆತೇ ಐಸಿರದ ತೆಲ್ಕೆಮೋನೆಡ್ ಎದುರುಂತ್ಯೆರ್. "ಇನಿಲ ಪೊರ್ತಾಂಡ....ಅಡೆ ಮುಟ್ಟ ಬರೊಡಾ....?" ಪನೊಂದೆ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂಲೆರ್ದ್ ಒಂಜಿ ನಾಲ್ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ನೂಟಾಯೆರ್. ಕೈನೀಡೊಂದೆ "ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ ಮಾಮು...ಯಾನೆ ಪೋಪೆ...ಗಿರ್ಜಮಾಮಿನ್ ಕೇಂಡೆ ಪನ್ಲೆ....." ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಮಸರೊಡು ದುಂಪೋಯೆ.

ಈ ಪೊಸ ಲೇಔಟ್‌ಡ್ ಐತಪ್ಮಾಮುನ ಒಂಜಿ ಪರಾ ಓಡಿಲ್ದ ಇಲ್ಲುಂಡು. ಲೇಔಟ್ದ ದನಿಕುಲು ಬೇಗೊಡೆ ಅವೆನ್ ದರ್ತ್‌ದ್ ಫ್ಲಾಟ್ ಕಟ್ಟಾವುನ ಅಂದಜಿಡುಲ್ಲೆರ್. ಐತಪ್ಮಾಮುನ ಸಂಸಾರ ಲೇಔಟ್‌ರ್ದ್ ಒಂತೆ ಎದುರುಪ್ಪುನ ಬಾಡಯಿದಿಲ್ಲಡೆ ಒಕ್ಕೆಲ್ ಪೋತುಂಡು. ಆರೆನ ಜೂವ ಮಾತ್ರ ಪರ ಇಲ್ಲಗೇ ಒಯ್ಯುಂಡು. ಬಯ್ಯಾನಗ ಇಡೆ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಕರ್ತ್‌ದ್ ಆರೇ ಸಾಂಕ್‌ದಿನ ಪೂತ ದೈಕ್ಲೆಡ್ ಅರಲ್‌ದಿನ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ಕೊಯ್ಯೊಂದು ಸಾದಿಡ್ ತಿಕ್ಕುನ ನಡಕೆದ ಪೊಂಜೊಲೆಗ್ ಪಟ್ಟೊಂದು ಒಂತೆ ಇಲ್ಲಡೆಲ ಪತೊಂಪೋವೆರ್. ಏತ್ ದಿನ ಆ ದೈಕುಲು ಪೂಅರಲ್ಪುವನ.....ಒಂತೆ ದಿನಾನಗ ದೈಕುಲು ಮಾತ್ರೆತ್ತ್ ಪಲ ಕೊರ್ಪಿನ ತಾರೆಲು, ಬಾರೆಲು, ಐತಪ್ಮಾಮು ಸೊತ ಕಟ್ಟಾದಿನ ಆ ಇಲ್ಲ್‌ನ್ಲಾ ಜೆಸಿಬಿ ಗರ್ತ್ ಪಾಡುಂಡು. ಫ್ಲಾಟ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಐತಪ್ಮಾಮುಲ ಒಂಜಿ ಫ್ಲಾಟ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಆರ್ನ ಇಲ್ಲದ ದೇವೆರೆಗ್ಲ ಮಾರ್ಕೆಟ್ದ ಪೂಕುಲೆ ಗತಿ. ಅಪಗಲ ಐತಪ್ಮಾಮುನ ಮೋನೆದ ಐಸಿರ ಇಂಚೆನೆ ಒರಿವ.....?

ತೆಲ್ಕೆ ಮೋನೆದ ಈ ಐತಪ್ಮಾಮುಡ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಪಿರ್ತಿ. ನಡಕೆಗ್ ಬರ್ಪಿನ ಆಂಜೊವುಲು, ಪೊಂಜೊವುಲು, ಕಾಲಿ ಸೈಟ್ಲೆಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಜವನೆರ್, ಮಾತೆರ್ಲ ಅರೆಗ್ ಸುತ್ತು ಪಾಡ್ದ್ ಸುಲಕ ದೆತ್ತೊಂದುಪ್ಪುವೆರ್. ಸೈಟುಲೆಡ್ ಬೇಲೆಮಲ್ಪುನ ಬಾಗಲ್ಕೋಟೆದ ಕೂಲಿದ ಬೇಲೆದಕ್ಲೆಡಲ ಪಾತೆರೆರೆ ಅರೆಗ್ ಇಸಯ ಉಂಡು. ಗಿರ್ಜಮಾಮಿನಲ ಮೋಕೆದ ಮನಸ್. ಈ ಊರುಗು ಬತ್ತಿನ ಸುರುಟೆ ಗಿರ್ಜಮಾಮಿ ಅಮ್ಮನ್ ಮೋಕೆಡ್ ತರ್ಕೊನ್ಯೆರ್. ಐತಪ್ಮಾಮುಲ ದೈರ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಅಮ್ಮ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. "ಮುಕುಲು ಏರಾ ದಾನ್ನ..... ಒರಾನೆ ಎಂಕ್ ಬಂದುಲಾದ್ ಪೋಯೆರ್." ಅಣ್ಣೆ ಬೆಂಗ್ಳೂರುಗು ಪೋನಗ ಅಕ್ಲೆನ ದೈರೊಡೆ ಪೋಯಿನಿ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಅಕ್ಲು ದೂರ ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಮ್ಮ ಒರ ಫ್ಲಾಟ್‌ದ ಬೇಲೆ ಮುಗಿದ್ ಐತಪ್‌ಮಾಮುನ ಸಂಸಾರ ಫ್ಲಾಟ್‌ಡ್ ಒಕ್ಕೆಲಾವಡ್‌ಂದ್ ಕಾತೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಕರಿನ ಬೇಸೊ ಮುಟ್ಟಲ ಐತಪ್ಮಾಮು ತನ್ನ ದೊಕ್ಕೆ ಈ ಇಲ್ಲಡೆ ಕಡ್ಯೊಡುಂದ್ ಚದಿ ಪತ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಈ ಭೂಮಿದ ಪುಟ್ಟೊಳಿರ್ದ್ ಆರ್ನ ರಡ್ಡ್ ಜೋಕುಲ್ ಬುಲೆಯಿನಿ... ಕಲ್ತಿನಿ. ಕಲ್ಪುನೆಟ್ಟ್ ಬಿರ್ಸೆರ್‌ಗೆ. ವಿಸ್ವಣ್ಣೆ ಕಲ್ತಿನೆಕ್ ತಕ್ಕ ಬೇಲೆ ಪತ್ಯೆರ್. ಪೇಂಟೆಗ್ ದಂಗ್ಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಅರೆಗೊಲ ಮರ್ಯೊಲ ಬೂಮಿಡ್ ಉರ್ಡೊಂದು, ಕೆಸರ್ ಪುರ್‌ಂಚೊಂದು ಇಲ್ಲ್ ಕಾಪುನತ್ತಂದೆ ಈ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲುಲು, ಪೊರ್ಲುಲುಲ್ಲಾಂದ್ ತೆರಿಯೊನ್ಯೆರ್. ಅಟಾರ ಪದ್‌ರ್ದಿನ ಈ ಲೋಕೊಡು ಅಲ್ಮೊಗದ ಸಾದಿಲು ಬೋಡಾಯ್ಯಾತ್ ಉಪ್ಪುನಗ

ಕೈಕಂಜಿಲೆಕ್ಕ ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಮೇದ್ ಕ್ಕಿದೆ ಸೇರುನ ಬದ್ಕ್ ಬದ್ಕೆರೆ ಒಗ್ರ್‌ಜಿ. ಕಂಪಿನಿದಕ್ಲ್ ಆರೆನ್ ಪರದೇಸೊಗು ಕಡಪುಡ್ಯೆರ್. ಆರ್ ರೆಂಕೆ ಕಟ್ಟೊಂದು ರಾಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಬತ್ತೆರ್ದ ವರ್ಸೊಡು ಪತ್ತ್ ದಿನ ಊರುಡು. ಒರ ತನ್ಕುಲೆನ ಕಂಡ, ಪಾಡಿ ಗುಡ್ಡೆ, ತುದೆ ಬರೀಂದ್ ತಿರ್ಗುವೆರ್. ನಾಲ್ ದಿನೊಟು ಬೇಲೆ ಆರೆನ್ ಲೆಪ್ಪುಂಡು. ಮಗಲ್ ಮದಿಮೇದ್ ಕಂಡನ್ಯಡಪ್ಪ ದುಬೈಗ್ ಪೋಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಇರ್ವೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್.

ಉಂದು ಐತಪ್‌ಮಾಮುನ ಮಾತ್ರ ಕತೆ ಅತ್ತ್. ಊರೊರ್ವೆ ಉಂದೇ ನಡತೊಂದುಂಡು. ಕಲ್ದಿನಕ್ಲೆಗ್ ಊರುಡು ಬೇಲೆಜ್ಜಿ. ಜವನೆರ್ ಪರವೂರ್ದ ರಿತಿ ಪತ್ಯೆರ್. ಬಾಸೆ, ಪರಪೋಕು ಬೇತೆಂಡಲ ನರಮಾನಿ ಒಂಜೇಂದ್ ತೆರಿಯೊಂಡೆರ್. ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ..... ಐತೊಟ್ಟಿಗೆ ಸೊಂತಿಕೆನ್ಲ ಬುಡ್ಯೆರಾಂದ್. ಬೆನ್ನಿದಾಕ್ಲು ಬೆನ್ಯೆರೆ ಜನದಾಂತೆ ಪರಡ್ಯೆರ್. ಊರಿಡಿ ಕಂಡೊ, ಬೈಲ್‌ಲು ಮಣ್ಣ್ ಜಿಂಜ್‌ದ್ ಸೈಟುಲಾವೊಂದುಲ್ಲ. ಪೇಂಟೆಸಾಲ್‌ದ ಇಲ್ಲುಲು ದರಿದ್ ಅಕ್ಕಸೊಗು ಎಕ್ಕಲುನ ಕಟ್ಟಣೊಲಾಯ.... ಒಂಜಿ ಅಂಗೈದಾತಾಂಡಲ ಮಣ್ಣ್‌ದಡಿ ಬೋಡುಂದ್ ಅಂಗ್‌ಯಿತ್ತಿನಕ್ಲು ದೂರದೂರ ಇತ್ತಿನ ಸೈಟುಲೆಗ್ ಬರ್ಪೆರ್.... ಜಾಗಿತ್ತಿನಕ್ಲು ಮಾರ್ದ್ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೆರ್ದ ಇಜ್ಜಂದಿನಕ್ಲು ಬೇತೆಕ್ಲೆನ ಜಾಗ್‌ನ್ ಮಾರಾದ್ ಕಾಸ್ ಮಲ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಕುರುಬಾಕಿಲ್ಡ್ ಪೊಗ್ಗಿನಾಯೆನೆ ಅರಸೆ. ಜಾಗ್‌ದ ಬೇರದಕ್ಲು ಕಂಟೆಲ್ಗ್ ಕೈಕ್ ದಪ್ಪ ದಪ್ಪ ಬಂಗಾರ್ದ ಸರೊಪೊಲಿ ಪಾಡೊಂದು ಮೆರೆಯೆರ್.

ಎಂಕುಲುಪ್ಪುನ ಸೈಟ್ ಐತಪ್ಪಾಮುನ ಪಲಿ ಗಂಗೊಂಜೊವುನ ಪಾಲ್ದ ಬೂಮಿಗೆ. ಆರ್ನ ಜಾಗ್‌ಗ್ ತಾಗ್‌ದೆ ಐತಪ್ಪಾಮುನ ಬೂಮಿ. ಕುಟುಮದ ದೈವದ ಮಣೆ ಮಂಚವು ಗಂಗೊಂಜೊವುನ ಇಲ್ಲಲುಂಡು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಕಂಡದ ಪುನಿಯೆ ಬುಲೆತಿನ ಪಜಿರ್ ಪೊರ್ಪೆದಿನ ಗಿರ್ಜಮಾಮಿನ ಕೈತಡೆ ಬತ್ತಿನ ಗಂಗೊಂಜೊವು "ಅಂದಯ ಗಿರ್ಜ...ನನ ನಂಕ್ ಬೆನೆರೆ ಇಜ್ಜಿಗೆತ್ತ..." ಪನ್ನಗ ಮೆರೆಗ್ ದಾದಂದೆ ಅರ್ತಾಯಿಜ್ಜಿಗೆ. "ಎಲ ಕತೆನೆ ...ಬೆನಂದೆ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿಗೆ. ಈ ಕಂಡೊಲೆನ್ ಮಾತ ಪಡಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪೊರ್ಲು ತೂಪಿನಿಗೆನೆ..."

"ಪೊರ್ಲು ತೂಪಿನಿ ದಾಯೆ? ...ನನ ನಮ ಏತ್ ಸಮಯ ಬೆನೊಲಿ..ನಮ್ಮ ಜೋಕುಲು ದಾಲ ಊರುಡು ಕುಲ್ಲುನಕುಲ. ನಿನ್ನ ಅಣ್ಣೆರ್ ಪಂಡೆರ್....... ಕುಡ್ಲದ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಬುಲು ಸುತ್ತಮುತ್ತದ ಜಾಗ್‌ಲೆನ್ ದೆತೊಂದು ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಪಾಲ್ ಮಲ್ತ್ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟುನಕ್ಲೆಗ್ ಮಾರುವೆರ್ಗೆ..... ಬೊಕ್ಕ ನಮ್ಮ ಈ ಬೋರು ಜಾಗ್‌ಡ್ ಒಂತೆ ಜನಮಾನಿಯಾಂಡಲ ಸೇರುಜ....ಒಂಜಿ ಮುಟ್ಟ ಮುಟ್ಟ ಜನ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಪಿರಯಾನಗ ಎಡ್ಡೆತ್ತ..." ಪಂಡೆರ್.

"ಅಂದ್ ...ನಮ ಕೊರ್‌ಂಡತ್ತ ಆರ್ ದೆತೊನ್ನು..." .

"ಮಾತೆರ್ಲ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಒರ್ತಿ ದಾದ ಮಲ್ಪುವ. ಏಸ್ವೆಲ ಪೋನುಡೆ ಪೊರ್ಬುಲೆಡ ಪಾತೆರಕತೆ ಮಲ್ದ್‌ಗೆ....".

ಇತ್ತೆ ಗಿರ್ಜಮಾಮಿ ಒಂಜಿ ನಮೂನೆ ಎತೆ ಪತ್ಯೆರ್. ಆನಿ ರಾತ್ರೆ ಅರೆ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬೂರಿಜಿಗೆ. ಐತಪ್ಪಾಮುಲ ಎತೆಟ್ ಬೂರ್ಯೆರ್. ಏಸ್ವಣ್ಣೆ ಪೋನುಡು ಗಗ್ಗೆಲ್ಯೆರ್ಗೆ.

"ಏತ್ ಸಮಯ ಬೆನೆರೆ ತೀರುಂಡು ನಿಕ್ಲೆಗ್. ಸೈನಂಗೆ ಗೊಬ್ಬರ ತುಂಬೊಂದು

ಕುಲ್ವರ. ಆ ಕಿದೆಟಿತ್ತಿ ಎರುಕ್ಲೆನ್ ಮಾಲೀಸ್ ಮಲ್ತಿನಾತ್ ನಿಕ್‌ಲ್ನ ಜೂವ ಸಾಂಕ್‌ದರ....... ಹೆಚ್ಚ ಅಲಚನೆ ಮಲ್ಪೊಚಿ. ಯಾನ್ ದಾಲ ಊರುಡು ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ಲುನಾಯೆತ್ತ್. ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕುನ ಕಾಸ್‌ಡ್ ದುಂಬುದ ದಿನೊಕುಲು ಪೊರ್ಲುಡು ಪೋಪುಂಡು. ನನಾಂಡಲ ಒಂತೆ ಪಿದಯಿದ ಲೋಕೊ ಎಂಚ ಉಂಡುಂದು ತೂಲೆ....."

ಮಾತೆರ್ಲೆಕ್ಕನೆ ಐತಪ್ಪಾಮುನ ಬೂಮಿಲ ಪರಬಾರೆ ಆಂಡ್. ಬಿತ್ತಿನ ಬಾರ್ ಕೊಡಿದ್ ನೇಜಿಯಾನಗ ಕಣ್ಣ್‌ಗ್ ಪಚ್ಚೆ ಜಿಂಜವೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾಕಿಮಾರ್ ಇತ್ತೆ ಮಣ್ಣ್‌ಜಿಂಜ್‌ದ್ ದೂಲ್ ಲಕ್ಕವೊಂದುಂಡು. ಕಂಡದ ಪುಣಿಟಿತ್ತಿನ ತಾರೆಲು ಸೊಂಟ ಮುಟ್ಟ ಮಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚೊಂದು ಉಸುಲ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದಿನಗೆನ್ತೊಂದುಂಡು. ಕೈಕಂಜಿಲೆಗ್ ಮೇಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಪಚ್ಚೆ ಕೊಡಿ ಇಜ್ಜಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್.. ಐತಪ್ಪಾಮು ಜೀವಮಾನೊಡು ತೂವಂದಿನ ಕಾಸ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ಯೆರ್. ಆಂಡ ಕಿದೆಟಿತ್ತಿ ಕೈಕಂಜಿಲೆನ್ ಮಾರ್ದ್‌ಲ ಕಾಸ್ ಪತ್ತೊಡುಂದು ಎನ್ನಿಜೆರ್. ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಕಾಸ್ಡೊಂಜಿ ಗಟ್ಟಿದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟಾಗ. ದುಂಬಗ್ ಮಾತೆರೆಗ್ಲ ಬತ್ತ್ ಪೋಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಗೂಡಾವತ್ತಾಂದ್ ಎನ್ನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡ ಆರ್ನ ಇಲ್ಲ್ ಲೇಔಟ್‌ದ ಬಾಕಿಲ್ಡೇ ಇತ್ತಿನೆರ್ದಾವರ ಪೊರ್ಬುಲೆಗ್ ಅವುಲೊಂಜಿ ಫ್ಲಾಟ್ ಕಟ್ಟವುನ ಬಯಕೆ ಪುಟ್ಟುಂಡು. "ನಿಕುಲು ನನ ಊರುಡೇ ಪಾರ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲೊಡ್‌ಂದಿಜ್ಜಿ.....ಫ್ಲಾಟ್‌ಡಾಂಡ ಇಲ್ಲಗ್ ಬೀಗ ಪಾಡ್ದ್ ಎನ್ನಡೆ, ಅಕ್ಕನಡೆ ಪೋಯೆರೆ ಬಂಗಾವಂದ್ ಅಪ್ಪ...ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಇರೆಗ್ಲ ಅಮ್ಮಗ್ಲ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಡ್ಲೆ..." ಪಂಡೆರ್ ವಿಸ್ವಣ್ಣೆ. ಇತ್ತೆ ಐತಪ್ಪಾಮು ಕಿದೆ...ಪಜಿರ್‌ಂದ್ ಪೊರ್ತು ಕರಿಪುನ ಉಂತಾದ್ ಪಾಸ್‌ಪೋರ್ಟ್‌ದ ಪಿರವು ಅಲೆಯೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಇಲ್ಲೆತ್ತ್‌ನಗ ಅಮ್ಮ ಗೇಟ್‌ಡೆ ಉಂತುದು ಎಕ್ಕಲೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ಅರೆಗ್ ದಂಗಾಯೆ. ಆರ್ "ಪೇರ್, ಬ್ರೆಡ್ಡ್ ಕಂತಿಜನ...?" ಕೇಂಡೆರ್.

ಹೋ..! ಮರತೇ ಪೋಂಡು. ಎಲ್ಲೆ ಸನ್ಯಾರ. ಎಂಕ್ ಸನಿನ ದೋಸೊಗು ಈಸರ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋವೊಂದುಪ್ಪೊಡುಂದು ಬಲಿಮೆದ ಬಟ್ರ್ ಅಮ್ಮನ ತರೆ ತಿಂತೆರ್. ಕಾಂಡೆ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪೋಯೆರುಂಡು. ಚಾತ ಬಾಯಿಗ್ ತಯಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪುರ್ಸೊತ್ತಿಜ್ಜಿ. "ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ...ಎಲ್ಲೆ ಸಾದಿಡೆ ಚಾ ಪರ್ಕ..." ಪಂಡೆ.

****

ಸನಿಯಾರ ಪುಲ್ಯಾನಗ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೀದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಗು ಪಿದಡ್ಯ.... ಧನು ತಿಂಗೊಲ್ದ ಸಂಕ್ರಾಂದಿದ ಎದುರ್ದ ದಿನೊಕುಲು. ಉದಯದೇವೆರ್ ಅದೋಟು ಕಣ್ಣ್ ಬುಲ್ಲಾದ್ ದಿನೊನು ಉದಿಪನ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರಾತೆ. ಪಿದಯಿದ ಸಿಮಸಿಮ ಹವೆಕ್ ಚಲಿಯಾಂಡಲ ಮನಸ್ ಇತ್ತೆಗಿತ್ತೆ ಎಸಲ್ ಬುಡಿ ಪೂತಲೆಕ್ಕ ನಿರ್ಮಲ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸಾದಿಡ್ ಮಾಲೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಸ್ವಾಮಿನಕ್ಲು ತುದೆಟ್ ಮೀದ್ ಸುದ್ದಾದ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಈ ಕೊಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟುನ ಚಲಿಕ್ ಪುಲ್ಯಕಲೊಗೆ ತುದೆಟ್ ಮೀಪುನ ಎನ್ನ್‌ನಗನೆ ಮೈ ಕೊಕ್ಕೆರುಂಡು. ನರಮಾನ್ಯನ ಮನಸ್ಡ್

ಈತ್ ಬಗ್‌ತಿ ಸಗ್‌ತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಒರೊರ ದಾಯೆ ಮುರ್ಗೊದಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುವೆ? ಅರ್ಥಾಪುಜಿ.... ಕಾಂಡೆದ ನಡಕೆದಕ್ಲು ಲೇಔಟುದಂಚಿ ಬೀಸ ನಡಕೆಡ್ ಬರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಓ ಅವುಲು ದೂರೊಡು ಅದ್ರಾಮ್ ಸಾಯ್ಬೆರ್ನ ಬಿತ್ತ್‌ಲ್‌ದ ಬರೆತಲ್ಪ ಏರಾ ಒಂಜಿ ದೋಂಟಿಡ್ ಕುಟ್ಟುದ್ ಪೂತ ದೈತ ಗೆಲ್ಲ್‌ನ್ ಒಯ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಚಲಿಕ್ ಕೆಬಿಕ್ ಮಫ್ಲರ್ ಸುಂದಿನೆಟ್ ಗುರ್ತ ತಿಕ್ಕಿಜಿ. ಏರಾದುಪ್ಪು ಅವು... ಒಂತೆ ದುಂಪೋನಗ ಐತಪ್‌ಮಾಮುಲೆಕ್ಕ ತೋಜಿಂಡ್.. ಅಯ್ಯೊ ದೇವೆರೆ...!! ಎಕರೆಗಟ್ಲೆ ಆಸ್ತಿಯಿತ್ತಿನ ಐತಪ್ಮಾಮುಗು ಇತ್ತೆ ಸಾಯ್ಬೆರಿಲ್ಲದ ಪೂ ಲಕ್ಕವುನ ಯೋಗಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡೆ....!! ಅತ್ತ್.....ಆ ಸಾಯ್ಬೆರ್ ತೂಂಡ ದಾದ ಪನ್ಪೆರ್.....? ಪೊಕಾಡೆ ಗಲಾಟೆಗ್ ನೆವನಾಪುಜ...? ಸಾಯ್ಬೆರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ನಾಯಿ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಅಂಚಿದ ಬಿತ್ತಿಲ್ದ ನಾಯಿ ಮೆರೆನ್ ತೂದು ಕೊರೆತೊಂದುಂಡು. ಇತ್ತೆ ನಾಯಿ ಕೊರೆತಿನ ಸವುದೊಗು ಸಾಯ್ಬೆರ್ನ ಇಲ್ಲದಕುಲು ಲಕ್ಕೊಂದು ಬತ್ತೆರ್ಡ ದಾದಾವು ...? ಈ ಮಾಮು ಒಂತೆ ಬೀಸ ಬೀಸಾಂಡಲ ಕೊಯ್ಪೆರ. ಆರ್ ಮೆಲಾನೆ ಪರಡುನ ತೂನಗ ಎಂಕ್ ಪೋಡಿಗೇಂಡ್. ಅಮುಸರ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅರೆಗ್ ತೀರುನ್ಲ ಇಜ್ಜತ್ತೆ....

“ಮೇರ್ ಒಂತೆ ಬೊಲ್ಪಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಲೆಡ ಕೇಂದ್ ಕೊನೊಪಿನ ಎಡ್ಡೆತ್ತ್. ಅಕುಲು ಗರ್ವೊಡು ದಾಲ ಮಲ್ತೆರ್ಡನ? ಇಂಚ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂ ದೀಯಿಜಿಡ ದಾನೆ.....”. ಮೆಲ್ಲ ಮುನ್‌ಕ್ಯೆ. ಅಮ್ಮ ಪಂಡೆರ್...

“ ಈತ್ ವರ್ಸೊಡು ಅಕ್ಲು ಒಂಜೆ ಊರುಡು ಉಪ್ಪುನಕ್ಲು. ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗುರ್ತ ಇಜ್ಜ. ಮುರಾನಿ ಯಾನ್ ಕಜವು ದಕ್ಕೆರೆ ಬನ್ನಗ ಆ ಸಾಯ್ಬೆರ್ನ ಜೋಕುಲು ಮೆರೆನ್ ಕೈಟ್ ಪತ್ತೊಂದು ಉಲಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆರ್ ಪೂ ದೆಪ್ಪುನ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಗೊತ್ತುಪ್ಪ.”

ಸಾಯ್ಬೆರೆನ ಇಲ್ಲದ ಎದುರ್ಡೆ ಆರ್ನನೆ ಜೆಸಿಬಿ ಉಂತುದುಂಡು. ಐತ ಡ್ರೈವರ್‌ಲ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಐತೆದುರು ಉಂತೊಂದೆ. ಐತಪ್ಮಾಮು ಆರ್ನ ಕೈಟತ್ತಿನ ಬೊಲ್ದು ಬೊಲ್ದುದ ಮಂದಾರ ಪೂಕ್ಲೆರ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಪೂ ದೆತ್‌ದ್ ಆ ಜೆಸಿಬಿದಾಯಗ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಆಯೆ ಐನ್ ಜೆಸಿಬಿದುಲಯಿ ದೀಯೆ. ಆಯೆ ಆ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ಒಯ್ಕ್ ದೀಯೆ.... ಆ ಜೆಸಿಬಿಡ್ ದೇವೆರ್ನ ಪಟ ಉಂಡ ಗೊತ್ತಾಯ್ಜಿ. ಈ ಬೂಮಿದ ಬೇರೊಡು ಸಾಯ್ಬೆರ್ನ ಜೇಸಿಬಿ ಎಡ್ಡೆ ಬೆಂದ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಐತಪ್‌ಮಾಮುನ ಇಲ್ಲನ್ಲ ಈ ಜೇಸಿಬೀಯೆ ಜರ್ತ್ ಪಾಡುಂಡು. ಆಂಡ ಐತಪ್ಮಾಮುಗು ಜೆಸಿಬಿದ ಮಿತ್ತ್ ಪಿಸಿರಿಜ್ಜಿ. ಅವು ಪುಟ್ಟುದಿನೆ ಜರ್ಪೆರೆಗೆತ್ತ್. ಆಂಡ ನರಮಾನಿ ಜರ್ಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿತ್ತಿನ ಸಮ್ಮಂದೊಲೆನೇ ಜರ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆ. ಡ್ರೈವರ್, ಸಾಯ್ಬೆರ್ ಮಾತ ಅಕ್ಲಕ್ಲೆನ ಬಂಜಿದ ಪಡಿ ಬೆನ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಐತಪ್‌ಮಾಮು ದುಂಬಯ್ರ್ಯನ ಕಾಲದೊಟ್ಟೆಗೆನೆ ಅಜ್ಜ ದೀವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಇತ್ತೆ ಆರೆನ ಇಲ್ಲದ ದೇವೆರೆಗ್ ಪೂ ದೋಡ್ಯುನ ಸಾದಿ ನಾಡೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಎಲ್ಲೆ ಅಮೆರಿಕಗ್ ಪೋಯೆರ್ಡ ಅಲ್ತ ಸುಯ್ಯ್‌ಲ್‌ಗ್ ಉಸುಲು ಗೋಡಾವೆರ್.

ಈ ಐತಪ್ಮಾಮು ಸಾಯ್ಬೆರ್ನಿಲ್ಲದ ಪೂ ಕೊಯ್ದ್ ಆರ್ನ ಜೇಸಿಬೀಗೆ ದಾನ ಕೊರ್ನ ತೂದು ಎಂಕ್ ಕಿಸ್ಕಂದ್ ತೆಲ್ಕೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಮ್ಮ “ನಿಕ್ಕ್ ಅಧಿಕಪುರ್ಸಂಗ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್”

ಪಂದ್ ನೆರ್ಯೆರ್. ಐತಪ್ಮಾಮು ಸೊರ ಕೇಂದ್ ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ಯೆರ್. ಎನನ್ ತೂದು ಐಸಿರೊಡು ತೆಲ್ತೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ಎಂಕ್ ನೂಟಾಯೆರ್. ಅಮ್ಮ ದೆತೊನು ದೆತೊನು ಪಂಡೆರ್. ದೆತೊನ್ಯೆ. ಇತ್ತೆ ಐತಪ್ ಮಾಮುನ ಕಲ್ವಬೇಲೆಡ್ ಯಾನ್ಲ ಪಾಲ್‌ದಾಲಾಯೆ. ತಿಗಲೆ ಎಡ್ಡೆರೆ ಪತ್‌ಂಡ್. ಅದುರ್ನ ಸೊರೊಟು "ಅಕ್ಲು ನೆರ್ಪುಜೆರೆ...?" ಕೇನ್ಯೆ.

" ನೆರ್ಪುನಿ ದಾಯೆ....? ದೇವೆರೆಗ್ ದೀಯೆರತ್ತೆ... ಕೊನೊಲೆ ಪಂತೆರ್" ಪಂಡೆರ್. "ನೆಟ್ಟ್ ನಾಲ್ ಪೂ ಆ ಇಲ್ಲದಾರೆಗ್. ಅಕ್ಲು ಕಂಡನಿ ಬೊಡೆದಿ ಬೇಲೆಗ್ ಪೋಪಿನಕ್ಲು. ಪುರ್ಸೊತು ದಾಂತಿನಕ್ಲು...." ಪಂಡ್ದ್ ದೂರೊಡುಪ್ಪುನ ಬೊಲ್ಲುದ್ ಗೋಡೆದ ಪೊಸಾ ಇಲ್ಲನ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಯಾನ್ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂಕ್ಲೆನೊರ ಕಣ್ಣ್ ಜಿಂಜಾಯೆ. ಇತ್ತೆಗಿತ್ತೆ ಮುಕ್ಕೆ ಮುಗುರ್‌ದಿನ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಪುರ್ಪ. ಐತ ಮಡಿ ರಂಗ್ ಮನಸ್‌ನ್ಲ ಮಡಿ ಮಲ್ಪುಲೆಕ್ಕಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಈ ಪೂತಾತೆ ಪೊರ್ಲುದ ಮನಸ್ ಆ ಸಾಯ್ಬೆರ್ನ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಬೊಕ್ಕ ಈ ಐತಪ್ಮಾಮುನಲ....ಅರೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಅರಲ್ದಿನ ಪೂಕ್ಲೆನ್ಲ ನಾಲ್‌ಜನೊಕು ಪಟ್ಟುನತ್ತಂದೆ ಇತ್ತೆ ಈ ಮೈ ಕೊಕ್ಕೆರ್ನ ಚಲಿಕ್ ಕೆಬಿಕ್ ಮಪ್ಲರ್ ಸುತ್ತೊಂದು ಪೂ ಕೊಯ್ದ್ ಪಟ್ಟೊಂದುಲ್ಲೆರತ್ತ. ಮೇರೆ ಒಂಜಿ ಮಂದಾರ ಪುರ್ಪ. ಉಂದೇ ಐಸಿರೊದ ತೆಲ್ಕೆಡ್ ಕೈ ಗೋಡಾದ್ ದೇವೆರ್ನ ಎದುರು ಉಂತ್ಯೆರ್ದ ದೇವೆರೆಗ್ ಬೇತೆ ಪೂ ಬೋಡ?. ಅಮ್ಮ ಎನ್ನ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂನ್ ತರೆಕ್ ಕುತ್ತೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ತರೆಕ್ ಕುತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಗಲ್ಗೆಡ್ ಬಾಡಾಯೆರೆ ಮನಸ್ ಬತ್ತಿಜಿ. ದೈಟೆ ಇತ್ತುದುಂಡ ಬಯ್ಯಮುಟ್ಟ ಅವುಲು ಸಾದಿಗ್ ಮೋನೆ ಪಾಡ್ದ್ ಪೋಪಿನ ಬರ್ಪಿನಕ್ಲೆನ್ ತೂದು ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತುದು. ಆಂಡ ಪಿರ ತೆಲ್ಪೆರೆ ಏರೆಗ್ ಪುರ್ಸೊತುಂಡು. ಮಾತೆರ್ಲ ತೇವುದ ಕಾರ್‌ಗ್ ಕಂಜಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಬಲ್ಪುನಕುಲೇ. ಐತಪ್‌ಮಾಮುನ ದೇವೆರೆ ತರೆಟಾಂಡಲ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತುದು... ಜಾಗ್‌ತೆರ್ಡ್ ಐತ ದಂಟ್‌ನ್ ರಡ್ಡ್ ಬಿರೆಲ್ಡ್ ಪತ್ತೊಂದು ಸಿರಿ ಎಸಲ್ ಮಡಿಯಂದಿಲೆಕ್ಕ, ಪೊರ್ಲುದ ಪಾರಂದಿಲೆಕ್ಕ ದೇವಸ್ಥಾನ ಮುಟ್ಟ ಕೊನೊಯೆ. ದೇವಸ್ಥಾನೊಡು ಮಾಲಿಂಗೇಸ್ರನ ಲಿಂಗೊಗು ಅಭಿಷೇಕ ಆದ್ ಪೂ ಪಾಡೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯಾನ್ ಎನ್ನ ಕೈಟಿತ್ತಿನ ಪೂಕ್ಲೆನ್ ತಟ್ಟೆಡ್ ದೀಯೆ. ಬಟ್ರ್ ಐಕೊಂತೆ ನೀರ್ ತಲ್ತ್‌ದ್ ದೇವೆರೆಗ್ ದೀಯೆರ್. ಇತ್ತೆ ಸಾಯ್ಬೆರೆ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದಿನ ಮಂದಾರಪುರ್ಪ ಕೈಯನ ಕೈ ಪಗರ್ದ್ ಮಾಲಿಂಗೇಸರ ದೇವೆರೆ ತರೆಟ್ ತೆಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಎಂಕ್ ದೇವೆರ್, ಐತಪ್ಮಾಮು, ಅದ್ರಾಮ್ ಸಾಯ್ಬೆರ್ ಒಂಜೇ ಮತ್ತರ್ಮೆಡ್ ಉಂತುದು ತೆಲ್ತಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಎನ್ನ ಮೋನೆಡ್ಲ ಒಂಜಿ ತೆಲ್ಕೆ ಮುಗುರುಂಡ್.

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ಕತೆ

ರಡ್ಡನೇ ಇನಾಮು

ಒರ ಪೊರ್ತುರ್ಜ ಕಂತಡ್

• ವೇಣುಮಿತ್ರ ಕಾಸರಗೋಡು

ಕಚಕ್... ಕಚಕ್... ಕಚ್... ಕಚಕ್... ಗುರ್ಬಿ ಬುಲ್ತಿಲೆಕ್ಕ... ಕೆಲವು ಸರ್ತಿ ರಾಮಚೆಟ್ಟಿಯಾರ್ಲೆನ ಕೈ ಮಗ್ಗದ ಸ್ವರತ್ತಲೆಕ... ತಾಳ ತಪ್ಪಾಂದೆ ಕೇಣೊಂದುಂಡು. ಕಿಟ್ಟಣ್ಣ ಬಂಡಾರ್ಲೆನ ಸೆಲೂನುಡ್ದು ಕತ್ತೆರಿದ ಸ್ವರ. ದತ್ತ ಕೈಟಿತ್ತಿ ಬರ್ಚಣೆನ್ ಕತ್ತರಿಡ್ ಕುಟ್ಟುದು ಮುಂಗೈಡ್ ರಾದು ಕುಲ್ದಿನ ಕುಚ್ಚಿದ ಪೊಡಿನ್ ಉರಿತ್ತ್ ರಾಪಾವೊಂದು ತನಕ್ಕ್ ಅನ್ಕೂಲ ಆಪಿಲೆಕ ಕುರ್ಸುನ್ ತಿರ್ಗಾವೊಂದು... ವಾಾಮಲ್ಲ ಮೂರ್ತಿನ್ ಕೆತ್ತುನ ಶಿಲ್ಪಿನಂಚ ಬಾರಿ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ಕುಲ್ದಿನ ಗಿರಾಕಿನ ಕೆಬಿತ ಬರಿತ ಕುಜಲ್‌ನ್ ಕಚಕ್ ಕಚಕ್‌ಂದ್ ಕತ್ತೆರುವೆರ್.

ದುಂಬು ಪಿರ ಗೋಡೆಡ್ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೊರುಂಬಾಟೊಡು ಪಾಲ್ ಪಡೆಯಿನ ಪಿರಿ ಮೀಸೆದ ಭಗತ್ ಸಿಂಗ್... ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧೀಜಿ... ಸರ್‌ದಾರ್ ವಲ್ಲಭಭಾಯ್ ಪಟೇಲ್... ಶಾಸ್ತ್ರೀ.. ನೆಹರು ಮುಕ್ಲೆನೊಟ್ಟು ತನ್ನ ಕುಲದೇವೆರ್ನ ಫೋಟೋನ್ಲಾ ನೇಲ್ಪಾವೊಂದೆರ್.

ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಸೆಲೂನೂಂದು ಪಂಡ ಅವೊಂಜಿ ಸುದ್ದಿ ಕೇಂದ್ರ. ಅವ್ಲು ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ, ವಿಮರ್ಶೆ, ತೀರ್ಪು-ತೀರ್ಮಾನ ಅತ್ತಂದೆ ಓದೆರೆ ನಮೂನೆ ನಮೂನೆದ ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ನರಮಾನಿಲು ಕುಚ್ಚಿ ದೆಪ್ಪಾವೆರೆ, ಗಡ್ಡನ್ ಬೋಳ್ಸಾವೆರೆ ಬರ್ಪಿನಕುಲು... ಅಕುಲೆನ ಬಾಯಿಡ್ ಬರ್ಪಿ ಊರುದ, ದೇಶದ, ಪರದೇಶೊದ ಅಕುಲೆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ತೆರಿನ ಸುದ್ದಿಲ್ ಏತ್ ಸತ್ಯೊನಾ... ಏತ್ ಸುಳ್ಳಾ... ಒಂಜಿ ನಮೂನೆಡ್ ಪುರುಸೊತ್ತುದಕ್ಲೆಗ್ ಪುಕ್ಕಟೆಡ್ ರಂಜನೆ!

ಎಂಚಾ? ಉದ್ದ ಯಾವ ಮೇರೇ...? ಅತ್ತ್ ನನಲಾ...

ಯೆಡ್ಡೆ ಕೇಂಡರ್. ಉದ್ದ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಪುಂಡಾ ?

ಅವೊಂಜಿ ಕೇನುನ ಕ್ರಮ ಅತ್ತಾ ? ಭಾರೀ ಕುಸಲ್ದಾರ್ ಮೇರೆ ಈರ್.

ಕೋಡೆ ಕಾಂಡೆ ಕುಚ್ಚಿ ದೆಪ್ಪಾಗಾಂದ್ ಬತ್ತೆ ವಾ ರಷ್‌ಯೆ! ಅಂಗಡಿ ನಿಲೀಕೆ ಗಿರಾಕಿಲು. ಈ ಜಂಬಾರ ಇನಿಕ್ಕಾವಂದ್‌ಂದ್ ಪಿರಾನೆ ಪೋಯೆ. ಈರೆಗ್ ನನಲಾ ರಡ್ಡ್ ಚೇರ್ ಪಾಡೊಲಿ ಅತ್ತ?

ಈರ್ ಎಂಚಿನ ಪನ್ಪರಣ್ಣಾ? ರಷ್ ಅತ್ತ್ ಎನ್ನ ಕರ್ಮ! ಉಂದು ಪೂರಾ ಬಿಟ್ಟಿ ಪೇಪರ್ ಓದೆರೆ ಬರ್ಪಿನವುಯೇ! ದರಿದ್ರದಗುಲು! ಇಲ್ಲದಕುಲು ಕುಲ್ಲೆರೆ ಬುಡ್ಪುಜೆರ್... ಮೂಲು ಬತ್ತ್ ಪಾಸಾಡಿ ಬೂರುವ. ಕುಲ್ಲುದಿತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಕೆಬಿ ದರಿಯುಲೆಕ ಗಟ್ಟಿಡೇ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣೆ ಬಾಂಬ್ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಉಂದು ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ದುಂಬುದ ಸಂಗತಿ. ಇತ್ತೆ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಸೆಲೂನುಡು ರಷ್ ಕಡೀಮೆ ಆತ್‌ಂಡ್.

ತುದೆ ಬರಿ. ತುದೆಕ್ಕ್ ಸೇರುನ ಕೈತೋಡು. ಕೈತಲ್ಡೇ ಮಲ್ಲ ಸುನೆ ಕುಕ್ಕುದ ಮರ.. ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಮಣ್ಣ್ ಮೆತ್ತಿ ಕಟ್ಟೆ. ಪತ್ತೈವ ಮಾರ್ ದೂರ ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಮರತ ನಿರೆಲ್. ತೋಡು-ತುದೆ ಕೂಡುನೈಡ್ದಾವರ ತೋಡ ಬಾಕ್ಲ್ಂದೇ ಪುದರ್. ಕಡಲ್ ಕೈತಲ್ ಇತ್ತಿನೈಡ್ದಾವರ ಅರೆಗಾಲೊಡು ತುದೆತ ನೀರ್ಲಾ ಉಪ್ಪೇ. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಎರ್ತೆದ ಸಮಯೊಡು ಕೈತೋಡ್ದ ನೀರ್ಲಾ ಉಪ್ಪೇ. ಕೆಲವು ನಮೂನೆದ ಮೀನುಲು ತುದೆಡ್ದ್ ತೋಡುಗು ಬರ್ಪ, ಅಬ್ರೋಣಿ, ಕಿಜಾನ್ಡೊಟ್ಟು, ಕಾಣೆ, ಏರಿ, ಪಯ್ಯೆ, ತೇಡೇಂದ್ ದಾರಾಳ ಮೀನುಲು ನಕ್ರುದ ಗಾಳೊಗು ತಿಕ್ಕುವ. ಕೈ ತೋಡುಡು ಜಪ್ಪೆಲ್ದ ಸಮಯೊಡು ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟ ನೀರ್. ಕೊಳ್ಕೆಬೈಲ್‌ದ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರ್, ಪಿಲಿಕುಂಜೆದ ಐತಪ್ಪಣ್ಣೆ, ಮುಕುಲು ತುಂಡು ಬೈರಾಸು ಸುತೊಂದು ಬೆರಿಟೊಂಜಿ ನೈಲಾನ್ ಚೀರಾವುನ್ ನೆಲ್ಪಾವೊಂದು ಉಬ್ಬಿ ನೀರ್ ಅರಿಂಡಲಾ ತೆಕ್ಕ್‌ದಿ ತುಂಡು ಬೀಡಿನ್ ಕೂಲಿಡ್ ತುಚ್ಚೊಂದು, ಕುತ್ತೆರಿ ಕಂತಾವೊಂದು ರಡ್ಡ್ ಬಿಸಲೆಗ್ ಬೋಡಾಪಿನಾತ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುವೆರ್. ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮೊರಂಪು ಮುಟ್ಟ ಲಾಗ್ಯುನ ಬೊಳ್ದು ಎಟ್ಟಿಲಾ ತಿಕ್ಕುನುಂಡು. ಏತೋ ಸರ್ತಿ ತೇಡೆದ ಮುಳ್ಳುನ್ಲಾ ಕಂತಾವೊಂದೆರ್. ಮೆಯ್ ನೀರ್ ರಟ್ಟಂಚಿ ಬೇನೆ ಆಂಡಲಾ ಕೈಡ್ದ್ ಮೀನ್‌ನ್ ತಪ್ಪೆರೆ ಬುಡಯೆರ್.

ಉಂದು ಮಾತಾ ಇತ್ತೆ ನೆನ್ಪು ಮಾತ್ರ.. ಇತ್ತೆ ಕೈತೋಡು ನಿಗಿದುಂಡ್. ಇಂಚಿಪ್ಪ ಬರ್ಸಲಾ ಕಡೀಮೆನೆ. ಎಂಚ ಕೈತೋಡುಗು ನೀರ್ ಪರಪೊಡು ? ಇತ್ತೆ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರೆಗ್ಲಾ ಪ್ರಾಯ ದಂಗುದುಂಡ್. ಐತ್ತಪ್ಪಣ್ಣೆರ್ ಕರಿ ಮರಿಯಾಲೊಗು ಕರೀದು ಪೋತೆರ್.

ಕೆಬಿ ಕೇಂಡಿಜಿಂಡಲಾ, ಕಣ್ಣ್‌ದ ದಿಸ್ಟಿ ಮಂದ ಆಂಡಲಾ ದುಂಬುದ ನೆನ್ಪುಗಾದ್, ಅತ್ತಾ ಪೊರ್ತು ಪೋಯೆರನಾ... ತುದೆ ಬರಿತ ಸುನೆ ಕುಕ್ಕುದ ಕಟ್ಟೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜರ್ದ ಗಳಿಗೆ ಕುಲ್ಲುಜಿಂಡ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರೆಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಇಜ್ಜಿ.

ಬೆಂಡಾಯಿ ಬೆರಿ, ಬೆರಿ ಮುಳ್ಳು ನೆಗತ್ತ್‌ದ್ ತೋಜುಂಡು. ಸೂರ್ಯನ ಬಯ್ಯದ ಎರಿಕ್ಕ್ ನಾಯ್ಕೆರೆನ ಚರ್ಮದ ನೆರಿಗೆ ಮಿಂಚೊಂದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಒಂಜಿ ಕೆಬಿಟತ್ತಿ ಬೊಲ್ದು ಕಲ್ಲ್‌ದ ಟಿಕ್ಕಿ ಮೆನ್ಕೊಂದುಂಡು... ಕುಡೊಂಜಿ ಯಾಪನೋ ತಾಲ್ದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್. ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತುದ್ ತರೆಟ್ಟ್ ಪತ್ತ್ ಬೊಲ್ಲಿ ಕುಜಲ್. ಸೊಂಟಗೊಂಜಿ ಚೌಕುಳಿ... ಒಂಜಿ ಕೈ ನಡುಕ್ಕು... ಬಲತ ಕೈನ್ ಮುಂಡೊಗು ಅಡ್ಡ ಪತೊಂದು... ಕಟ್ಟಪುಣಿ... ತಡಮೆ ದಾಂಟೊಂದು

ಕುಕ್ಕು ಕಟ್ಟೆಡ್ ಕುಲ್ಲುವೆರ್. ಉಬ್ಬಸೊ... ದಮ್ಮ್ ಕಟ್‌ದ್ ಬರ್ಪಿನ ತೆಮ್ಮ... ಅಂಡಲಾ ಕುಕ್ಕು ಕಟ್ಟೆದ ಯಾತ್ರೆ ತಪ್ಪಂದ್. ಸುರೂಕು ನಾಲ್ ದಿನ ತೆಮ್ಮೊದ ಸೊರಕ್ಕ್ ಪೋಡಿದ್ ರಾವೊಂದಿತ್ತಿನ ಬಾವಲಿಗುಲೆಗ್ಲಾ ಇತ್ತೆ ಇತ್ತೆ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರೆನ ತೆಮ್ಮೊ ಸಡ್ಡಾತ್‌ಂಡ್.

"ಆವೊಲಿಯೆ ನಿಕುಲು. ನಿಕ್ಲೆಗ್ ವಾ ನಮೂನೆದ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚಲಾ ಇಜ್ಜೇ? ಸರೀ ಸಮಯೊಗು ಹಾಜರಾಪರ್."

"ರಾಯೆರೇ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಪಂಡರತ್ತಾ ? ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮಂಡೆನೇ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ಅಕುಲು ತೀರ್ಮಾನ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೆಚ್ಚ ಓಲುಪ್ಪುಂಡು? ಮಂಡೆಲ ಅಕುಲೆಗೆ.. ಬೆಚ್ಚಲ ಅಕುಲೆಗೇ."

ಶಾಂತರಾಮೆರೆನ ಪಾತೆರೆದ ಮರ್ಮ ಒಟ್ಟುತ್ತಿ ಪಾಸಾಡಿಲೆನ್ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂಪಿಲೆಕ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಧವ, ಶಾಂತರಾಮ, ಬಾಲು, ಜಿಮ್ಮಿ ಪೊರ್ಬುಲು ಮುಕುಲು ಕಡೀಮೆಡ್ ಎಲ್ಪ ಪ್ರಾಯದ ಅಂಚಿದಕುಲುಂದೇ ಪನೋಲಿ. ಒರಿ ರಿಟೈರ್ಡ್ ಕ್ಲಾರ್ಕ್, ಕುಡೊರಿ ಎಲ್ಯ ಮಟ್ಟ್‌ದ ಬೇರದಾಯೆ. ಒರಿ ಸಾಧಾರಣ ತೋಟಗಾರೆ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಏರ್ಲಾ ಬೇಲೆಡಿಜ್ಜೆರ್. ನಿವೃತ್ತಿ ಜೀವನ. ನೆಮ್ಮದಿದ ಪಣ್ಪ್ ಪಣ್ಪಿಲೆಕ ಇಜ್ಜಿ.

ಬಂಡಾರ್ಲೆನ ಪೇಪರ್ ದಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮುಕ್ಲೆನ ಕೂಟ ಈ ಕುಕ್ಕುದ ಕಟ್ಟೆಗ್ ವರ್ಗ ಆತ್‌ಂಡ್. ಕೂಟದ ಗುರ್ಕಾರ್ಮೆರ್ಡ್ದ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಸದಸ್ಯೆರ್ಲಾ ಮುಕುಲು ನಾಲೇ ಜನ. ಅಪರೂಪ ಗೊರ ಸಂಕೆ ಕಡೀಮೆ ಆಪಿನಲಾ ಉಂಡು. ಅಕ್ಲೆನ ಕೂಟದ ಕಳಕ್ಕ್ ಬರಾಂದಿನ ಸುದ್ದಿ ಇಪ್ಪಂದ್. ಎಸ್ಸಿ.ಇ.ಝಡ್, ರೇಷನ್ ಕಾರ್ಡ್, ಕಿಡ್ನಿ ಕಂಡಿನವು, ಬಂಗ್ಲೆದ ಇಲ್ಲದಾರ್ನ ಕಡಿರ ಮರ್ಮಲ್ ಬಲ್ತಿನವು, ಮಾತ್ರತ್ತ್ ಇತ್ತೆದ ಕುರ್ತೆಲ್ ರಾಜಕೀಯ, .. ಇಂಚತ್ತಿ ನಾ ನಾ ನಮೂನೆದ ಚರ್ಚೆ ಮೂಲು ನಡಪುಂಡು. ತಾನ್ ಪಂಡಿನವೇ ಸರೀಂದ್ ಪನ್ಪಿನ ಹಟ ಏರೆಗ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ.

ಪೊರ್ತು ಪೋವೊಡು.. ಕತ್ತಲಾವೊಡು.. ಬದ್ಕ್‌ದ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕರಿಯೊಡು.

ಮುಕುಲೆನ ಕೂಟೊಗು ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ದಾಂತಿ ಸಭಿಕೆ ಪಂಡ ಕೆಬಿ ಕೇನಾಂದಿ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರ್.

"ಶಾಂತಣ್ಣಗ್ ಎಲ್ಲೆದ ಮದಿಮೆದ ಹೇಳಿಕೆ ಉಂಡಾ?"

ಪರಿಸ್ಥಿತಿನ್ ತೆಲಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಮಾಧವೆರ್ ಕೇನುವೆರ್.

"ಹೂಂ.. ಈ ಪರಬೆರೆನ್ ನಾನ ಏರ್ ಲೆಕ್ಕೊಗು ದೀಪೆರ್, ಮಂಡೆ ದಾಂತಿನಕುಲೆನ್? ಸಯ್ಯಡ್ ಅವು ಬುಡ್ಲೆ. ಗುಡ್ಡೆದಿಲ್ಲದ ಕೇಶವೆರ್ನ ಕಡೀರ ಮಗಕ್ಕ್ ಎಂಚ ಉಂಡುಗೆ? ಅಪರೇಷನ್ ಅವೊಡೂಂದು ಅಕ್ಕೆ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಕೇಶವಣ್ಣೆಲಾ ಭಾರೀ ಬೇಜಾರೊಡಿತ್ತೆರ್. ಕುಪ್ಪಿ ನೆತ್ತೆರ್ ಬೋಡುಗೇ ! ಬೆಚ್ಚ ಆವಂದೆ ಕುಲ್ಲುವ ? ಲಟ್ಟ ಜವ್ವನೆ."

"ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಸುದ್ದ ಇಜ್ಜಿ."

ದಿಡ್ಕಂದ್ ಒರಾನೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಜಿಮ್ಮಿ ಪೊರ್ಬುಲು ಕೋಪೊಡೇ ಕಲ್ಕುವೆರ್. ಕೇಶವೆರೆಗ್ ಕಲ್ಪ್‌ದಲೆಕ ಇತ್ತಿನ ನಾಲ್ ಜವನೆರ್ ಜೋಕ್ಲುಲ್ಲ. ತಗೆ ತಂಗಡಿಲುಲ್ಲೆರ್. ಸುರೂಕ್ಕು ಅಕುಲು ಕೊರೊಡಿಯೇ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಊರಿಯಕ್ಲೆಡ ಕೇನ್‌ಗ. ಪ್ರಾಯ ಉಪ್ಪುನಗ ನಮಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತ. ಇಲ್ಲದಕುಲು ಸುರುಕ್ಕು ಕೊರೊಡಪ್ಪ. ನೆತ್ತೆರ್ ಕೊರ್ಪಿನೈಕ್ ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣುಂದು

ದಾಲ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಇಜ್ಜಿ. ಕೊರ್ಪಿನಕುಲೆನ ಆರೋಗ್ಯ ಸರೀ ಉಪ್ಪೊಡು. ಕೊರಿಯೆರೆ ಮನಸ್ಸ್‌ಲಾ ಬೋಡು, ಅತ್ತೇ?"

ತಾನ್ ಪಂಡಿನವು ಸರೀ ಅತ್ತಾಂದ್ ಒರಿನಕ್ಲೆನ ಮೋನೆ ತೂಪೆರ್.

"ಕೈಟ್ ಬೊಳ್ನೆಯಿ ದೀದ್ ಊರುಡಿಕ್ಕ ನೆಯ್ ನಾಡ್ದೆರ್‌ಗೆ! ಅಂಚಾಂಡ್"

ಉಂದು ಬಾಬಣ್ಣನ ನೇಸಲೆ.

"ಪಂಡಿಲೆಕ, ಕೋಡೆ ಶಾಂತಣ್ಣನ ಅರ್ವದನ ದಾದನೋ ಕಟಿಪಿಟಿ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್? ಬಾರೀ ಯೇರ್ದಿನ ಸೊರಟ್ಟ್ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೇ. ತೂಪೆ, ದೆಪ್ಪೆ, ದೀಪೇಂದ್.."

ಮಾಧವೆರ್ ಚರ್ಚೆಗ್ ಇಸಯದಾಂತೆ ಕೇನುವೆರ್.

"ಬೇತೆ ದಾಲ ಅತ್ತ್. ಸಾದಿದ ಇಸಯ. ಅತ್ತ್ ಈ ನರಮಾನಿಗ್ ಆಸೆ ಪನ್ಪಿನವು ಬೋಡಾಯಿನವೇ. ಆಂಡ ದುರಾಸೆ ಎಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ತೀರ್‌ಂಡ ನಾಲ್ ಜನಕುಲೆಗ್ ಉಪಕಾರ ಆಪಿಲೆಕ ಬದುಕೊಡು. ಅವುಲಾ ತನಕ್ಕ್ ತೊಂದರೆ ಅವಂದಿಲೆಕ ನಿಕುಲೆಗೇ ಗೊತ್ತುಂಡು. ಯೇತ್ ಎಕರೆ ಜಾಗೆ ಆಯಡ ಉಂಡೂಂದು. ನಾಲ್ ಮಾರ್ ಜಾಗೆ ಆ ಸಾದಿಗ್ ಬುಡ್‌ಂಡಾ ಪತ್ತೈವ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಉಪಕಾರ ಆತು. ಎಲ್ಲೆ ಏರೆಗಾಂಡಲಾ ಎಚ್ ಕಮ್ಮಿ ಆಂಡ ಒಂಜಿ ರಿಕ್ಷ ಪೋಪಿನಾತಾಂಡಲಾ ಸಾದಿ ಬೋಡೇ ? ನಾಲ್ ಯೆಡ್ಡೆ ಪಾತೆರ ಪಂಡಿನ್ಯೆಕ್ ಆತ್ ಅಬತಾರ. ಎಂಕ್ಲು ಪಾತೆರಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಲಾಗಿದ್ ಬೂರ್ವೆ. ತರೆದಾಂತಿನಕುಲು, ವ್ಯವಹಾರ ತೆರಿಯಾಂದಿನ ಕ್ಲೂಂದ್. ಹೂಂ ಕಟ್ಟದ ಕೋರಿಗ್ ಬಾಲ್‌ಡೇ ಮರಣಗೇ... ದಾಲಾ ಮಲ್ಪೆರಾಪುಜಿ...

ಕಾಲ ಬದಲಾತ್‌ಂಡ್. ಪಾತೆರುನನೇ ಕಷ್ಟ ಹಿರಿಯಕ್ಲು ಪನ್ಪಿ ಗೌರವನೇ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಅಕುಲೆ ಲೆಕ್ಕೊಡು ಪ್ರಾಯ ಕರಿನಕ್ಲೂ ಪಂಡ ಒಯಿಕ್ಲಾ ಆವಂದಿನಕ್ಲೂಂದ್. ಹ್ಣಂ. ಇತ್ತೆ ಅಕ್ಲು ಅನ್ಬವಿಸುನ ಸೊತ್ತಾಂಡಲಾ ಒಲ್ತು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಅಲೋಚನೆನೇ ಇಜ್ಜೇ.. ಬೋಡಾ ನಂಕ್ ಈ ಬದ್ಕ್? ಕರಿವಾರ ಇಂಚನೇ ನಡತೊಂದ್ ಪೋನಗ ಒರಿ ಪನ್ಪೆ.. ಮ್ಯೂಸಿಯಂದ ಪೀಸ್ ಪೋವೊಂದುಂಡುಂದು. ಇಲ್ಲ್ ಪೊಗ್ಗುನಗ ಒವ್ವೋ, ಒಲ್ತವೋ ಧರ್ಮ ಛತ್ರೊಗು ಪೊಗ್ಗಿಲೆಕ. ಎನ್ನ ಇಲ್ಲ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿಲೆಕನೇ ಇಜ್ಜೇ." ಘೂಂ... ಇಂದ್ ಉದ್ದೊಗು ಉಸುರು ಬುಡ್ಪೆರ್ ಮಾಧವೆರ್.

ತನಕ್ ವಾ ಸಂಬಂಧಲಾ ಇಜ್ಜೀ ಪನ್ಪಿನ ಭಾವನೆಡ್ ತುಕ್ರ ನಾಯ್ಕೆರ್ ಒಂಜೇ ಕಡೆಕ್ ತನ್ನ ದಿಟ್ಟಿ ದೀವೊಂದು, ಬಗ್ಗಿನ ಬೆರಿನ್ಲಾ ಪತೊಂದು ಇಲ್ಲದಂಚಿ ಪಜ್ಜೆ ದೀಪೆರ್.

"ಎಂಕ್‌ಲಾ ನಾಯ್ಕೆರೆಲೆಕನೇ ಆತುಂಡಾ?.... ಕೆಬಿ ಕೇಣಂದೆ, ಅರೆದಿಸ್ಟಿ... ಅಂಚ ಆತ್‌ಂಡ... ವಾ ಸಮಸ್ಯೆಲಾ ಇತ್ತುದ್ವಂದೇ? ಶ್ಯಾನುಭೋಗೆರ್ನ ಇಲ್ಲದ ನಾಯಿಗ್ ಎಂಕ್ಲೆಡ್ದ್ ಜಾಸ್ತಿ ಬಿಲೆ... ಉಂದುಲಾ ಒಂಜಿ ಜನ್ಮನಾ ?"

"ಮಾಧವೆರ್ ಎಂಚಿನನೋ...ಮಾಮಲ್ಲ ಯೆತೆಟ್ ಇತ್ತಿಲೆಕ ಉಲ್ಲೆರಾಂದ್ ?

ಪೊರ್ಬುಲು ಮಾಧವೆರ್ನ ಮೋನೆ ತೂದು ಕೇನುವೆರ್.

"ನಮ ಪಡೆದ್ ಬೈದಿನವೇ ಪೊರ್ಬುಲೇ. ಅಯಿಟ್ ಎಚ್ಚಿಗೆ ದಾಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ನಿಕುಲೆಗ್ ಗೊತ್ತಿತ್ತಿನವೇ. ಇತ್ತಿ ಆಸ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್ ಮಾತಾ ಮಗನ ಪುದರ್ಗ್ ಬರೆದ್ ಕೊರಿಯೆ. ಒರಿಯೆ

ಮಗೆ ಅತ್ತಾ? ಆವುಲಾ ಆಯನ ಅಪ್ಪೆನ ಅಕೆರಿದ ಆಸೆದಲೆಕನೇ... ಮುಲ್ಪಡ್ದ್ ವರ್ಗ ಆಯಿ
ಬೊಕ್ಕ ಮುರಾನಿ ಬತ್ತಿನಾಯೆ ಪನೊಂದುಲ್ಲೇ. ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಮೂಲು ಕುಲ್ಲೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಇಜ್ಜಿ.
ದಾಯೇಂದ್ ಪಂಡಾ ಜೋಕ್ಲೆನ ಬರವು ಸರವುಗು ಕಷ್ಟ ಆಪುಂಡು. ಆಲ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲೆರೆ
ಕೇನುಜಲ್. ಬೊಕ್ಕ ನನ ಈ ಆಸ್ತಿ ಏರೆಗ್? ಯಾನ್ ಮಾರುವೆ. ಈರೆಗ್ ಒರಿಯಗತ್ತಾ?
ಎಡ್ಡೆ ಆಶ್ರಮ ಮಿನಿ ತೂಕ... ಯಾನ್ ಪಂಡ್‌ದ್ಲಾ ದೀತೆ. ದಾಯೆಂದ್ ಪಂಡ ಒರಿಯಗ್
ಬೆಯ್ಪಾದ್ ತಿನಿಯೆರೆಲಾ ಕಷ್ಟನೇ. ಎಲ್ಲೆ ಕಾಯಿಲೆ ಬೂರ್‌ಂಡಾ ಅವುಲಾ ಬಂಜನೇ. ಅಯಿಕ್
ಆಶ್ರಮನೇ ಎಡ್ಡೆ. ಅಲೋಚನೆ ಮಲ್ಪುಲೆ. ಈ ಕಸ್ಪೊಡ್ದು ಆಶ್ರಮ ಎಡ್ಡೆ."

"ಹ್ಞಂ. ಸೊಂತ ನೆತ್ತೆರ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟಿನವ್ವೇಗೇ ಕಷ್ಟ. ಕುಡ ಆಶ್ರಮ. ಆಯೆ ಪಂಡಿಲೆಕ ಈ
ಆಸ್ತಿನ್ ಪೂರಾ ಆಯೆ ಮಾರ್ದ್ ಪೋಂಡಾ.. ಎನ್ನ ಅವಸ್ಥೆ? ಎಂಕ್ ಪೆನ್ಸನ್‌ಲಾ ತಿಕ್ಕಂದೆ!
ಎಂಚ ಕೊರ್ಪೆರ್? ಎಂಕ್ ಅಣ್ ಮಗೆ ಉಲ್ಲೆತ್ತಾ!

"ಇತ್ತೆ ಪ್ರಳಯೊಗ್ ಯಾನ್ ಪೋಡ್ಯುಜಿ. ಛೆ... ನನಲಾ ಕತ್ತಲಾತಿಜೇ? ಪಗೆಲ್
ಮಲ್ಲೇಂದ್ ತೋಜುಂಡು."

ಮಾತೆರ್ನ ಇಲ್ಲದ ಕುಬಾಲ್ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ದಿನ ಕುಂಬಾವೊಡೇ. ಕಷ್ಪೊಡೇ ಮಗಲೆನ
ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆ. ಮಗನ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ಲಾ ಆಂಡೇ. ಬೇಲೆಗ್ ಸೇರ್ಲಾ. ಇಜ್ಜಿ. ಎಮ್.ಎಸ್
ಮಲ್ಪೊಡು.. ಎನ್ಮ ಲಕ್ಷ ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಲೇಂದ್... ಹ್ಞಂ... ಆಯನ ಪಲಿನ ಮದ್ಮೆದ ಸಾಲನೇ
ಆತ್ ಬಾಕಿ ಉಂಡ್. ಆಸ್ತಿನ್ ಅಡವು ಪಾಡ್ಯೆ. ರಡ್ಡ್ ಮೂಜಿ ವರ್ಷೊಡು ಬುಡ್ಪಾದ್
ಕೊರೋಲಿ. ಎಂಚಿನ ಮಲ್ಪೊಡು? ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಎಚ್ಚ ಕಲ್ಪೆರೆ ಆತಿಜಿ. ಕಲ್ಪುನಕುಲಾಂಡಲಾ
ಕಲ್ಪಡ್‌ಂದ್. ಆಸ್ತಿನ್ ಅಡವು ಪಾಡ್‌ದ್ ಕಾಸ್‌ದ ವಹಿವಾಟ್ ಮಲ್ತ್ ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊಗು
ಕಡಪುಡಿಯೆನೇ? ರಡ್ಡ್ ವರ್ಷ ಮುಟ್ಟ ಅಪರೂಪಗೊರೋರ ಫೋನ್ ಬರೋಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.
ವರ್ಷ ನಾಲ್ ಕರೀಂಡ್... ಸೈದೆನ ಉಲ್ಲೆನಾಂದ್ ಕೇಂಡಿಜೆ. ಕೆಲವು ಸಮಯ ಪೆನ್ಸನ್‌ದ
ಕಾಸ್‌ಡ್ ಬಡ್ಡಿ ಕಟೋಂದು ಬತ್ತೆ. ಎನ್ನ ಈ ಬೈಪಾಸ್ ಸರ್ಜರಿ ಅಯಿಕ್‌ಲಾ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ್.
ಕಾಸ್ ಕಟ್ಟೆರಾಯಿಜಿ. ಏಲಂ ನೋಟೀಸ್ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್.. ಆಯೆನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ನನಲಾ
ನಂಬಿಕೆ ಮಗೆ ಬರುವೆ. ಎಂಕ್ಲೆನ್ ತೂವೆ..."

ಪೊರ್ಬುಲು ರಡ್ಡ್ ಕೈನ್ಲಾ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಬಾನೊದಂಚಿ ನೀರೊಂದು... "ಏ ದೇವಾ...
ಏಕ್ ಪಟ್ಟ ಸಂಜೆರ್ ಜಾನ್ ದೀ..."

ಆನಿ ಪೊರ್ತು ಕಂತ್‌ಂಡ್. ನಾಲ್ ಜನಲಾ ಲಕ್‌ದ್, ನನ ಎಂಕ್ಲೆ ನೆರಿ ಬೂರ್ದಿ ಮೋನೆ
ಏರೆಗ್ಲಾ ತೋಜಂದ್‌ಂದ್ ಎಣ್ಣ್‌ದ್, ಅಕುಲಕುಲೆ ಇಲ್ಲಂಚಿ ಕಾರ್ ಪಾಡ್ಯೆರ್. ಕಾಡ ಬರಿಟ್
ಕುದ್ಕೆ ಪಲ್ಲೊರಿ ಪತೊಂದುಂಡು. ಸುರುತ್ತ ಇಲ್ಲ್ ಜಿಮ್ಮಿ ಪೊರ್ಬುಲೆನ. ಮುಕ್ಲು ಆಡೋಂದು
ಆಡೋಂದು ಅರೆ ಇಲ್ಲದ ತಡಮೆದಡೆ ಎತ್ತ್‌ನಗ ಅಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಅಮೊರಿ ಕೇನೊಂದುಂಡು.

"ಆನಂದ್ ಬಾಪಾಕ್ ಅನಿ ಪುತ್ರಾಕ್ ಅನಿ ಪೊವಿತ್ರ್ ಆತ್ಮಾಕ್..."

"ಆವು... ಎಲ್ಲೆ ಪಾತೆರ್ಗ". ಪೊರ್ಬುಲು ತಡಮೆ ದಾಂಟ್ಯೆರ್. ಆರೆನ ಮೋಕೆದ ಯಿಲ್ಲ
ಪಾಸಾಡಿ ಜಾಲ್ದ ಯಜಮಾನೆ, ಟೈಗರ್ ಬೀಲ ಬೀಜಾವೊಂದು ತಡಮೆದಲ್ಪನೇ ಎದುಕೊಂಡೆ
ಪೊರ್ಬುಲೆನ್.

ಮನದಾನಿ ಲೋಕ ಬೊಲ್ಪಾನಗ ಮುಕ್ಲೆ ಊರುಡ್ಲಾ ನೆಸರ್ ಮೆನ್ಕ್‌ದೆ. ಕಾಂಡೆ ಪತ್ತೊಂಜರೆಕ್ಕ್ ಇಂಗ್ರೇಜಿದ ಮಲ್ಲ ಗಂಟೆ ನಿಧಾನ ಆಕೊಂದುಂಡು. ಪದ್ರಾಡ್ ಗಂಟೆಗಾಂಡ ಯೆಲ್ಯ ಗಂಟೆ ರಡ್ಡ್ ನಿಮಿಷ ಒಡ್ಕ ದಾಂತೆ ಆಕುನ ಕ್ರಮ. ಉಂದು ಉಂತು ಉಂತುದು ಆಕುನ ಮಲ್ಲ ಗಂಟೆ! ಊರುಡು ಏರೋ ಕಿರ್ಸನ್ದಕುಲು ಸೈದೆರ್‌ಂದ್ ಲೆಕ್ಕ. ಶಾಂತಾರಾಮೆರ್ ಕುಚ್ಚಿ ದೆಪ್ಪಾಯೆರೆ ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಸೆಲೂನ್‌ಗ್ ಬರ್ಪೆರ್. ಮೂಜಿ ನಾಲ್ ಊರಿಯಕ್ಲು ಸೆಲೂನ್ದವ್ಲು ಸೇರ್‌ದೆರ್. ಅಂಚಾಂಡ ಶಾಂತಾರಾಮೆರೆಗ್ ಸುದ್ದಿ ಮುಟ್ಟುದುಜಿಂದಾಂಡ್. ಕಿಟ್ಟಣ್ಣನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಶಾಂತಾರಾಮೆರ್ ಇಜ್ಜೀಂದ್ ತರೆ ಆಡಾವೆರ್. ಜಿಮ್ಮಿ ಪೊರ್ಬುಲು ಪೋಯೆರತ್ತಾ? ಕೋಡೆ ರಾತ್ರಿ ಆತು ಪೊರ್ಲುಡು ವನಸ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಜೆತ್ತಿನಾರ್‌ಗೇ.. ಅಕ್ಲೆನ ಟೈಗರ್ ರಾತ್ರಿ ಇಡೀ ಭಾಂಗ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್‌ಗೇ... ಅಂಚಾಂಡ ಕೋಡೆ ರಾತ್ರಿ ಜೆತ್ತಿನವ್ಲೇ ಪೋದುಪ್ಪೊಡು. ನಾಯಿಗ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡತ್ತಾ... ಯೆಡ್ಡೆ ಮರಣ. ಎಂಚಿನನೇ ಪನ್ಲೆ. ಸುಕೊತ್ತ ಮರಣ.. ಒಂತೆ ಪೊರ್ತುಡು ಮರಣ ದೆಪ್ಪುವೆರ್‌ಗೆ... ಬರಿಯೆರೆ ಯೇರುಲ್ಲೆರ್? ಮಗಲ್ ಮರ್ಮಾಯೆ ಬತ್ತೆರ್‌ಗೆ.. ಮಗನ ಅವಸ್ತೆ ಎಂಚಿನನಾ? ಅಕುಲಕ್ಲೆಗ್ ತೋಜಿಲೆಕ ತರೆಕೊಂಜಿ ಪಾತೆರ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್, ಸೇರ್ದಿನಕುಲು.

ಶಾಂತಾರಾಮೆರ್ ತನ್ನ ಪಾಸಾಡಿಲೆನ್ ಒಟ್ಟು ಸೇರ್ಸಾದು ಮರಣದ ಇಲ್ಲಗ್ ಬರ್ಪೆರ್.

"ಮದಿಮೆಗ್ ಪೊಲ್ಲಾಯಿನ ದುತ್ತೈತ ಪಾಡ್ದ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚದಾಂತೆ ಜೆಯ್ದ್. ನಾನ ನಿಕ್ಕ್ ಯಾಪ ಒರ ಪೊರ್ತು ಕಂತುಜೀಂದ್ ಕಾಪುನ ರಗಳೆ ಇಜ್ಜಿ. ಹ್ಹೂಂ... ಪೋಲ. ಎಂಕ್ಲುಲಾ ನಿನ ಪಿರಾವುಡೇ ಅಟ್ಟಣೆ ಮಲ್ಪುವ"

ಮಾಮೂಲುದಂಚನೇ ಬಯ್ಯಡ್ ಕುಕ್ಕು ಕಟ್ಟೆಡ್ ಮೂಜಿ ಜನಲಾ ಸೇರುವೆರ್. ಪಾತೆರೆರೆ ಏರ್ನ ಬಾಯಿಲಾ ಮಗುರುಜಿ. ಮೂಜಿ ಜನತ ಮುಂಡೊಡು ಯಾಪಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಚ್ಚಿಗೆ ನೆರಿಗೆ ನೆಗೆತ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಆ ಗೆರೆಕುಲೆನ್ ತೂನಗ ಸುಮಾರ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲೆನ್ ಕೇನುಲೆಕ ಉಂಡು. ಆತು ಪೊರ್ತುಗು ಮಾಧವೆರ್ ಎದುರುಡಿತ್ತಿ ತಾರೆನ್ ದಿಟ್ಟುವೆರ್. ನುಂಗಿ ಮಡಲ್ ಇತ್ತೆನಾ ಬುಕ್ಕನಾಂದ್ ಬೂರೆರೆ ತಯಾರಾತ್‌ಂಡ್. "ಬಾಡಿ ಮಡಲ್ ತಿರ್ತ್ ದಂಗೊಡೇ. ಜಿಮ್ಮಿ ಪೊರ್ಬುಲು ಮಣ್ಣ್‌ದಡಿ ಸೇರಿಯೆರ್. ನಂಕ್‌ಲಾ ಬಾರೀ ಪೊರ್ತು ದಾಲ ಇಜ್ಜಿ... ನಮದಾನೆ ಲತ್ತ್ ತೆಂಡೇಲಾ? ನುಂಗ್‌ದಿ ತಾರಾಯಿ. ಕಿನ್ಯ ಕರೆಗಾಳಿ ಬೀಜ್‌ಂಡ ಯಾವು. ಆತೇ."

ಪಡ್ಡಾಯಿಡ್ ಉರಿಯೊಂದಿತ್ತಿ ನೆಸರ್ ಕಡಲ್‌ದಂಚಿ ನಿಧಾನೊಡು ಜತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ. ಅಕ್ಕಸ ನೀಲಿ ಪೋದು ಕೆಂಪು ಮಂಜಲ್ ವರ್ಣೊಗು ತಿರುಗೊಂದುಂಡು. ನುಂಗೆಲ್ ಅಡರ್‌ದ ಒರುಟು ಪಕ್ಕಿಲು ಒಲ್ತು ಪಿದಾಡ್ದನ? ಗೂಡು ಸೇರೆರೆ ರಾವೊಂದು ಬರೊಂದಿಪ್ಪ ನವು ಬಜೀ ನಿರೆಲಾದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಪರಬೆರ್ ಕಾಪುವೆರ್. ಮೂಜಿ ಜನತ ಮನಸ್‌ಡ್ಲಾ ಗುಮೆಲೊಂದಿತ್ತಿ ಇಚಾರ ಒಂಜೇ ... ಯಾಪೊರ ಪೊರ್ತು ಕಂತಿಜೀಂದ್? ಬಯ್ಯದ ಕರೆಗಾಳಿ ಗುಟ್ಟುಡು ಪಾಟ್ಟ್ ಪನೊಂದು ದೈಮರತ ಯಿಡೆಟ್ಟ್ ಮೆಲ್ಲ ಬೀಜೆರೆ ಸುರು ಆಪುಂಡು. ಲೋಕೊನು ನಿಂಗಿಯೆರೆ ಕತ್ತಲೆದ ಕಂಬೊಲಿ ಬಾಯಿ ಅನ್ನಂಗಾದ್ ಕಾತೊಂದುಂಡು...

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕತೆ

ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು

ದೈವೊದ ಕಾರ್ನಿಕೊ

● ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

ಬಾನೊಗು ತಾಗೊಂದಿತ್ತಿ ಆನೆಡ್ದ್ ತೋರೊದ ಮರತ್ತ ಕೊಡಿಟ್ಟ್ ಕುಳ್ಳ್‌ದ್ ಮಾಂಟೆಗ್ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ಉಳಾಯಿತ್ತಿನ ತೊಡ್ವೆ ಚೀಯದ ಎದಿನ್ ಕುಸೇಲ್ಡ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೈತಾಳಿತ್ತಿನ ರಂಗ್‌ದ ಪಾಲೆದ ಚಿಲ್ಲಿಡ್ ಜಿಂಜಾವುನೆಟ್ಟೇ ಮುರ್ಕ್‌ದಿತ್ತಿನ ತನಿಯೆ ಇತ್ತಿನ ಲೆಕ್ಕನೆ ಮರತ್ತ ಮುದೆಲ್ಡ್ ಬೊಟ್ಟ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ರಡ್ಡ್ ಆಕೃತಿಳೆನ್ ತೂದ್ ಅಳ್ಕ್‌ದ್ ಬೂರಿಯೆ. ಒರಿ ಅಂಜೊವು, ತರೆ ತೂಂಡ ಎಲ್ಪ ವರ್ಸಗ್ ಕಡಮೆ ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಉಪ್ಪು –ಪುಳಿತ್ತ ತ್ರಾಣ ನನಲಾ ಉಂಡು. ಆಯನ ಒಟ್ಟುಗುಲ್ಲಲ್ ಒರ್ತಿ ಪೊಣ್ಣು, ಪದಿನೆಣ್ಮ ಆವಂದ್. ಇಂಬ್ಯನ ಪುಳ್ಳಿ ಆದಿಪ್ಪ? ಛೇ ಆಯನ ಕೈಕ್ಕ್‌ಳ್ ಆಳೆನ ಮೈಟ್ಟ್ ಪೂಜುನವು ತೂಂಡ ವಾ ಪುಳ್ಳಿಗ್ಲಾ ಇಂಚ ಮಾನ್ಪಯೆರ್. ಆಯೆ ಪರಬ್ಬನ ಸರ್‍ರೊದ ಉಪ್ಪು ತಗ್ಗಾಯೆರೆ ಬೋಡಾದ್ ಏರೋ ಪಾಪದಲೆನ್ ಲೆತ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡು. ಮರತ್ತ ಮಿತ್ತ್ ಯಾನಿಪ್ಪುನ ಖಂಡಿತ ಮುಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿದಿಪ್ಪುಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಆಯಗ್ ಗೊಂತಾಂಡ್. ಇರೆತ್ತ ಇಡೆಟ್ಟ್ ಡೆಂಗ್‌ದಿತ್ತೆತ್ತ. ಮೂಜಂಜೆದ ಈ ಪೊರ್ತ್‌ಡ್ ಮೈತ್ತ ಬಡವು ತೀಸರ್ಾವೊನಿಯರ ತಯಾರಾಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಂಚ ತೂವರ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಏತೇ ತಡೆಯೊಡ್ಡ್‌ಂಡಲಾ ಅಂಚಿನ ಸಂಗತಿ ಎದುರ್‌ಡಿಪ್ನಾಗ ತೂವಂದೆ ಇಪ್ಯರ ಆರೋಗ್ಯ ಸರಿ ಇಜ್ಜೀಂದೇ ಪನೊಡಾತೆ. ಅಂಚಾದ್ ತನಿಯೆ ಉಸುಲು ಬಿಗಿ ಪತ್ತ್‌ದ್ ತಿರ್ತ್ ತೂಯೆ. ಪರಬನ ಸರ್‍ರೊಡು ಜವ್ವನಿಕೆದ ಸಕ್ತಿ ಆವೇಸವಾದ್‌ತ್ತಿಂಡ್. ಪೂತ್ತಲೆಕ್ಕಂದಿ ಬಾಲೆ ಪೊಡಿಯಾದ್ ಪೋಪೆದಾಳ್. ಪರಬನ ಕಿಂಬುರ್ಗು ಮೈನ್ ಒಡ್ಡಾವೊಂದಿತ್ತಲ್.

ಕತ್ತಲಾವೊಂದುಂಡು ಸರೀ ಕತ್ತಲಾಂಡ ಈತ್ ಮೆಲ್ಲ ಮರಡ್ದ್ ಜಪ್ಪುನೆ ಬಜ.. ಆಂಡ ತಿರ್ತ್‌ಪ್ಪುನಕುಲು ಜಾಗ್ ಖಾಲಿ ಮಲ್ಪುಂದೆ ಯಾನುಳ್ಳೇಂದ್ ತೋಜ್ಪಾಯೆರ ಗೊಂತಿಜ್ಜಿ. ಮಸ್ತ್ ನೆಯಿ ತಿಕ್ಕಿ ಕಾರಣ ಪಾಲೆದ ಚಿಲ್ಲಿಲಾ ದಿನ್ನೊ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಯಿನ್

ಇತ್ತೆನೇ ಇಬ್ರಾಯಿ ಬ್ಯಾರಿನ ಅಂಗಡಿಗ್ ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು. ಎದಿಡ್ದ್ ಪುಂಟುದು ದೆತ್ತೊಂದು ಪೋಂಡ ಬ್ಯಾರಿಗ್ ಇಸ್ವಾಸ ಇಜ್ಜಿ. 'ನಿಕ್ಲ್ ಸಂಕಪಾಸಾಣ ಬಿರಾದ್‌ಲಾ ಕನತ್ತ್ ಕೊರುವರ್ ಮಾರಾಯ ಎಲ್ಲೆ ಕೊಂಡೋದ್ ಪೋಯಿನಕ್ಲೆಗ್ ದಾನೆಂಡಲ ಆಂಡ ತಿಕ್ದ್ ಬೂರುನೆ ಎಂಕ್ಲ್. ಅಂಚಾದ್ ಎದಿತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಕನತ್ತ್ ಕೊರ್‌ಂಡ ಮಾತ್ರ ದೆತ್ತೊನ್ನೆ' ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ಹೆಚ್ಚ ಇರ್ಲಾಂಡ ಬಾಬಣ್ಣನ ಕಳಿತ್ತ ಗಡಂಗ್‌ಲಾ ಮುಚ್ಚುಂಡು. ಒಂಜಿ ಲೀಟರ್ ಬೈಯದ ಕಳಿ ಪರ್ದ್ ಸೇಕಬ್ಬನ ಅಂಗಡಿಡ್ದ್ ಉಣುಂಗೇಲ್ ಮೀನ್ ಗೆತ್ತೊಂದು ಪೋವೊಡು ಪನ್ದ್ ಲೆಕ್ಕೊ ಪಾಡೊಂದು ಕೈಕ್ಕ್ ಮೆತ್ತಿನ ನೆಯಿನ್ ನಕ್ಕೊನ್ದ್ ಕುಳ್ಳಿಯೆ ತನಿಯೆ. ಕಣ್ಣ್‌ದ ಕೈತ್ತಾಳೆ ರಡ್ಡ್ ಕಿಲೆಂಜಿಲ್ ಗಟ್ಟಿಡೇ ಕುಟ್ಟುದಿತ್ತೊ. ಅವು ಬೇತೆ ಬಾತೊಂದು ಸೆಡಿತ್ತೊಂದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಮರತ ಇರೆತ್ತ ಇಡೆಟ್ಟ್ ಕುಳ್ಳ್‌ದ್ ಏರೋ ಅನುಭವಿಪುನ ಸುಕೊನು ತನಿಯೆ ತೂವೊಂದು ಕುಳ್ಳಿಯೆ. ಜಂಬರ ಮುಗಿದ್ ಕುಂಟು ಸರಿ ಮಣ್ತೊಂದು ಜೋಡಿ ಲಕ್ಕ್‌ದುಂತುಂಡು. ಮಸ್ಕ್ ಬೊಲ್ಪುಡು ಅಕ್ಲೆನ್ ಗುರುತಿಸಾದ್ ತನಿಯೆ ಬೆಗರ್‌ದ್ ಪೋಯೆ. ಆಯಾಸಡ್ ಸೇಂಕೊಂದಿತ್ತಿನ ಪರಬ್ಬೆ ಊರ್‌ಗೇ ಮಲ್ಲಾಯೆರ್ ಪಟ್ಲೇರ್! ಪದಿನಾಜಿ ಕಡಪ್ಯರ ದುಂಬೇ ಆರೆನ ಸುಕೊಕ್ಕು ಮೈ ಕೊರಿನಾಲ್ ಪೂಜೆದಾರೆನ ಮಗಳ್ ಶಾಂಭವಿ! ಎಲಾ ದೇವೆರೇ ಎಂಚಿನ ಕಲಿಗಾಲ ಉಂದು. ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಪುಲ್ಯರ್ಲೆಗ್ ಪುಳ್ಳಿಲಾಯಿನ ಪಟ್ಲೇರ್ ಪುಳ್ಳಿನ ಪಿರಾಯದ ಪೊಣ್ಣನೊಟ್ಟ್‌ಗ್ ಗೊಬ್ಯೆರ ಕಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತೇರತ್ತ. ಇಂಬ್ಯಗ್ ಪೋಪಿ ಕಾಲ ಪಂಡ್ದ್ ಮನಸ್‌ಡೇ ಶಪಿತ್ತೆ ತನಿಯೆ. ಕಾರುಬಾರ್‌ದ ಕಾಲಡ್ ತನ್ನ ತೋಟೊಡು ಮೂಜಿ ಮುಕ್ಕಾಲ್‌ಗ್ ಬೆನೊಂದಿತ್ತಿನ ಒರಿ ಕೆಲಸದಾಯನ ಬುಡೆದಿನ್ಲಾ ಪಟ್ಲೇರ್ ಬುಡಿನಾರ್ ಅತ್ತ್‌ಗೆ. ಕಳಿ ಪರಿಯೆರೆ, ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟಗ್ ಪೋಯೆರೆ ಅಂಜೊವುಗು ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಸಾಲ ಕೊರ್ದ್ ರುಣೊಟ್ಟು ತಿಕ್ಕಾದ್ ಅಕ್ಲೆನ ಸೋಲುನು ತನ್ನ ಸುಕೊಕ್ಕು ಉಪಯೋಗ ಮನ್ತೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್. ಇತ್ತೆ ಭೂಸುದಾರಣೆ ಕಾನೂನು ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆರೆನ ಹೆಚ್ಚದ ಬೆನ್ನಿ ಒಕ್ಕಲ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಸೇರ್ದ್ ಮಾಂತೆರ್ಲ ಆರೆನ ಹಂಗ್‌ಡ್ದ್ ದೂರ ಪೋದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತ್‌ನ ಒಂತೆ ಬೆನ್ನಿಲಾ ಬೆನಿಯೆರೆ ಮಾನಿ ತಿಕ್ಕಂದೆ, ಪಡಿಲ್ ಬೂರ್‌ಂಡ್. ಪಟೇಲಿಕೆದ ಕಾರ್ಬಾರ್ ಉಂತುಂಡಲಾ ಊರ್ದ ದೇಸ್ತಾನೊದ ಮೊಕ್ತೇಸರೆರ್ ಪಣ್ದ್ ಒಂತೆ ಮರ್ಯಾದಿ ಕೊರ್ಪೆದೇರ್. ಮರ ಪರಬೆ ಆಂಡಲ ಪುಳಿ ಪರಬೆ ಅತ್ತ್ ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕೊ ಎಲ್ಪದ ಮೈಟ್ಟ್‌ಲಾ ಇಂಚಿನ ಬಡವಾ? ಪಂಡ್ದ್ ತನಿಯೆ ಕೊದಿಯೆ.

ತನಿಯೆ ಮರಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲಿನಲ್ಪನೇ ಧಗಧಗ ಪೊತ್ತಿಯೆ. ಬುಕ್ಕೊದ ದೃಶ್ಯೊ ತೂದ್ ಆಯೆ ನನಲಾ ಸುಡಿಯೆರ ಸುರುವಾಯೆ. ಸುಕ ಕೊರಿನ ಪೂತ್ತ ಲೆಕ್ಕಂದಿ ಸರ್ರೊನು ದಪ್ಪ ಚರ್ಮದ ಕೈಟ್ಟ್ ಪೂಜೊಂದು ಪರಬ್ಬೆ ಕಿಸೆಡ್ದ್ ದಾನ್ನೋ ದೆತ್ತೆ. ಕತ್ತಲೆಡ್‌ಲಾ ಆವು ಮಿಣ್ಕ್‌ಂಡ್. ಪತ್ತ್ ಪವನ್ ದಿನ್ನೊದ ಬಂಗಾರ್ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರ ! ಅನುಮಾನನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಮೈಸೂರ್ದಂಚಿದ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಭಾರೀ ಮಲ್ಲಾಕುಲು. ವಾ ರೀತಿಡ್‌ಲಾ ಅಕ್ಲೆಗ್ ಜೋಕ್ಲಾದಿತ್ತಿಜ್ಜಿ. ದೇವಸ್ಥಾನ ತೂವರಾಂದ್‌ದ್ ಬತ್ತಿತ್ತೆರ್. ಪಟ್ಲೇರ್ ಅಂಗಣೊಡಿತ್ತಿನ ದೈವದ ಕಡೆಕ್ಕ್ ಬಿರೆಳ್ ತೋಜಾದ್ 'ಭಾರೀ ಕಾರಣಿಕೊದ ದೈವೊ ಉಂದು ನಂಬಿಕೆಡ್ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಅಂಚೆನೇ ಆಪುಂಡು'

ಪಂಡ್ದ್ ಪುಗರ್ದ್ ದೂರೊಡು ಉಂತುದಿತ್ತಿನ ತನಿಯಡ 'ಅತ್ತಯ ತನಿಯ?' ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ವರ್ಸೊಲಾ ನೇಮ ಕಟ್ಟುನಾಯೆ ತನಿಯೆನೆ ಆಯಿ ಕಾರಣ ದೈವೊದ ಮೈಮೆದ ಕಥೆಕ್ಕುಳೆನ್ ಆಯನ ತುಳುಮಿಸ್ರೊದ ಕನ್ನಡೊಡು ಆಯೆಲಾ ಚೀಪೆಯಾದ್ ವರ್ಣನೆ ಮಣ್ತೆ. ಬತ್ತಿನಕ್ಲ್ ಅಪಗನೇ ಕೈ ಮುಗಿದ್, ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಡ್ ತೊಟ್ಟಿಲು ಒಚ್ಚುನ ಯೋಗ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪತ್ತ್ ಪವನ್‌ದ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಸರ ಒಪ್ಪಿಸಾವೊ ಪಂಡ್ದ್ ಪರಕೆ ತುಂಬೊಂಡೇರ್.

ಮುರಾನಿ ಮುರಾನಿ ಅವ್ವೇ ಕಂಡನಿ ಬುಡೆದಿ ಬಾಲೆನ್ ತಟ್ಟೊಂದು ದೇವಸ್ಥಾನಗ್ ಬತ್ತೆರ್. ದೇವೆರ್ನ ಜಾತ್ರೆದ ಮನದಾನಿ ಕೋಲದ ವಿಚಾರವಾದ್ ಪಾತೆರಿಯರ ತನಿಯೆಲಾ ಬತ್ತ್‌ದಿತ್ತೆ. ಅಕ್ಲ್ ಬಾಲೆನ್ ದೈವೊದ ಗುಡಿತ್ತ ದುಂಬುಡ್ ಜೆಪ್ಪಾದ್ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಣ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆಗ್ ಬಾಲೆನ್ ಕೊರಿನ ಬಗೆಕ್ಕ್ ಸೊಲ್ಮೆ ಸಂದಾಯೆರ್. 'ಪಟ್ಲೇರೇ, ಪರಕೆ ತುಂಬೊನಿ ಲೆಕ್ಕನೇ ಬಂಗಾರ್ದ ಪದ್ದಯಿ ಕನತ್ತ್‌ದ. ಪತ್ತ್ ಪವನ್ ಬಾದಿಲಾ ಉಂಡು. ಅಯಿನ್ ಈರೆನ ಕೈಟ್ ಕೊರ್ದ್ ಪೋಂಡ ಆವಾ ಅತ್ತ್ ದೈವೊದ ನೇಮೊದಾನಿಯೆ ಒಪ್ಪಿಸಾವೊಡು ಎನ್ನಿನ ಕಟ್ಟ್ ಮಿನಿ ಉಂಡಾ?" ಕೇಂಡೆರ್ 'ಆಯನದ ಮನದಾನಿ ನೇಮೊಡು ಒಪ್ಪಿಸಾವುನ ಕಟ್ಟ್ ಆಂಡ ನಿಕ್ಲ್ ಎಂಚಲಾ ಪರಕೆ ಕನದ್ ಬತ್ತ್‌ದಾರ್ . ಪೆರಪ್ಪ ಅಯಿಕ್ಕಂದ್‌ದೇ ಆತ್ ದೂರಡ್ದ್ ಬರೊಡತ್ತ್? ಮಾರ್ಗೊಲಾ ಸರಿ ಇಜ್ಜಿ ಎನಡ ಕೊರ್ದ್ ಪೋಲೆ. ದೈವೊದ ಪದ್ದಯಿ ಪೂರಲಾ ಎನ್ನ ಬಂದೊಬಸ್ತ್‌ಡೇ ಇಪ್ಪಿನೆ. ನಿಕ್ಲೆ ಪರವಾದ್ ಯಾನ್ ಒಪ್ಪಿಸಾವೆ ಪಂಡ್ದ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಅಕ್ಲೆ ಕೈಡ್ದ್ ಪದ್ದಯಿ ದೆತ್ತೊನ್ನಗ ದೂರೊಡುಂತ್‌ದ್ ಐತ್ತ ಪೊರ್ಲುನು ತನಿಯೆ ತೂದಿತ್ತೆ. ಒಂಜಿಕ್ಷಣ ಆಯೆನೇ ದೈವೊ ಆದ್ ಎನ್ನಡ್ಡಾವರ ಅಕ್ಲೆನ ಪರಕೆ ನಿಜವಾಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಸಂತೋಸ ಮಣ್ಪೊಂಡೆ. ಈವೊಡ್ದ ನೇಮೊಡು ಪದ್ದೆಯಿನ್ ದೈವೊಗ್ ಒಪ್ಪಿಸಾಯರ ಕಾತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಆಂಡ ಈ ಎಲ್ಯ ಪಿರಾಯದ ಪೊಣ್ಣನ ಮೈತ್ತ ಸುಕ ಉಂಡಿನ ಪರಬೆ ಸಂತೋಸ ತಡೆಯರಾವಂದೆ ಅವ್ವೇ ಪರಕೆದ ಪದ್ದೆಯಿನ್ ಅಲೆ ಕೆಕಿಲ್‌ಗ್ ಪಾಡ್ದ್ ' ಇನಿ ಈ ಕೊರಿನ ಸ್ವರ್ಗ ಸುಕೊಕ್ಕು ಎನ್ನ ಉಡುಗಿರೆ. ಏರೆಡ್ಲಾ ಪನಡ' ಪಂಡ್ದ್ ಆಲೆನೊಟ್ಟ್‌ಗೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಪಿದಾಡ್ನಗ ತನಿಯನ ಸೂ ನನಲಾ ಧಗಧಗಾಂದ್ ಪೊತ್ತ್‌ಂಡ್. ಉಂದು ದೈವದ್ರೋಹ ಅತ್ತ್? ಜವ್ವನಡ್ ಬಂಗಾರ್‌ದ ಅರಿವಾಣದಂಚಿನ ಬುಡೆದಿನ ಸುಕೊನು ಮೂಡ್ಯೆಗೊಂದಾದ್ ಊರ್ದ ಪೊಂಜೊವುಳೆನ ಇಲ್ಲಾಡ್ ಬೂರೊಂದಿತ್ತಿನ ಪಟ್ಲೇರ್ನ ಕುರ್ತೇಲ್ ಎಲ್ಯವತ್ತ್. ಇಲ್ಲಡ್ ಅಜ್ಜಿನ ಕಾಲಡ್ದ್ ರಾಸಿ ಬೂರುದಿತ್ತಿನ ಪದ್ದೆಯಿಳೆನ್ ಒಂಜಿಲಾ ಬುಡಂದೆ ಕೊರ್ದ್ ಖಾಲಿ ಮಾಣ್ತಿನ ಆರ್ ಎದುರು ಉಂತಿನಕ್ಲೆನ್ ಹದ ಮಾನ್ಪಿಯರ ನಾಲ್ ಜವನೆರೆನ್‌ಲಾ ಸಾಂಕ್‌ದಿತ್ತೇರ್. ಅಕ್ಲೆಗ್ ತಿನಿಯರ, ಪರಿಯರ ಕೊರ್ದು ಪಗೆಕುಲೆನ್ ನಾಶ ಮಾಣ್ತೆರ್. ಗುತ್ತ್‌ದಿಲ್ಲ್‌ದ ಜಾಲ್‌ಡುಂತಾದ್ ಚಾಟಿಡ್ ಹಾಕಾನಗ ಎದುರುಂತ್ಯೆರೆ ಧೈರ್ಯದಾಂತೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಕಕ್ಕ್‌ದ್ ಸೈತ್ತಿನಕುಲ್ಲಾ ಉಂಡು. ಆರ್ ಪಂಡ ಜನ ಗಡಗಡ ನಡ್ಗೊಂದಿತ್ತೇರ್. ಆಂಡ ಕಾಲೊದ ದವಡೆದ ಕೂಳಿ ಆರೆನ್ಲಾ ಆಗಿಯಂದೆ ಬುಡ್ಪುಜ್ಜಿ. ಗಾಡಿ ಮುಟ್ಟ ಅರಿತ್ತ ಮುಡಿ ಮಾರೊಂದಿತ್ತಿನಾರ್ ಸೇರ್ ಅರಿ ಅಂಗಡಿಡ್ದ್ ಕನವುನ ಕಾಲ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಲ

ಊರ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಾಕ್ಡ್ದೇ ಆರೆನ ಇಲ್ಲಗಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇತ್ತೆ ಮಾಂತೆರೆಡಲ ಆರ್ ನಿಕ್ಲ್ ಈತ್ ಅರಿ ತಾರಾಯಿ ಕೊರೊಡೇ ಪಂಡ್ದ್ ನಟ್ದ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಜಾತ್ರೆ ಮಾನ್ಪಾವುನೆಂಡಲಾ ತರೆಟ್ಟ್ ಮಾತ್ರ ದುಂಬುದ ಗತ್ತೇ ಒರಿದಿತ್ತ್ಂಡ್.

ಅಕ್ಲ್ ಪಿದಾಡ್ದ್ ಪೋಯಿ ಬುಕ್ಕ ನೆಯಿತ್ತ ಚಿಲ್ಲಿದ ಒಟ್ಟ್‌ಗ್ ಮರಡ್ದ್ ಜತ್ತೆ. ದೈವೊದ ಪದ್ದೊಯಿನ್ ಹಾದರೊಗು ಕೊರಿನೇನ್ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ತೂಯಿ ಬುಕ್ಕ ಆಯೆ ಕೊದಿಯೊಂದಿತ್ತೆ. ಇಂಚೆನೇ ಬುಡಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಆಂಡ ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡ ಪಟ್ಲೇರ್ ಕೂಳಿದಾಂತಿ ಮರಿ ಆಂಡಲಾ ಆಯನ್ ಆಡೆಗೇ ಬುಡಾಯೆರ್. ದೈವೊಗು ಅಣಿ ದೀಡ್‌ನಾಗನೇ ಆರ್ ಕೈತ್ತಲೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕಟ್‌ಕಟ್ಲೆದ ಪಾತೆರ ಎಂಚಿನ ಉಂಡೋ ಅಯಿನ್ ಮಾತ್ರ ಪನ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ದಾನೆಂಡಲ ಪಾತೆರ್ಯಾಂಡ ಸೊಂಟ ಸರ್ತ ಇಪ್ಪಂದ್' ಪಂಡ್ದ್ ಎಚ್ಚರಿಸಾವೊಂದಿತ್ತೇರ್. ದೈವೊ ಮೈಕ್ಕ್ ಆವೇಶ ಆನಗಲ ತನಿಯೆ ಈ ಎಚ್ಚರಿಗೆನ್ ಮರೆತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಆಯನ ಅಜ್ಜನ ಕಾಲೊಡ್ಲ ಪಟ್ಲೇರ್ನ ಜಾಗ್‌ದ ಪರ್ಕ್ ಬುಡಾರೊಡು ಬದ್ಕೊಂದ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲ್ ಬೇತೆ ಗ್ರಾಮೊದ ದೈವೊದ ನೇಮೊಗು ಈ ಭೂತ ಕಟ್ಟಿಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್ದ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಅಜ್ಜೆ ತನಿಯನ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಕಟ್ಟಪ್ಪಣೆ ಕೊರ್ದಿತ್ತೇರ್‌ಗೆ . ಪಾತೆರ ಮೀರ್ದ್ ಆಡೆ ಪೋದ್ ಆಯೆ ಭೂತ ಕಟ್ಟಿಯೆ. ಈ ಸಂಗತಿ ತೆರಿ ಕೂಡ್ಲೇ ಪಟ್ಲೇರ್ನ ಅಜ್ಜೆ ಕೋಪೊಡು ಕೊದಿಯೊಂದೇ ಆಡೆಗ್ ಪೋದು ಆವೇಸವಾಯಿನ ದೈವದ ಜುಟ್ಟು ಪತ್ತ್‌ದ್ ಜೋಡ್‌ಡ್ ಹಾಕೊಂದೇ ಒಯಿತ್ತೊಂದ್ ಬತ್ತೇರ್‌ಗೆ. ಅಂಚಿನ ಕೆಲಸ ಪೂರ ಇತ್ತೆದಾರೆಗ್‌ಲಾ ಸಲೀಸ್. ಅರೆಗ್ಗಾಗಲಡ್ ದೈವೊದ ನೇಮೊಳೆಡ್ದಾತ್ರ ಜೂವನೊಗು ಕಷ್ಟ ಇಜ್ಜಿ. ಮರ್ಯಲಡ್ ಪಟ್ಲೇರ್ನ ತೋಟಡ್ದ್ ಪಾಲೆ ಪೆಜಿದ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಮುಟ್ಟಾಲೆ ಕುತ್ತ್‌ದ್ ಗಂಗಸರದ ಕಾಸ್ ಮನ್ಪೊಡು. ಗಂಜಿಗ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ನಿಂಗಾಳೋ ಕಡಿಯರಿಯೋ ಕೊಂಡ್ರ್ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನೈಟ್ ಆರೆನ ಹಾದರದ ಕಥೆನ್ ಊರಿಡಿಕ್ಕ ಪಂಡೊಂದು ಬತ್ತ್ಂಡ ನಡು ಇರ್ಳ್‌ಡ್‌ಲಾ ಪಗೆಲ್ ಪನ್ಪಾವುನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಂತೆರ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಜನೊಕ್ಕುಲೆನ್ ವಿಶ್ವಾಸೊಗು ಗೆತ್ತೊನ್ದು ಎಂಕೊಂಜಿ ಗತಿ ತೋಜಾವೆರ್. ದಾನೆ ಮನ್ಪುನ, ದೈವೊಗು ಆಯಿ ಅನ್ಯಾಯೊಗು ಎಂಚ ಮರ್ದ್ ಅರೆಪ್ಪುನೇಂದ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೇಚಾಡಿಯೆ ತನಿಯೆ.

ಪರಬ್ಬಗ್ ಬಡವು ಆಂಡ ಪೂಜೆದಾರ್ನ ಮಗಳೆಗ್ ವಾ ನಮೂನೆದ ಕಿಂಬ್ರ್? ಈವೊಡು ಮದ್ಮಳಾತಾಳೋ ದಾನ್ಪೋ! ಇತ್ತೆನೇ ತೂದ್, ತೂದ್ ಈ ಜಗ್‌ಡಗ್ ಮೈ ಕೊರಿಯಳತ್ತ ? ಕೊರಂದೆ ದಾನೆ? ಪತ್ತ್ ಪವನ್ ಪದ್ದೆಯಿ ಪಂಡ ಇಂಚನೆನ ? ಈತ್ತೈಟ್ಟ್‌ಲಾ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಭಟ್ರೆಡ ಕೋಪ ಉರ್ಕುಂಡು ತನಿಯಗ್. ದೇವೆರ್ನ ಪೂಜೆ ಮನ್ಪುನಗ ತುತ್ತ್‌ನ ಪಟ್ಟೆನ್ ಈತ್ನೇಟ ನೀರ್‌ಗೇ ಪಾಡ್‌ದಿಪ್ಪಾಯೆರ್. ಕೈತ್ತಳ್ ಬತ್ತ್ಂಡ ಎಕ್ಕಲೆ ಪಿಟ್ಟೆದ ನಾತ. ಆಂಡ ಆರೆನ ಸುದ್ದಾಚಾರ ತೂಂಡ ಅಬ್ಬಬ್ಬ! ಬೊಂಬಾಯಿಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ಎಲ್ಯ ಹರಿವಾಣೊಡು ಒಂಜಿ ತುಂಡು ಮಲ್ಲಿಗೆ ಮಾಲೆ, ಗಂಧ ಪುರ್ಸಾದ ದೀದ್ ಅಯಿನ್ ದೇವೆರೆಗ್ ತೋಜಾದ್ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮನ್ತ್‌ದ್ ಕೈಕ್ ಮುಟ್ಟಾದೇ ಕೊರುವೇರ್. ಅಕ್ಲ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಐನ್ನೂದೈತ್ತ ನೋಟುನು ವಾ ಸುದ್ದಾಚಾರಲಾ ದಾಂತೆ ಸೊಂಟಡ್ ಕಟ್ಪೊನುವೇರ್. ಒರಿನಕ್ಲ್

ಹಣ್ಣುಕಾಯಿಗ್ ಕನತ್ತಿನ ತಾರಗೆನ್ ನೀರ್ಡ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ಕನತ್ತ್‌ಂಡ ದೆತ್ತೊನುವೆರ್. ಒರೊರ ಆರ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಪುರ್ಸಾದ ನಿಲಕ್ಕ್ ಬೂರುನೆಲ ಉಂಡು. ಮಂಗಲಾರತಿ ಆನಗ ಆತ್ ದೂರಡ್ ಉಂತೊಡು ಕೈತ್ತಲ್ ಪೋಂಡ ಕಣ್ಣ್ ತೋಜಿಜ್ಯ ನಿಕ್ಕ್ ?ಅಶುದ್ಧ ಮನ್ತ್‌ಂಡ ಹಾಳಾದ್ ಪೋಪ ಪಂಡ್ದ್ ಶಾಪದ ತೂಟ್ಟ್ ಪೊತ್ತಾವುನ ಪವಿತ್ರಾತ್ಮನ ಮಗಲ್ ಹಾದರ ಮನ್ತ್‌ಂಡ ದೇವೆರೆಗ್ ಸಮ್ಮತೊನ ? ಈತ್ ಪ್ರಶ್ನೆಲು ತನಿಯನ್ ಕುರೆಂಡ್.

ಪೇಂಟೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ನೆಯಿ ಮಾರ್ದ್ ಅಂಚೆನೇ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತೆ ತನಿಯೆ. ಕಳಿತ್ತ ಗಡಂಗ್ ಬಲ ಪಂಡ್ದ್ ಆಯನ್ ಲೆತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಉಣುಂಗೇಲ್ ಮೀನ್‌ದ ಕಮ್ಮೆನ ಆಯನ ಮೂಂಕ್‌ದ ಕೊಡಿ ಮುಟ್ಟ್‌ಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯನ ವಾಸನೆ ದೆತ್ತೊಂದು ಬುಡೆದಿಗ್ಲ ಆಶ್ವರ್ಯ. ಭೂತ ಕಟ್ಟ್‌ದಿಪ್ಪಾಗ ಕಳಿತ್ತ ಕುಜಿಲಿನೇ ಖಾಲಿ ಮಾಣ್ತ್‌ದ್ ನನ ಈತ್ ಗಂಗಸರೊನುಲಾ ಪರ್ದ್ ದೈವೊನು ವಸಾಯ ಮಣ್ತೊಂದು ಜನಕ್ಕುಳೆನ ತರೆನ್ ಬಗ್ಗಾವುನ ಆಯೆ ಇನಿ ಪರಂದೆ ಬತ್ತೆ ಪಂಡ ಸೂರ್ಯೆ ವಾ ದಿಕ್ಕ್‌ಡ್ ಉದಿತ್ತೆ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನೊಡೇ ಕಾಸಿಜ್ಯಾಂಡ ಸಾಲೊನಾಂಡಲ ಕೇಣ್ದ್ ಪರುವೆ ಅತ್ತಾಂದೆ ಅಂಚೆನೇ ಬರ್ಪಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಿನೇಟ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಬತ್ತ್‌ದೆ ಪಂಡ ಆಳ್ ಅಚ್ಚರಿಟೇ 'ದಾನೆ ಆತ್ಂಡ್ ನಿಕ್ಕ್? ಉಸಾರುಳ್ಳ ಅತ್ತ?' ಕೇಂಡಳ್ 'ಉಸಾರಿಜ್ಯಂದೆ ದಾನೆ ಆತ್ಂಡ್? ಸುಖವಾದೇ ಉಲ್ಲೆ' ಪನ್ನಗ ಆಯನ ದನಿ ಚಪ್ಪೆಯಾಯಿನ್ನೈನ್ ತೂದು ದಾನ್ನೋ ದೆಂಗಾವೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ಪಿನೇನ್ ಆಲ್ ಗುರುತಿಸಾಯಳ್. ಉಂಡ್ದ್ ಜೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಆಳೆನ ಬೆಚ್ಚ ತರ್ಕಾಟಿಕೆಗ್ ಕರಗ್ದ್ ನಡೆತ್ತಿ ಸಂಗತಿಳೆನ್ ಪಂಡೆ. ದೈವೊಗು ಅನ್ಯಾಯ ಆಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಬುಲ್ತೆ. ಆಳೆಗ್ ನಂಬಿಕೆ ಬತ್ತಿಜಿ. ಮುರಾನಿ ಮದ್ಮಲಾಯಿನ ಪೂಜೆದಾರೆನ ಮಗಲ್ ಪಂದ‌ರ್ ಮೈತ್ತ ಪಟ್ಲೇರೆನೊಟ್ಟುಗು ಸರಸ ಗೊಬ್ಬುಳ್ ಪನ್ಪಿ ಕಥೆ ಕೇಂಡ ಆಯೆ ಪರ್ತೆಂದೇ ಪನೊಡು. ಆಂಡ ಪರ್ತಿಜ್ಜೆ. ಕಲ್ಲುರ್ಟಿನ ಮಿತ್ತ್ ಆಜ ದೀದ್ ಪನಿ ಬೊಕ್ಕ ಪಟ್ಲೇರೆನ ರಾಸಲೀಲೆದ ಕಥೆ ತೆರಿದಿತ್ತಿನ ಆಳ್ 'ಮರಿ ಪರಬೇಂಡಲಾ ವಿಷ ಅಂಚೆನೆ ಇಪ್ಪುಂಡು... ನಂಕ್ ದೇಗ್ ಮಲ್ಲಕ್ಲೆನ ಸಂಗತಿ? ಪೊಕ್ಕಡೆ ಬೂರೊನ್ಲ ಪಂಡ್ದ್ ಕಂಡನಿಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಪಂಡಳ್.

ಆಂಡ ತನಿಯಗ್ ನಿದ್ರೆ ಬತ್ತಿಜ್ಜಿ. ವರ್ಸೊಲಾ ದೈವೊ ಆಯನ ಮೆಯಿಕ್ಕ್ ವಸಾಯ ಆಪುಂಡು. ಆವಾರ ದೆತ್ತೊನ್ನು. ಭಕ್ತಾದಿಲು ದೈವೊದ ಸಮ್ಮುಖೊಡು ಆಕ್ಲೆನ ಸಮಸ್ಯೆಳೆನ್ ಪಣೊಂದು ಪರಿಹಾರ ಗೆತ್ತೊನುವೇರ್. ಸೊತ್ತ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಪೋಂಡ ದೈವೊಗು ಪರಕೆ ಪಂಡ ಕಳುವೆ ಆಯೆನೇ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಯಿನ್ ಪೆರಪ್ಪ ಕನತ್ತ್ ಕೊರುವೆ ಪನ್ಪಿ ನಂಬಿಕೆ ಊರ್ಡ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ತನಿಯನ ಮೈಕ್ ನಿಜವಾದ್‌ಲ ದೈವೊ ವಸಾಯ ಆಪುಂಡು. ಆಯನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ತೂನಗನೇ ಗೊಂತಾಪುಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಜನೊಕ್ಲು ಭಯಭಕ್ತಿಡ್ ಪಾತೆರುವೆರ್. ಇಂಚಿ ಕಾರ್ನಿಕದ ದೈವೊಗ್ ಬತ್ತಿ ಪರಕೆಗ್ ಭೂತೊ ಕಟ್ಟ್‌ದಿಪ್ಪಾಗ ಎನ್ನ ಕೈಕ್ ಒಪ್ಪಾದ್ ಸೇರಿನ ಸಾರಸಾರ ಜನೊಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಣ್ತೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಐನ್ ತನ್ನ ದೇಹ ಸುಖೊತ್ತ ಪ್ರತಿಫಲವಾದ್ ಗಳಸ್‌ನ ಪಟ್ಲೇರೆಗ್ ದೈವೊದ ಕಾರ್ನಿಕೊ ತೆರಿಯೊಡ್ಚಯಾ? ಬೇತೆದಕ್ಲೆಡ ಉಂದೆನ್ ಪನೊಂದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಪಟ್ಲೇರ್ ಪಗೆ ಸಾಧಿಸಾವಂದೆ ಬುಡಯೆರ್. ದೈವೊನೇ ಉಂದೆತ್ತ

ಬಗೆಕ್ಕ್ ಕೇನ್‌ಂಡ ಯಾನ್ ಹೊಣೆಗಾರೆ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್ದ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮನ್ತ್‌ದ್ ತನಿಯೆ ನಿದ್ರೆಗ್ ಜಾರಿಯೆ.

ಕೆಲವೇ ದಿನೊಟ್ಟ್ ದೈವೊದ ನೇಮೊ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾತ್ರೆದ ಪೊರ್ತ್ ಸಾರ ಸಾರ ಜನ ಭಕ್ತೆರ್ ಬತ್ತೆರ್. ಅನ್ನ ಸಂತರ್ಪಣೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನೇಮದ ಕಟ್ಲೆ ಶುರುವಾಂಡ್. ತನಿಯೆ ಗಗ್ಗರ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಭಾರೀ ಆವೇಶಡ್ ನಲಿಪ್ಪುನೇನ್ ತೂದೇ ಜನ, "ದೈವೊ ಕೋಪಿತ್ತಿಲೆಕ ಉಂಡು. ದಾನೋ ಆವಂದಿ ಸಂಗತಿ ನಡತ್ತ್‌ದಿಪ್ಪು" ಪಂಡ್ದ್ ಪಾತೆರೊಂಡೇರ್. ದೇವೆರ್ನ ನೈವೇದ್ಯದ ಪಾಯಸೊ ಅಡಿ ಪತ್ತಿನ, ತಂತ್ರಿಳ್ಳಾ ಪೂಜೆದಾರ್ಲಾ ತಡಿತ್ತೊಣ್ಣ ಉಂದು ಮಾಂತ ಅಪಶಕುನ ಪಂಡ್ದೇ ತೆರಿಯೊಂದಿ ಜನಕ್ಕ್ ದೈವೊದ ನಲಿಕೆದ ಬೀಸ ತೂದು ಗಂಡಾಂತರದ ಮುನ್ಸೂಚನೇಂದೇ ಯೋಚನೆಯಾಂಡ್. ಪೊತ್ತ್‌ನ ತೂಟೆನ್ ತಿಗಲೆಗ್ ದೀವೊಂದು ವಿಕಾರವಾದ್ ಕಳ್ಕದ್ ಕುಳ್ಳೊದಿತ್ತಿನ ಪಟ್ಲೇರೆನ್ ಲಕ್ಕದ್ ಉಂತುಪಿಲೆಕ್ಕ ಮನ್ತ್‌ನೆ ಮಾಂತಲಾ ದೈವೊಗ್ ಕೋಪ ಬತ್ತ್‌ದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿನೇನ್ ತೋಜಾದ್ ಕೊರ್‌ಂಡ್.

ದೈವದ ಒಂಜಿ ಸುತ್ತುದ ನಲಿಕೆ ಮುಗಿಂಡ್. ದೈವೊಗು ಕೊರೊಡಾಯಿನ ಬೊಂಡೊಳೆನ್ ಕೆತ್ತ್ ಕೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ದಾಂಡ್. ಪೊದ್ದೊಳ್‌ದ ಆವಾರ ಆಂಡ್. ನನ ದೈವೊದ ಅಭಯೊ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಂದರ್ಭೊ. ಮುಲ್ಪ ದೈವೊಗು ಪಾತೆರ ಇಜ್ಜಿ. ಮಾಂತೆನ್ಲಾ ದೈವೊ ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಕೇನುನೆ. ಅಯಿತ್ತ ಅರ್ಥೊ ದಾನೇಂದ್ ಪೂಜೆದಾರ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರ್ಪುನೆ. ಬೋಡಾಯಿ ಸಮಾಧಾನೊನು ಪಟ್ಲೇರ್ ಪನ್ಪುನೆ ಉಂದು ವಾಡಿಕೆ. ಮುತ್ತೈಸಿ ಒರ್ತಿ ದೈವೊಗು ಪರಕೆ ಪಂಡಲಾ ಮರಿ ತುಚ್ಚಿನ ಆಳೆನ ಮಗೆ ಸೈತ್ತ್‌ದೇ ಪೋನಗ ದೈವೊಗು ಬಾಯಿ ಬರಂದೆ ಪೋವಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಶಪಿಸಾಯೊಳ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿನ ಕಥೆ.

ದೈವೊ ಪೂಜೆದಾರೆನ ಎದುರುಡುಂತುಂಡು. ಕೈನ್ ತಿಗಲೆಗ್ ಅಡ್ಡ ಒಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಚ ಉಳ್ಳೇರ್? ಪಂಡ್ದ್ ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್. 'ದೈವೊ ದಾನೆ ಕೇನೊಂದುಂಡು? ಪಟ್ಲೇರ್ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಣ್ತೆರ್' ಊರ್ದ ಬ್ರಾಣೆರ್ ಮಾಂತೆರ್ಲಾ ಸೌಖ್ಯಡುಳ್ಳೇರ ಪಂಡ್ದ್ ದೈವ ಕೇನೊಂದುಂಡು' ಪಂಡ್ದ್ ಪೂಜೆದಾರ್ರ್ ವಿವರಿಸಾಯೆರ್.

ಹ್ಲಾ, ಮಾಂತೆರ್ಲ ಸುಖೊಟ್ಟುಳ್ಳೆರ್' ಪಂಡೇರ್ ಪಟ್ಲೇರ್. ದೈವೊ ಸಮಧಾನವಾದ್ ಕೈನ್ ಗಂಟೆದ ಲೆಕ್ಕಾ ಆಡಾದ್ ಎಂಚ ಉಳ್ಳೇರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಶ್ನಿಸಾಂಡ್. ಜಾನ್ವಾರ್ ಸುಖವಾದುಂಡು ಪಂಡ್ದ್ ದೈವೊ ಕೇನುನ್ನೈನ್ ಪೂಜೆದಾರ್ರ್ ವಿವರಿಸಾಯೆರ್. ಪಟ್ಲೇರ್ ಸಮಾಧಾನೊದ ನುಡಿ ಪಂಡೆರ್.

ಮಾಮೂಲ್‌ದ ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರೊಳ್ ಮುಗಿಂಡ್. ಅಪಗ ದೈವೊ ಭೀಕರ ಸ್ವರೂಪೊಡು ಕಳ್ಕದ್ ನಿಲ ನಡುಗುನ ಲೆಕ್ಕ ಗರ್ಜನೆ ಕೊರ್‌ಂಡ್. ಪಟ್ಲೇರೆದುರುಂತುದು ಕೈ ಬಾಸೆಡ್ ಮರನೊಂಜಿ ತೋಜಾಂಡ್. ಸಭೆಟ್ಟಿತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣ್ ಮಗಳೊರ್ತಿನ್ ತೋಜಾಂಡ್. ಕೆಕಿಲ್‌ದ ಸುತ್ತ ಕೈನ್ ಮಾಲೆದ ಲೆಕ್ಕ ಒಯಿತ್‌ದ್ ತೋಜಾದ್. ಓಲುಂಡು ಪನ್ಪಿ ಲೆಕ್ಕ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಮರತ್ತ ತಿರ್ತ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಪೊಣ್ಣನ್ ತರ್ಕದ್ ಜೆಯಿದಿನ, ಪರಕೆಯಾದ್ ಬತ್ತಿನ ಪದ್ದಯಿನ್ ಅಳೆಗ್ ಕೊರಿನವು ಖಂಡಿತ ಪಿದಾಯಿಗ್ ಬರ್ಪುಂಡುಂದ್‌ದ್ ದೈವೊ ಬಯಕ್ಕ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಆಂಡ ಉಂದೆತ್ತ ಅರ್ಥನ್ ತೆರಿಯಾಂದಿನಾತ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ದಡ್ಡೆ ಅತ್ತ್. ಪೂಜೆದಾರ್ರೆ ಅಯಿತ ಅರ್ಥೊ ಪನೊಡು ಆರ್ ಮೋನೆ ತೂಯೆರ್. ಪೂಜೆದಾರ್, 'ಪಟ್ಲೇರೇ, ದೈವೊದ ಗುಡಿತ್ತ ಎದುರುಡೊಂಜಿ ಕುಕ್ಕುದ ಮರ ಉಂಡತ್ತ? ಅವು ಏರಾಂಡಲಾ ಜವ್ವಂದಿ ಪೊಣ್ಣುಳೆನ್ ಬಳ್ಳ್ ದೆತ್ತೊನಿಯರ ಕಾರಣಾವು. ಅಂಚಾದ್ ಕೂಡ್ಲೇ ಅಯಿನ್ ಕಡ್ಪಾಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ದೈವೊ ಪನೊಂದುಂಡು' ಪಂಡ್ದ್ ವಿವರಣೆ ಕೊರಿಯೆರ್. 'ಆವಡ್ ಅವು ದೈವೊದ ಮರ ಪಂಡ್‌ದೇ ಕಡ್ಪಂದೆ ಒರಿನವು. ಕೊರ್ಪುಂಡ ಓಡ ಕೆತ್ತಿಯರ ಬೋಡುಂದ್‌ದ್ ಆನಿಯೇ ಇಬ್ರಾಯಿ ಕೇನ್‌ದಿತ್ತೆ. ದೈವದ ಸಮ್ಮತಿ ತಿಕ್ಕಂಡ ನನ ದಾದ ಉಂಡು? ಎಲ್ಲೆನೇ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮನ್ಪುವೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಟ್ಲೇರ್ ಒತ್ತೊನ್ದು, 'ಸರಿ ಸರಿ, ಕೇನುನವು ಮಾಂತ ಮುಗಿಂಡತ್ತ? ನನ ಗಂಧ ಪುಸ್ರಾದ ಕೊರ್ಪಾಲೆ'. ಪಂಡ್ದ್ ಮುಗಿತಲದಡೆಗ್ ಬತ್ತೇರ್. ಒಂಜಿ ಮರ ಕಡ್ಪಾಯೆರೆ ದೈವೊ ಈತ್ ಕೋಪೊಗ್ ದಾಯೆ ನಲ್ತ್ಂಡ್ ಪನ್ಪುನ ತೆರಿಯಂದೆ ಜನ ಮೋನೆ ಮೋನೆ ತೂವೊಂದೆರ್.

ನೇಮೊದ ಮನದಾನಿ ಬೊಲ್ಪುಗು ಊರುನೇ ನಡುಗಾವುನ ಒಂಜಿ ಸುದ್ದಿ ಬತ್ತ್ಂಡ್. ಗುಡಿತ್ತ ಕೈತಲ್‌ದ ಕುಕ್ಕುದ ಮರತ್ತ ಗೆಲ್ಲ್‌ಗ್ ಬಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉರ್ಲುಡ್ ನೇಲೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್ ತನಿಯನ ಪುಣ. ಕಾರ್ ನಿಲಕ್ಕ್ ತಾಗೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಇಡೀ ಮೈಟ್ಟ್ ಪೆಟ್ಟ್‌ದ ಗಾಯ ತೂಂಡ ಸೈತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಲ್ಲ್ ಬಿಗಿತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ಉಂಡ್ ಪಂಡ್ದ್ ಹೋಟೆಲ್ದ ಚರ್ಪ ಕಮ್ತೇರ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಆಂಡ ಪೋಲೀಸ್‌ದಕ್ಲು ಉಂದು ಆತ್ಮಹತ್ಯೆಂದೇ ಪಂಡೇರ್. ತನಿಯೆ ದೈವೊಗು ದಾನ್ಲೊ ಅಪಚಾರ ಮನ್ತ್‌ದಿಪ್ಪೊಡು, ಇಜ್ಯಂಡ ಇಂಚಿನ ಹೀನ ಮೃತ್ಯು ದೈವೊದ ನಿಷ್ಠಾವಂತ ಸೇವೆದಾಯಗ್ ಬತ್ತ್‌ತುವಾಂದ್ ಪಂಡ್ದ್ ಜನ ಮಾಂತ ಪಾತೆರೊಂಡೆರ್. ಇತ್ತಿನಕ್ಲೆನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯೊದ ಎದುರುಡು ದೈವೊಲ ಸೋಲು ಒತ್ತೊನ್ದು ತನ್ನ ಗೌರವ ಒರಿಪ್ಪರ ಪುಣೆಯಿನ ತನಿಯನ ರಕ್ಷಣೆಗ್ ಅಖೇರಿಗ್‌ಲಾ ಬರಂದೆ ಪೋಂಡು.

ಜೋಕುಲೆ ಒಗಟು

ಬೊಳ್ಳ ಬತ್ತ್ಂಡ್ ಬೊಳ್ಳ
ಬಾರಿ ಮಲ್ಲ ಬೊಳ್ಳ
ಪಳ್ಳ ಎರ್ಕ್ಂಡ್ ಪಳ್ಳ
ಬಾರಿ ನೀರ್ದ ಪಳ್ಳ
ಪಳ್ಳಡೊಂಜಿ ಎರ್ಮೆ
ತಳಂ ಪಳಂ ತಳಂ

• ರಣ

ನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕತೆ

ಜಿನೆ ಇನಾಮು

ಕರ್ಲ ಕುರ್ಲೆ

• ಶ್ರೀಮತಿ ಶಾರದಾ ಎ.ಅಂಚನ್

ಯಾನೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಗರ್ಭೊಡು ಸಂಸಾರದ ಕೊಂಡಾಟದ ಕೊಡಿಯಾದ್ ಬುಲೆವೊಂದುಲ್ಲೆನ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ತೆರಿದ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗಾತಿ ಕುಸಿಕ್ಕ್ ಕಣ್ಣ್ ಕಾರೇ ಇಜ್ಜಿ. ಆ ಕುಸಿ ತಡೆವೆರಾವಂದೆ ಆಲ್ ಒರೊರ ದುಕ್ಕಿ ದುಕ್ಕಿದ್ ಅರ್ತಿನಲಾ ಉಂಡು ನೀರುಂತಿನ ಸಂಕಟೊನು ಅನ್ವೇಸಿಯೊಲ್ಡಲಾ ತಡೆವೆರೆ ತೀರಂದಿ ಕುಸಿನ್ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದಕುಲೊಟ್ಟುಗು ಪಟ್ಟೊಂದು ಬಾರೀ ಉಮೇದ್‌ಡಿತ್ತೊಲು ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ. ಅವೆನ್ ತೂದು ಬಂಜಿದುಲಯಿಡ್ದ್ ಯಾನ್ಲಾ ಬಾರೀ ಕುಸಿಟಿತ್ತೆ. ಮೊಕುಲೆನ ಮಾತೆರ್ನ ಕುಸಿಕ್ ಯಾನೇ ಮೂಲ ಕಾರಣಂದ್ ಕಿದ್ಕ್‌ಲ್‌ಗ್ ಕೈಪಾಡಿಲಕ್ಕಾದ್ ಕೈಕಾರ್ ದಕೊಂದಿತ್ತೆ ಯಾನ್. ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆಗ್ ಮದ್ಮೆ ಆದ್ ಎಡ್ಮ ವರ್ಸೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕ ಏತೋ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಪಂಡ್‌ದಾದ್ ಬಂಜಿಡ್ ಕೊಡಿದಿನ ಸಂತಾನದ ಕೊಡಿ ಪುರ್ಪ ಯಾನಾದಿತ್ತೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಮೋಕೆನ್ ದೊತ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೇರ್-ಪಂರ್ದ್, ಬಾದಾಮು, ಕೇಸರಿ ದಾನೆ, ಕಂಬುಲದ ಎರ್ಲೆಗ್ ಕುಡು ದೀದ್ ಸಾಂಕಿಲಕನೇ ಎನ್ನಪ್ಪೆನ್ ತಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಒಂಜಿ ಸಂತಾನೊಗಾತ್ರ ಬುದ್ದಿನ ಬಂಜ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮುಗಿಯಂದ್. ಕಲ್ಲು ಮರೊಕ್ಲಾ ಕೈ ಮುಗ್ಯೊಂದ್ ಬೂಟಾವೆರೆ
ಆವಂದಿನಾತ್ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಪನೊಂದೆ, ಕಣ್ಣೀರ್ ಜಪುಡಾದಿನ ಒಂತೆ ಅತ್ತ್. ಕಡೆಕ್ಲಾ ಉಂಡು ಮಲ್ತಿನಾರ್ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಯೆರ್. ದೈವ ದೇವೆರ್ ಮಲ್ಲಾರ್...ನಟ್ಟುನಕೈ ನಮ್ಮಾಂಡ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೈ ಅರೆನವು. ಮಲ್ಪು ಭಕ್ತಿಡೆ ಕುಂದೆಲಿಜ್ಜಡ ಕೊರ್ಪಿನ ಅರೆನ ಕೈಲಾ ಕುದ್ಯಾವಂದ್, ಪನ್ಪಿನೆಕ್ಕ್ ಯಾನೇ ಸಾಕ್ಷಿ. ಕಣ್ಣ ಕೊಡಿತ ಮಯಿತಲ್ಕ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಜಾಗ್ರತೆಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯೆನ್ನಮ್ಮೆರ್ನ ಕುಸಿನ್‌ಲಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪ್ರಯೋಜನ ಇತ್ತುಜಿ. ಈ ಕುಸಿ, ಈ ಗೌಜಿ ಗಮ್ಮತ್ತು ಏತು ದಿನ...?

ಬಂಜಿದ ನಂಜಿ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಪೊರ್ಲುಡ್ ತಿರ್ತ್

ಬೂರಡಿಂದ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಕಾತ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ಆಯಿನಾತೆ ಬೇಗ ಅಪ್ಪೆ ಗರ್ಭೊಡ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಲೋಕೊನೊರ ತೂವೊಡಿಂದ್ ಯಾನ್ಲಾ ಉರ್ಬು ಉಮೇದ್‌ಡಿತ್ತ್. ಆ ದಿನ ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಬರಡ್‌ಂದ್ ದಿನ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ ಆತ್‌ಲಾ ಅಮಸರ ಎಂಕಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಯೆನನ್ ಕಾತೊಂದುಪ್ಪುನ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆ– ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಜಕ್ಕೆಲ್ದ್ ಜೆತ್ತ್ ಪೊರೆಡೊಡಿನ್ಪಿ ಅಂಗಲಾಪು!

ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲು ಆಯಿಲೆಕ್ಕನೇ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಡಾಕ್ಟರ್‌ನಡೆ ಪೋದ್ ನೆತ್ತೆರ್ ಪಟಿಕೆ, ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಪೂರಾ ಮಲ್ಪಾದ್ ತೂನಗ ಬಾಲೆಗ್ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಗ ಊನ ದಾಲ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೆರಿನಗ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಕುಸಿಟ್ ಉರ್ಕೆರ್ದ್ ಪೋದಿತ್ತೊಲ್. ಬಹುಶಃ ಎನ್ನಮ್ಮೆರ್ ಬರಿಟ್ಟೇ ಇತ್ತ್‌ಜೆರ್ಡ ಅಜ ತತ್ತ್ ಬೂರ್ದುವೋಲಾ ದಾನೆ? ಡಾಕ್ಟರ್ ಅಂಚ ಪನ್ನಗ ಯಾನ್ಲಾ ಬಂಜಿದುಲಯಿಡ್ದೇ ಕುಸಿಟ್ ನಲ್ತೆ. ಎನ್ನಪ್ಪೆನ ಕುಸಿನ್ ದಾದಂದ್ ಪನೊಲಿ? ಬಹುಶಃ ಲೋಕೊಡು ಇದಮುಟ್ಟ ಏರ್ಲಾ ಬಂಜಿನಕುಲಾತಿನೇ ಇಜ್ಜಿನ್ಪಿನಂಚಿನ ಕುಸಿ!

ದಿನ ಪೋಯಿಲೆಕ್ಕ ಯೆನ್ನ ನರನಾಡಿಲು ಬುಲೆವೊಂದ್ ಕೈಕಾರ್ ದಕೊಂದಿತ್ತೆ. ಅದಗ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ದಾದನಾ ಮುನ್ಕೊಂದಿತ್ತೊಲ್. ಅಂದ್ ಅವು ಯೆಂಕ್ ಅರ್ತ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. 'ದಾಯೆ ಜೋರುಡು ತೊಪ್ಪುವ ಒಂತೆ ಜಾಗರ್ತೆ ಮಲ್ಪು' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ. ಯಾನ್ ಕೈಕಾರ್ ಪಂದಾನಗ ಅಪ್ಪೆ ಆಲೆನ ಬಂಜಿ ಪೂಜೊಂದಿತ್ತೊಲು ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಗ್ ಕೆಬಿದೀದ್ ಯಾನ್ ಅಪ್ಪೆಡ ದಾದ ಪಾತೆರುವೆಂದ್ ಓಂಗೆರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಯೆನನ್ ಈ ಪಿಂಜಿರೊರ್ದ್ ಪಿದಯಿ ಕನಲೆಂದ್ ಯಾನ್ ದೇವೆರ್ಡ ನಟೊಂದಿತ್ತೆ. ಐನ್ ತಿಂಗೊಲಾನಗ ಕುಡ ಡಾಕ್ಟರ್ ಪಂಡೆರ್ ದಾಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್. ಎಂಕ್ಲ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟಿಗೆ ಕುಸಿಯೆ ಕುಸಿ. ಏಲ್ ತಿಂಗೊಲುಡ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬಯಕೆಲಾ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆ ಬಲಸಿನೆನ್ ಕಿನ್ಯ ಕಿನ್ಯ ಜೋಕುಲೆಗ್ ಕೊರ್ದಾದ್ ತಾನುಲಾ ತಿಂದೆರ್. ನೆಯಿಟ್ಟೇ ಕಯಿದಿನ ತಿಂಡಿ ತಿನಿಸುಲು ಯೆಂಕ್ಲಾ ಬಾರೀ ಕುಸಿಯಾಂಡ್. ಕಮ್ಮೆನೊಡ್ ಯೆನ್ನ ಮೂಂಕು ದಿಂಜಿದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನ ಅಜ್ಜಿ ಊರುಡು ಪೆದ್ಮೆದಿ ತಾಂಕೆರಿಂದ್ ಕೊಡಿ ಕಾರ್‌ಡ್ ಉಂತುದಿತ್ತೆರ್. ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆಗ್ಲಾ ತಾನ್ ಬಾಲ್ಯ ಕಲೆತಿನ, ಆ ಪುಟಿ ಊರುಡ್ ಯೆನನ್ ಪೆದ್‌ದ್ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಅಲ್ಪನೇ ಉಪ್ಪೊಡಿನ್ಪಿನ ಆಸೆ. ಆ ಪೊರ್ಲುದ ಪಚ್ಚೆ ಪುಲಾಡಿ... ಕಂಗ್, ತಾರೆ ಬಾರೆ, ಪಚ್ಚೆ ರಂಗ್ ಪಂಬುದಿ ಕೆಯಿತ ನೇಜಿದ ಕಂಡೊಲು, ಕಟ್ಟ ಪುಣಿ, ಐತ ಬರಿಟ್ ಕೊಡಿದಿ ಪುಲ್ಲು ಪಜಿರ್, ಪಜಿರ್ದ ಇಡೆರ್ದ್ ಪಟಕ್ಕ ಲಾಗ್ಯುನ ಪನಿಕಪ್ಪೆಲು, ಇಲ್ಲದುಲಯಿದ 'ಮಿಯಾವ್' ಪನ್ಪಿನ ಪುಚ್ಚೆಲು ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬಂಜರ ತಿಂದ್‌ದ್ ಜೆಯಿದಿನ ನಾಯಿ 'ಕೂರೆ' ಬೊಕ್ಕ 'ದಾಸೆ' ಕಿದೆನಿಲ್ಕೆ ಕೈಕಂಜಿಲು, ನಳಿನಿ–ಚಿಮ್ಮಿ ಕಡಸುಲು. ದಡಿ ಬೊಟುದು ಕಿಲೆತೊಂದು ಪಿರೆಡೆಲೆ ಪಿರ ಬಲಿಪುನ ಪೂಂಜೆರ್ಲು... ನೆತ್ತ ನಡುಟು ಎನನ್ ಪೆದ್‌ದ್ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಮಾನವೊಂಡಿನ್ಪಿನ ಉಮೇದ್ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ. ಎಂಕ್‌ಲಾ ಊರುಗ್ ಪೋವೊಡು ಊರ್ದ ಪೊರ್ಲು ತುವೊಡಿನ್ಪಿನ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಐಡ್ದ್ ದುಂಬೊರ ಎಡ್ಮನೆ ತಿಂಗೊಲಾವನಗ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ ಒರ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪೆರಿಂದ್ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆನೊಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೊಲ್. ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ದಾಲ ಮನಿಪಂದೆ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ಅಪ್ಪೆ ಪೋಡಿಯಲ್. ತಡಾದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡೆರ್ 'ಬಾಲೆದ ಮಂಡೆಡೊಂತೆ ನೀರ್ ದಿಂಜಿದುಂಡು, ಆಂಡಲಾ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ಪದಿಬೊಕ್ಕ ಜೋಕುಲೆನ

ಡಾಕ್ಟ್ರೆಡ ತೋಜಾಗ, ಸರಿಯಾವು' ಪಂದ್ ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಎನ್ನ ಮಂಡೆಗ್ ಮರಕಡ್ತ್ ಪಾಡಿಲಕ್ಕಾಂಡ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಸೈತ್ತಿ ಪುನತಲ್ಕಾಯೊಲ್. ಅಮ್ಮೆರೆನ ಮೋನೆ ಎಲ್ಯಾಂಡು. ಅಮ್ಮೆರ್ ಅಪ್ಪೆಗ್ ಸಮಾಧಾನ ಮಲ್ತೆರ್. ದೇವೆರ್ ಅಂಚ ಅನ್ಯಾಯ ದಾಲ ಮಲ್ಪುಯೆರ್‌ಂದ್ ಅಲೆನ್ ಆರಾದ್ ಪತಿಯೆರ್. ಅಮ್ಮೆರ್ನ ಪಾತೆರ ಅಪ್ಪೆಗ್ಲಾ ಧೈರ್ಯ ಕೊರುಂಡು. ಒಂತೆ ಗೆಲುವಾಯೊಲ್ ಆಂಡ ಯಾನ್ ಮಾತ್ರ ಪೋಡಿಯೆ "ಮಂಡೆಡ್ ಜಾಸ್ತಿ ನೀರ್ ಪಂಡ ದಾದ? ದಾದನಾ ಉಪ್ಪೆರೆ ಪೋದ್ ಡಾಕ್ಟರ್ ಆತ್ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚೊಡು ಪಂಡಿನತ್ತಾ? ಮೊರನಿ ಮೊರನಿ ಮುಟ್ಟ ದಾಲ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಪಂಡಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರೇ ಇನಿ ದಾಯೆ ಇಂಚ ಪಂಡಿನಿ?" ಎಣ್ಣ್ ಎಣ್ಣ್‌ದ್ ಬಂಜಿದುಲಯಿಡೇ ಬುಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ದಾದನಾ ಪೋಡಿಗೆಡ್ ಅಪ್ಪೆನೊಟ್ಟುಗು ಊರ್ದ ಸಾದಿ ಪತಿಯೆ ಆಂಡ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಮಾತ್ರ ಒಂಜಿ ಪೊರ್ಲುಕಂಟ್‌ದ ಲಾಯ್ಕುದ ಬಾಲೆನ್ ತಾನ್ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಬೊಂಬಾಯಿಗ್ ಪಿರ ಬರ್ಪೆ ಪನ್ಪಿನ ಇಸ್ವಾಸೊಡ್ ಊರುಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೊಲ್.

ಊರುಗ್ ಎತ್ತ್‌ದ್ ಇಲ್ಲ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿಲಕ್ಕನೇ ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬೈದರ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಪೊಂಜೊವುಲ್ ಪಾರ್ದ್ ಬತ್ತೆರ್ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಂಜೊವು ತೆಲಿಯ ಮಜ್ಜಿ ತೊರತ್‌ದ್ ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಬೈದಿಸಾದಿಗ್ ಗೂತೆರ್. ಆ ತೆಲಿ ಮಜ್ಜಿದ ನೀರ್‌ನ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ ಬಾಯಿಗೊಂತೆ ರೆಂಕಾಯೆರ್. ಉಲಯಿ ಕೈ ಮುಗಿಪಾಯೆರ್. ಎನ್ನಪ್ಪೆ ಭೂಮಿ ಮುಟ್ಟ ಬಗ್ಗ್‌ನಗ ಯೆಂಕ್ ಉಸುಲ್ ಕಟ್ಟಿಲಕ್ಕಾಂಡ್. ಅಲ್ತ್ ಬೊಕ್ಕ ಸುರುವಾಂಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ತಮ್ಮನೊಲು. ದಾಯೆನ್ನಗ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಬಾರೀ ಅಪೂರ್ಪೊಡ್ ಬಯ್ಯಿನ ಬಂಜಿ. ಆನಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ತಮ್ಮನ ಪಾಡ್ರೆಂದ್ ಕೊನರ್ಪದಿನ ಚಕ್ಕುಲಿ ಪೂರಾ ರಡ್ಡ್ ತುಂಡಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅವ್ವೇ ಜೋಡಾದ್ ತಮ್ಮನ ಪಾಡ್ಡಿತ್ತೆರ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್. ಆ ತುಂಡಾತಿನ ಚಕ್ಕುಲಿ ತೂದ್ ಯೆನ್ನ ಉಡಲ್ದ್ ದಾಯೆಗಿಂಚಾಂಡ್, ದಾದಾಂಡಲಾ ಅಪಶಕುನ ಉಂಡಾ ಪಂದ್ ಉಲಯುಲಯಿಡೇ ಬೇಜಾರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಆ ಕುಸಿತ ಗಲ್ಗೆಡ್ ಅವ್ವೆನಾತ್ ತರೆಕ್ ದೆತೊಂಬಿನಾತ್ ಯೋಚನೆ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೈದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಇತ್ತೆ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಉಂದು ಪೂರಾ ನೆನಪಾರೆ ಸುರುವಾಂಡ್ ಯೆಂಕ್.

ಊರ್ದ ಪೊರ್ಲೇ ಬೇತೆ. ಒಡಿಲ್ದ ಮಾಡ್, ಕಾವೆ ಪಾಡ್ದಿನ ನೆಲ, ಅಂಬಿ ಅಡ್ಡಿನ ಜಾಲ್, ಅವ್ಲೊಂಜಿ ಪೊರ್ಲುದ ತೊಲಸಿ ಕಟ್ಟೆ, ಅಗರ್ದ್ ಬೂರೊಂದಿನ ಕರ್‌ಕುಂಬುಡ, ಬೊಲ್ಕುಂಬುಡ, ಬಸಲೆ, ಮನೋಲಿದ ದೊಂಪ, ತೆಕ್ಕರೆದ ಬೂರು, ಬೆಂಡೆ ಲತ್ತಂಡೆಲು, ಜಾಲ್‌ಡ್ ಬರಿಟ್ಟ್ ಮಲ್ಲಿಗೆದ ಪುದೆಲ್, ಒಬ್ಬೊಲಿಗೆ. ಜಾಲ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಬೈತಮುಟ್ಟೆ, ತುಪ್ಪೆ. ಇಲ್ಲ ಬೆತ್ತಡಿಡ್ ನೀರ್ ಪರಪು ತೋಡು, ಜಾಲ್ದ್ ದೊಂಬುಗುಲಾ ಬೆನ್ಪಿನ ಅಂಜ್ಜೊವು ಪೊಂಜೊವುಲು. ಪೊಲಿ ಕಟ್‌ದಿನ ಬಾರ್ದ ರಾಶಿ, ಕೆಸರ್ದ ಕಂಡೊಡು ತರೆದೆರ್ತ್ ಉಂತೊಂದಿನ ಕೊಂಗ್ರುಲು. ತಾರೆ ಬರಿಟ್ಟ್ ದಿಂಜಿದಿನ ಅರ್ಕಂಜಿ ತಪ್ಪುದ ಗಿಡೊಕುಲು, ಅರ್ಚಿಕಾಯಿದ ಮರೊಕುಲು. ಇಲ್ಲದ ಜಗಲಿಡ್ ದೆಕ್‌ದ್ ಕಂಕನೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಬಿಸಲೆ, ಕರ, ಕಡ್ಯ, ಅಡ್ಯರೊಲು ಬಾರ್ ಬೈಪಾವುನ ಮಲ್ಲ ದಿಕ್ಕೆಲ್, ಮಾಡ್ದ ಪಕ್ಕಸ್‌ಡ್ ನೇಲ್ಪ ಪಾಡ್ದಿನ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ತೌತೆಲ್. ಚಾವಡಿಡ್ ದೈವದ ಕೋಣೆ, ಉಜ್ಜಲ್‌ಡ್ ನೇಲಾದಿನ ದೈವದ ಮಣೆ ಮಂಚವು, ಉಂದೆನ್ ಪೂರಾ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಯೆಂಕ್ ಬಾರೀ ಸೋಜಿಗ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಎಂಚಿನ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತ್ ತುಂಬುದಿನ ತುಳುನಾಡ್! ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ ಯಾನ್ ಖಂಡಿತಲಾ ಪುಟುದು ಬಲತ್ತ್‌ದ್ ಈ ಪೊರ್ಲುದ ಊರ್ದು ಯಾನ್ಲಾ ದಿನ ದೆಪ್ಪೆನಾ ? ದಾಯೆನ್ನಗ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂತಿನ

ಪಾತೆರ ಕೇಂದ್ ಯೆನ್ನುಲಯಿ ಪೋಡಿಗೆ ದಿಂಜಿದಿತ್ತುಂಡ್.

ಊರುಡ್ ತಮ್ಮನ ಬಲ್ಮನ ಮುಗಿಯಿಲಕ್ಕನೇ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಯೆನನ್ ಪೆದೆರೆಗಾತ್ರ ಪುದರ್ ದಾಕ್‌ಲೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಪಿದಾಡ್ಯೊಲ್. ಅಲ್ಪ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಕುಡಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಮಲ್ತೆರ್ ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್‌ಡ್ ತೋಜೊಂದಿತ್ತಿನ ಯೆನ್ನ ಅವಸ್ಥೆನ್ ತೂದ್ ಡಾಕ್ಟ್ರನ ಮೋನೆ ಎಲ್ಯಾಂಡ್. ಡಾಕ್ಟ್ರಗ್‌ಲಾ ಗೊತ್ತಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ ಬಂಜಿಡ್ ಯಾನ್ ಐನ್ ವರ್ಸೊಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಿಗುರ್ದಿನ ಬಾಲೆ ಪಂಡ್ದ್. ಅಯಿಕಾತ್ರ ಅರೆಗ್ ಯೆನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ್ ತೂವನಗ ಬಾರೀ ಬೇಜಾರಾಂಡ್, ಆಂಡಲಾ ಡಾಕ್ಟ್ರದ್ ಆರೆಗ್ ಸತ್ಯ ತೆರಿಪಾವೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಡಾಕ್ಟ್ರ "ಪೋಡ್ಯಡ ಮಗಾ, ಪನೆರೆ ಬೇಜಾರಾಪುಂಡು. ನಿನ್ನ ಬಾಲೆದ ಮಂಡೆಡ್ ನೀರ್ ದಿಂಜಿದುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ಅಯಿತ ಬೆರಿತ ಕೋಲುಡ್ಲಾ ಒಂತೆ ಒಟ್ಟೆ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಬಾಲೆ ಬದ್ಕುನ ಕಷ್ಟ, ಬದ್ಕ್‌ಂಡಲಾ ಮಂದಬುದ್ಧಿದ ಬಾಲೆ ಆಪಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಡು. ದುಃಖ ಮಲ್ಪಡ. ನಿಕ್ಕ್ ಪ್ರಾಯ ಕರಿದುಜಿ, ವರ್ಸ ಒಂಜಿ ಕರಿವೊಡ್ಡ ನನೊಂಜಿ ಪೆದ್ದುವ ಈ. ಆಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಪದಿನೈನ್ ದಿನತ ಮರ್ದ್ ಕೊರ್ಪೆ. ಕುಡೊರ ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಮಲ್ತ್ ತೂಕ" ಪಣ್ದ್ ಒಂತೆ ಮಾತ್ರೆ ಬರೆವೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ . ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ದುಕ್ಕಿ ದುಕ್ಕಿದ್ ಬುಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೊಲ್. ಅಲ್ಪೊಟ್ಟುಗ್ ಯಾನ್ಲಾ ಬಂಜದುಲಯಿಡೇ ಬುಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಡಾಕ್ಟ್ರ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರ ಕೇನಿಬೊಕ್ಕ ಅಪ್ಪೆನ್ ಏಪಲಾ ಕುಸಿಟ್ ತೊರ್ತೊಂದಿತ್ತಿನ ಯೆನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್‌ಡ್ಲಾ ಸಕ್ತಿದಾಂತಿಲಕ್ಕ ಆಂಡ್. "ಇಡೀ ಜಗತ್ತ್‌ನೇ ಸೋಪಾವುನಂಚಿನ ಕುಸಿಟಿತ್ತಿನ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ದಾಯೆಗಿಂಚ ಶಿಕ್ಷೆ? ಏತೋ ವರ್ಸೊಡ್ದಿಂಚಿ ಒಂಜಿ ಸಂತನದ ಕುಡಿಕಾತ್ರ ಕಾತ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಿನಲೆಗ್ ಉಂದಾ ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ನ ಪುರ್ಸದ? ದೇವೆರೇ ಈತ್ ಕಲ್ಲ್ ಮನಸ್ಸ್‌ದಾರಾದ್ ಪೋಯರ ಈರ್?" ಪನೊಂದು ಮನಸ್ಸ್‌ಡೇ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. ಯೆನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಸಕ್ತಿ ಕೊರುಂಡ ದಾನೆ? "ಯೆನ್ನ ಬಾಲೆ ಬದ್ಕುಂಡು. ದೇವೆರ್ ಯೆಂಕ್ ಅನ್ಯಾಯ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸಾಧ್ಯನೇ ಇಜ್ಜಿ" ಪಂದ್ ಮನಸ್ಸ್‌ಡ್ ಎನ್ನೊಂದೆ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಕೊರಿನ ಮರ್ದ್‌ಲೆನ್ ದೆತೊನ್ರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೊಲು. ದಿನಾಲಾ ಇಲ್ಲದ ದೈವದೇವೆರೆನ ಎದುರು ಉಂತುದು ಕಣನೀರ್ ಜಪುಡಾದ್ ಬುಲ್ಪುವೊಲ್, ಸೆರಂಗ್ ನೀಟುದ್ ನಟ್ಟುವೊಲು ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ. ಯೆನ್ನ ಬಂಜಿದ ನಂಜಿನ್ ಯೆಂಕೇ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಲೆಂದ್ ದಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನ್ ಪೂಜೊಂದು ಪನೊಂದಿತ್ತೊಲ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ. " ಇಜ್ಜಿ ದಾಲಾವೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಯೆನ್ನ ಬಾಲೆ ಈ ಖಂಡಿತಾ ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕುವ, ಯೆಂಕ್ ತಿಕ್ಕುವ ಉಂದು ಪೂರಾ ದೇವೆರ್ ಯೆನನ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ಪುನು" ಪಂಡ್ದ್ ಒರ್ತಿಯೇ ಪಾತೆರೊಂದಿತ್ತೊಲ್. ಅಲೆನ ಆ ದುಕ್ಕ ಯೆಂಕ್ ತಡೆವೆರೆ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ. ಬಂಜಿದುಲಯಿಡ್ದೇ ಕರವೊಂದಿತ್ತೆ. "ಅಪ್ಪಾ ಅಪ್ಪಾ ನಿನ್ನ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಗೊಬ್ಬುನ ಭಾಗ್ಯ ಯೆಂಕ್ ದಾಂತೆ ಪೋವಾ?" ಪಂಡ್ದ್.

ತೂವ ತೂವನಗನೇ ಪದಿನೈನ್ ದಿನ ಕರಿಂಡ್ ಅಪ್ಪೆ ಕುಡಾ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಡೆಗ್ ಪಿದಾಡಿಯೊಲ್. ಕುಡಾ ಸ್ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ ಮಲ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರ ದಾಲ ಪಂಡ್ಜೆರ್. ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ್ ಅಪಗನೆ ದಾಕಲಾವೆರೆ ಪಂಡೆರ್. ಪೆದ್ದುನ ಬೇನೆ ಬರ್ರೆ ಇಂಜೆಕ್ಷನ್ ಕೊರ್ಯೆರ್. ಡಾಕ್ಟ್ರ ಯೆನ್ನ ತಮ್ಮಲೆಡ ಪನೊಂದಿತ್ತರ್ "ಬಾಲೆದ ಮಂಡೆದ ನೀರ್ ಜಾಸ್ತಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಆಯಿನಾತ್ ಬೇಗ ಪೆದ್ದಾದ್ ಬುಡ್ಕ" ಪನ್ಪಿನವು ಯೆಂಕ್ ಕೇಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ಯಾನೊಂಜಿ ಹೈಡ್ರೋಸೆಫಾಲಸ್ ಬೊಕ್ಕ

ಮೆನಿಂಜೋ ಮೈಲೋಸೀಲ್ ಬಾಲೆ ಪಂಡೇರ್. ಪಂಡ ಮಂದಬುದ್ಧಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಗವಿಕಲ ಬಾಲೆ ಪಂಡ್ದ್ ಅರ್ಥಗೆ. ಉಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಯಾನ್ ಮುಂರ್ಬುದ್ ಪೋಯೆ. ಯೆನ್ನ ಕನೊಕುಲು ಪೂರಾ ಸೈತು ಪೋಂಡು. ಮೈ ಚಪ್ಪೆ ಆಂಡ್. ಕೈ ಕಾರ್ದ ಶಕ್ತಿಯೇ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ ಅಪ್ಪೆನಂಚಿ ಎಣ್ಣಿಯೆ. ದಾಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ದಾಂತಿ ಯೆನನ್ ಪೆದ್ದರೆಗಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆ ಬೇನೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೊಲು. ಇತ್ತೆ ಅಲೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಯೋಚನೆ ಪೋದು ತಡೆವೆರಾ ವಂದಿ ಆ ಬೇನೆಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬುಲಿಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೊಲು. ಅಲೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ತೂದ್ ಯಾನ್ ದೇವೆರೆಡ "ದೇವೆರೇ ದಾಯೆ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಇಂಚ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲರ್ ದಯ ದೀದ್ ಯೆನನೊರ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಬಂಜಿಡ್ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಪಾಡ್ಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಯಾನ್ ಸೈತೆಡ್ಲಾ ಮಲ್ಲೆಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಮಾತ್ರ ದಾಲ ಆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ" ಪನೊಂದು ನಟ್ಟಿಯೆ. ಅಪ್ಪೆ ಏತು ಬೇನೆ ಕೊರುಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರೊಂದಿತ್ತುಜಿ. ದಾಯೆನ್ನಗ ಅಪ್ಪೆನ ತಿರ್ತ್ ಬಂಜಿಡ್ ಬತ್ತ್ ಕುಲ್ದಿನ ಯಾನ್ ಅಪ್ಪೆ ಬೇನೆ ಪಾಡ್ನಗ ಕಾರ್‌ನೂಕುದ್ ಪಿದಯಿ ಬರೊಡಿತ್ತ್ಂಡ್. ಆಂಡ ಯೆನ್ನ ಕಾರ್‌ಡ್ ಬಲ ಇತ್ತ್‌ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಅಪ್ಪೆನ ಭಂಗ ಪನೆರೆ ಆವಂದಿನಾತು! ಕಡೆಕ್ಲಾ ದೇವೆರೆಗ್ ಯೆನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಕೇಂಡ್. ಒಂಜರೆ ದಿನ ಇಡೀ ಯೆನನ್ ಪೆದ್ದೆರೆಗಾತ್ರ ಒದ್ದಾಡಿನ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಕಡೆಕ್ಲಾ ಯೆನನ್ ತಿರ್ತ್ ಪಾಡ್ಯೊಲ್. ನೆಲಕ್ಕ್ ಬೂರಿಲಕ್ಕನೇ ನರ್ಸ್‌ನಕ್ಲು ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ಲಾ ಯೆನನ್ ತೋಜಾವಂದೆ ದೆರ್ತ್ ಪತೋಂದ್ ಪೋಯೆರ್. ಯೆನನ್ ಪೂರಾ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಲ್ತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆಗ್ ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್ ಪೂರಾಕ್ಲೆನ್ಲಾ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ " ತೂಲೇ, ಈ ಬಾಲೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬದ್ಕಂದ್, 10–15 ದಿನ ಮಾತ್ರ, ಇಲ್ಲಗ್ ಪತೊಂದು ಪೋಪಿನಂಚ ಇಜ್ಜಿ. ಬೆರಿತ ಕೋಲುಡು ತೂಲೆ ಒಟ್ಟೆ ಉಂಡು. ಪತ್ತೊಂದು ಪೋಯರ್ದ ಇನ್‌ಫೆಕ್ಷನ್ ಆದ್ ಕೂಡ್ಲೇ ಸೈಪುಂಡ್" ಪನೊಂದು ಯೆಂಕಿತ್ತಿನ ತೊಂದರೆಲೆನ್ ಪೂರಾ ಪಂಡೆರ್. ಅವ್ವೆನ್ ತೂದ್ ಸೇರ್ದಿನ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಸಾವುದ ಇಲ್ಲದಲ್ಕ ಅರಿಯ ಮುರಿಯ ಬುಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ಪುವೆರ್.

ಈ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪೊರ್ಲುನ್, ಎನ್ನಾಕ್ಲೆನ್ ಮಾತೆರೆನ್ಲಾ ತೂವೊಡು, ಅಪ್ಪೆ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಗೊಬ್ಬೊಂದ್, ದಪ್ಪ ಮಿರೆಪೇರ್ದ ರುಚಿ ತೂವೊಂದ್, ತೆಲ್ತೊಂದುಪ್ಪೊಡಿನ್ನಿನ ಆಸೆಡಿತ್ತೆ ಯಾನ್. ಏರೆನ್ ಮಾತ ಕಣ್ಣ ನಿಲ್ಕೆ ತೂವೊಡುಂದ್ ಎನ್ನಿದಿತ್ತೆನಾ... ಅಕಲೆನ ಮಾತೆರ್ನ ಕಣ್ಣ್‌ಲೆಡ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ದಾರೆ ಕಟ್‌ದ್ ಜತ್ತೊಂದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಕಡೆಕ್ ಎನ್ನ ಅಪ್ಪೆನ ಕೈತಲ್ ಯೆನನ್ ಪತೊಂದು ವಿಷಯ ಪೂರಾ ಅಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾದ್ ಅಲೆನ ಬೆಚ್ಚ ಮಟ್ಟೆಲ್ಡ್ ಯೆನನ್ ಒಂಜಿಗಲ್ಗೆ ದೀಯೆರ್ ಡಾಕ್ಟ್ರು. ಅರೆನ ಪೂರಾ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡೊಲು ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ. ಮಟ್ಟೆಲ್ಡಿತ್ತಿ ಯೆನನ್ ತೂದು ಒಂಚೂರ್ಲಾ ಬುಲ್ತುಜೊಲು, ಬೊಬ್ಬೆಲಾ ಪಾಡ್ಜೊಲು, ಅಡೆಗೇ ಕಲ್ಲುದಲ್ಕ ಮರಕಟ್ಟಿಯೊಲು. ಆ ಪೊರ್ತುಗೇ ಪರವೂರುಡಿತ್ತಿ ಅಮ್ಮೆರ್ ಬತ್ತೆರ್ ಯೆನನ್ ತೂವೆರೆ. ಅಮ್ಮೆರೆನ ತಿಗಲೆಗ್ ಕಾರ್ ದೀದ್ ಗೊಬ್ಬೆರೆ ಮನಸ್ಸಾಂಡ್, ಆಂಡ ಯೆನ್ನ ರಡ್ಡ್ ಕಾರ್‌ಲೆಡ್ಲಾ ಬಲದಾಂತೆ ಸೈತ್ತ್ ಪೋತಿಲೆಕ್ಕ ಆದಿತ್ತ್ಂಡ್. ಯೆನನ್ ದೆರ್ತ್ ಪತ್ತೆರಾವಂದೆ ಎನ್ನ ಅಮ್ಮೆರ್ ಯೆನ್ನ ತರೆ ಪೂಜಿಯೆರ್. ಕಡೆಕ್ ಯೆನನ್ ಇನ್ಸ್ಯುಲೇಟರ್‌ಡ್ ದೀಯೆರ್. ಬತ್ತಿನಕ್ಲು ಪೂರಾ ದೂರೊಡೇ ಯೆನನ್ ತೂದು ಪೋವೆರೆ ಶುರು ಮಲ್ತೆರ್. ದಾಯೆ ಪಂಡ ಏರ್ಲಾ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಗೊಬ್ಬಾವುನಂಚಿನ ಸ್ಥಿತಿಟ್ ಯಾನಿತ್ತಿಜಿ. ಯೆನ್ನ ಬೆರಿಟ್ ಒಟ್ಟೆ ಉಪ್ಪೆರೆ ಪೋದು ಯೆಂಕ್ ಸರ್ತ ಜೆಪ್ಪೆರೆಗ್ಲಾ ಆವೊಂದಿತ್ತ್‌ಜಿ..

ನಾಲೈನ್ ದಿನ ಕೆತ್ತಿದಿನ ಕಲ್ಲುದಲ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಇತ್ತೆ ಕರವೆರೆ ಶುರುವಾಯೊಲು. ಒಂಜಿ ಬಾಲೆನ್ ಪಡೆವೆರೆಗಾತ್ರ ಆಲ್ ಬೈದಿನ ಬಂಗ, ಪನೊಂದಿನ ಪಟ್ಟ ಪರಕೆ ಪೂರಾ ಅಲೆಗ್ ನೆನಪಾವೆರೆ ಶುರುವಾಂಡ್. ಒರುಂಬ ತಿಂಗೊಲು ಯೆನನ್ ಬಂಜಿಡ್ ದೀವೊಂದ್ ತಿರ್ಗ್‌ದಿನ ಆ ದಿನೊಕುಲು ನಿನೆಪಾಂಡ್. ಅಲೆಗ್ ದುಃಖ ತಡೆವೆರೆ ಆವಂದೆ ಮರ್ಲ್‌ರೆಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುರೆ ಪತಿಯೊಲು. ಜೆಯಿದಿನಲ್ಪ ಲಕುದ್ ಯಾನಿತ್ತಿನ ಜೋಕುಲೆನ ಐ.ಸಿ.ಯು ಗು ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೊಲು. ಮಲ್ಲಾತಿನ ಯೆನ್ನ ಮಂಡೆ ಒರ್ದ ಜೈದಿನ ಯೆನ್ನ ಆ ಸ್ಥಿತಿನ್ ತೂವೆರಾವಂದೆ ಕರ್ಲ್ ಕತ್ತೆರ್ದ್ ಪೋಯಿಲಕ್ಕಾದ್ ಯೆನನ್ ತೂವೊಂದ್ ತೂವೊಂದ್ ಅಲ್ಪನೆ ಕುಲ್ಲಿಯೊಲು. ಕುಲ್ಲಿನಲ್ಪಡ್ದ್ ಕುಡ ಲಕ್ಕಿನೇ ಇಜ್ಜಿ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ. ಅಲ್ಪನೇ ಅಲ್ನ ಪೆರಣ ಕಡಿದ್ ಪೋಂಡ್. ಅಲೆಡ್ದ್ ದುಂಬು ಯಾನೇ ಅಪ್ಪೆನ್ ಬುಡ್ದು ಸೈಪೆತ್ತಾ ಪಂಡ್ದ್ ದುಕ್ಕೊಡಿತ್ತಿನಾಲ್ ಯಾನ್. ಆಂಡ ಈ ಅಂಗ ಊನದ ಬಾಲೆನ್ ಇತ್ತಿನಲ್ಪನೇ ಬುಡ್ದ್ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆ ಪರಲೋಕ ಸೇರ್ಯೊಲ್. ಎಂಚಿನ ನಸಿಬುದ ಬಾಲೆ ಯಾನ್...!

ಪದಿನೈನ್ ದಿನೊರ್ದೆಚ್ಚ ಬದ್ಕಯೆಂದ್ ಪಂತಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಗ್ಲಾ ಬಾರೀ ಇಸ್ಮಯ! ಮೂಜಿ ತಿಂಗೊಲಾಂಡಲಾ ಯಾನ್ ಸೈಪಿನ ಸೂಚನೆ ದಾಲ ತೋಜೊಂದಿತ್ತುಜಿ. ಆಂಡಲಾ ಡಾಕ್ಟ್ರೆನಕ್ಲು ಆಸ್ಪತ್ರೆಡ್ ಕೆಲ್ಸ ಮಲ್ಪುನಕುಲು ಮಾತ ಯೆನನ್ ಬಾರೀ ಮೋಕೆ -ಜೋಕೆಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಯೆನ್ನ ಬಂಧುಲು ಇಲ್ಲದಕುಲು ತಮ್ಮಲ್ಯಾಡ್ಲು ದಿನಾಲಾ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯೆಂಕ್ ಪೇರ್ ನೀರ್‌ಂದ್ ಬೋಡು ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಕನತ್‌ದ್ ಕಣ್ಣೀರ್ ಪಾಡೊಂದು ಪಿರ ಪೋವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕಲೆನ ಪೂರಾಕ್ಲೆನ ಕಣ್ಣೀರ್ ತೂದು ತೂದು ಯೆಂಕ್ಲಾ ಬೇಜಾರ್ ಪತ್ತುದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. "ದೇವೆರೇ ಏರೆಗ್ಲಾ ಬೊಡ್ಚಾವಂದಿನ ಒಯಿಕ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಜನ ಬೂರಂದಿ ಯೆನನ್ ದಾಯೆಗಿಂದ್ ನನಲಾ ಒರಿಪಾದರ್? ಮಾತೆರ್ನ ಕಣ್ಣೀರ್‌ಗ್ಲಾ ಯಾನ್ ಕಾರಣ. ಉಡಲ್ದ ಬೇನೆಲಾ ಜಾಸ್ತಿಯಾ ವೊಂದುಂಡ್. ಓ! ದೇವೆರೇ, ಈ ಪುರುಬಾಲೆಗ್ ದಾಯೆಗಿಂಚ ಬೇನೆ ಕೊರೊಂದುಲ್ಲರ್! ಏತ್ ದಿನಾಂದ್ ಯೆನನ್ ಈ ಲೋಕೊಡ್ ನೆಗರ್ಪಾವರ್! ನನಾಂಡಲಾ ಯಂಕ್ ಮುಕ್ತಿ ಕೊರ್ರೆ ಬಲ್ಲಿಯೇ ದೇವೆರೇ? ಒವು ಅಪ್ಪೆನ ಕುಸಿಗಾತ್ರ ಯಾನ್ ಈ ಭೂಮಿಗ್ ಬತ್ತೆನೋ ಆಲೇ ಇನಿ ದಾಂತಿ ಬೊಕ್ಕ ನನ ಯಾನ್ ದಾಯೆ ಇಪ್ಪೊಡು, ಪುನರ್ಜನ್ಮ ಪಂಡ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನನೊರ ಯೆನನ್ಲಾ ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ್ಲಾ ಒಂಜಿ ಮಲ್ಪುಲೆ ದೇವೆರೆ" ಪಂಡ್ದ್ ಬುಲ್ತು ಬುಲ್ತು ನಟೊಂಡೆ.

ಕಡೆಕ್ಲಾ ಯೆನ್ನ ಕಣ್ಣೀರ್ ದೇವೆರೆ ಪಾದ ಸೇರ್‌ಂಡ್. ಒಂತೆ ದಿನೊಟ್ಟೇ ಯೆಂಕ್ ಜೋರು ಜ್ವರ ಬರ್ರೆ ಶುರುವಾಂಡ್. ಬೆರಿತ್ತ ಕೋಲುಡ್ ಬೇನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆವೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಯೆಂಕ್ ಪೇರ್-ನೀರ್ ಪರಿಯೆರೆಲಾ ಆಯಿಜಿ. ಡಾಕ್ಟ್ರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಂಡ್ ಯಾನ್ ನನ ಬದ್ಕುಜಿಂದ್. ಯೆನನ್ ಅರಂಟ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಯೆನ್ನ ಸುಖ ಮರಣೊಗಾತ್ರ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಲ್ತೆರ್. ಯೆನನ್ ಲಾಯ್ಕ್‌ಡ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತಿನ ಆಯಾನಕುಲು, ನರ್ಸುನಕುಲು ಪೂರಾ ಕ್ಲುಲಾ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ನೀರ್ ಜಪುಡಾವೊಂದ್ ಯೆನ್ನ ಮೈ ನಿಲ್ಕೆ ಮುತ್ತು ಕೊರ್ಯೆರ್. ತನ್ಕುಲ್ನ ಸ್ವಂತ ಬಾಲೆದಲ್ಕ ತೂಯಿನ ಡಾಕ್ಟ್ರೆಗ್ಲಾ ಬಾಕಿದಕಲೆಗ್ಲಾ ಎಡ್ಡ್ಯೆವಡ್‌ಂದ್ ಯಾನ್ಲಾ ದೇವೆರ್ಡ ನಟ್ಟಿಯೆ. ಪೂರಾಕ್ಲೆನೊರ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ತೂಯೆ. ಜೋರುಡು ಬುಲ್ತೆ. ನಾಲ್ ತಿಂಗೊಲಾದ್ ರಡ್ಡ್ ದಿನ ಕರಿಯಿನ ಮರ್ದಿನ ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಯಾನ್ ದೇವೆರ್ನ ಪಾದ ಸೇರಿಯೆ. ಯೆನ್ನಪ್ಪೆನ ಕಣ್ಣೀರ್ದ ಪನಿಕ್ಲೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ಗೆಣಿತೊಂದು ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋಯೆ.

ನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕಬಿತೆ

ರೂತ ಇನಾಮು

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ - 2015

ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮದಿಪು

• ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ

ಓಲು ಇತ್ತೊಲು ಇಂಚೊಗು ಮುಟ್ಟ ಕಣ್ಣ ಸೋರಿಗೆಗ್ ಬೂರಂದೆ...
ಕನತ್ತ ಕಟ್ಟ್‌ನ್ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಪಾರೊಂದು ಬತ್ತೊಲ ಗಿಂಡೆ ಪೇರ್‌ನ್ ಪತೊಂದು
ನೆಂಪುದ ನೆರಿನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕಬಿತೆದ ಗೇನ ಬಾಮೊನು ಪುಟ್ಟಾವೊಂದು...
ಚೆಂಡ್ ಮಲ್ಲಿಗೆದುಲಯಿ ದೆಂಗ್‌ದಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲು ಕಮ್ಮೆನೊನು ಪಸೆರೊಂದು...॥ ಓಲು ॥

ಒರೋರ ಉಡಲ್‌ನ್ಪಿ ಕುರುಂಟುದುಲಯಿತ್ತಿ ಬಿತ್ತನೆದ ಬಿತ್ತಾದ್
ಬೊಕ್ಕೊರ ಬಿತ್ತ್‌ದ ಕುರುಂಟಾದ್ ಉಡಲ್‌ನ್ಪಿ ಕುತ್ತಟ್ಟ ಸೇರ್‌ದ್
ಪಚ್ಚನೆ ಬೈಲೊರ್ಬಡಿ ಪಸೆರ್ದಿನ ಬಂಗಾರ್ದ ಸಿರಿ ಕೊರಲಾದ್...
ಪೊಲಿ ಒಡ್ಡಾದಿ ಜಾಲ್‌ಡೊಂಜಿ ತರೆದೆರ್ದಿ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆ ಆದ್... ॥ ಓಲು ॥

ಮುಂಡದೆಸಲ್‌ಡ್ ಮೆಂಚು ಮುತ್ತೆಸಿ ಕುಂಕುಮದ ಬೊಟ್ಟಾದ್
ನಂಬಿದೇವೆರೆನ್ ತುಂಬಿ ಪಲ್ಲೆಂಕಿದ ಪದ್ದೆಯಿ ಬಂಗಾರಾದ್
ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ಪಿ ರಂಗಸ್ಥಳೊಡು ನಲಿತೊಂದುಪ್ಪುನ ಸಿರಿಯೇಸಾದ್
ಒಲ್ತುರ್ದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿಯ ಮದಪರಾವಂದಿ ನೆಂಪಾದ್ ... ॥ ಓಲು ॥

ಸತ್ಯದ ತುಡರ ಬಲಿತೊಟ್ಟುಗು ನಿತ್ಯ ಪೊತ್ತುನಂದಲಾದ್
ಮಿಥ್ಯೊನು ದಂಟರೆ ಮೇಗಿನ್ನ ಲೋಕೊರ್ದು ಜತ್ತ್ ಬತ್ತಿನಾಲಾದ್
ಅತ್ತಾಂದಿ ಅರ್ಗಂಟ್‌ದುಲಯಿಡ್ದ್ ಪುರ್ಗಂಟ್‌ನ್ ದೆತ್ತ್ ಪಾರಾವುನಾಲಾದ್
ಇತ್ತಿ ಬಾಸೆದ ಪೊಲಬುದೊಟ್ಟುಗು ಕಬಿತೆ ನೆಯ್ಯರೆ ಗಟ್ಟಿ ಬಲ್ಲಾದ್ ॥ ಓಲು ॥

ಎನ್ನ ಕಬಿತೆಗಾದೇ ಉಂಡಾದ್ ಬೈದಿನ ಒತ್ತು ಕಟ್ಟ್‌ದ ಅಕ್ಷರೊಲಾದ್
ಎನ್ನುಡಲ್‌ನ್ ತುಲಿಪುನಗ ಪುಟಿನ ಕಬಿತೆನ್ಪಿ ಬೊಳ್ಯನೆಯ್ಯಾದ್
ಎನ್ನ ಕಬಿತೆದ ಪಾರ್ದನೊಗು ಸಂದ್‌ಗೋಡ್ಯಾವುನ ತೆಂಬರೆದ ದನಿಯಾದ್
ಎನ್ನುಡಲ್ದ ಉಸುಲುಡು ನಿಲೆಯಾಯಿ ಕಬಿತೆದ ಸಿರಿ ಶಾರದೆ-ಸಿರಿ ಸರಸ್ವತಿಯಾದ್ ॥ಓಲು॥

ಎನ್ನ ಉಡಲ್‌ನ್ಪಿ ಕಡಲ್‌ಡ್ ಸಿರೆಯಾದ್ ಪುಟಿಯುಡ...ನಿನನೇರ್ ಉಂತಾವೆರ್ ?
ಎನ್ನ ಉಸುಲುಡು ಎಸಲಾದ್ ಅರಳಿಯಡ ನಿಕ್ಕೇರ್ ಎದ್‌ರುಂತೆರ್ ?
ದುನ್ನ ಬನ್ನದ ಪದಪುಟ್ಟು ಪದೊಲಿಯಾದ್ ಎನಡಪ್ಪ ಉಂತಿಯಡ ನಿನನೇರ್ ಗಿಡಪೆರ್?
ಎನ್ನ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮದಿಪುನು ಸುಗಿತೊಂದು ಎನ್ನ ಉಡಲ್ಡ್ ನಿಲೆಯಾಯಡ ನಿನನೇರ್ ತಡೆಪೆರ್?

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ಕಬಿತೆ

ರಡ್ಡನೇ ಇನಾಮು

ದೈವೊಲೆ ಮದಿಪು

● ಮಹೇಶ್ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ

ಪಂಚವರ್ಣದ ನಾಗನಡೆತ ತುಳುನಾಡುಂದ್ ಎನಡ ಪನ್ಪಾವೊಂಡ
ಎರು ಕಟಿಯ ಕಾರ್ತಿ, ಸುಗ್ಗಿ ಕೊಳಕೆಂದು ಬುಲೆ ಬೆನೊಂಡಾ
ವರ್ಸ ಇಡೀ ಮಣ್ಣುಡು ಪುಡೆಂಕಿಯಾ...ಬಂಗಾರೊದ ಬುಲೆ ದೆತ್ತ...
ಉನ್ಪಿ ಬಟ್ಟಲುಡು ಒರ ಅರಂಬನೊಗ ನುಪ್ಪು...ಕುಡರೊಗು ತೆಲಿಯಾಂಡಲಾ...
ನಿನ್ನವೇ ಆಯಿನ ತುಳುತ್ತ ಪರಪೋಕುನು ಬುಳೆಪಾವೊಂಡ...
ಬಲ್ಲಾಯನ ಪಾತೆರ ಕೇಂಡ.....ಮರ ಮಗ್ತ, ಮಣ್ಣ್ ಪಗಿತ್ತ...
ಸಂಪು ನಾಗ ಬನ ಬುಡಿಯ....ಬೆಪ್ಪು ನಾಗಕಟ್ಟೆ ಕಟ್ಟೊಂಡ...!
ಬೆನ್ನಿದಾಡ್ದು ಜಾಗೆ ಪಡೆಯೊಂಡಾ...ಬೆನ್ನಿಗ್ ಬೆರಿಪಾಡೊಂದುಲ್ಲ...
ಕಂಡೊಗು ಮಣ್ಣ್ ದಿಂಜಾಯಾ 'ಸೈಟ್' ಮಲ್ತ
ಪಂಚವರ್ಣೊದ ಮಣ್ಣ್‌ನ್ ಪಂಚಪಾಡ್ ಮಲ್ತ
ಇತ್ತೆ ಕೆಸರ್‌ಡ್ ಒಂಜೇ ದಿನಂದ್ ಗಮ್ಮತ್ತುಡು ನಲ್ತ...
ಭೂಮಿ ಪೂಜೆ ಬುಡ್ದು ಪಣವುದ ಪಿರ ಬಲ್ತ.
ಪಡೆಯಿ ಜಾಗ ಮಾರ್ದ್ ಪರ್ಪಾಟ, ದೂದು, ಮಟ್ಕ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪಣವುನ್ ದೆತ್ತೊಂಡ...

ಬೆರ್ಮೆರೆಗ್ ಬ್ರಮ್ಮ ಮಂಡಲಂದೂ... ನಾಗಗ್ ನಾಗಮಂಡಲುಂದೂ
ಎಂಕ್‌ಲೆಗ್ ಧರ್ಮನೇಮಾಂದ್ ಪನ್ಪಾವೊಂಡಾ...
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರೆರ್ ಉಪ್ಪಮುಟ್ಟೊದ ಅಭಯೊನು ಪಡೆಯೊಂಡಾ...
ಆಂಡಾ...ನೇಮ ಕೋಲೊನು ಉತ್ಸವ ಮಲ್ತ...
ಸೂರ್ಯ ಚಂದ್ರನಡೆಗ್ ಓಂಕಾರ ಸ್ವಸ್ತಿಕ್ ತುರ್ಕಾಯ...
ಸಿರಿ ಪಿಂಗಾರ ಒಲಿ ತಪ್ಪುದಡೆಗ್ ಬೆಗೆಡೆ ಪತಾಕೆ ಪತ್ತಾಯ...
ಬ್ರಹ್ಮಕಲಸಂದ್ ವೈದಿಕ ತರ್ಕುಲುಗು ತರ್ಕಾಯ...
ಸಾರ ಸಾರ ಗೆನ್ತುದು ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಸ, ನಾಗಮಂಡಲಂದ್
ಬರಿತ ಪರ್ಕಟ್ಟ್ ಸಾಲೆ ಮದೆತ ...!

ಆಲಿ, ಬೊಬ್ಬರ್ಯ ದೈವೊಡು ಸಾಮರಸ್ಯೊನು ಕಾತ
ಕೋಮುಗಲಭೆ ಆಪಿನ ಜಾಗೆಂದ್ ಪುದರ್ ಕೊನತ
ವೀರೆರೆ ನೆತ್ತೆರ್ ಪರಪ್ಪುನ ಈ... ಅನ್ಯೆರ್ನ ಕೈಟ್ ಅತ್ತರಿಯಾಯ
ಸಿರಿನ ಊರುಡು ಪೊಣ್ಣನ ಸಿರಿಮುಡಿ ನೊಂತ ಪನ್ಪಿನ ಅಪವಾದೊಗ್ ಬೂರಿಯಾ...

ಪಿಲ್ಚಂಡಿಯಾದ್ ಪಿಲಿನ್ ನಂಬಿಯಾ ಪಿಲಿ ನಲ್ತ
ಆಂಡಾ ಪಿಲಿಕ್ 'ಪೆರಡಾನ್' ದೀದ್ .... ಈ 'ಡಾನ್' ಆಯ ....!
ಪಂಜುರ್ಲಿ ಈಯೇ ಕಾಪೊಡು ಪಂಡ...
ಆಂಡಾ....ಬೇಲಿಗ್ ಕರೆಂಟ್ ಒಯಿತುದು ಈ ಪಂಜಿ ಕೆರಿಯಾ....!
ಸಾಲೆಗ್ ಪೋಯಾ ಬರವುದ ವಿದ್ಯೆ ಕಲ್ತ
ಮುಲ್ಪದ ಓಬೇಲೆ ಪಾಡ್ದನ ಬುಡಿಯಾ...

ತುಳು ಲಿಪಿಲಾ ಇತ್ತುಂದುಂಡು ಈ ಮದೆತ್ತ
ತುಳು ರಾಜ್ಯ ಆವೊಡುಂದು ಈ ಪೊಯಿಜ
ನಿನನ್ ರಡ್ಡ್ ರಾಜ್ಯೊಗ್ ಪಾಲ್ ಪಟ್ಟ್‌ನಗ ಈ ಬುಲ್ತುಜ
ಕುಡೊರ ರಡ್ಡ್ ಜಿಲ್ಲೆಲಾ ಆಯಿಜ...?

ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ಬತ್ತ... ಬರೊನ್ದುಲಾ ಉಲ್ಲಾ...
ಜಾಗೆಡ್ ಮಣಿಪಂದುಂಡುಂದು ಈ ಮನಿಮಂಬ್ ಉಲ್ಲ.
ಕಂಬುಲೊದ ಕಲಡ್ ಕಳಂಕ್ ನಾಡುವೆರ್...
ಇತ್ತೆ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾವೆರ್ ...ನೀರೊಯಿಪ್ಪುವೆರ್ ವೊಂಚಾ...
ಓ ತುಳುವ ಈ ದಾಯೆ ಇಂಚಾ...?
ನನ ದುಂಬುಗ್ಲಾ ಎನ್ನ ಕೂಚಿದ ಪೂನೀರ್ ಅಜಂದಿಲಕ್ಕ ತೂಲ ...!

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದ

ಮರ್ತೆರಪ್ಪೆ ಪ್ರುಂಡಿ
ಪೋಂಡು ಒಂಜಿ ಬಂಡಿ
ಬರ್ಸ ಬತ್ತ್ ಚಾಂಡಿ
ಆಯೆ ತಿಂದೆ ತಿಂಡಿ
• ರಞ

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಕಬಿತೆ

ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು

ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆ

● ಸುಚಿತ್ರ ದೇವಾಡಿಗ

ಪುಣ್ಣಮೆದ ರಾತ್ರೆ
ಪ್ರೀತಿಡ್ ಬೂರಿನ
ಆಣ್ ಪೊಣ್ಣು
ಕೈಕ್ ಕೈ ಪತೊಂದು
ಮುತ್ತ ಕೊರುನಗ
ನಾಚಿಕೆ ಮಲ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣು
ಪೋಕುರಿ ಚಂದ್ರೆ
ಪಂದ್ ಮೆಲ್ಲನೆ ಪನ್ನಗ
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ

ಕತ್ತಲೆನ್ ಮಾಜಾದ್
ಜಗತ್ತ್‌ಗ್ ಬೊಲ್ಪು ಕೊರ್ಪಿನ ಶಕ್ತಿ
ಅಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಗ್ ನುಪ್ಪು ಕೊರುನಗ
ಪುಣ್ಣಮೆದ ರಾತ್ರಿ ಚಂದ್ರನ್ ತೋಜಾದ್
ಪುರ್ಕಟ್ ಕೈಟ್
ಬಲ...ಇಡೇ ಬಲ... ಪಂದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ

ಅವು ದೇವಸ್ಥಾನ,
ಉಂದು ಮಸೀದಿ, ಚರ್ಚ್ ಪಂದ್
ಜಾತಿ ಧರ್ಮೊಲೆದ ಹಂಗ್ ಇಜ್ಜಂದೆ
ಪುರ್ಕಟೆ ಬಾಲೆದ ಪೇರ್‌ದ ತೆಲಿಕೆದಲಕ
ಊರಿಡಿಕ ಬೊಲ್ಪು ಬೂರ್ಪಾವೊಂದೇ
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಆ ಊರು ಎನ್ನವು, ಈ ಮಾರ್ಗಲ ಎನ್ನವು
ಈ ನೀರ್ ಎನ್ನವು, ಈ ಗಾಳಿಲ ಎನ್ನವು
ಈ ಬೊಲ್ಪುಲ ಎನ್ನವು ಪನ್ಪಿನ
ಪೊಟ್ಟು ಪೊಟ್ಟಾಯಿನ ನಂಬುಗೆಲೆನ್
ಬೆರಿ ಪತೊಂದು ಪೋದು
ಅವೆಕ್ ತೂ ಕೊರುದು
ಇಡೀಕಲಾ ಪೊತ್ತಾದ್ ಬುಡಿನಾ
ತೂದು... ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಬದುಕುನ ಸಾದಿ ಗೊತ್ತಿಜಂದೆ
ಮಸಣದ ಸಾದಿಲ ಒಂಜೇ
ಪಂದ್ ತೆರಿಯಂದಿನ
ಈ ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ತೂದು
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಎನ್ನ ಬೊಲ್ಪುದ ಪಿರಾವುಡು
ಕತ್ತಲೆ ಉಂಡು ಪಂದ್
ತೆರಿಯಂದಿನ
ಮನಸ್ಸ್‌ನ್ ತೂದು...
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ
ಬೇಜಾರ್‌ಡ್...
ಪುಣ್ಣಮೆದ ಚಂದ್ರೆ ತೆಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆ.

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಪ್ರಬಂದೊ

[redacted]

ರೂತ ಇನಾಮು

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ - 2015

ತುಳುನಾಡ್-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು

• ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು

ಕುಡರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ತುಡರ್‌ದಂಚ ತುಳು ಬಾಸೆ ಪುರ್ಪ ಅರಲ್‌ನ ಈ ಪುಣ್ಯ ಮಣ್ಣ್‌ಡ್ ಬಾಲೆಯಾದ್ ಪುಟ್ಟುದು ಕಣ್ಣ್ ಬುಲವುನವೇ ನಮ್ಮ ಮಣ್ಣ್‌ದ ಪೆರ್ಮೆಯಾದುಂಡು. ಕುಡರಿ ದಕ್ಕ್‌ದ್ ಕಡಲ್ ಜಾರಾಯಿನ ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರ್ ಒಂಜಿ ಕಡೆಯಾಂಡ ಸಾಯದ ಗಂಧ ಸಾಯದ ಗಾಳಿ ಬೀಜಾದ್ ಬುಳೆಸೆಲೆನ್ ಕಾಪುನ ನಾಗ ಬೆಮ್ಮೆರ್, ದೈವೊಲು ಒಂಜಿ ಕಡೆ. ಕಡಲ ಬರಿಟ್ ಸಾಲ್ ಮರ ನಡ್ಡ್ ತುಳುನಾಡ್ ಉಂಡಾಂಡ್‌ಂದ್ ಕೆಲವೆರ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯೊ. ಐನ್ ಸಾರ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದೊಟ್ಟುಗು ಬತ್ತ್‌ನ ಶಕ್ತಿ ಆರಾಧನೆ, ನಾಗಾರಾಧನೆ,ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಅಗ್ನಿ ಆರಾಧನೆ, ಯಕ್ಷಾರಾಧನೆ, ಭೂತಾರಾಧನೆ ಬುಳೆದ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್. ತುಳುವೆರಾಯಿನ ನಮ ಜಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ್ದ್ ಬತ್ತಿನಕುಲು. ಅವೆತ ಒರು ಆದ್ ಕಲಶ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒವೆನಾಂಡ ಒಪ್ಪಿತೊನ್ವ. ಕಾಡ್‌ಡ್ ಬೋಂಟೆದೇರ್ದ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಕಳೆವೊಂತ್‌ನ ತುಳುವೆರ್ ಕಾಡ್‌ಡ್ದ್ ನಾಡ್‌ಗ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅರಿಬಾರ್ ಬುಳೆಯೆರೆ ಕಲ್ತೆರ್. ಅಪ್ಲೆ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಕೂಡು ಕುಟುಮ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಕಾಡ್ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಬೈಲ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುಳಿ ಸೋಗೆದ ಇಲ್ಲ್ ಕಟ್ಟೊಂಡೆರ್. ಕಾಡ್‌ದ ಬೋಂಟೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕುದಿನ್ 'ಕೆಡ್ಡಸ' ಪಂಡ್ದ್ ವರ್ಸೊಗೊರ ನೇರ್ಪು ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್.

ಹಿರಿಯ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ನಕುಲೆ ಪ್ರಕಾರ ತುಳು ಬಾಸೆ ರಡ್ಡ್ ಸಾರತ್ತ ಐನೂದು ವರ್ಷದ ದುಂಬುದವುಂದು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಕ್ರಿ.ಪೂ 2ನೇ ಶತಮಾನೊದ ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕೊಲೆಡ್ ತುಳುತ ಸಂಭಾಷಣೆಲು ತಿಕ್ಕುವ. ಈಜಿಪ್ಟ್‌ದ ನೈಲ್ ತುದೆ ಬರಿಟ್ ಅಕ್ಷರಂಕಸ್ ಪನ್ಪಿ ಜಾಗೆಡ್ ತುಳು ಬರವುದ ಪಪೈರಿ ಕಾಕಜಿ ಪತ್ತೆ ಯಾತ್‌ಂಡ್. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವರ್ಗೊಡು ಇಡೀ ಬುಳೆಚಿಲ್

ಪಡೆಯಿನ ಭಾಷೆ ತುಳು. ಬಡಗು ದ್ರಾವಿಡ, ತೆಂಕ ದ್ರಾವಿಡ ಕಬರ್ ಬುಡ್ನಗ ಉದಿತ್‌ನವು ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಾಯಿನ ತುಳು. ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಕ್ರಿ.ಪೂ 5–6 ನೇ ಶತಮಾನೊರ್ದು ದುಂಬೇ ತುಳು ಬುಳೆಚಿಲ್ ಪಡೆದಿತ್ತ್ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಸುಮಾರ್ ಐನ್ ಸಾರೊರ್ದು ಮಿತ್ತ್ ಕೃತಿಕುಲು ತುಳುಟು ಬರವಣಿಗೆ ರೂಪೊಡು ಬತ್ತ್‌ದುಲ್ಲ. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಪುಸ್ತಕಲೆನ್ ಅಚ್ಚಿಗ್ ಕನತ್‌ನ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ್ ಋಣಿಯಾದುಪ್ಪೊಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಅವೆತವೇ ಆಯಿನ ಲಿಪಿ ಉಂಡು. ಆಂಡ ರಾಜಾಶ್ರಯ ತಿಕ್ಕಂದೆ ತುಳು ಲಿಪಿ ಕಾಕಜಿ ಪೂತಲೆಕ ಕರೆಂಚೊಂದೆ ಪೋಂಡು. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷಾ ವರ್ಗೊಡು ತುಳು ಲಿಪಿ ಸುರುತವುಂದು ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ಒಪ್ಪ್‌ದೆರ್. ಮಲೆಯಾಳ ಲಿಪಿಲ ತುಳು ಲಿಪಿಲ ತೂವೆರೆ ಒಂಜೇ ರೀತಿಯಾದಿತ್ತ್ಂಡಲಾ ತುಳುಡ್ದು ಮಲೆಯಾಳ ಲಿಪಿ ಬುಳೆಚಿಲ್ ಪಡೆಂಡ್. 17 ನೇ ಶತಮಾನೊಡು ತುಂಜತ್ತ್ ಎಳುತ್ತಚ್ಚನ್ ಪನ್ಪಿನಾರ್ ತನ್ನ ಬರವುಗಾದ್ ತುಳು ಮಲೆಯಾಲ ಲಿಪಿನ್ ಸೇರಿಗೆ ಸುದ್ದ ಮಲ್ತ್ ಬರೆಯೆರ್. ತುಳುನಾಡ್ ಭಾಗೊದ ಬಿರಣೆರ್ ಕೇರಳದ ಕುಲಶೇಖರ ಅರಸುಲ್ನ ಕಾಲೊಡು ಪೂಜೆಗಾದ್ ದೇವಸ್ಥಾನೊಲೆನ್ ಸೇರೊಂಡೆರ್. ಅಪ್ಲು ಅಕ್ಲೆ ಕೆಲಸೊನು ಬರೆಯೆರೆ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಲಿಪಿನ್ ನಾಡ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಬರೆಯೆರ್. ಅವ್ವೆ ತುಳು ಲಿಪಿ. ಇನಿಕ್ಲಾ ತುಳು ಬೆರಣೆರ್ ತುಳು ಲಿಪಿತ ತಾರಿ ಒಲಿತ ಬರವುದ ಕಟ್ಟೊಲೆಗ್ ದೇವೆರೆ ಬಿಲೆ ಕೊರ್ದು ತುಡರ್ ಪೊತ್ತವೆರ್.

ಇಡೆಮುಟ್ಟ ತುಳುನಾಡ್ ತುಳು ನುಡಿತ ಬಗ್ಗೆ ತೆರಿನ ನಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಂಡ ದಾದಂದ್ ತೆರಿಯೊನ್ಗ. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ನಮ ಏಪಲಾ ಪರಪೋಕುಂದು ಪನ್ರೆ ಬಲ್ಲಿ. ಅವು ಪಿರಾಕ್‌ಡ್ದ್ ಬುಲೆಚಿಲ್‌ಡ್ ಬತ್ತ್ಂಡಲಾ ಅವು ಆಯಾ ಕಾಲ ಘಟ್ಟೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಬುಳೆವೊಂದು ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಅವೆನ್ ಪರಪುಂದು ಪನೊಲಿ. ತುದೆಟ್ ನೀರ್ ಪರತೊಂದು ಕಡಲ್ ಸೇರುಂಡು. ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚಾರ, ಇಚಾರ, ನಂಬೊಳಿಗೆ ಆಚರಣೆದ ಕಡಲ್. ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಡ್ಪಾಂಡ ಸಮ್ಯಕ್ ಕೃತಿ ಪಂಡ್ದ್ ಅರ್ಲುಂಡು. ಎಡ್ಡೆ ಕೆಲಸ ಪಂಡ್ದ್ ಅವೆತ ಅರ್ಥ. ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಎಡ್ಡೆಪು ಬಾರಿ ಮಲ್ಲವು. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಕೈಕಾರ್ ದೆಕ್ಕೆರೆ ನೀರ್ ಕೊರ್ಪುನ, ಬಾಜೆಲ್‌ಗ್ ಆಸರ್ ಬೆಲ್ಲ ಕೊರ್ಪುನ, ಕೈಕಾರೊರೆಸೆರೆ ಕುಂಟು ಕೊರ್ಪುನ ಮುತ್ತೈಸಿ ಪೊಣ್ಣುಡ ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಬತ್ತಿ ಬಿನ್ನೆರೆಗ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ಪಜೆ ಕೊರ್ದು ದಾನೆ ಅಣ್ಣಾಂದ್ ಕೇನುನ ಪೊಣ್ಣನ್ ತೂನಗ ಬತ್ತಿನಕ್ಲೆಗ್ ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬಡವು ಬಾಜೆಲ್ ಅರತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬಚ್ಚಿರೆ ಪೂಲುದ ಅರಿವಾಣ ಕೊರ್ದು ದಾನೆ ಬತ್ತರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಿನ್ನೆರೆನ್ ಎದ್ಕೊನುನ ಪೊರ್ಲು ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಒಂಜಿತ್ತ್ಂಡ ಅವು ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಪರ್ದೇಸಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪಾಶ್ಚಮಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಅರಬ್ಬಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಶೂದ್ರ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಉಂದೆರ್ದ್ ಮಾತ ಮಲ್ಲ ತುಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಒಂಜಿ ಪ್ರದೇಶೊಡು ಬದುಕುನ ಜನೊಕುಲ್ನ ಕುಂಟಂಗಿ, ಮದ್ಮೆ ಮಸ್ಕಿರಿ ಪರ್ಬೊ–ಲೇಸ್, ಉಣಸ್–ತಿನಸ್ ಜನೊಕ್ಲೆನ್ ಒಟ್ಟಾದ್ ಬಿರಾದ್ ಕಟ್ಟುನ ಕಟ್ಟಣೊನೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಒಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುಡೊಂಜಿ ತಿಕ್ಕ್‌ಗ್ ಸರಿ ಆವೊಡುಂದು

ಇಜ್ಜಿ. ಮಲ್ಪಿ ಕೆಲಸೊಡು ಮಾತ್ರ ಅತ್ತಂದೆ ಅವೆತ ಪಿರಾವುಡಿಪ್ಪಿ ಆಲೋಚನೆಲೆಡ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನೆಗತ್ ತೋಜುಂಡು. ಸಮಾಜೊನು ಪೂರ್ಲುಪೊಲಿಕೆಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ನವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಪುಟ್ಟಿ ಬಾಲೆ ಮಲ್ಲಾನೆಟ ಸಮಾಜೊಡು ಸೇರೊಂದು ಬದ್‌ಕ್ ಕಟೊನುನೆನ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಂದ್ ಪನೊಲಿ. ಎಡ್ಡೆಂತಿನಾಯನ್, ಸತ್ಯವಾದಿ, ನಿರ್ಮಲ ಉಡಲ್‌ದಾಯನ್ , ಬೇತೆ ಜನೊಕ್ಲೆ ಮಿತ್ತ್ ಅರ್ತಿಪಿರ್ತಿಡ್ ಬೆರಿಸಾಯೊ ಕೊರ್ಪುನಾಯನ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಾಯೆಂದ್ ಪನ್ಪೆರ್. ಒರಿಯಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕುಡೊರಿಯಗ್ ಹಾಳಾದ್ ತೋಜು. ಪರಬೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಜವನೆರೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆವಂದ್. ಆಣುಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಇಷ್ಟ ಆವಂದ್. ಆಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಾಂತೆ ಸಮಾಜ ಒರಿಯೆರೆ ಸಾಧ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುದೆ ನೀರ್ದಲೆಕ ಒರ ಕಲೆಂಕ್ ನೀರ್ ಬತ್ತ್ಂಡ ಕುಡೊರ ಎಡ್ಡೆ ನೀರ್ ಬರು. ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಲಕಾಲೊಗು ಎತ್ತೇಸೊ ಆಂಡಲಾ ಸಮಾಜೊನು ಕಟ್ಟೆರೆ ಅವು ಬೋಡೇ ಬೋಡು.

ಇಡೆಮುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪರಪುನು ತೆರಿಯೊನ್ನ ನಮ ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಸವಾರಿ ಮಲ್ತ್‌ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ಮಲ್ತೊಗ್ಗ. ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಜಾನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಬೌದ್ಧ– ಜೈನ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಪರೆಂಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಇಸ್ಲಾಂ– ಕ್ರೈಸ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಸವಾರಿ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಪೋಯಿನೆರ್ದಾದ್ ತುಳುನಾಡ ಪೂರ್ಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪೊಳಿಯೊಂದುಂಡು. ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮದೆಟ್ ಸೇರೊಂಡ್. ಕೆಲವೊರ ಅಳಿಯಂತ್ರ ಆದೇ ಪೋಂಡು. ಕಾಡ ಆದಿವಾಸಿಲ್ನ ಕುಮೆರಿ ಬುಳೆ ಬೆನ್ನಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪಿದಾಯಿ ದೇಸೊದ ಕಾರ್ಖಾನೆಲೆರ್ದಾದ್ ನೆಲ ತುಚ್ಚೊಂದುಂಡು. ಬೆನಿಯೆರೆ, ತೋಟ ಕಂಡೊಂಡು ಬೆನಿಯೆರೆ ನಮಕ್ ಬೆರಿ ಬಗ್ಗೊಂದಿಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ವಿದೇಶಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಾರ್ಖಾನೆಲು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆನ್ ತನ್ನಂಚಿ ಒಯ್ತೊಂದು ನಮ್ಮ ನೆಲಬಿಲೆಕ್ ಕಲ್ಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕೌಂತುದು ಬುಡ್‌ಂಡ್. ದೇವೆರ್‌ಂದ್ ಅರಿಬಾರ್‌ಗ್ ಕೈ ಮುಗಿಯೊಂತ್‌ನ ತುಳುವೆರ್ ಸಂಬಂಧೊಲೆನ್ ಬಿರಾವುನ ದೇಸೆದ ಅರಿತ ಮಿತ್ತ್ ಜೋಡು ಪಾಡ್‌ದ್ ದೊಂಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಮೇರೆರೆ ಕಾಡ್ಯನಾಟದ ದ್ರಾವಿಡ ನಲಿಕೆ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದಕ್ಲೆ ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕ್‌ದ್ ನಾಗಮಂಡಲ ಆದ್ ಅಕ್ಲವೆಟ್ ಗೆಲ್ತೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ಆರಾಧನಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಡತ್ತಾನ ವೈದಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸವಾರಿಡ್ದ್ ಮಡೆಸ್ನಾನ, ಎಡೆಸ್ನಾನ ಆದ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಬಾರೀ ದಿನ್ನ ದೀಲೆಕಾಂಡ್.

ಜಗತ್ತಿಡೀ ಪದ್‌ರ್ದುಪ್ಪುನ ತುಳುವೆರ್ ವಿಶ್ವ ತುಳು ಬಂಧುಲಾತೆರ್. ಜಗತ್ತ್‌ದ ವಾ ಜಾಗೆಡಿತ್ತೆರ್ಡಲಾ ಅಪ್ಪೆನ ಮಟ್ಟೆಲ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರ್ತೊಂದೇ ಬೈದೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟೊಡು ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಬಿಲೆ ತಿಕ್‌ದ್‌ಂಡ್. ಕಂಬುಳ, ಕಟ್ಟ, ನೇಮ, ಕೋಲ, ಜಾತ್ರೆ, ತಂಬಿಲ, ನಾಗಮಂಡಲ, ಚೆನ್ನಮಣೆ, ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ಕುಸ್ತಿ, ನಾಟಕ, ಆಟ ಅರಿಕಥೆ, ಗೊಬ್ಬುಲು ಒಂಜಾ ರಡ್ಡಾ? ಸಾರತ್ತೊಂಜಿ ಎಸಳ್‌ದ ತಾಮರೆ ತುಳುನಾಡ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಆಂಡ ಇಂಚಿ ಶ್ರೀಮಂತ ಭಾಷೆ ನೆಲ ತುಚ್ಚೆರೆ ಕಾರಣ ನಮನೇ ಆದುಲ್ಲ.

ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಕಂಬುಳೊನು ಪ್ರಾಣಿ ಹಿಂಸೆ ಪಂಡ್‌ಂಡ್, ಕೋರಿ ಕಟ್ಟೊನು ಉಂತಾದ್

ಬುಡ್ಂಡ್. ಭೂತಾರಾಧನೆನ್ ಮೂಢನಂಬಿಕೆ ಪಂಡ್ಂಡ್. ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ 8 ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಾವೆರೆ ನನಲಾ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್‌ಜಿ. ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಲ್ತ್‌ಂಡ ತುಳುಟು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ನಮ ಕಿನ್ಯ ಜನ, ಪರೆಂಗಿ ಬಾಸೆಡ್ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಮಲ್ಲ ಜನಂದ್ ನಮ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ಪೀಂಕನ್‌ದಡಿಕ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅವೆತ ಮಿತ್ತ್ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆಗ್ ಮಣೆದೀಯ. ಅಂಚಾದ್ ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆ ಗುರಿ ತರ್ತೊಂದೇ ಪೋಂಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉರ್ದು ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ, ರಾಜ್ಯೊಡು ತಮಿಳು ಗುಜರಾತಿ ಕಲ್ಪಾಯೆರೆ ಶಾಲೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಕ್ಲೆನ್ ಕೊರ್ಂಡ್. ಆಂಡ ತುಳುತ ಮಿತ್ತ್ ಒಂತೆಲಾ ಕನಿಕರ ದೀಜಿ. ಈ ದಿಟ್ಟೆಡ್ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಶಾಲೆಡ್ ತುಳು ಕಲ್ಪಯೆರೆ ಬಾರೀ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡ ಪರೆಂಗಿ ಬಾಸೆದ ಭೂತ ಪತ್ತ್‌ನ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮಗ್ ತುಳು ಬಾಸೆ ಕಾಕಜಿದ ಪೂವಾದ್ ತೋಜಿಂಡ್. ಪೊರ್ಲುದ ಮಾನಾದಿಗೆದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ತುಳುಬಾಸೆದ ಸಬ್ದೊಲು ಮಯಕಾದ್ ಅವ್ಲು ಬೇತೆ ಬಾಸೆದ ಸಬ್ದೊಲು ನೂರೊಂದು ನಮ್ಮ ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಕಲಂಕದ್ ಬುಡ್ಂಡ್.

ತುಳು ಬಾಸೆ ಅವ್ವೊಂಜಿ ಜಾತಿಗ್ ಸೇರ್‌ನ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್. ಅವೆಟ್ ಬ್ಯಾರ್ಲುಲ್ಲೆರ್, ಪೊರ್ಬು, ಕೊಂಕಣಿಲುಲ್ಲೆರ್, ತುಳುವ ಹಿಂದುಲುಲ್ಲೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆಂದ್ ಬನ್ನಗ ತುಳು ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಸೇರ್ನ ಬಾಸೆಯಾದುಂಡು. ಮಾತ ಬಾಸೆಲಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಪೊತ್ತು ಪನ್ಪುನೆನ್ ತುಳುವೆರ್ ಮದತ್‌ಲೆಕ ತೋಜುಂಡು. ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆಡ್ದ್ ಮಲ್ಲ ಬಾಸೆನೇ ಇಜ್ಜೆಂದ್ ಗಾಂಧೀಜಿಯೆರೇ ಪಂತೆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ಪುಟ್ಟಪ್ಪೆರ್ನಂಚಿನಕುಲು ತುಳು ಅಕಾಡೆಮಿನೇ ರದ್ದ್ ಮಲ್ಪೊಡು ಪಂಡೆರ್. ಮರಿಯಪ್ಪ ಭಟ್ ಪನ್ಪಿ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತುಳು ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಬಾಸೆ ಅತ್ತ್‌ಂದ್ ಪಂಡೆರ್. ಕೇವಲ ಗ್ರಂಥೊಡು ಒರಿನವು ಮಾತ್ರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅತ್ತ್, ರಾಜಾಶ್ರಯ ಇಜ್ಜಂದೆ, ಸಿರಿವಂತೆರ್ನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆದ ನಡುಟ್ಲಾ ತುಳು ಭಾಸೆ ಮೌಖಿಕವಾದ್ ಒರಿದ್ ಇನಿಲಾ ಜೀವೊಡುಂಡು ಪಂಡ ತುಳು ಬಾಸೆದ ಮಲ್ಲಾತಿಗೆ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆ ಉಂಡು. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ತಾರಿ ಒಲಿ ಬರವುಲು ಉಂಡು. ತುಳು ಲಿಪಿಕ್ ಶಾಸನೊಲು ಉಂಡು. ಹೋರಾಟ ನಡತ್ ಬತ್ತಿನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಮ್ಮೇಳನೊಲಾಯಿನ ಚಾತುರ್ಯ ಉಂಡು. ಆಂಡಲಾ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರ್ ದಾಯೆ ನರ್ಗೊಂದುಲ್ಲೆರ್‌ಂದೇ ನಮಕ್ ಅರ್ತ ಆಪುಜಿ. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ ಜಗತ್ತ್‌ದ ಪೊರ್ಲುದ ಬಾಸೆಂದ್ ತೆರಿನ ಬಾಕ್ಯಾತ್ ವಿದ್ವಾಂಸೆರ್ ತುಳು ಜನಪದ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮಿತ್ತ್ ಕೆಲಸ ಮಲ್ದೆರ್. ತುಳು ಬಾಸೆದ ಅವನತಿಗ್ ಸಂಸ್ಕೃತ, ತಮಿಳು, ಹಿಂದಿ, ಮಲೆಯಾಳ ಬಾಸೆಲು, ಪಿದಯಿ ದೇಶದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬಾಸೆ ಮಲ್ಲ ಪೆಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಂಡ್. ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸು ಮನೆತನೊಡು ತುಳು ವಂಶ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಅಕುಲು ತುಳುಕು ರಾಜಾಶ್ರಯ ಕೊರ್ಜೆರ್. ಆಡಳಿತ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣ ಮಲ್ಪುನಗ ಅಕ್ಲ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಪುಡತೆರ್. ಬ್ರಿಟಿಷೆರ್ ಅವೆರ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಪಗಿತೆರ್. ಒಂತೆ ವರ್ಸೊಗು ದುಂಬು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ ರಡ್ಡ್ ಎಗ್ಗೆಯಾದ್ ಪುಡದ್ ಪೋಂಡು. ಆಂಡಲಾ ತುಳುನಾಡ್, ಕೇರಳ ಭಾಗದ ತುಳುವೆರ್ ಮಾನಾದಿಗೆಡ್

ಮೋಕೆಡೇ ಬದುಕೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ತುಳುನಾಡ್, ನುಡಿ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಒಂಜತ್ತ್ ಒಂಜಿ ರೀತಿದ ಸಮ್ಮಂದೊಲುಲ್ಲ. ಆಂಡ ಅವೆಕ್ ಎದ್ರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಲೆನ್ ಎನ್ನ ಗೇನದ ಆಧಾರೊಡು ಬರೆಯೆ. ಪೇಂಟೆದ ತುಳುಟು ಕನ್ನಡ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಬಿರಾದ್ ಪೋಂಡ ಹಳ್ಳಿದ ತುಳುಟು ಸಂಸ್ಕೃತ ದೆರ್ತ್ ತೋಜುಂಡು. ನಮ ನಮ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಡ ಆಯ್ನಾತ್ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ಪರೆಂಗಿ ಬಾಸೆದ ಸಾಲೆಲೆಡ್ ತುಳು ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಡು. ಮದ್ಮೆ, ಬಯಕೆ, ನೂಲಮದಿಮೆ, ಇಲ್ಲೊಕ್ಕೆಲ್, ಸಾವು, ತೊಟಿಲ್ ಪಾಡುನಿ ಉಂದೆತ ಕಾಕಜಿನ್ ನಮ ತುಳುಟೇ ಬರೆವೊಡು. ತುಳು ಲಿಪಿಡೇ ಅತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ತುಳು ಬಾಸೆಡೇ ಅವೆನ್ ಬರೆವೊಡು. ಭಾಷಣ ಮಲ್ಪುನಗ, ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಲೇಸ್‌ಲೆಡ್ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರ್ಯೆರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊರೊಡು. ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಉಪ್ಪುನ ಕನ್ನಡ ಪತ್ರಿಕೆಲುಲ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಒಂತೆ ಜಾಗೆ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೀಪುಲೆಕ ಆವೊಡು. ತುಳು ಬಾಸೆನ್ 8ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರ್ಸಯೆರೆ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಬರೊಡು. ತುಳು ಬೂಕುಲೆನ್ ಆಯ್ನಾತ್ ಓದೊಡು. ಕಚೇರಿಲೆಡ್ ತುಳುಟೇ ಪಾತೆರೊಡು. ಮಾತೆರ್ಲಾ ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಒಟ್ಟಾದ್ 'ತುಳು ಒರಿಪುಗ'.

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದ

ಚಿರಿ ಚಿರಿ ಬರ್ಸೊಗು
ಪಟ ಪಟ ತೆಡಿಲ್ ॥

ಪಟ ಪಟ ತೆಡಿಲ್‌ಗ್
ಪನಿ ಪನಿ ಬರ್ಸ ॥

ಪನಿ ಪನಿ ಬರ್ಸೊಗು
ಗುಡು ಗುಡು ಮುಗಲ್ ॥

ಗುಡು ಗುಡು ಮುಗಲ್‌ಗ್
ದಡ ಬಡ ಬರ್ಸ ॥

• ರಞ

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಪ್ರಬಂಧೊ

ರಡ್ಡನೇ ಇನಾಮು

ತುಳುನಾಡ್–ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು

• ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ದಿಂಜ ದುನ್ನ ಬನ್ನದವು. ಗೆತ್ತಿನಾತ್‌ಲಾ ಗೆದಿಯೊಂದುಪ್ಪುನ ಗೆಪ್ಪೆರಾವಂದೆಲಾ ಒರಿದಿನವು. ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಕಂಟಕೊಲು ತಾನಾದೇ ಎದ್‌ರಾತ್‌ಜಿ. ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರೊಡು ಪಂತಿಲೆಕ್ಕನೇ ವೃಶ್ಚಿಕೊಗು ವೃಶ್ಚಿಕನೇ ಬಾಧೆ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ, ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಕಂಟಕೊಲು ಬೈದ್‌ಂಡಾ...ಅತ್ತ್‌ಡ ಬರ್ಪುಂಡ ಐಕ್ ನಮ ತುಳುವೆರೇ ಹೊಣೆ. ಪಗೆಲ್‌ಡ್ ನಮ ತೋಡ್ದಿ ಗುರಿಕ್ ರಾತ್ರೆಡ್ ನಮನೇ ಬೂರೊಂದುಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನವು ಮಾತ್ರ ಸತ್ಯ. ಮಾತೆರ್ದ್ ದುಂಬು ನಮ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಪಿರಕ್‌ದ ಗತ್ತ್ ಬಿತ್ತ್‌ನ್ ತೆರಿಯೊನ್ನ ಎಡ್ಡೆ.

ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ನ್ ಅಳುಪ ವಂಶದಕುಲು ಆಳ್ಯೊಂದುಪ್ಪುನಗ ಬಡಕಾಯಿ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡದ ಗೇರುಸೊಪ್ಪೆ ಹಾಡುವಳ್ಳಿ ಮುಟ್ಟ ಮುಡಯಿ ಗಟ್ಟದ ಬರಿತ ಪೊಂಬುಲ್ಚಪುರ (ಹೊಂಬುಜ) ಮುಟ್ಟಲಾ ಪಸೆರ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ಅಲೂಪೆರ್ ಅಕಲೆನ ರಾಜಸ್ತಾನೊನು ಉಡುಪಿದ ಉದ್ಯಾವರ– ಬಾರ್ಕೂರುಗು ಕಂತ್‌ದ್ ಅಲ್ಪೊರ್ದೆ ತುಳು ರಾಜ್ಯದ ಆಡಳ್ತೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುರು ಪತಿಯೆರ್. ಅಕ್‌ಲೆನ ವ್ಯಾಪ್ತಿಡ್ ಇತ್ತಿನ ರಾಜ್ಯ 'ತುಳುವ' ಪನ್ಪಿನ ಪುದರ್‌ಡ್ ಮೆರೆಂಡ್. ಏಳ್ ಕೊಂಕಣ ರಾಜ್ಯೊಡು ತುಳುವ ನಾಡ್‌ಲ ಒಂಜಿಗೆ. ಮುಲ್ತ ಬಾಸೆ– 'ತುಳು' ಮುಲ್ಪದಕುಲು 'ತುಳುವೆರ್'. ತುಳು ಬಾಸೆಡ್ ಉಂದೆಕ್ 'ತುಳುನಾಡ್' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ, ಕನ್ನಡೊಡು 'ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್‌ಡ್ 'ಕೆನರಾ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ, ಸಂಸ್ಕೃತೊಡು 'ತೌಳವನಾಡು' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ, ಮಳಿಯಾಳಿಡ್ 'ತುಲುಂಗ' ಪಂಡ್‌ದ್‌ಲಾ ಲೆಪ್ಪುಂಚಿ ಪೆರ್ಮೆದ ನಾಡ್ ತುಳುನಾಡ್. ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಗಡಿ ತೆನ್ಕಾಯಿ ಕೇರಳ – ಕಾಸರಗೋಡುದ

ಚಂದ್ರಗಿರಿ ತುದೆರ್ದ್, ಬಡಕಯಿ ಗೋಕರ್ಣ-ಸಿರ್ಸಿ ಮುಟ್ಟ. ಮುಡಯಿ ಗಟ್ಟದ ಬರಿರ್ದ್ ಪಡ್ಡಾಯಿ ಕಡಲ ಕರೆ ಬರಿ ಮುಟ್ಟದ ರಾಜ್ಯ. ಸಾದಾರಣ 2500 ವರ್ಸೊರ್ದುಲಾ ದುಂಬು ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕಾರ-ಬಾಸೆ ಮೂಲ ದ್ರಾವಿಡೆರೆರ್ದ್ ಎಗ್ಗೆ ಪುಡಾದ್ ಒಂಜಿ ಸ್ವಂತ ನಿಲೆಟ್ಟ್ ತರೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ಉಂತಿನ ಬಾಸೆ ಪನ್ಪಿನ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆ ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಉಂಡು. ಅಮೇರಿಕದ ಬಾಸೆದ ಗರ್ಸೆರ್, ಜಗತ್ತ್‌ದ ನೂತ್ತ ಮುಪ್ಪತ್ತ ನಾಲ್ (134) ಮುಖ್ಯ ಬಾಸೆಲೆಡ್ ತುಳು ಬಾಸೆಲ ಒಂಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊರ್ದು ಪುಗರ್ದೆರ್, ಅಂಚಿತ್ತಿ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುದ ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ ದಿಂಜಿದಿ ಬಾಸೆ ನಮ್ಮ ದೇಸೊಡೇ , ನಮ್ಮ ಊರುಡೇ ಕೋಡಿ ಸೇರ್‌ದ್ ನೆಲಪತ್ತು ಪನ್ಪಿನ ಅಂಜಿಕೆ.

ಮಿತ್ತ್ ಬಾನ ದೇವೆರೆನ್ ಸುಗಿತೊಂದು, ತಿರ್ತ್ ಭೂಮ್ಯಪ್ಪೆ ಪಾದ ಪುಡ್ಯಾಡೊಂದು... ನಂಬಿ ಸಂಸಾರದ ಎದ್‌ರ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಅಂತ್-ಗೊಂತುಲೆಗ್ ಎದ್‌ರಾಯಿನ ಕಂಟಕ-ಸಂಕಟ, ಹೆಚ್ಚಿ ಕಮ್ಮಿ-ಏರಾಮೋರಿ, ಎರ್ತೆ- ಜಪ್ಪೆಲ್ ಉಂದೆನ್ ತುಲಿತ್‌ದ್ ಐಡ್ದ್ ಬೊಲ್ಯ ನೆಯಿತ ಮುದ್ದೆನ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ತುಳುವೆರೆ ನೆಯಿತ ಬರೊನಿಗ್ ಪಾಡರೆ ಕಿಂಚಿತ್ ಪೆರತನ ಎನ್ನಲ.

ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಕಮ್ಮಿ ಅಯಿಲೆಕ್ಕನೇ, ಬಾಸೆಲಾ ಕುಂದೊಂದುಂಡು. ಬಾಸೆ ಮದಪೆರೆ ಪತಿಯೆರ್ದ ...ನಮ್ಮ ಅಂತ್‌ಗೊಂತು, ಉಟ್ಟು ಉಡಪು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ- ಸಂಸ್ಕಾರಲ ನೆಲ ಪತ್ತೆರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಇನಿ ನಡಪುನ್ನಾ ಅವ್ವೆ, ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಜವನೆರಿತ್ತೆ ಕಲ್ತ್‌ದಾದ್ ಪರವೂರ್ದಂಚಿ ಬೇಲೆ ನಾಡೊಂದು ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ದಾಯೆನ್ನಗ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಐಕ್ ತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಾಂತಿನೆಟ್ಟ್. ಅಂಚಾದ್ ಊರುಡು ಇನಿ ಪರಬೆರೆನ್ ಬುಡುಂಡ ವಾ ಇಲ್ಲಡ್ಲಾ ಜನಮಾನಿಲು ಕಮ್ಮಿ ಆತೆರ್. ಒಂಜಿ ಕಾಲೊಡು ಅಜ್ಜಿನ ಬಾಯಿಡ್ದ್ ಕತೆ ಕೇನೊಂದು ಅಕಲೆನ ಬುದ್ದಿ ಗಜ್ಜೊಡು ಪುಲ್ಯಲ್ಲು ಬುಲೆವೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ಅಂಚಿನ ಸಂಸ್ಕಾರನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಪುಲ್ಯಲ್ಲುಲಾ ಇಲ್ಲಡ್ ಇಜ್ಜೆರ್. ಬೆರಿಕ್ಕ್ ಚೀರಾವುದ ಮಲ್ಲ ಪುದೆ ಪಾಡೊಂದು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಸಾಲೆಲೆಗ್ ಜೋಕುಲು ಬಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಆ ಇಂಗ್ಲೀಸ್‌ಡಪ್ಪ ನಮ್ಮ ಬಾಸೆ-ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕಾರೊನ್ನಾ ಕಲ್ಪಾವುನ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ಧಿ ಪುಟ್ಟಾದಿ ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆಡ ಕಮ್ಮಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಬಾಸೆ ಕಲ್ಪುನ ಎಡ್ಡೆ. ಆಂಡಾ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆನ್ ಮದಪೆರೆ ಬಲ್ಲಿ, ಈ ಸತ್ಯೊನು ನಮ ನಮ್ಮ ಜೋಕ್ಲೆಗ್ ತೆರಿಪಾವೊಡು.

ದುಂಬು ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಪದ್ಧತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಕಾಲ ಕ್ರಮೇಣ ಅಂಗ್ ಆಸೆ ಹೆಚ್ಚಾದ್ ಪಾಲ್ ಪಂತೆ ಆದ್ ಕುದ್ರೆ ಬೇತೆ ಆಂಡ್. ಆನ ಓಲೋಲು ಚದ್‌ರಿಯೆರ್ ಒರಿಯಡ್ದ್ ಒರಿ ಮಸ್ತ್ ದೂರ ಆಯೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ತುಳುನಾಡ್‌ಗ್ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುದಕುಲು ಬತ್ತೆರ್ ನಿಲೆ ಆಯೆರೆ ಪತಿಯೆರ್. ಅಕಲೆಡಪ್ಪ ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲ ಬದಲಾವರೆ ಪತ್‌ಂಡ್. ಇತ್ತಿ ಬಾಸೆಡ್ಲಾ ಬೆರೆಕೆ ಆವೆರೆ ಪತ್‌ಂಡ್. ನಮ್ಮ ಮೂಲ ದೇಕಿನ್ ಒಂತೊಂತೆನೇ ನಮ ಮದತೊಂದು ಬತ್ತ. ಊರುಡು ದಿಂಜ ಪೊಸ ಪೊಸ ಇಚಾರೊಲು ನಿಲೆ ಆಯ. ಊರು ಬದಲಾವೊಂದು ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸರ್ಕಾರದ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಾನೂನು ಬತ್ತ್‌ದ್

ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಮೂಜಿ ಬುಲೆ ಆಪಿ ಕಂಡೊಲೆಡ್ ಪೊಸ ಪೊಸ ಕಂಪೆನಿಲು ತರೆದೆರ್ಪೆರೆ ಪತಿಯ. ಊರು ಉದ್ದಾರದ ಪುದರ್‌ಡ್ ಕಪ್ಪು ಪುಗೆ ಬುಡ್ಪಿನ, ಬೊಲ್ದು ಬೊಣ್ಯ ಪಾರಾವುನ ಕಂಪೆನಿಲು ಲಾಂಬುದಲ್ಕ ತರೆದೆರ್ತ್‌ದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನೇ ದಿಂಗರೆ ಪತಿಯ. ದುಂಬೇ ರಾಜೆರೆ ಅಸ್ರ ಕಮ್ಮಿ ಆದ್ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಎಲ್ಯ ಆವೊಂದು ಪೊಂಡು. ಇತ್ತೆ ಈ ಪೊಸ ಕಾರ್ಕಾನೆ 'ಸೆರ್ಝ್' ಇಂಚಿತ್ತಿ ಪುದರ್‌ಡ್ ಊರುಗು ಊರೇ ಮುಂಡೆ ಮುಚ್ಚೊಂದುಂಡು. ಪಗೆಲ್‌ಡೇ ಕೊಲ್ಲಿ ದೀದ್ ಸುಡು ಸೂಕರಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಜನೊಕುಲು ದುಡ್ಡು ಸಂಪಾದನೆ ಮಲ್ಪೊಡ್‌ಂದ್ ಇತ್ತಿ ಜಾಗ್‌ಲೆನ್ ಮಾರಾರೆ ಸುರು ಪತಿಯೆರ್. ಏರಾ ಮಲ್ದಿನ ಜಾಗ್‌ಲೆನ್ ಇನಿ ಏರೇರಾ ಮಾರ್ದ್ ದುಡ್ಡು ಗಂಟ್ ಕಟ್ಟುನ ಮರ್ಲ್‌ಡ್ ತುಳುನಾಡ್‌ನೇ ಲಗಾಡಿ ಗೆತ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ನಮ್ಮ ಕಾರ್‌ಗ್ ನಮನೇ ಕುಡಾರಿ ಪಾಡೊಂದುಲ್ಲ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಸದ್ಯ ತೆರಿಯೊನಂದೆ ಓಲಾ ದಾನಿಯ ಪೋವೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಜನೊಕ್‌ಲೆಡ ಆಡಂಬರ ಹೆಚ್ಚಾಂಡ್. ನಮ್ಮ ದೈವದೇವೆರೆ ಕೋಲ ಬಲಿ , ಜಾತ್ರೆ , ಯಾತ್ರೆ ಪಾಡ್ದನ–ತಾಟ್ ಇಂಚಿತ್ತಿನ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಸಿರಿ ತುಪ್ಪೆಲು ಮೂಲ ಸುರ್ಪೊರ್ದುರ್ ಜಾರ್‌ದ್ ಓಲಾ ದಾನಿಯ ಆವೊಂದುಲ್ಲ. ಉಂದು ತುಳುವೆರೆ ಸೋಲಲತ್ತಾಂದೆ ಗೇಲ್ ಖಂಡಿತಲಾ ಅತ್ತ್. ನಮ ತುಳುವೆರೆ ಕಂಟಕೊಲೆನ್ ಎದ್ರೊನೊಂದುಲ್ಲ, ಕಂಟಕೊಲು ಬೈದಿನತ್ತ್.

ತುಳುವೆರೆ ನಡೆ–ನುಡಿ ಆಚಾರ–ವಿಚಾರ, ಆರಾಧನೆ– ಆಚರ್ನೆಲೆಡ್ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು ದಿಂಜದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇನಿಕಾನಗ ನಮ್ಮ ಆರಾದನೆದ ಸುರ್ಪಲಾ ಬದಲಾಂಡ್. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ನಾಗನ್ ದೈವಂದ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಮೇರೆರ್ ಕಾಡ್ಯನಾಟ, ಪಾಣಾರೆರ್ ಸ್ವಾಮಿಕೋಲ, ಬಾಕುಡೆರ್ ಸರ್ಪಕೋಲ, ಬೆರ್ಮೆರೆ ಆಟ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಜಾನಪದ ನಲಿಕೆ–ಕುಣಿಕೆಡ್ ಕೋಲದ ದೇಕಿಡ್ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇನಿಕಾನಗ ಒವ್ವೇ ಜಾನಪದ ಕಟ್ಟ್ ನಿಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸೇರಂದಿನ ನಾಗಮಂಡಲ –ಬ್ರಹ್ಮಮಂಡಲ, ಸರ್ಪಯಾಗ , ನಾಗ ತನು ತರ್ಪಣ, ಆಶ್ಲೇಷಾ ಬಲಿ ಇಂಚಿನ ವೈದಿಕ ಪದ್ಧತಿದ ವಿದಿ ವಿಧಾನೊಲು ಸೇರೊಂದು ನಮ್ಮ ಪಿರಾಕ್‌ದ ಆರಾಧನೆದ ಸಿರಿ ಸಂಪೊತ್ತುಲು ಮಾಯಿಕ ಆವೊಂದುಲ್ಲ, ಆವೊಂದುಂಡು. ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಸಾದಿ ತತ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ಅನಾದಿ ಕಾಲೊರ್ದಿಂಚ ದೈವ ರೂಪೊಡು ಆರಾದನೆ ಕರಿತೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಗನ್ ದೇವೆರ್ ಮಲ್ತಿನಿ ನಮನೆ. ನಮ್ಮ ಆಸ್ ಪಾಸ್‌ಡ್ ತಿಕ್ಕುನಂಚಿನ, ಸಿರಿ–ಪಾಲೆ, ಮಂಜೊಲು, ಮಜ್ಜಿ, ಸೀಮೆ ಸುಣ್ಣ ಉಂದೆನ್ (ಉಪಯೋಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್) ಗಲಸ್‌ದ್ ಅರದಲ ಪಾಡ್‌ದ್ ಆವೊಂದಿತ್ತಿ ಸರ್ಪಕೋಲ ಇನಿ ತುಂಬೆರೆ ತೀರಂದೆ ಪುದೆ ಆಯಿನ ನಾಗಮಂಡಲ–ಬ್ರಹ್ಮ ಮಂಡಲ ಆದ್ ಬದಲಾಂಡ್. ಉಂದೆತ್ತ ಅಗತ್ಯ ಇತ್ತ್‌ಂಡಾ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ವಾ ತುಳುವೆಲ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಪೋಜಿ. ನಮ್ಮ ನಾಗಗ್ ತನು ತಂಬಿಲ ಸೇವೆನ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇತ್ತೆ ಪ್ರಸನ್ನ ಪೂಜೆ, ಪಂಚಾಮೃತ ಅಭಿಷೇಕ, ನವಕ ಪ್ರದಾನ ಪೂಜೆ, ಪವಮಾನಾಭಿಷೇಕ , ಆಶ್ಲೇಷಾ ಬಲಿ, ಸರ್ಪ ಸಂಸ್ಕಾರ–ಶಾಖಾ ಪೂಜೆ ಕಡೆಕ್ಕ್ ನಾಗಮಂಡಲ ಮುಟ್ಟಲ ಪೋದು ಮುಟಿಯ.

ಗೆದಿಯ ಮರ ಮಟ್ಟ್ ಪುದೆಲ್‌ಡ್ ನಲಿತೊಂದಿತ್ತಿ ನಾಗ ಬನೊಕುಲ ಇತ್ತೆ ತೂವೆರೆನೇ

ಅಪೂರ್ಪ ಆದ್ ಪೋಂಡು. ನಾಗ ಬನ ಪೋದು ಸಿಮೆಂಟ್‌ದ ನಾಗ ಗುಡಿ ಆಂಡ್. ಮುಲ್ಪಲಾ ನಮ ನಮ್ಮ ಸ್ವಂತಿಕೆನ್ ಕಳೆವೊಂಡ. ಸುಣ್ಣ ಬೆಲ್ಲೊನು ಬೆರಕೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮುರಕಲ್ಲ್‌ಡ್ ಕಟ್‌ದಿನ ಚಿತ್ರ ಕೂಟೊಡು ನಾಗನ್ ನಂಬೊಂದಿತ್ತಿನಕುಲು ನಮ. ಆ 'ಚಿತ್ರಕೂಟ' ಮಣ್ಣ್‌ದ ಮುಂಚದಲ್ಕ ಇತ್ತ್‌ದ್ ಐತ ಉಲಯಿ ಸರ್ಪೆ ತೆತ್ತಿ ದೀದ್ ಕಿಣ್ಣಿಲೆನ್ ಮಲ್ಲೆ ಮಲ್ಪುನಂಚಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಡು. ಅಂಚಿನ ಆ ಚಿತ್ರ ಕೂಟ ಇತ್ತೆ ಕಣ್ಣ ಸೇರಿಗೆಗ್ ಇಜ್ಜಿ. ಐತ ಬದಲ್ ಪುಲ್ಲು ಪಜಿರ್, ಮರ ಪುದೆಲ್ ದಿಂಜಿದಿ ಸಂಪುಲ್ಲ ನಾಗ ಬನ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಪಾದೆಕಲ್ಲ್‌ದ ಗುಡಿ ಕಟ್‌ದ್ ಶಯ್ಯಾಧಿವಾಸ, ದಾನ್ಯಾಧಿವಾಸ ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಶ ಮಲ್ಪಾದ್ ನಾಗ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪುನ ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆನ ರೀತಿ ರಿವಾಜಿಯಾ? ಉಂದೆತ್ತ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡಾ? ಉಂದು ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆ ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದ್‌ರಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಕಂಟಕ ಅತ್ತಾ?

ನಮ್ಮ ತುಳುವೆರೆನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪಂಚಾಂಗನೇ ನಮ್ಮ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿ–ಅಡ್ಡೆ ಪುಂಡಿ ದೈವಾರಾದನೆ ಪನ್ಪಿನ ಸತ್ಯ. ಇನಿಕಾನಗ ಎಡ್ಡೆ ಮೆಲ್ಲಿನ್ ನೆನೆಪೊಡು ಆಚರ್ನೆ ಮಲ್ಪುನಕುಲ್ಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಆತೆರ್. ಅಂಚೆನೇ ನಮ್ಮ ಶರೀರೊಗು ಪುಷ್ಟಿ ಕೊರ್ಪಿನ ತುಳುವೆರೆ ಅಡ್ಡೆ ಪುಂಡಿ ಮಲ್ಪೆರೆಲಾ ಗೊತ್ತುಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ವೇಳೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಅವೆನ್ ತಿನ್ಪಿನಕುಲ್ಲಾ ಇಜ್ಜೆರ್. ಅಡೆ ಮುಟ್ಟದ ಸೋಲು ತುಳುವೆರೆನವು.

ನಮ್ಮ ದೈವಾರಾದನೆಲು ನಮ 'ನಂಬಿ ಸತ್ಯೊಲು' ಪನ್ಪಿನ ನಂಬಿಕೆದ ಮಿತ್ತ್ ಗಜವೂರ್ದು ನಿಜ ಆದಿತ್ತ್. ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪುನಕಲೆಡ ಭಯ ಭಕ್ತಿ ಅಳಿಯೊಂದು ಕಾಸ್‌ದ ಮೇಲಾಟ, ಆಡಂಬರ ಮಾತ್ರ ಮೆಲ್ಕೊಡ್ಡೊಂದುಂಡು. ದುಂಬು ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್‌ನಕುಲು ದೈವೊಲೆನ್ ನಂಬುದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ದೈವೊಲೆಗ್ಲಾ, ಶಯ್ಯಾಧಿವಾಸ, ಧಾನ್ಯಾಧಿವಾಸ, ಬ್ರಹ್ಮ ಕಲಶ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಅನಗತ್ಯ ಆಚರ್ನೆಲೆನ್ ನಮ ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲ. ದೈವದ ಮುಗಮೂರ್ತಿ, ಕಡ್ಸಲೆ, ಮಣಿ ನೆಕ್ಕ್ ಚರಸೊತ್ತುಲೆಗ್ ಬ್ರಹ್ಮಕಲಶದ ಅಗತ್ಯ ಉಂಡಾ? ದೈವಾರಾಧನೆದ ಇತಿಹಾಸೊಡು ದೈವ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪುನ ಒವ್ವೇ ..ಮಂತ್ರ ಆಂಡಲಾ ಉಂಡಾ? ಉಂಡಿತೊಗ್ಲಾ ಇಜ್ಜಿ. ಮದಿಪುದ ಬೆರಿ ಪತೊಂದು, ಪತ್ತ್ ಸೇರ್ದ್ ಪತ್ತ್ ಬಿರೆಲ್ ಒಪ್ಪ ಪತೊಂದು ನೆನವರಿಕೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಸುದ್ದದ ಜಲಕ ಆತಿನ 'ಮಾನಿನ' ಮಿತ್ತ್ ಅತ್ತ್‌ಡ 'ದಿಸ ಮಕ್ಕಲ' ಮಿತ್ತ್ ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಮೂಜಿ ಗಳಿಗೆ ಪರ್ಮಾಜಿ ಕಲೆ ಪರಿಪೂರ್ಣ ಆದ್ ಜೋಗ ಬರ್ಪಿನ ದೈವೊಗು ವಾ ಮಂತ್ರಲ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ. ಪಜ್ಜಿ ಮಡಲ್ದ ಮಿತ್ತ್ ಕುಲ್ದು ದಿಸಮಕಲೆ ಪಾಡುನ ಅರದಾಲ ಇನಿ ಮಾಯಿಕಾದ್ ನಾಟಕದ ಮೇಕಪ್ ಸೆಟ್ಟ್‌ದ ಬಲಕೆ ಬೈದ್‌ಂಡ್ ಪನ್ನಗ ನೆಡ್ದ್ ಮಿತ್ತ್‌ದ ಸೋಲು ಬೇತೆ ಉಂಡಾ? ಇನಿ ಸಾನ ಚಾವಡಿಲೆಡ್ ಅಂಚೆನೇ ಇಲ್ಲ್ ಪತ್‌ದ್ ನಡಪುನ ಪರಕೆದ ಕೋಲ–ನೇಮ– ನೆರಿ ಇನಿಕಾನಗ ನಾಟಕೊರ್ದುಲಾ ಕಡೆ ಆದ್ ತೋಜೊಂದುಂಡು. ಬಹುಶ ನಾಟಕದ ರೂಪೊಡು ಐಡ್ದ್‌ಲಾ ಎಡ್ಡೆ ರೀತಿಡ್ ತೋಜಾದ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಒರಿಪುಗನ್ನಗ ಐಕ್‌ಲಾ ಕಾನೂನುದ ಬಂಧನ ಉಂಡು, ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದ್‌ರಾಯಿನ ಮಲ್ಲ ಸೋಲು. ಊರುಡು ದೈವದ ಎಣ್ಣೆ ಗೆತೊಂದಿನಕುಲು ಪರವೂರುಗು (ಬೊಂಬಾಯಿಗ್) ಬತ್ತ್‌ದ್ ಕೋಲ ಪನ್ಪಿನ ನಾಟಕ

ಮಲ್ತೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಉಂದು ಸಮನಾ? ಅಂಚಿತ್ತಿ ನರಮಾನಿಗ್ ಊರುಡು ದೈವದ ಚಾಕಿರಿ ಮಲ್ಪೆರೆ ಅವಕಾಶ ಕೊರಂದೆ ಬರಿಕ್ ದೀಯೆರ್ಡ ಅಕುಲು ಕುಡೊರ ಪರವೂರುಡು ಕೋಲ ಪನ್ಪಿ ನಾಟಕ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೈವದ ಮರಿಯಾದಿ ಗೆಪ್ಪುನ ಕೆಲಸ ಮಲ್ಪುಯೆರ್ ಪನ್ಪಿನ ಎನ್ನ ನಂಬಿಕೆ. ದೈವದ ಕೋಲ ಕಟ್ಟುನಕುಲು ಬಾಯಿಡ್ ಪುಗ್ಯೆರೆ ಅಗ್ಯೊಂದು ನುಡಿಕಟ್ಟ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಸಮನಾ? ಉಂದು ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತೇ ಅತ್ತ್.

ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪ್ರತಿ ಒಂಜೆಕ್ಲಾ ಕಟ್ಟ್‌ನಿಟ್ಟ್, ನೀತಿ-ನಿಯಮ ಉಂಡು. ಆಂಡಾ ಮುರ್ತದ ಮಾದ್ರೆಂಗಿ ಇನಿ ರಂಗಿತ ಕೂಟಾವೊಂದುಂಡು. ಮಾದ್ರೆಂಗಿ ದೀವೊಡ್ಡ ಬಂಟೆರೆ ಸಂಧಿ ಪಾರ್ದನ ಪನೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಆಂಡಾ ಇತ್ತೆ ಆಜಾಗ್‌ಡ್ ಡಿ.ಜೆ ನಲ್ತೊಂದುಂಡು. ಸೈದಿನ ಅತ್ಮೊನು ಉಲಯಿ ಲೆಪ್ಪುನ ಮಡೆ ಪೊಜ್ಜ ಇನಿ ಗಮ್ಮತ್ತಾದ್ ಪಾರ್ಟಿ ಆವೊಂದುಂಡು. ಅಮ್ಮೆರ್ ಸೈದಿನೆಕ್ಕ್ ಮಗೆ, ಮಗೆ ಸೈದಿನೆಕ್ಕ್ ಅಮ್ಮೆರ್ ಊರು ಕೂಡಾದ್ ಗಂಗಸರ ಪರ್ಪಾದ್ ಗಮ್ಮತ್ತ್ ಮಲ್ಪುನ ತುಳುವೆರೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅತ್ತ್. ಪೊಣ್ಣು ಮದ್ಮಾಲ್ ಆಯಿ ಸಾತ್‌ಗ್ ಅಲೆಗ್ ವಾ ಬೇಲೆಲಾ ಕೊರಂದೆ ಶಾಂತಿಡ್ ಒತ್ತರೆ ಕುಲ್ಲಾದ್ 7ನೇ ದಿನತ್ತಾನಿ ಮಡ್ಯೆಲೆರ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುದ್ಧ ಮಲ್ತ್‌ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಕರಪತ್ತಾವುನ ಪಂಡ ಅಟಿಲ್ದ ಕೆಲಸ ಕಲ್ಪರೆ ಅನು ಮಲ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ ರಿವಾಜಿ ತುಳುವೆರೆಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಲೆಗ್ ತಿಂಗೊಲುಗಟ್ಲೆ ಬೋಡಾಯಿನ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ತಿಂಡಿ ತೆನಸ್‌ಲೆನ್ ಕೊರ್ದು ಪೊರ್ಲುಡು ತಾಂಕುವೆರ್. ಇನಿಕಾನಗ ಅಂಚಿತ್ತಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಮಾಯ ಆವೊಂದುಂಡು. ಏಳ್ ತಿಂಗೊಲುಡು ಬಂಜಿನಕ್‌ಲೆಗ್ ನಾನಾ ನಮುನೆದ ತಿಂಡಿ ತಿನಸ್‌ಲೆನ್ ಬಲಸ್‌ದ್ 'ಬಾಯಿಕೆ' ಪಾಡುನ ಕ್ರಮ ಉಂಡು. ಪೆದ್‌ದಾಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಮಾಲೀಸ್, ಕೊದ್ದೆಲ್ ಬೆಂದ್‌ರ್ ಮೀಪಾದ್ ಲೋಭನದ ಪುಗೆನ್ ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್‌ಲಾ- ಬಾಲೆಗ್ಲಾ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಕಾಲಜೀರಿಗೆದ ಕಸಾಯ, ಜಾರ್ಗೆ ದೊಟ್ಟೆ ಪಾಡ್ದಿನ ಪಲದೆ, ಸೂಂಠಿ, ಉಲ್ಲಿ, ಓಮ, ಮೆತ್ತೆದ ಮರ್ದ್ ಆಡ್‌ದ್ ಕೊರೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಅಕೇರಿಗ್ ಮಿರೆ ಪೇರ್ ದಿಂಜರೆ ಬಜಿಲ್-ಮೆತ್ತೆ ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್‌ದ್ ಮಲ್ದಿನ 'ಮನೊರ' ಪನ್ಪಿನ ಮರ್ದ್ ಅಡ್‌ದ್ ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಕೊರ್ದು ತಿಂಗೊಲುಗಟ್ಲೆ ಪೊರ್ಲುಡು ತಾಂಕೊಂದಿತ್ತೆರ್. ಇಂಚಿತ್ತಿ ತಿಂಡಿ ತೆನಸುಲು , ಪೊರ್ಲು ರಿವಾಜಿಲು ಇತ್ತೆ ಕೈಡ್ದ್ ತತ್ತ್ ಪೋವೊಂದುಂಡು.

ಪತ್ತನಾಜೆರ್ದ್ (ವೃಷಭ ಮಾಸ) ಬೊಕ್ಕ ಉತ್ಸವ, ಕೋಲ, ಬಲಿ ನಾಗಮಂಡಲ- ದಕ್ಕೆಬಲಿ ಮಲ್ಪುಜೆರ್. ಆಟದ ಮೇಳ ಸಮೇತ ಉಲಯಿ ಪೊಗ್ಗುಂಡು. ಇಂಚಿತ್ತಿ ಕಟ್ಟ್ ನಿಟ್ಟ್ ತುಳುನಾಡೊರ್ಮೆ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಆಂಡಾ ಇನಿ ಕೋಡೆಡ್ ತಂತ್ರ-ಮಂತ್ರ ಕಲ್ದಿನಕುಲು ಕೊಡಿ ಏರಾದ್ , ತೋರಣ ಮೂರ್ತ ಮಲ್ಪಾದ್ ಜಾತ್ರೆ-ಕೋಲ-ಬಲಿ-ನಾಗಮಂಡಲ ಮಲ್ಪಾವೆರ್. ಬನ ಕಡ್ಪಾದ್ ಬರು ಬತ್ತಲೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ನಾಗ ಕಲ್ಲ್‌ನ್ ಇಲ್ಲದುಲಯಿಲಾ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಲ್ಪಾದ್ ನಾಗ ದರ್ಸನಲಾ ಮಲ್ಪಾದೆರ್. ತುಳುವೆರೆ ರೀತಿ ನೀತಿಲೆನ್ ಮೀರೊಂದುಲ್ಲೆರ್. ಸಿರಿತ ಅಣಿ ಜಕ್ಕೆಲಣಿತ್ತ ಪೊರ್ಲು ಬುಡಿಯ, ಕಂಚಿ ಬೊಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ್ದ್ ಮಲ್ಪಾರೆ ಪತಿಯ. ವಾದ್ಯೆವೊಗು ವಾ ನಮೂನೆದ ಅರದಾಲ ಪಾಡೊಡಿನ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕಚಾರೊನು

ಮದತ್ದ್ ಕುಸಿ ಬತ್ತಿ ಲೆಕ್ಕ ರಂಗ್ ತೊಡೆಪುನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೋಯ. ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಕೆ ಸಂದ್‌ಂಡ ಇಯಾವು ಪನ್ಪಿನಡೆ ಮುಟ್ಟ ಪೋಯ. ಉಂದೇ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪತಿನ ಉದಲ್. ದೀಪೊಲಿ ಪರ್ಬೊಗು –ಪೊಸ ಬಜಿಲ್ ಪೊಸ ಬಳ್ಳಿದ ಬಚಿರೆ, ಪೊಸ ಕೈಲ್ದ ಬನ್ನಂಗಾಯಿದ ತುಂಡುಲು, ಜಮುಗ ತಪ್ಪುಲೆನ್ ಕಂಡೊಗು ಪಾಡ್ದ್ ದೊಂದಿ ದೀವೊಂದಿತ್ತ್. ಇತ್ತೆ ಆ ಕ್ರಮೊಕ್ಕ್‌ಲಾ ಕುಂದೆಲ್ ಬೈದ್‌ಂಡ್.

ಇನಿ ತುಂಬರೆ ತೀರಂದಿನಾತ್ ಬೂಕುದ ಪುದೆ ತುಂಬಾದ್ ಜೋಕುಲೆನ್ ಇಂಗ್ಲೀಸ್ ಕಲ್ಪಾರೆ ಕಡಪುಡುವ. ಇಂಗ್ಲಿಸ್ ಕಲ್ಪುನ–ಕಲ್ಪಾವುನ ತಪ್ಪತ್ತ್, ಐತೊಟ್ಟುಗು ಅಪ್ಪೆ ಕಜೆಲ್ದ ದಂಡ್‌ರ್ದೇ ಬೈದಿನ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಬಾಸೆ–ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ಲಾ ಕಲ್ಪಾಗ. ಉಂದು ಪ್ರತೀ ಒಂಜಿ ಇಲ್ಲದ ಪೊಂಜೊವುಲ್ಲಾ ಮಲ್ಪೊಡಾಯಿನ ಕೆಲಸ. ನಮ್ಮ ದುನ್ನ ಬನ್ನದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ ಕಡೆಕಾರ್‌ಡ್ ಚಿಲ್ಲಿಯಡ–ಕೊಡಿ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ಕಡೆ ಮುದೆಲ್ ದಾಂತಿ ಕಣ್ಣೀರ್ದ ದಾರೆ ಜಪ್ಪರೆ ಸಾದ್ಯ ಉಂಡು. ಐರ್ದ್ ದುಂಬೇ ನಮ ತುಳುವೆರ್ ನಿದ್ರೆ ಬುಡ್ದು ಲಕ್ಕೊಡು. ನಮ್ಮ ನುಡಿ–ಸಂಸ್ಕೃತಿ–ಬಾಸೆನ್ ಒರಿಪೊಡು. ಉದಿಯುನ ಉರಿಯೊಡು, ಉಡೆವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ. ತುಳುವೆರೆ ಬಾಸೆ–ನೀತಿ–ದಿಂಜೆಲಾದ್ ಪೇರ್ ಉರ್ಕಾರಿಲೆಕ್ಕ ಉರ್ಕಾರ್‌ದ್ ನೀರ್ ನಿರೆಯಿಲೆಕ್ಕ ನಿರೆದ್... ಗೆದಿಯೊಂದು ಬರಡ್, ಅಳಿದಾಂತೆ ಮೆರೆಯಡ್ ಪನ್ಪಿನ ಎನ್ನ ಮದಿಪು.

ನಮ್ಮ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಲೆನ್ ತಟ್ಟ್ ತಾರ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ನಮ ತುಳುವೆರ್ ತೆಗರಾದ್ ಉಂತಿಯಡ.. ಮಲೆ ಆದ್ ಬೈದಿನ ಕಂಟಕೊಲು ಮೈಂದಾದ್ ಪೋವು ಪನ್ಪಿನ ಇಸ್ವಾಸ ಎನ್ನವು. ಈ ಇಸ್ವಾಸ ನಮ ಪೂರಾ ತುಳುವೆರೆನಲಾ ಆವೊಡು. ನೆಕ್ಕ್ ನಮ ನಂಬುದಿ ದೈವ ದೇವೆರೆನ ಮಾಯದ ಗಾಳಿ ಸಾಯದ ಗಂದದ ಇಂಬು – ಇರ್ಬುಲ ತಿಕ್ಕುಂಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ನಮ ಮಾತೆರ್ಲಾ ಉಡಲ್‌ಡ್ ದೀವೊಂದು ಮುಂದೆರ್ಸ್‌ಗ.

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದ

ಕೆದುಟುಂಡು ಮೊರಂಟೆ
ತೋಡುಡುಂಡು ನರ್ವಂಟೆ
ಜಾಲ್‌ಡೊಂಜಿ ಚೇರಂಟೆ
ದಿಕ್ಕೆಲುರಿಪೆರೆ ಓಂಟೆ
ತಿನಿಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ ಸೋಂಟೆ.

• ರಇ

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ ಪ್ರಬಂದೊ

ಮೂಜಿನೆ ಇನಾಮು

ತುಳುನಾಡ್-ನುಡಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾತಿನ ಕಂಟಕೊಲು

● ರೋ। ಕೃಷ್ಣ ಎ. ಶೆಟ್ಟಿ

ಮೂಡಾಯಿಡ್ದ್ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರ್ ಉದಿತ್ತೊಂದು ಬನ್ನಗ, ಆಕಾಶೊಡು ಕೆಂಪು ರಂಗ್‌ನ್ ತೋಜಾದ್, ನಿಧಾನೊಡು ಬಂಗಾರ್ದ ಬಣ್ಣೊಗು ತಿರ್‌ಗಾದ್, ಆ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರೆನ ಕಿರಣೊಲು ಭೂಮಿಗ್ ಬೂರೊಂದು ಉಪ್ಪುನಗ ಪಕ್ಕಿಲು, ಚಿಲಿಪಿಲಿ ಪಂಡೊಂದು ಕೋಗಿಲೆ ಕೂ ಕೂ ಪನ್ನಗ ಕಕ್ಕೆಲು ಕಾಕಾ ಪನ್ನಗ, ಕೊ ಕ್ಕೊ ಕೊ ಕೋರಿ ಕೆಲೆಪುನಗ, ದುಂಬಿಲು ಗುಂಯ್ಯಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಪೂ ಗಿಡೊಕ್ಕುಳೆಡ್ ನಲಿಪುನಗ, ಅರಳ್ದ್‌ನ ಪೊರ್ಲು ಪೊರ್ಲುದ ಪೂಕುಳೆನ ಮಿತ್ತ್ ಮಂಜಿ ಬೂರುದು, ಆತ ಮಿತ್ತ್ ಸೂರ್ಯ ಕಿರಣ ಬೂರುನಗ ಮಾತಾ ಮರ ಪಕ್ಕಿ, ಮೃಗೊಕ್ಕುಳೆನ್ ಸೂರ್ಯ ದೇವೆರ್ ನಿದ್ರೆದ್ ಲಕ್ಕವುನ ಪೊರ್ತುಡು ತುಳುವಪ್ಪೆ ತನ್ನ ಜೋಕ್ಲೆನ್ "ಮಗಾ, ಲಕ್ಕ್ ಮಗ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್" 'ಲಕ್ಕ್‌ಲೇ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಲೆಪ್ಪುನಗ "ಮಗಾ ಲಕ್ಕ್‌ಲೇ" ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರ ಅಪ್ಪೆನ ಬಜಿ ಪಾತೆರ ಅತ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟುದು ಬಳತ್ತಿನ ಮಾತಾ ತುಳುವೆರ್, ಭೂಮಿಗ್ ಜೀವೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಸುರುಟು ಕೆಬಿಟ್ಟ್ ಕೇನಿನ" ತುಳುವೆಪ್ಪೆನ ಪಾತೆರ. ಆ ಪಾತೆರೊರ್ದು ಬೊಕ್ಕೊನೆ ಮಾತಾ ಜೋಕುಲ್ಲಾ 'ಅಪ್ಪ ಅಮ್ಮ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಾಲಯಿ ತಿರ್‌ಗದ್ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ತುಳುನು ಬುಲೆಪ್ಪಾಯೆರ್. ಅವ್ವೇ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ತುಳು ನುಡಿ. ಈ ತುಳುಭಾಷೆ, ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರೆಗ್ ದೈವ ದೇವೆರೆನಕ್ಕುಲು ವರ ರೂಪೊಡು ಕೊರ್ನ ಭಾಷೆ. ಹಿರಿಯರ್ನಕ್ ಲೆಡ್ದ್ ನಮ ದೇವೆರೆನ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ಡ್ದ್ ಬತ್ತಿನ ಭಾಷೆ. ನಮ ಪೂರಾ ಈ ಪ್ರಕೃತಿರ್ದ್ ಉಂಡಾನಗ ನಮಕ್ಕಾದ್ ದೇವೆರ್ ಕೊರ್ನ ಭಾಷೆ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆನ (ಮಾತೃ ಭಾಷೆ) ಪಾತೆರ, ತುಳು ಪಾತೆರ. ಆ ಪಾತೆರೊನೆ ತುಳುನಾಡ್ದ ನುಡಿಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ.

ಒಂಜಿ ದೇಶ ಪಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೇ ನಮ್ಮ ತರೆಟ್ಟ್ ಸುರುಕ್ಕು ಬರ್ಪುನ ಗೇನ ಆ ದೇಶದಕ್ಕ್ಲೆನ ಪಾತೆರುನ ಭಾಷೆ. ಇಂಗ್ಲೆಂಡ್‌ದಕ್‌ಲಾಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಜರ್ಮನ್‌ದಕ್‌ಲಾಂಡ ಜರ್ಮನಿ, ಜಪಾನ್‌ದಕ್‌ಲ್ ಜಪಾನಿ. ಭಾರತ ಪಂಡ ಹಿಂದಿ, ಇಂಚೆನೆ ಭಾಷೆದ ಮಿತ್ತ್ ಪೋಪುಂಡು. ಅಂಚೆನೆ ನಮ್ಮ ತುಳುನಾಡ್ ಪಂಡ ತುಳುಭಾಷೆದಕ್ಕ್ಲು ಪನ್ಪೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ಒಂಜಿ ದೇಶ ಪಂಡ, ಬಜೀ ಗುಡ್ಡೆ ಬೈಲ್, ಸುದೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್. ಒಂಜಿ ದೇಶ ಪಂಡ ಜನೊಕ್ಕುಲ್ಲಾ ಬೊಕ್ಕ ಅಕ್ಕ್ಲೆನ ಭಾಷೆಲಾ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ. ಹಿರಿಯೆರೆರ್ದ್ ಬೈದಿನ ಅಜ್ಜ ಕತೆಂದ್‌ಲಾ ಪನೊಲಿ.

ನಮ ತುಳು ಭಾಷೆ ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ. ಅಂಚೆನೆ ಕನ್ನಡ ನಮನ್ ತಾಂಕಿನ ಅಪ್ಪೆನ ಭಾಷೆ. ರಡ್ಡ್ ಭಾಷೆಲಾ ನಮನ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಗುರುತೊಳು ಆಂಡಲಾ ಇನಿತ್ತ ದಿನೊಟ್ಟು ನಮ್ಮಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ತುಳುನು ದುಂಬು ಕನವೆರೆ ಮಾತೆರ್ನಲಾ ಕೈ ಜೋಡಿಸವುನ ಅಗತ್ಯವುಂಡು.

ತುಳುನಾಡ್ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಮೂಲ ತುಳುನಾಡ್ದ ಕೆಸರ್‌ಕಂಡಡ್ ನಟ್ಟಿ ನಡ್‌ನಗ ಪನ್ಪಿ ಓ ಬೇಲೆ ಪಾಡ್ದನ, ದೈವಸ್ಥಾನೊಡು ಇತ್ತಿನ ದೈವೊಲು ಭೂತೊಳು, ಇಲ್ಲಲ್ ಆರಾಧನೆ ಮಲ್ಪುನ ಕುಲದೈವೊಳು, ಕೋಲದ ಭೂತೊಳು, ಕಂಬುಳದ ಗೊಬ್ಬುಳು, (ಯಕ್ಷಗಾನ) ಆಟ, ಕೋರಿದ ಕಟ್ಟ, ಅಂಚೆನೆ ಬಲಿಯೇಂದ್ರ, ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಅಂಕ ಆಯನೊಳು ಇಲ್ಲದ ಗೊಬ್ಬುಳಾಯಿನ ಕಬ್ಬಡ್ಡಿ, ಕುಟ್ಟಿ ದೊಣ್ಣೆ, ಜಿಬಿಲಿ, ಚೆನ್ನಮಣೆ, ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಊರುದ ರೀತಿ ರಿವಾಜುಲು. ನಾಗಾರಾಧನೆ, ಭೂತೊಳ್ನ ಅಗ್ಗಿ ದೊಂಕುನ ಕಟ್ಟಳೆ, ಸುಮಾರ್ ವಿಧತ್ತ ಕಟ್ಟುಕಟ್ಟಲೆಳು (ಸಂಸ್ಕೃತಿಳು) ತುಳು ಭಾಷೆದ ಒಟ್ಟುಗು ಬುಲೆದ್ ಬಯಿದ್‌ಂಡ್.

ಮಸ್ತ್ ತುಳುನಾಡ್ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ನಂಕ್ ಮುಖ್ಯವಾಯಿನ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬುಲೆಚಿಲ್ ಕೊರ್ಪುನ ಸಂಗತಿಳು ಇಂಚ ಉಂಡು.

1) ತುಳು ಭಾಷೆ. 2) ಕೃಷಿ–ಕಂಬುಳ, ಕೊರ್ದಟ್ಟ, 3) ದೈವಾರಾಧನೆ (ಭೂತದ ಕಟ್ಟಳೆಲು), 4) ನಾಗಾರಾಧನೆ. ಅಂಚೆನೆ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಲೆಲು.

ತುಳು ಭಾಷೆ

ವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಕೊನೊಪುನಾಂಡ, ಭಾಷೆದ ಆಧಾರ ಬೋಡು. ನಮಕ್ಕ್ ಒರಿಯಗೊರಿಯನ್ ತೆರಿಯೊನೆರೆ ಭಾಷೆದ ಇಂಬು ಬೋಡು. ಕನ್ನಡಕ ಕಣ್ಣ್‌ಗಾಂಡಲ ಅವು ಮೋನೆಡ್ ಕುಲ್ಲೆರೆ ರಡ್ಡ್ ಕೆಬಿ ಬೋಡು. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾವೊಡ್ಡ ಕನ್ನಡದ (ಆಧಾರ) ತಾಂಗ್ ಬೋಡು. ಇಂಚಿಪ್ಪ ತುಳುಲಿಪಿ ಕಲ್ತೊಂದು ಇತ್ತ್‌ಂಡಲ ಈತ್‌ನೆಟ್ಟ ನಂಕ್ ಕನ್ನಡ ಆಧಾರ ಆದ್ ತುಳು ಕನ್ನಡ, ಮೆಗ್ಗಿ ಪಲ್ದಿಳೆಕ್ಕ ಉಳ್ಳೆರ್. ಅಂಚ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಬುಲೆವೊಂದು ನನಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆನೇ ದುಂಬು ಪೊವೊಂದುಪ್ಪಡ್. ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಂಡ ನಮ್ಮ ಮಾತಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಳು ಆೖತಾತೆಗೆ ಬುಲೆದ್ ದುಂಬು ಬರ್ಪ. ಆಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಎದುರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಳು ಎಂಚಿನ ಅವೆನ್ ಎಂಚ ಇಜ್ಯಂದಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪೊಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಡು.

ತುಳುವಪ್ಪೆ ಪ್ರೀತಿ, ಒಂಜಿ ಕುದುರೆನ್ ಕೆದುತ್ತಡೆ (ಕೆರೆ) ಮುಟ್ಟ ಕೊನೊವೊಲಿ. ಆಂಡ

ನೀರ್ ಪರೋಡ್ಡ ಕುದುರೆಗ್ ಬಾಜಿಲ್ ಆದುಪ್ಪೊಡು. ಇಜ್ಜಿಡ ಪರ್ವಾಯೆರೆ ಆಪುಜಿ. ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಲ್ಪೊಡ್ಡಲಾ ಜನೊಕ್ಕುಳೆಗ್ ಭಾಷೆದ ಅಭಿರುಚಿ ಉಡಾಲ್‌ಡ್ ಪುಟ್ಟೊಡು, (ಬರೊಡು). ಪೆದಿ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಭಿಮಾನಲಾ ಪ್ರೀತಿಲಾ ಬೋಡು. ಅವು ಪ್ರತಿ ತುಳುವೆರೆನ ಉಡಾಲ್‌ಡ್ ದಿಂಜಿದ್ ಬರೊಡು. ತುಳು ಭಾಷೆದ ಬುಲೆಪ್ಪುಗು ಮಾತ ತುಳುವೆರ್‌ಲಾ ತಾನ್ ಮಾತ್ರ ತುಳುಟ್ಟೇ ಪಾತೆರುನೆ ಅತ್ತ್ ತನ್ನ ಜೋಕುಲೆಗ್, ಬಂಧುಲೆಗ್ ನೆರೆಕರೆತ್ತಕ್‌ಲೆಗ್ ಮಾತೆರ್ಡಲ ತುಳು ಪಾತೆರುನ ರೂಢಿ ದಿವೊಡು. "ಕಣ್ಣ್ ಮುಚ್ಚಿನಾಯಗ್ ಪಗೆಲ್‌ಲಾ ಒಂಜೆ, ರಾತ್ರೆಲಾ ಒಂಜೆ" ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದಲಕ್ಕ, ತುಳು ಭಾಷೆ ಬುಲಪ್ಪಯೆರೆ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್, ಒರಿನಕ್‌ಲೆನ್ಲ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಪ್ಪಾದ್ ಭಾಷೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾವೊಡು.

ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಬುಲೆಚ್ಚಿಲ್‌ಗ್ ಸುರುತ ಕಂಟಕನೇ ತುಳುವೆರೆನ ಉದಾಸೀನದ ನಡಪ್ಪು. ಅಭಿಮಾನದ ದಿಂಜಿಲ್ ಇಜ್ಜಿ. ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳು ಬುಳೆದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸಮಾಜೊಡು ತುಳು ಬುಲೆವೊಡು. ವೋಲು ಪೊಂಡಲಾ ತುಳುವೇ ಪಾತೆರೊಡು. ನಮ ತುಳುಟ್ಟು ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ಉತ್ತರ ತುಳುಟ್ಟೇ ಬರ್ಪುಂಡು. ತುಳು ಭಾಷೆ ಬುಳೆವುಂಡು.

ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕಂಟಕ ತಪ್ಪಾವೆರೆ ಹಿರಿಯಕ್ಕುಳು ಜೋಕುಲೆಗ್ 'ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆ' ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರೊಡು ಲೆತ್ತ್‌ದ್ , 'ಮಮ್ಮಿ ಡ್ಯಾಡಿ' ಪನ್ಪಿನ ಪಾತೆರೊಳೆನ್ ದೂರ ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ಅಚ್ಚಾ ಹಾಯ್, ಗೀಯ್" ಪನ್ಪಿ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ಶಬ್ದೊಳೆನ್ ತುಳು ಭಾಷೆಡ್ ಬೆರಸಂದೆ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಮಾತೆರ್ಲ ಪಾತೆರ್‌ಂಡ ತುಳು ಭಾಷೆ ಬುಲೆಪುಂಡು. ಅತ್ತಾಂದೆ ವಾ ಕಂಟಕಲ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ಬರಂದ್. ಬೇತೆ ಭಾಷೆಳೆನ ಕಂಟಕ ತಪ್ಪಾವೆರೆ, ನಮ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲಲ್ ತುಳುಟ್ಟೇ ಪಾತೆರ್ದ್ ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ಸೋಂಕು ತಾಗಂದ್‌ಲೆಕ್ಕ ತೂಂಡ, ನೂದೆಟ್ಟ್ ಸೂನ್ಪ ಕಂಟಕೊಳು ದೂರ ಆಯಿಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು. "ಪಿಜಿನ್‌ದಾತ್ ಶಕ್ತಿ ಕೊರು, ಪೊಂಜೊವ್‌ನಾತ್ ಧೈರ್ಯ ಕೊರು" ಪನ್ಪುನ ಗಾದೆಲೆಕ್ಕ ಆಂಜೊವುಳು ಪಿಜಿನ್‌ದಲೆಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಪಾಡ್ದ್, ಪೊಂಜೊವುಳು ಧೈರ್ಯೊಡು, ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾಂಡ ಪೂರ ಕಂಟಕೋಗುಲು ದೂರ ಆಪುಂಡು. ಬುಲೆ ಸಲೆ ಬುಲೆಯಿಲೆಕ್ಕೊನೆ ತುಳು ಭಾಷೆ ಕಂಟಕ ಇಜ್ಜಂದೆ ಬುಲೆವುಂಡು. ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ, ಜಾಲ್ದ ಕಂಟಕೊಳುನು ಸುರುಟ್ಟು ತಪ್ಪವೊಡು. ಅವು ನಮ್ಮ ಕೈಟೇ ಉಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುವೆರೇ ತುಳು ಪ್ರೀತಿದ ಅಭಿಮಾನದ ಗೋಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ಂಡ, ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ , ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ವಾ ಕಂಟಕಲಾ ಬರ್ಪುಜಿ.

ತುಳು ಭಾಷೆಗ್, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಬಯಿದ್‌ನ ಮಲ್ಲ ಕಂಟಕ ಪಂಡ, ಇತ್ತೆದ ಪೀಳಿಗೆದ ಜನೊಕ್ಕುಲು. ಇತ್ತೆದ ಮೊಬೈಲ್, ಟಿ.ವಿ, ಲ್ಯಾಪ್‌ಟೋಪ್, ವಾಟ್ಸ್ ಆಪ್, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್‌ದ ಪಿರವು ಬೂರ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ ಅತ್ತ್‌ಡ ಬೇತೆ ಭಾಷೆಲೆಡ್ ಪಾತೆರ್ದ್ ತುಳು ಭಾಷೆನೇ ಮರಪ್ಪುವೆರ್. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಹಾಳ್ ನಿರೆಲ್ ಬೂರ್ದು, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಮರತ್‌ದ್ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಗೀತ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಅನುಕರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಪೆಟ್ಟ್ ಬೂರೊದುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಮೊಬೈಲ್, ಟಿ.ವಿ. ಬಂದ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಆವಂದ್. ಅವೆಕ್ಕ್ ಬೋಡಾದ್ ನಮಲಾ ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಲೆನ್ಲ ವೆಬ್ ಸೈಟ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ

ಸಂಸ್ಕೃತಿಲಾ ಕಮ್ಮಿ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೋಜಾವೊಡು. ಒಂಜಿ ಕತ್ತಿ, ಖಡ್ಗ, ಪನ್ಪಿ ಹತ್ಯಾರ್‌ಡ್ ಎಡ್ಡೆಲಾ ಉಂಡು ಪಡಿಕ್ಕೆಲಾ ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಗಳಸುನಾಯನ ಕೈಟ್ ಉಂಡು ಅೃತ ಎಡ್ಡೆಲಾ ಹಾಳ್‌ಲಾ. ಅಂಚೆನೆ ಇತ್ತೆದ ಸುಧಾರಣೆಲೆನ್, ಜೋಕುಲೆನ್ ದೂರಂದೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಅವೆಡ್ದ್ ತೊಂದರೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಎನ್ನಂದೆ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಬುಲೆಪಾವೆರೆ ಅವೆನ್ ಪೂರಾ ಗಳಸುನ ಸುದಾರಣೆಳೆನ್ ನಮ ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಡ್‌ಲಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್‌ಲಾ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ನಮ್ಮ ಏಳಿಗೆ ಆಪುಂಡು. ಬರ್ಸ ಬನ್ನಗ ಬುಳೆ ಬುಲಪಯಿಲೆಕ್ಕ (Make hay while Sun shines) ದೊಂಬು ಬನ್ನಗ ಚಳಿಕಾಯಿತ್‌ಲೆಕ್ಕ, ನಮ್ಮ ಬೇಳೆ ಬೆಯಿಪ್ಪಾವೊಡು.

ಯಕ್ಷಗಾನ (ಆಟ)

ದುಂಬುರ್ದಿಂಚಿ ಬರವು ಇಜ್ಯಂದಿನಕ್‌ಲೆನ್‌ಲಾ ಕಣ್ಣ್ ಬುಲಾದ್ ಎಡ್ಡೆ ಜೀವನದ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಕೊರಿನ ಕಲೆ ನಮ್ಮ ಆಟ. ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಸಿನೆಮಾದ ಲೆಕ್ಕ ಅರ್ತಿ ಪುಟ್ಟವೊಡು. ಇಡೀ ರಾತ್ರಿ ನಿದ್ರೆ ಕಜ್ಜೆರ್‌ದ್ ಆಟ ತೂವೆರೆ, ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಡು ಆವಂದಿನರ್ದಾವರ ಆಟ ತೂಪುನಕ್ಕ್‌ಲೆನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕಮ್ಮಿ ಆತ್‌ಂಡ್. ಈ ಕಂಟಕೊನು ದೆಪ್ಪೆರೆ ಸಮಯ ಬದಲಾವಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಾಲಮಿತಿನ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸುದಾರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಆಟ ನನಲಾ ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಎಡ್ಡೆ ಆಪುಂಡು, ಮಸ್ತ್ ಜನ ಬರುವೆರ್. ಇಂಚ ಆಟ ಸುದಾರಣೆ ಆದ್ ಊರ್ದುಲಾ ಪರ ಊರುಡುಲಾ ಎಡ್ಡೆ ಪುದರ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಜನೊಕ್ಕುಲೆಗ್ ಕಸುಬುಗುಲಾ ತೊಂದರೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಂಚಾದ್ ಉಂದೆಕ್ಕ್ ಮಲ್ಲ ಕಂಟಕ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ ನನಲಾ ಆಟೊನು ಬುಲೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊಂಡೊದು ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೂಲಕ ತುಳು ಭಾಷೆನ್‌ಲಾ ದುಂಬು ಕೊಂಡೊವೊಲಿಂದ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯ.

ಪಜಿ ಗೋಡೆಗ್ ಕಲ್ಲ್ ದಕ್ಕ್‌ಂಡ ಗೋಡೆಡ್ ಅಂಟ್‌ದ್ ಕುಳ್ಳುಲೆಕ್ಕ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಜೋಕುಲ್ನ ಉಡಾಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತನೆ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್‌ಂಡ ಅವು ಕೊಡಿತ್ತ್‌ದ್, ತುಳು ಭಾಷೆ ಮಲ್ಲ ಮರ ಆದ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನ ಫಲ ಕೊರ್ಪುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಎಲ್ಯ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ ಶಾಲೆ ಕೋಲೇಜಿಗ್ ಪೋಪುನ ಆಣ್ ಜೋಕುಲು, ಪೊಣ್ಣು ಜೋಕುಲ್ ಮಾತೆರ್ಲಾ ತುಳುಟ್ಟು ಪಾತೆರ್ದ್, ತುಳುಟ್ಟು ಎಸ್‌ಎಮ್‌ಎಸ್, ಅಂಚೆನೆ ತುಳು ಸಿನಿಮೊಳೆನ್ ತೂದು ಭಾಷೆನ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾವೊಡು. ತುಳು–ಕನ್ನಡ ರಡ್ಡ್ ಭಾಷೆಲೆನ್‌ಲಾ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ಭಾಷೆ ಬೆರಸವಂದೆ ಇತ್ತೆದ ಜವನೆರ್‌ಲಾ ಜೋಕುಲಾ ಆಸಕ್ತಿ ತೋಜನಗ ಪ್ರಾಯದಕುಳು ಅಕ್‌ಲೆಗ್ ಬೆರಿ ಸಹಾಯ ಕೊರ್ದು ಅನುಬವೊನು ಕೊರೊಡು. ಕನ್ನಡ ಲಿಪಿಟ್ಟ್ ತುಳುನು ಬುಳೆಪ್ಪಾದ್, ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ವರ್ಸೊಡು ಜೋಕ್ಲು ಮಲ್ಲೆ ಆನಗ ತುಳು ಲಿಪಿತ್ತ ಒಟ್ಟುಗು ತುಳು ಭಾಷೆ ಪಸರಡ್ದ್, ಮಾತಾ ಶಾಲೆಡ್‌ಲಾ ತುಳು ಪಾಠೊನು ಒಂಜಿನೆ ಕ್ಲಾಸ್‌ದೇ ಸುರು ಮಲ್ಪೊಡು. ನಮ ಮಾತೆರ್ಲ ತುಳುಟ್ಟೇ ಪಾತೆರ್ದ ನಮ್ಮ ಅಪ್ಪೆ ಭಾಷೆ ತುಳು, ತುಳುವಪ್ಪೆ ಭಾಷೆನ್ ತುಳುನಾಡ್‌ಡ್ ಪೂರಾ ಬೆಳಗಾದ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಲೆಪ್ಪುಗು ಕೆಬಿ ಕೊರ್ದು, ತುಳುಭಾಷೆದ ಕೊಡಿ ಎರಾದ್, ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ವಾ ಕಂಟಕಲಾ ಎದುರಾವಂದಿಲೆಕ್ಕ,

ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕದೇವಿಲೆಕ್ಕ ಧೈರ್ಯೊಡು ಪರಕೀಯೆರೆನ್ ಗಿಡೆತ್ತಿಲೆಕ್ಕ ತುಳು ಭಾಷೆದ ಕಂಟಕೊಲೆನ್ ಧೈರ್ಯೊಡು ಗಿಡೆಪ್ಪುಗ.

ಬೆನ್ನಿದ (ಕೃಷಿ) ಕಂಟಕೊಳು

ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನೆರ್ದಾವರ, ಕೃಷಿ ಉತ್ಪಾದನೆ ಕಮ್ಮಿ ಆಯಿನೆರ್ದಾವರ, ಉದ್ಯೋಗುಗು ಬೋಡಾದ್ ಪಿದಯಿ ಊರುಗು ಪೋಪುನ ಜನೊಕ್ಕುಲೆರ್ದ್ ಆದ್ ನಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಬೆನ್ನಿ ಪಿರ ಬೂರುಂಡು. ಅಂಚಾದ್ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಜೋಕುಲೆ ಗೊಬ್ಬುಲಾಯಿನ ಕುಟ್ಟಿದೊಣ್ಣೆ, ಜಿಬಿಲಿ, ಚೆನ್ನೆಮಣೆ, ಪಲ್ಲಿ ಪತ್ತುನ ಗೊಬ್ಬು, ಕೋರಿದ ಗೊಬ್ಬು, ಕಕ್ಕೆ ಗಿಳಿ, ಬುಗುರಿ ಆಟ, ಕಣ್ಣ ಮುಚ್ಚಾಲೆ, ಸೊಂಟ್ಲ (ಕುಸ್ತಿ), ಕಬ್ಬಡಿ, ಈ ಗೊಬ್ಬುಲು ಪೂರಾ ಕಡಿಮೆ ಆತ್ಂಡ್. ಅಂಚೆನೆ ತುಳುವೆರೆ ಪರ್ಬೊಲಾಯಿನ ಬಿಸುಕಣಿ, ಆಟಿ ಅಮಾವಾಸ್ಯೆ ಸೋಣ ಅಮವಾಸೆ (ಸಮುದ್ರ) ಕಡಲ ಪೂಜೆ, ಗೋಪೂಜೆ, ಕೊಡಿಪರ್ಬೊ, ಕೆಡ್ಡಸೊ, ಪತ್ತನಾಜೆ, ಈ ಪರ್ಬೊಲೆನ ಆಚರಣೆ ಮಾಜಿಯೆರೆ ಕಾರಣ, ಕೂಡು ಕುಟುಂಬದ ಕೊರತೆ.

ಕಂಬುಳ

ಕಂಬುಳಡ್ ಹಿಂಸೆ ಉಂಡುಂದು ಉಂತಾಯೆರೆ ತೂವೊಂದು ಉಲ್ಲೆರ್. ಅಯಿಕ್ಕ್ ಕಂಬುಳಡ್ ಎರುಕ್ಕುಳೆಗ್ ಹಾಕಂದೆ, ದಡಿದ್ ಗಿಡೆಪ್ಪುನ ಪರಿಪಾಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕಂಬುಳನ್ ಒರಿಪ್ಪಾವೊಡು, ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟನ್, ಉಂತಾವಂದ್‌ಲೆಕ್ಕ ಕೋರಿಗ್ ಬಾಲ್ ಕಟ್ಟಂದೆ, ಅಯನ ಜಾತ್ರೆದಪಗ ಮಾತ್ರ ಕೋರ್ದ ಕಟ್ಟ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ಹಿಂಸೆ ತಪ್ಪದ್, ಎದುರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಳೆನ್ ತಪ್ಪಾದ್ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಒರಿಪ್ಪಾಗ.

ದೈವಾರಾಧನೆ (ಭೂತ ಕೋಲ)

ನಮ್ಮ ಇಲ್ಲದ ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ನಮ ವಾ ಊರುಗು ಪೋಂಡಲಾ, ನಮ್ಮ ಉಡಲ್‌ಡ್ ಒಟ್ಟಿಗೆ ದೀವೊಂದು ದಿನೊಕ್ಕು ಒರ ನೆನೆತ್ತ್‌ಂಡ, ನಮ್ಮ ದೈವೊಳು ನಂಕ್ ಬೆರಿ ಸಾಯ ಕೊರ್ಪೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ವರ್ಷೊಗು ಒರ ಕುಟುಂಬದಕ್‌ಲ್ ಸೇರ್‌ದ್ ದೈವಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ಂಡ ಕೂಡು ಕುಟುಂಬ ಇಜ್ಜಿಡಲಾ, ನಮ್ಮ ತುಳು–ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆವುಂಡು. ನಡುಟ್ಟು ಈ ಆಚರಣೆಗ್ ಕಂಟಕೊಳು ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಇತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಬುಲೆವೊಂದುಂಡು.

ನಾಗಾರಾಧನೆ

ಭಕ್ತಿ ಭಾವೊಡು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ನಾಗಾರಾಧನೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಒರಿಪ್ಪೊಡು. ಆಡಂಬರದ ಆಚರಣೆಲ್ ಉಂತಾಂಡ ಭಕ್ತಿ ಪ್ರಧಾನವಾದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಈ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಬರ್ಪಿ ಕಂಟಕೊನು ತಪ್ಪುವೊಲಿ.

ತುಳುನಾಡ್ದ ನುಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಎದುರಾಯಿನ ಕಂಟಕೊಲು ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ನ ಪೂರಾ ಆಚರಣೆಗ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಇತ್ತೆ (ಜಾಗತೀಕರಣ) ಜಗತ್ತೇ ಮುಟ್ಟ ಬತ್ತಿನಾರ್ದವರ ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್‌ಲಾ ಕಂಟಕ ಉಂಡು. 'ಸಾದಿಸಂಡ ಸಬಲ ನುಂಗೊಲಿ' ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದಲೆಕ್ಕ, ತುಳುಜನಕ್ಲೆನ ಉಡಲ್‌ಡ್ ತುಳುವಪ್ಪೆನ ಪ್ರೀತಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ, ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಮಾಜೆರೆ ಬುಡಂದಿಲೆಕ್ಕ ಅಕುಲ್ಲಾ ಜೋಕುಲೆಗ್‌ಲಾ , ಒಂಜಿ,ರಡ್ಡ್ , ಮೂಜಿ...ಐತಾರೊ, ಸೋಮಾರೊ, ಅಂಗಾರೆ, ಮೂಡಾಯಿ, ಪಡ್ಡೆಯಿ, ಬಡಕ್ಕಾಯಿ, ತೆನ್‌ಕಾಯಿ, ಪಗ್ಗು ಬೇಷ್ಯ, ಕಾರ್ತೆಲ್, ಆಟಿ... ಬಿಸು ಕೆಡ್ಡಸೊ... ಪನ್ಪಿ ತುಳು ಪಾತೆರೊಳೆದ ಪಾತೆರ್ಲೆನ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಕೊಂಡೊಯ್ದೆರ್‌ಡ ತುಳು ಭಾಷೆಗ್ ವಾ ಕಂಟಕಲಾ ಬರುಪುಜಿ.

ನಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಬುಲೆಪ್ಪಾಂಡ ತುಳುನು ಎಣ್ಮನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದೊಗು ಸೇರಾಂಡ ನನಲಾ ಬಲ ಬರ್ಪುಂಡು. ಅಯಿಕ್ಕಾದ್ ಕೈ ಜೋಡಿಸಾಗ.

ಕಾಲೊಗು ತಕ್ಕ ಕೋಲ ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ , ನಮ್ಮ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಲೆನ್ ಒರಿತೊಂದು ಇತ್ತೆದ ಕಾಲೊಗು ಬೊಡಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಸುದಾರಣೆ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದುಂಬು ಬರೊಡು. ಅನ್ಯ ಭಾಷೆ ತುಳುಕ್ಕು, ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ಕಂಟಕ ಅತ್ತ್. ಬೇತೆ ಭಾಷೆದ ಎಡ್ಡೆ ವಿಷಯೊಲೆನ್ ದೆತೊಂದು, ಹಂಸ ಪಕ್ಕಿ ಪೇರ್ ಪರ್‌ಲೆಕ್ಕ (ಹಂಸಕ್ಷೀರ ನ್ಯಾಯ) ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿನ್ ಉದ್ದಾರ ಮಲ್ತ್‌ದ್, ನಮ ತುಳುವೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಮರಪ್ಪಂದೆ, ತುಳುವೆರ್ ತುಳುವ ಪೆಲಕ್ಕಾಯಿದಲೆಕ್ಕ ಮೃದು, ಎಡ್ಡೆ ತಿಗಲೆ (ಹೃದಯ) ದಕ್‌ಲ್, ಎಡ್ಡೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊರ್ಲುದ ಜನೊಕುಲು ಪಂಡ್‌ದ್ ಪುದರ್ ಕೇನ್ಡ್‌ಂಡ್, ನನಲಾ ಕೇನೊಡು. ತುಳುವಪ್ಪೆ ಜೋಕುಲೇ ನಿಕುಲು ಮಾತಾ ತುಳು ಭಾಷೆನ್ ಉಡಾಲ್ಡ್ ದೀದ್ ಬುಲೆಪ್ಪಾಲೆ, ಪೂರ ಬತ್ತಿನ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಕಂಟಕೊಲೆನ್ ತಪ್ಪಾದ್, ತುಳು ಜನ, ತುಳುನಾಡ್ ಬುಲೆದ್ ನಮ್ಮ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗ್ ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯೆರ್ ಪಾಡ್‌ನ ಪಂಚಾಂಗ (ಅಡಿಗಲ್ಲು) ಗಟ್ಟಿ ಇತ್ತ್‌ನಾರ್ದಾವರ ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಪನ್ಪಿ, ಇಲ್ಲ್ ನನಲಾ ಪೊರ್ಲು ಆಪುಂಡು. ದೈವ ದೇವೆರೆನ್ ನೆನೆತೊಂದು ದುಂಬು ಕಾರ್ ದೀಲೆ. ತುಳು ಸಿರಿನ್ ನಡಪಾಲೆ. ತುಳು ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿದ (ಜಾಗೃತಿಯೇ) ಪೂರಾ ಕಂಟಕಳೆಗ್ ಮರ್ದ್ – ಉಡಾಲ್ದ ಪ್ರೀತಿ.

ಜೋಕ್ಲೆ ಒಗಟ್

ತಲಪಿಲ ಪಿಲ್ಲೊಡು ನೀರ್
ಮೊಂದುನಿ ಅವು ಏರ್?
ಕಪ್ಪೆದ ಗೊಬ್ಬು ಜೋರು
ಕೈತಲ್ ಪೋವಡೆ ಬೂರು

• ರಇ

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವು

ಸುರೂತ ಇನಾಮು

ಮದಿಪು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪಂತೊ - 2015

ಗೋಪಾಲನ ಗಡಿಬಿಡಿತ ಪರಸಂಗ

● ಶ್ರೀಮತಿ ಶಶಿಲೇಖಾ ಬಿ.

"ಬಲ್ಲಿರೇನಯ್ಯಾ"

ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ ಕಲ್ಲ್‌ಗ್ ಕರ್ಬ ತಿಕ್ಕಿಲೆಕ್ಕ ತನ್ನ ಸೊರೊನು ಒರೊನೇ ಏರಿಸಾದ್ ಕಿರಿಚಿಯೆರ್. ಇಡೀ ಅಜ್ಜಿನಡ್ಕದ ಜನಜಾತ್ರೆ ಕಿನ್ನಿ ಕೀರ್ತಲೆಲು ಪೂರಾ ರಂಗಸ್ತಲೊದ ಸುತ್ತ ಸೇರ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಗೋಪಾಲಣ್ಣನ "ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ" ಕುಗ್ರಾಮ ಪಂಡ್‌ದೇ ಪುದರ್‌ದೆತ್ತಿನ ಅಜ್ಜಿನಡ್ಕಡೇ ಉದಿಪನದ ಲೇಸ್ ದೀದಿತ್ತೆರ್. ಗ್ರಾಮೀಣಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಲು ಕುದ್ದು ಬರ್ಪೆರ್‌ಂದಾಂಡ ಬೊಕ್ಕ ಪನೊಡೇ? ಗುಡ್ಡೆ ಕಡ್ತ್‌ದ್ ಮಲ್ತಿನ ಸಮತಲೊಟು ಬಜ್ಜೆಯಿದ, ತಾರೆದ ಮಡಲ್‌ಡ್ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಅಂಬಿ ಅಡ್ತಿನ ರಂಗಸ್ತಲ ತಯಾರಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಲೈಟ್‌ದ ರೆವಿಯೇ ತಾಗಂದಿನ ಆ ಹಳ್ಳಿಡ್ ಎಣ್ಣೆ ಜಿಂಜಾಯಿ ಸಾಣಾದಿಗೆಲು, ಎಣ್ಣೆಡ್ ಮುರ್ಕಾಯಿ ದೊಂದಿಲು ಎಮರ್ಜೆನ್ಸಿ ರೆಡಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಂತ್ರಿಲು ಬರ್ಪಿನನೇ ಬಾಕಿ.

ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮೊದ ನಿರ್ಮಾಪಕೆ- ನಮ್ಮ ಗೋಪಾಲೆ ಭಾರಿ ಕಷ್ಟೊಡು ಮ್ಯಾಟ್ರಿಕ್ ಪಾಸ್ ಮಲ್ತ್‌ಂಡಲ ತರೆನಿಲ್ಕೆ ಪೊಸ ಐಡಿಯಾದ ಪುಂಚ ಬುಲೆಪಾದ್ ತಾನೊರಿ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಸಮಾಜ ಸೇವಕೆಂದ್ ಗಟ್ಟಿಡ್ ನಂಬುದಿನಾಯೆ. ಈ ಹಳ್ಳಿದ ಹಣೆಬರ ಬದಲಾವೊಡುಂದಾಂಡ ಅವು ತನಡ್‌ದಾತ್ರನೇ ಪಂಡೊಂದು ತಿರ್ಗೊಂದಿತ್ತೆ. ಇಂಚಾನಗ ಗೋಪಾಲನ ಗೊಡ್ಡು ತರೆಟ್ ಒಂಜಿ ಗಡದ್ದಾಯಿನ ಐಡಿಯಾ ಸಡನ್ನಾದ್ ತಿಕೊಂಡು. ಯಕ್ಷಗಾನೊಡು ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಕಂತ್‌ದ್ ಅಂಚಿನ ಒಂಜಿ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಾನ್ ಪೊಂಜೊವುಲೆನ ಮನಸ್ ಗೆಂದಿಯೆಂಡ ತನಕ್ "ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ರಂಗ ಕಲಾವಿದ" ಪನ್ಪಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ತಿಕ್ಕುನೆಕ್ಕ್ ದಾಲ ಸಂಶಯ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ಗೆರೆತೆ. ಏಪ ಈ ಪುರಿ ಆಯೆನ ಗೊಡ್ಡು ಮಂಡೆಗ್ ಪೊಗ್ಗುಂಡಾ ಆಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ

ಆಯನ ಮಂಡೆಡ್ ಬೇತೆ ಸಂಗತಿಯೇ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕಾಂಡ್. ಕುಲ್ಲಿನವ್ಲು ಲಕ್ಕಿನವ್ಲು ಕೆಬಿಟ್ ಕುರುಡಾಯಿ ಪೊಗ್ಗಿಲೆಕ್ಕ ಈ ಮಹಿಳಾವಾದದ ಜಪ ಸುರುವಾದ್ ಬೀಲ ಕರೆಂಚಿ ಪುಚ್ಚೆದಲ್ಕಾದ್ ಪೋಯೆ ಗೋಪಾಲೆ. ನನ ಕುಲ್ಲುಂಡಾವಂದ್ ಪನೊಂದು ಲಕ್ಕಿನ ಗೋಪಾಲೆ ಸುರುಟು ಭಾಗವತೆರೆನ್ ನಾಡೆರೆ ಪಿದಡಿಯೆ .

ಆಯೆರೆತ ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಭಟ್ ಕೈಟ್ ಕೆಲಸ ಇಜ್ಜಂದೆ ಕುಲ್ದೆರ್‌ಂದ್ ಮೂರ್ತೆದ ತುಪ್ಪಣ್ಣೆ ಪಂಡಿನೆನ್ ಕೇಂದ್ ಗೋಪಾಲೆ ಅರೆನ್ ತೂಯೆರೆ ಪಿದಡ್ಯೆ. ಗೋಪಾಲೆ ತಾನ್ ಪಂಚ ಮಹಾಪತಿವೃತೆನಕ್ಲೆನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಐಟ್ ಸ್ತ್ರೀವಾದ ಕನವೊಂದುಲ್ಲೆ ಪನ್ನೆನ್ ಕೇಂದ್ ಭಟ್ರೆನ ಕೆಬಿಲ ಸರ್ತ ಆಂಡ್. ?ಆಂಡ ಸುರುಟು ಒಡ್ಡೋಲಗ ಆವೊಡತ್ತಾ" —— ಭಟ್ರೆನ ಈ ಪಾತೆರೊಡು ಇಂಬೆನ ಮಂಡೆ ಬೆಚ್ಚ ಆಂಡ್. "ಅರರೆ ಸೀತೆ ತ್ರೇತಾಯುಗದಾಲಾಂಡ ದ್ರೌಪದಿ ದ್ವಾಪರದಾಲ್ ಇತ್ತೆ ವಾ ರಾಜನ್ ಕನಪಿನಿ? "ಐನ್ ಬುಡ್ಲೆ ಭಟ್ರೆ" ಪಂದ್ ಪಂಡೆ. ಆಂಡ ಭಟ್ರ್ ವೋನೆ ಕೆಂಪು ಮಲ್ತ್‌ದ್ "ಒಡ್ಡೋಲಗ ಇಜ್ಜಂದೆ ಯಾನ್ ಮುಂದುವರಿಯುನನೇ ಇಜ್ಜಿಂದ್" ಕಡ್ಡಿ ದೀಡಿಯೆರ್. "ರಾಜೆ ಇಜ್ಜಾಂದೆ ದರ್ಬಾರ್ ಮಲ್ಪೆರಾಂಡ ಮಲ್ಪಿ" ತನ್ನ ಆಸೆಗ್ ನೀರ್ ಬುಡ್ಯೆರಾವಂದೆ ಗೋಪಾಲೆ ಕೆರೆತೆ. "ಐಕ್ ದಾನೆ? ರಾಜನ ಪಾರ್ಟ್‌ನ್ ಪಿರವುಡ್ದೇ ಸುಧಾರಿಸ್‌ಂಡ ಆಂಡ್. ಐತ ಜಬಾದಾರಿ ಎಂಕೇ ಬುಡ್ಲೆ" – ಪಂಡೆರ್. ಆಂಡ ನೆಟ್ಟ್‌ಲಾ ಒಂಜಿ ಪೊಸ ಸಂಗತಿ ಉಂಡತ್ತಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗೋಪಾಲೆ ತನ್ನ ಗೊಡ್ಡು ತರೆ ತೂಂಕುದು ಅಣ್ಣಪ್ಪಯ್ಯ ಭಟ್ರ್ ಭಾಗವತೆರಾದ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಆಯೆರ್. ನನ ಒರಿದಿನಿ ಪಂಚ ಮಹಾ ಪರಿವೃತೆಲು. ಈ ಕಂರ್ಚಿ ಪೋಯಿ ಊರುಡು ಪತಿವೃತೆನಕ್ಲೆನ್ ನಾಡುನನೇ ಕಷ್ಟ ಆಂಡಲ ಗೋಪಾಲೆ ಪಿದಡಿಯೆ. ಕಂಡೊಗು ನೇಜಿನಡ್ಪಿ, ಗುಡ್ಡೆಡ್ ಬಜವು ಅಡ್ಪಿ, ಕಿದೆಕ್ ಅಂಬಿದೆಪ್ಪುನ ಪೊಂಜೆವುಲೆಡ ಆಯೆ ಈ ಪತಿವೃತೆಲೆನ್ ನಾಡೊಡಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಸುರುತಾಲ್ ಅಹಲ್ಯೆ. ಋಷಿನ ಬೊಡೆದಿ ಪೊರ್ಲಕಂಟ್‌ದ ಪೊಣ್ಣಾದಿತ್ತಲ್ದಲ ಶಾಪೊಡ್ದಾವರ ಕಲ್ಲಾತಿನಾಲತ್ತ್. ಇಂಚ ನಾಡೊಂದು ಪೋನಗ ದಪ್ಪ ಸೊರತ ಕಪ್ಪುದ ಸೆಲಕಾಯಿದಲ್ಕ ಇತ್ತಿನ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ ತಿಕ್ಕಿಯಲ್. "ಪೋದು ಪೋದು ನಿಕ್ಕ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಪಾರ್ಟ್, ಈ ಪಾತೆರುನ ಅಗತ್ಯ ಇಜ್ಜಿ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಅಲೆನ್ ಒಪ್ಪ್ಯಾಯೆ ನಮ್ಮ ಗಡಿಬಿಡಿ ಗೋಪಾಲೆ. ತಿಮ್ಮಕ್ಕ 'ಪ್ರಯೋಗಶೀಲ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿ' ಸೇರ್ನ ಸುದ್ದಿ ಇಡೀ ಊರುಗು ಸೂತ ಲೆಕ್ಕ ಪರಡ್‌ಂಡ್. "ತಿಮ್ಮಕ್ಕಗಾಪುನಾಂಡ ನಮದಾಯೆ ಒಂಜಿ ಕೈ ತೂಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿಂದ್ ಊರ್ದ ಪರ ತರೆಕುಲು ಗೋಪಾಲನ ಇಲ್ಲದೆದುರು ಸೇರಿಯೆರ್.

ಗೋಪಾಲೆ ಕುಸಿಟ್ಟ್ ನೆಲೊಟೇ ಇಜ್ಜೆ. ಇತ್ತಿನೆಟ್ಟ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ಲುದ ಜಾನಕಿನ್ ಸೀತೆ ಪಾರ್ಟ್‌ಗ್ ಪಾಡ್‌ದಾಂಡ್. ನಿಜೊಟುಲಾ ದ್ರೌಪದಿನ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತಿನ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ್ ದ್ರೌಪದಿ ಮಲ್ತ್‌ದಾಂಡ್. ನನಲಾ ಮದ್‌ಮೆ ಆವಂದಿ ಗೌರಿ ಸುಗ್ರೀವ ಬೊಡೆದಿ ತಾರಾ ಆಯಲ್ಡ ಮಲ್ಲ ಬಾಯಿದ ಶಾಂತಾ ಮಂಡೋದರಿಯಾಯಲ್. ಮುರ್ತೆದ ತುಪ್ಪಣ್ಣೆ ನನಲಾ ಒಂಜಿ ಐಡಿಯಾ ಕೊರಿಯೆ. ತಿರ್ತ ಬೈಲ್‌ದ ಅಚ್ಚಣ್ಣೆಲ ಮಿತ್ತ ಇಲ್ಲದ ಸೀನ ಸೆಟ್ಟಿಲ ಏಪಲ ಕಂಡದ ಇಸಯೊಗ್ ಲಡಾಯಿ ಮಲ್ತೊಂದೇ ಬುಲೆತ್ತಿನಾಕ್ಲು. ಅಂಚಾದ್ ರಾಮರಾವಣೆರ್ನ ಪಾರ್ಟ್‌ಗ್

ಅಕುಲೇ ಸೈ ಪಂದಾಂಡ್. ಒರಿಯಿನ ಹನುಮಂತನ ಪಾರ್ಟ್ ತನ್ಕೇ ದೀವೊಂಡೆ ಗೋಪಾಲೆ.

ಯಕ್ಷಗಾನದ ದಿನ ಬತ್ತೇ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅರ್ಜೆಂಟ್‌ಡ್ ಬತ್ತಿನ ಮಂತ್ರಿಲು ಇಂಬೆನ ಯಕ್ಷಗಾನ ಮಂಡಳಿದ ಉದಿಪನ ಮಲ್ತಿನಾರೇ ನನೊಂಜಿ ಕಾರ್ಯೊಗ್ ಪಿದಡ್ಯೆರ್. ಯಕ್ಷಗಾನ ಸುರು ಆಂಡ್. ಒಡ್ಡೋಲಗ ಮಲ್ಪೆರೆ ಪಿದಡ್‌ನ ಭಾಗವತೆರ್ ಅರಸನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಲೆತೊಂದು ಬೈದಿ ಮಾಣಿ ಮನಿಪ್ಪಂದಿನ ತೂದು ಪಿರಪ ಒರ ಅರೆದಿಯೆರ್- "ಬಲ್ಲಿರೇನಯ್ಯ" ಮಾಣಿ ಮೈ ಕುಡ್ತುದು ದನಿ ಸೇರ್ಸಾಯೆ. ರಾಜೆನೇ ಇಜ್ಜಂದಿ ದರ್ಬರ್ ಸ್ಟೇಜಿದ ಪಿರವುಡೇ ನಡತ್ತ್‌ಂಡ್. ನನ ನಮ್ಮ ಪಂಚ ಮಹಾ ಪತಿವೃತೆಲು ಒರಿಯೊರಿಯಾದ್ ರಂಗಸ್ತಲ ಏರೊಡು. ಸುರುಟು ಬತ್ತಿನಾಲ್ ಅಹಲ್ಯೆ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ . ಆರಾಮೊಡು ಬರೊಡಾಯಿನ ತಿಮ್ಮಕ್ಕ ಅಮಸರಮಸರೊಡು ತುತುದಿನ ಜರಿಸೀರೆದ ಸೆರಂಗ್‌ನ್ ಪೀಂಟಾವೊಂದು ರಂಗಸ್ತಲೊಗು ಬತ್ತಿನಾಲೇ ದಢಕ್ಕಂದ್ ಕಲ್ಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕ ಕುಲ್ದು ಬುಡಿಯಲ್ ರಾಮನ್ ಕಾಪೆರೆ. ರಾಮನ್ ಲೆಪ್ಪೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆರ್ ಭಾಗವತೆರ್.... "ರಾಮ..... ರಾಮ..... ಹಾ ರಾಮ.... ಅಹಲ್ಯೆನ ಶಾಪ ವಿಮೋಚನೆ ಮಲ್ಪು ರಾಮಾ ..." ಆಂಡ ರಾಮನ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಅಚ್ಚಣ್ಣನ ಪತ್ತೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಚೌಕಿಡ್ ರಾಮನ್ ತೂವಂದೆ ಗೋಪಾಲೆ ರಂಗಸ್ತಲದ ಬೆರ್ತಲಿ ಬತ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಬೊಬ್ಬೆ ದೀಯೆ. "ಅಚ್ಚಣ್ಣಾ ಚೌಕಿಗ್ ಸರಿಯಾಯಿನ ಸಮಯೊಗ್ ಬರೊಡುಂದು ಪಂತೆತ್ತಾ ಓಲುಲ್ಲಾ?" ದೂರೊಡು ಕಂಡದ ಪುನಿಟ್ ಬರೊಂದಿತ್ತಿ ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ 'ಬತ್ತೆಣ್ಣ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬೊಬ್ಬೆ ದೀಪನ ಕೇಂಡ್. "ಎಲೆಲೆ ಇಂಬ್ಯನ ಅಬತಾರನೆ, ಅಲ್ಪ ಅಹಲ್ಯೆ ಕಾತ್ ಕುಲ್ದಲ್. ಇಂಬ್ಯೆ ನನಲಾ ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್‌ದ್‌ಜೆ" ಪನೊಂದು ತನ್ನ ಗಂಟ್‌ದ ನೆರಡೆ ಪೂರಾ ಪಿದಯಿ ಪಾಡ್ಯೆ. "ಸರಿತ ಟೈಮುಗೇ ಬರೊಡುಂದಿತ್ತೆಣ್ಣಾ. ಆಂಡ ಆಯೆ ಹಲ್ಕಾ..ಮಗೆ ಸೆಟ್ಟಿನ ಪೆತ್ತ ಬಲ್ಲ್ ಕಡ್ತೊಂದು ಎನ್ನ ಕಂಡೊಗು ಪೊಗ್ಗುದುಂಡು. ಆಯ್ನ್ ದೇರ್‌ದ್ ಬರೊಡಾಂಡ ಈತ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ್ ತೂಲೆ" ಪನೊಂದು ತರೆತ ಮುಂಡಾಸ್‌ನೊರ ಕುಡ್ತುದು, ಮುಂಡು ಸರಿ ಮಲ್ತೊಂದು ಬಣ್ಣ ಪಾಡ್ಯೆಯೆರೆ ಕುಲ್ಯೆ. ಇಪೆದ ಮೈಟ್ ರಂಗಸ್ತಲೊಡು ಕುಲ್ಲುದಿ ಅಹಲ್ಯೆಗ್ ಬೇಜಾರಾಯೆರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಅಂಚಿ ಇಂಚಿ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಉದ್ದ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ನಿಲ್ಕನಗ ತೂಯಿನ ಭಾಗವತೆರ್ .. ಈ ಕಲ್ಲ್ ಮಾರಾಯ್ದೆ ಈ ಮಿಸ್‌ಕೆರೆ ಬಲ್ಲಿ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಏತ್ ಮೆಲ್ಲ ಪಂಡೆರ್ಡಲ ಎದುರುದ ಸಾಲ್‌ಗ್ ಕೇಂದ್ ಅವುಲು ಕುಲ್ದಿನ ಎಣ್ಮಣೆ ಪಾರ್ಟಿಲು ಕಿಸಕ್ಕಂದ್ ತೆಲ್ತ್‌ರಿಯ. ರಾಮನ್ ಲೆತ್ತ್‌ದ್ ಬಚ್ಚಿನ ಭಾಗವತೆರ್ ಅರೆನ ತಾಲತಮಟೆ ತಿರ್ತ್ ದೀಯೆರ್. ರಾಮನ ಪತ್ತೆನೇ ಇಜ್ಜಿ. ಕಾತ್ ಕಾತ್ ಸೋತಿನ ಅಹಲ್ಯೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಉಂತ್ಯಲ್. "ಇಲ್ಲಡ್ ಬೊರಿಪಿನ ಪೆತ್ತ ಉಂಡು ಸ್ವಾಮೀ, ಎಂಕ್ ಪೊರ್ತಾಂಡ್," ಪಂಡಿನಾಲೇ ರಂಗಸ್ತಲೊಡ್ದು ಜತ್ತ್‌ದ್ ನಡತೇ ಬುಡ್ಯಲ್.

ಅಹಲ್ಯೆ ರಂಗಸ್ತಲೊಡ್ದು ಬಲ್ತಿನೆನ್ ತೂದು ಕಂಗಾಲಾಯಿನ ಗೋಪಾಲೆ ಕಿರಿಚೊಂದು ಚೌಕಿಗ್ ಬತ್ತಿನಾಯೆನೇ ರಾಮನ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಅಚ್ಚಣ್ಣಗ್ ಬಾಯಿಗ್ ಬತ್ತಿಲೆಕ ನೆರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. 'ಸೀತೆ ಬನ್ನಗಾಂಡ್ಲ ತಯಾರಾಲ ಮಾರಾಯ" ಪಂಡ್‌ದ್ ಒರಿಯಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಲ್ಪೆರೆ ಸುಗ್ರೀವನ ಬೊಡೆದಿ ತಾರನ್ ನಾಡೊಂದು ಪಿದಡಿಯೆ. ಚೌಕಿದ ಮೂಲೆಡ್

ತಾರಾ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಗೌರಿ ಸೀರೆ ತುತ್ತುದು, ಪೂ ದೀದ್, ಕಿರೀಟ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ತಯಾರಾದಿತ್ತ ಲಾಂಡಲಾ ಚಂಡಿಕೋರಿಲೆಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಮೂಲೆಡ್ ಮುದ್ದೆ ಆದ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಲ್. ರಂಗಸ್ತಲೊಡು ದಾದ ಪನೊಡುಂದು ಗೋಪಾಲೆ ದುಂಬೆ ಪಂಡಿದಿತ್ತೆ. ಆಂಡ್ಲ ಇತ್ತೆ ಒವುಲ ನೆನೆಪುಗು ಬರಂದಿ ಸ್ಥಿತಿ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಭಾಗವತೆರ್ನ ಬೊಬ್ಬೆ , ಚಂಡೆ ಮದ್ದಲೆದ ಗಲಟೆನ್ ಪೊಸತ್ತ್ ತೂಯ್ನ ಹಳ್ಳಿದ ಪೊಣ್ಣು ಗೌರಿ ಕಾಸ್‌ಗಾತ್ರ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಒಪ್ಪಿದಿತ್ತಲಾಂಡ್ಲ ಇತ್ತೆ ರಂಗಸ್ಥಲ ಮಿತರೆರ್ಲಾ ಒಪ್ಪಿಜಲ್. ಗೋಪಾಲೆ ನಮುನೆ ನಮುನೆಡ್ ಪಂಡ್‌ದಾಂಡ್, ನೆರ್ದಾಂಡ್ ಪೋಡ್ಯಾದಾಂಡ್.. ಉಹುಂ..ಒಯ್ಕ್‌ಲಾ ಬಗ್ಗಂದಿ ಗೌರಿ ಸೆರಂಗ್‌ಡ್ ಕಣ್ಣ್ ಒರೆಸೊಂದು ರಂಗಸ್ತಲದ ಬೆರ್ತಲಿ ಕತ್ತಲೆಡ್ ಸೇರ್ದ್ ಪೋಯಲ್.

ಗೋಪಾಲಗ್ ತೆಡಿಲ್ ಆಕಿಲೆಕ ಆದ್ ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ತಾರನ ಕಥೆನ್ ಭಾಗವತೆರ್ಡನೇ ಪನ್ಪದಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರಂಗಸ್ತಲೊಕು ಬರೊಡಿತ್ತಿನಿ ದ್ರೌಪದಿ. ದ್ರೌಪದಿ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಚಿನ್ನಮ್ಮ ಏರೆಗ್ಲಾ ಪೋಡ್ಯಾಂದಿ ಸೋಂಟೆ. ಇಂಚಿ ದ್ರೌಪದಿ ತನ್ನ ಪಾತೆರ ಪನಿಯೆರೆ ರೆಡಿ ಆಯಲ್. ಭಾಗವತೆರ್ ಸೊರದೆತ್ತಿಯೆರ್. "ಐನ್ ಜನ ಕಂಡನಿಯೆರೆನ್ ಆಳಿನ ದ್ರೌಪದಿ ಇನಿ ನಿನ್ನ ಸತ್ವ ಪರೀಕ್ಷೆದ ಕಾಲ. ದುಷ್ಟೆ ದುರ್ಯೋದನೆ ನಿನ್ನ ಸೀರೆ ಒಯ್ಪೆರೆ ಪಿದಡ್ದೆ. ನಿನನ್ ಎಂಚ ಕಾತೊನುವನಾ ತೂಲ". ನಟಿ ದ್ರೌಪದಿ ಪೋಡಿಜಲ್. "ಎನ್ನ ಐವೆರ್ ಕಂಡನಿಯೆರ್ನ ಬಲ ಎಂಕುಂಡು ಯಾನ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಪೋಡ್ಯಾಯೆ" ಪನ್ನಗ ರಂಗಸ್ತಲದ ತಿರ್ತ್‌ಡ್ ಮಾಲೊಂದು ಮಾಲೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಚಿನ್ನಮ್ಮನ ಕಂಡನಿ ರಂಗೆನ ಬೊಬ್ಬೆ ಕೇಂಡ್‌ಂಡ್. "ದಾನೆದೆ ರಂಡೆ? ನಿಕ್ಕ್ ಐನ್ ಕಂಡನ್ಯೆರಾ? ಏರವು ಒರಿಯಿನ ನಾಲ್ವೆರ್ ಮಿಂಡನಕ್ಲು? ಅಕ್‌ಲೆನ ರುಂಡ ತರ್ತ್‌ಜಿಡ ಯಾನ್ ರಂಗೆನೇ ಅತ್ತ್..." ಪಂಡೊಂದು ರಂಗಸ್ತಲ ಏರ್ನ ರಂಗೆ ದ್ರೌಪದಿನ ತರೆ ಸೂಡಿಗ್ ಕೈಪಾಡ್ದ್ ಅಲೆನ್ ದರದರಾಂದ್ ಒಯ್ತೊಂದು ಪೋಯಿನ ಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಭಾಗವತೆರ್ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಸೇರ್‌ದಿ ಜನೊಕ್ಲೆನಲಾ ಅಕಲ್ ರಟ್ಟ್‌ಂಡ್.

ಗೋಪಾಲೆ ಸುದಾರಿಸೆರೆ ಒಂತೆ ಸಮಯ ಪತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬೇತೆ ಸಾದಿಯಿಜ್ಜಂದೆ ಸೀತೆನ್ಲಾ ಮಂಡೋದರಿನ್ಲಾ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಸ್ಟೇಜ್‌ಗ್ ಕಡಪುಡುನುಂದಾಂಡ್. ಸುರುಟು ಸೀತೆಲ ರಾಮೆಲ ರಂಗಸ್ತಲೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಒರಿಯಿನಕ್ಲು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಯುದ್ಧ ಮಲ್ಲುನುಂದಾಂಡ್. ಇತ್ತೆ ರಂಗಸ್ತಲದ ಒಂಜಿ ಬರಿಟ್ ಸೀತೆ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಜಾನಕಿ ರಂಗಸ್ತಲೊಗು ಬತ್ತಲ್. ನನೊಂಜಿ ಬರಿಟ್ಟ್ ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ ಫುಲ್ ಮೇಕಪ್ಪುಡು ಕಾರ್‌ದೀಯೆ. ಮಾಯಾ ಜಿಂಕೆದ ವಿಷಯೊಡು ಸೀತೆ ಪನ್ಪಲ್ "ರಾಮಾ ಆ ಬಂಗಾರ್ದ ಜಿಂಕೆ ಎಂಕ್ ಬೋಡು. ಕನತ್ತ್ ಕೊರು. ಅವು ಕೈಕ್ ತಿಕ್ಕಂದಿಲೆಕ್ಕ ಬಲಿತ್ತೊಂದುಂಡು" ರಾಮನ ಪಾರ್ಟ್‌ದ ಅಚ್ಚಣ್ಣೆ "ಸೀತೆ, ಈ ಪೋಡ್ಯೊಡ್ಚಿ ಅವು ಓಡೆ ಪೋವು? ಓಡೆ ಪೋಂಡಲ ಈ ರಾಮೆ ಅವೆನ್ ಕಂತ್ ಕೊರುವೆ" ಸೀತೆ ಪನ್ಪಲ್... "ಎಂಕ್ ಜಿಂಕೆ ಇತ್ತೆನೇ ಬೋಡು ಪೋ ರಾಮ ಪೋ ಬೇಗ" ಸೀತೆ ಈ ನಮುನೆಡ್ ನಟ್ಟ್‌ನಗ ನಮ್ಮ ರಾಮನ ಹಾರ್ಟ್ ಪೂರಾ ಕರಂಡ್. ಆಯೆ ಡಬ್ಬಲ್ ಸೊರೊಟು ಸುರು ಮಲ್ತೆ... "ಸೀತೆ ಈ ಪರ್ಕಟ್ ಜಿಂಕೆ ದಾಯೆ? ನಿಕ್ಕ್ ಬೋಡಾಂಡ ಮುಳ್ಳು ಪಂಜಿನೇ ಕಂತ್ ಕೊರುವೆ. ಆ ಸೀನ ಸೆಟ್ಟಿನ ತೋಟೊಡು ಬೇಜಾನ್ ಬರ್ಪುಂಡು. ಪೋಡ್ಯೊಡ್ಚಿ."

ಈತ್ ಪಾತೆರ್ದ್ಂನಗ ರಂಗಸ್ತಲೊತ ಬರಿಡ್ದ್ ರಾವಣ ವೇಸೊಡು ಬತ್ತಿನ ಸೀನ ಸೆಟ್ಟಿ ಅರೆದೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತೆ. “ದಾದ ಪಂಡ ಬಡವಾ? ಎನ್ನ ತೋಟೊಗು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಮುಳ್ಳು ಪಂಜಿ ಆಕುವನಾ? ಯಾನ್ ದಾನೆ ಕೈಕ್ ಕಾಜಿ ದೀತೆನಾ? ಬಲ ಎದುರುಗು” ಈತಾನಗ ರಾಮ ರಾವಣೆರ್ನ ಯುದ್ಧ ಸುರು ಆಂಡೇ ಆಂಡ್. ರಾಮೆ ರಾವಣನ ಕುಜಲ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಒಯ್ತೆಂಡ ರಾವಣೆ ರಾಮನ ಕಚ್ಚೆಗೇ ಕೈ ಪಾಡ್ದ್ ಒಯ್ತಿನಪೆಟ್ಟ್‌ಗ್ ಸಡಿಲಾಯಿಂಚಿತ್ತಿ ಕಚ್ಚೆ ಜಾರ್ದೇ ಪೋಂಡು. ಮಲ್ಲ ಬಾಯಿದ ಮಂಡೋದರಿ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿದ್ ತೂವೊಂದೇ ಇತ್ತಲ್. ಆಂಡ ಸೀತೆ ಅಲ್ತ್ ಪರಾರಿಯಾಯಿನ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗೊತ್ತಾಯಿಜಿ.

ಇಂಚಿಡ್ದ್ ಗೋಪಾಲೆ ಲಂಕಾ ದಹನೊಗು ರೆಡಿಯಾವೊಂದಿತ್ತೆ. ಸೊಂಟೊಗು ಕಟ್‌ದಿನ ಸಪೂರ ಲೆಂಕಿರಿದ ಕೊಡಿಕ್ ಎಣ್ಣೆಡ್ ಮುರ್ಕಾದಿ ದೊಂದಿ ಕಟ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಉಂದು ಹನುಮಂತನ ಬೀಲ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಲಂಕಾದಹನೊಗು ಪೋನಗ ಐಕ್ ಸೂ ದೀವೊಡುಂದು ತುಪ್ಪಣ್ಣಿಗ್ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆ. ಇತ್ತೆ ಲಂಕಾದಹನದ ಬದಲ್ ಹನುಮಂತೆ ರಾಮರಾವಣೆರ್ನ ಯುದ್ಧ ಉಂತಾಯೆರೆ ರಂಗಸ್ತಲ ಏರೊಡಾಂಡ್. ಈ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ತುಪ್ಪಣ್ಣೆ ಬೀಲೊಗು ತೂಕೊರ್ದೇ ಬುಡಿಯೆ. ಎಲ್ಲಿಡ್ ಉರಿಯೊಂತಿನ ಬೀಲ ರಂಗಸ್ತಲೊಟು ಸರೀ ಪೊತ್ತರೆ ಸುರುವಾಂಡ್. ಈತಾನಗ ರಾಮ ರಾವಣೆರ್ ಭಾರೀ ಜೋರುಡು ಉರ್ಡೊಂತೆರ್.

ಆ ಪೊರ್ತುಡು ಬರಿಟ್ ಏರಾ ಕಿರಿಚಿಯೆರ್. “ಮಲೆಡ್ದ್ ಪಿಲಿ ಜೈದ್‌ಂಡ್‌ಗೇ” ಇಂದೆನ್ ಕೇಂಡಿನ ಜನ ದಿಕ್ಕಾ ಪಾಲಾದ್ ಬಲ್ತೆರ್. ಭಾಗವತೆರ್ ತನ್ಕುಲೆನ ಹಿಮ್ಮೇಳ ಪತೊಂದೇ ರಂಗಸ್ತಲೊಡ್ದೇ ಜಾರ್ಯೆರ್. ರಾಮ ರಾವಣೆರ್ ಲಡಾಯಿ ಮರತ್‌ದ್ ತನ್ಕುಲೆನ್ ಬಚಾವು ಮಲ್ತೊನೆರೆ ರಂಗಸ್ತಲದ ದೊಂದಿನೇ ಪತೊಂದು ಪಾರ್ಯೆರ್. ಈ ಗಲಾಟೆಡ್ ಗೋಪಾಲನ ಕಚ್ಚೆಗ್ ತೂಪತ್ತಿನ ಗೊತ್ತೇ ಆಯಿಜಿ. ಪೀಂಕನ್‌ಗ್ ತೂ ಪತ್ತಾವೊನ್ನಾ ಹನುಮಂತೆ ತೂನು ತೆಕ್ಕಾವುನ ಇಸಯೊಡೆ ಪ್ರಯೋಗ ಮಲ್ಪೊಡಾಂಡ್. ಇಂಚ ಗೋಪಾಲನ ಗಡಿಬಿಡಿ ಪರಸಂಗ ತೂತೆಕ್ಕಾವುನೆಟ್ಟೇ ಮುಗಿದ್ ಪೋಂಡು.

ಜೋಕ್ಲೆ ಪದ

ಮೆನ್ಪುರಿ ಮೆನ್ಪುರಿ ಮೆನ್ಪುರಿ
ಮಿರಿ ಮಿರಿ ಮೆನ್ಕುನ ಮೆನ್ಪುರಿ
ರಾವೊಂದು ಪೋಪುನ ಮೆನ್ಪುರಿ
ಜಿಗ್ ಜಿಗ್ ಮೆನ್ಕುನ ಮೆನ್ಪುರಿ
ಕತ್ತಲೆ ಗಿಡಪುನ ಮೆನ್ಪುರಿ
ಬೊಲ್ಪುನು ಕೊರ್ಪುನ ಮೆನ್ಪುರಿ

• ರಜ

ನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ತುಸೆಲ್ದ ಬರವು

ರ್ಡ್‌ನೇ ಇನಾಮು

ಜೋಡ್ ಕಳುವೆ

● ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ

"ಮುರಾನಿ ಎನ್ನ ಅಣ್ಣೆ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರಿನ ಪೊಸಾ ಮೊಟ್ಟ್‌ದ ಜೋಡ್‌ಲು ಇನಿ ತೂಂಡ ಇಜ್ಜಿ. ಏರೋ ಕಂಡೊನ್ದು ಪೋತೇರ್. ನನ ನರಮಾನಿನ್ಲಾ ಕಂಡೊನ್ದು ಪೋಂಡ ಗೊತ್ತಾಯರ ಉಂಡ? ಕಲಿಗಾಲ, ಜೋಡ್ ಕಂಡಿನಕ್ಲೆನ ಕೈ ಕಾನತ್ತೂರುಗು ಪೋದು ಬೂರಡ್" ಬೊಳ್ಪಾನಗನೇ ಬುಡೆದ್ದಿನ ಸುಪ್ರಭಾತ ಕೇನರ ಶುರುವಾದಿತ್ತ್‌ಂಡ್.

'ದೇಗ್ ಆತ್ ಬೊಬ್ಬೆ ಪತ್ತುವ? ಜೋಡ್ ಅತ್ತ ಕಂಡ್‌ನೆ, ಮೊಟ್ಟುದ ಜೋಡ್‌ದೊಟ್ಟುಗೇ ನಿನನ್‌ಲಾ ತುಂಬೊಂದು ಪೋತ್‌ಜ್ಯೆರತ್ತ? ಓಲೋ ನಿನೆಪ್ಪಿಜ್ಯಂದೆ ಆಪೆದಿಲ್ಲಲ್ ಬುಡ್ದು ಬತ್ತುದಿಪ್ಪ. ಇಲ್ಲಡ್ ದೂಜಿ ಕಳೆವೊನ್ಲಾಲ್ ನಾಡಿಯರ ಸಾದಿಗ್ ಬತ್ತಾಳ್‌ಗೆ ಪನ್ಪಿ ಕತೆ' ಯಾನ್ ಕೋಪೊಡ್ ಪಂಡೆ.

'ಕತ್ತೆಕ್ಕ್ ದಾನೆಯೇ ಬರಗಾಲ? ಈರೆಡ ಏತ್‌ಲಾ ಉಂಡು. ಈರ್ ದಾಲ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರಿನ ಜೋಡು ಅತ್ತ್. ಈರೆಟ ಸಾರ ಸರ್ತಿ ಪಂಡಲಾ ಈರ್ ಓಲು ಕನರ್ವರ್? ಅವುಲಾ ಅಣ್ಣೆ ಮೋಕೆಡ್ ದೆಪ್ಪಾದ್ ಕೊರಿನೆ. ಹೆಚ್ಚ ಸರ್ತಿ ಕಾರ್‌ಗ್‌ಲಾ ಪಾಡಂದೆ ಜೋಪಾನ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೀತಿನ್ಯೆನ್ ಮುಕುಲು... ಮುಕುಲೆ ಕಾರ್ ಪೊಲಿತ್ತ್ ಪೋವಡ್' ಬುಡೆದಿ ಸಾಪೊ ಕೊರಿಯಳ್.

'ಸರಿ, ಇತ್ತೆ ದಾನೆ ಮನ್ಪೊಡು ಪನ್ಪ? ಉಂದೇ ಅಳತ್ತೆದ, ಆಕಾರದ, ಬಿಲೆತ್ತ ಜೋಡು ಕಂಡ್‌ದ್ ಪೋತ್‌ಂಡ್, ಮಾಲ್ ಸಮೇತ ಕಳುವನ್ ಪತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರಿನಕ್ಲೆಗ್ ಒಂಜಿ ಜತೆ ಭಾರ ತುಂಡಾಯಿನ ಜೋಡ್‌ದ ಉಡಿಗಿರೆ ಕೊರ್ತುಂ ಕಡಪುಡುವ ಪಂಡ್ದ್ ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ಪಾಕನ? ಅತ್ತ್ ಪೋಲೀಸ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ದೂರು ಕೊರಿಯರ ಈಯೆ ಒರ ಪೋದ್ ಬರ್ಪನ?' ಎನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆ ಆಳೆಗ್ ತಮಾಷಿ ಪಂಡ್ದ್ ತೋಜ್‌ಂಡ್.

'ನರಮಾನಿನ್ ಕಂಡ್‌ಂಡ ನಾಡಿಯರಾವಂದಿ ಪೊಲೀಸ್ ಜೋಡು ನಾಡುನ್ನಾ? ಪೋವಡ್, ಈರೊಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ನಾಯಿ

ಗೆತ್ತೊಂಡು ಬಲ್ಲೆ. ತುಚ್ಚುನ ನಾಯಿಯಾಂಡಲಾ ಅಡ್ಡಿ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬುಕ್ಕ ಕಳುವೇರ್ ಬುಡ್ಲೆ, ಶುಭಗೇರ್‌ಲಾ ನಾಯಿದ ಪುದರ್ ಲೆಪ್ಪಂದೆ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದೀವರನೆ ಬಲ್ಲಿ. ಕಳುವೆರೆನ್ ಸಿಗಿತ್ತ್ ಪಾಡುನಂಚಿನ ನಾಯಿನ್ ನಾಡ್ದ್ ಕನಲೆ' ಪಂಡ್ದ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಣ್ತಳ್ ಬುಡೆದಿ.

ನಾಯಿ ಬೋಡು ಪಂಡಿ ಕೂಡ್ಲೇ ತಿಕ್ಕಿಯರ ಅಲ್ಲಾವುದ್ದೀನನ ದೀಪೊ ಎನಡ ಇತ್ತಿಜ್ಜಿ. ಅತ್ತಾಂದೆ ಬುಡೆದ್ದಿ ಅಯಿತ್ತ ಆಯ್ಕೆ ಸಮಿತಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ತಿ ಆಯಿ ಕಾರಣ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಏತೋ ನಾಯಿಳೆನ ಅರ್ಜಿ ತಿರಸ್ಕಾರ ಆಪುನ್ನೇ ನಿಜೊ. ಇಂಚಾಂದ್ ನಾಯಿ ಕನವಂದೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಇಡೀ ದಿನೊ ನಾಯಿ ಜಪೊನೇ ಮನ್ಪುನ ಆಲ್ ಒವ್ವೇ ಅನಾಹುತ ಆಂಡಲಾ ಅಯಿಕ್ಕ್ ಎನ್ನನೇ ಕಾರಣ ಮನ್ಪಲ್. ಪೇಪರ್‌ಡ್ ಕೊಚ್ಚಿದ ಇಲ್ಲ್‌ದ ಕಳವು ಪನ್ಪಿ ಸುದ್ದಿನ್ ಎಂಕ್ ತೋಜಾದ್, 'ತೂಯರ, ಓಲು ತೂಂಡಲ ಕಂಡಿನ್ಯೆತ್ತವೇ ಸುದ್ದಿ. ಈರ್ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಕನಲೇ ಪಂಡ್‌ಂಡ ಎನ್ನ ಪಾತೆರ ಓಲು ಕೇನ್ವರ್' ಪಂಡ್ದ್ ಆಡೆಗೇ ಬರುವಲ್.

ಇಂಚಾದ್ ಎಂಕ್ಲೆ ನಕ್ಕುರಣ್ಣಡ ಬುಡೆದಿನ ಬೇಡಿಕೆನ್ ಪಂಡೆ. 'ಒಲ್ತಾಂಡಲ ಸರಿ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ನಾಯಿನ್ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಕೊರ್‌ಲೆ. ಇಜ್ಜಂದೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೊಗ್ಯರ ಗೊಂತ್ತಿಜ್ಜೀಂದ್ ತೆರಿಪ್ಪಾಯೆ.

'ಇತ್ತೆ ನಾಯಿಲೆನ್ ತಲಾಷ್ ಮಾನ್ಪರ ಬಜ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ಬೊಗ್ಗಿ ಸಾದಿಗ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ನಗರ ಭಜನೆ ಮನ್ತೊಂದು ಏತೋ ನಾಯಿಳ್ ಒಟ್ಟ್‌ಗೇ ಪೋಪೊ. ಒಂಜಿ ಕಟ್ಟ್ ಗೋಳಿಬಜೆ, ಒಂಜಿ ಸಂಕೋಲೆ ಕೊರ್‌ಂಡ ಒಂಜಿ ನಾಯಿ ಕನತ್ತ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಎನ್ನವು' ಪಂಡ್ದ್ ನಕ್ಕುರಣ್ಣೆ ಒತ್ತೊಂಡೇರ್.

ಅಂತೂ ಗಟ್ಟಿದ ಬೊಗ್ರಗ್ ನಕ್ಕುರಣ್ಣೆ ಸಂಕೋಲೆ ಪಾಡಿಯೆರ್. ಕನರಿಯೆರ ಅವು ಓಲು ಬುಡ್ಪುಂಡು? ಸುರ ಸುಂದರಾಂಗಿ ಬೊಗ್ಗಿನ್ ಬುಡ್ದು ವಾ ಬೊಗ್ರೆ ಬರೂಂದ್ ಬೋಡೆ? ಸಂಕೋಲೆನ್ ಪಿರವುಗ್ ಒಯಿತ್ತ್‌ದ್ ಬರ್ಪುಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿನ ಲೆಕ್ಕ ಪೀಂಕಾಣ್ ಬಗ್ಗಾದ್ ನಿಲಟ್ಟ್ ಕುಲ್ಲುದ್ ಸರಪಳಿನೇ ಕರಕರ ಅಗಿಯರ ಶುರು ಮಾಣ್ತ್‌ಂಡ್. ಯಮಕಿಂಕರನ ಲೆಕ್ಕ ನಕ್ಕುರಣ್ಣೆ ಎಂಚನೋ ಒಯಿತೊಂದು ಬತ್ತೇರ್.

ನಾಯಿ ತೂದು ಎನ್ನಾಳೆಗ್ ಕುಷಿ ಆಂಡ್. 'ಕಳುವೇರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ತುಚ್ಚುಂಡ? ಇಲ್ಲದಕ್ಲೆಗ್‌ಲಾ ಕುರೆಪ್ಪುಂಡ? ಒಂಜಿ, ರಡ್ಡ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಆಪೆದಿಲ್ಲದ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಪೋದ್ ಮಾಣ್ತ್ ಬರ್ಪುಂಡ ಅತ್ತ್ ಮುಲ್ಪನೇ ದೊರಿಪ್ಪುಂಡ?' ಇಂಚ ಮಾಂತ ಪರೀಕ್ಷೆಡ್ ಕೇನಿ ಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಲ ಮಲ್ಲ ಪ್ರಶ್ನೆಳೆನ್ ಕೇಂಡಳ್.

ಮಾಂತೆಗ್‌ಲಾ ನಕ್ಕುರಣ್ಣೆ ಸಮಾಧಾನಡೇ ಉತ್ತರ ಕೊರ್ದ್, 'ನಾಲ್ ದಿನ ಸರಪಳಿಡ್ದ್ ಬುಡೊದ್ಚಿ, ಪೊಸ ಜಾಗ, ಪೊಸ ಗುರ್ತ. ಅಪಗಪಗ ತಿಂಡಿ ಪಾಡ್ದ್ ಗುರ್ತ ಮನ್ತೊನ್ಲೆ. ಅಂಚಾಂಡ ಉಂತು. ಒಂತೆ ದಿನ ಕುರೆಪ್ಪಾಂದ್. ಬುಕ್ಕ ತೂಲೆ, ಈ ನಾಯಿ ಮುಲ್ಪ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ನರಮಾನ್ಯೆ ಕಾರ್ ದೀವಂದ್' ಪಂಡ್ದ್ ಅಯಿತ್ತ ಕಂಡೀಷನ್ ಪೂರಾ ಪಂಡೇರ್.

ಆನಿ ನಾಯಿಗ್‌ಲ ಎಂಚಿನ ಅರಸುಳೆನ ತಮ್ಮನ! ಕೊಜಪ್ಪು ಪಾಡ್ದ್ ಮುರೆತ್ತಿನ ಉನ್ಪು, ಗಟ್ಟಿ ಪೇರ್, ಬ್ರೆಡ್ಡ್, ನಾಯಿ ಬಿಸ್ಕೆಟ್, ರಸ್ಕ್ ಮಾಂತಲಾ ಟೈಮ್ ಟೇಬಲ್‌ದ ಲೆಕ್ಕೊನೇ

ನಾಯಿದ ಎದುರ್‌ಗ್ ಬರು. ನಾಯಿ ಮಾಂತ್ರ ಮಲ್ಲ 'ವಿರಾಗಿ'ಳೆನಲೆಕ್ಕೊ ಓಲೋ ತೂವೊಂದ್, 'ಹ್ನು...' ಪಂಡ್‌ದ್ ಬಾಂಗ್ ಪತ್ತೊಂದ್ದೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತ್‌ಗ್ 'ವೋ' ಪಂಡ್ದ್ ಮಲ್ಲೆಗ್ ಕೊಂಬು ಉರಿಪ್ಪುನ ಸುತ್ತದ ಮಾಂತ ಇಲ್ಲ್‌ಗ್‌ಲ ಕೇನ್‌ಂಡ್. ಎನ್ನಾಳ್ ಪಿರೀತಿಡ್ ನಾಯಿಗೊಂಜಿ ಪುದರ್ ದೀಡಿಯಲ್. ಆ ಪುದರ್‌ಡೇ ಲೆಪ್ಪುನೆ, 'ತಿನ್ಲ ತಿನ್ಲ' ಪಂಡ್‌ದ್ ಒತ್ತಾಯಡ್ ತಿಂಡಿ ಕನತ್ತ್ ದೀಪುನೆ. ಇಂಚ ಒಲಿಪ್ಪಾವರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮನ್ತ್‌ಂಡಲ ನಾಯಿ ಅಯಿತ್ತ ಸಂಗೀತಾಭ್ಯಾಸನ್ ಉಂತಾಯಿನ್ನೇ ಇಜ್ಜಿ.

ಪುಲ್ಯಾನಗ ಬುಡೆದ್ದಿನ ಸುಪ್ರಭಾತ ಜೋರಾದ್ ಕೇನ್‌ಂಡ್. 'ದಾಯಿತಯೊ, ನಾಯಿ ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಆಂಡ್ ಅತ್ತ? ಇನಿಲಾ ನಿನ್ನ ಜೋಡ್ ಕಂಡ್‌ದ್ ಪೋಂಡಾ ದಾನೆ?' ಯಾನ್ ಗುಡಿ ಪಾಡ್ದ್ ಜೆತ್ತಿನಾಯೆ ಅಯಿತ್ತ ಉಳಯಿದ್ದೇ ಕೇಂಡೆ.

'ಎಡ್ಡೆ ನಾಯಿ ಪಂಡ್ದ್ ಶಿಫಾರತ್ತ್ ಮಾಣ್ತೆರತ್ತ ನಕ್ಕುರಣ್ಣೆ, ಮುಲ್ಪ ತೂಲೆ, ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡಿನಲ್ಪನೇ ಮಾಂತ ಮಾಣ್ತ್ ದೀಡ್ದ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಬಟ್ಟಿ ಉಂಡು. ಏರ್ ಉಂದೆನ್ ಗೋರುನೆ? ಒರ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಕ್ಲೀನ್ ಮನ್ಪರಾ? ಎಂಕಂತೂ ಮೂರಿಡ್ ಕಕ್ಯರ ಬರ್ಪಿಲೆಕ್ಕ ಆವೊಂದುಂಡು' ಪಂಡ್ದ್ ನಟ್ಟೊಂಡಳ್ ಬುಡೆದಿ.

ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಪಾಡ್‌ಂಡಲ ಅವು ಮಾಂತ ಬನ್ನಾಗ ಸೂಚನೆ ಕೊರೊಡು. ನರಮಾನಿಗ್ ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಿ, ನಾಯಿಗ್‌ಲಾ ಬುದ್ಧಿ ಇಜ್ಜಿಯ? ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನುನ ಎನ್ನಾಳೆಗ್, ಜೋಡುಳೆಗ್ ನನ ಕಳುವೆರೆನ ಪೋಡಿಗೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅತ್ತಂದೆ ಪೇಂಟೆಗ್ ಪೋದ್ ಯಾನ್ ತಿಕ್ಕಿನೇನ್ ತಿಂದ್ ಬತ್ತ್‌ದ್ ರಾತ್ರೆದ ವಣಸ್ ಬೋಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡ ಉನ್ಪುನು ಹಾಲ್ ಮಲ್ಪಂದೆ ಎನ್ನ ಬದಲ್‌ಗ್ ನಾಯಿಗಾಂಡಲಾ ಪಾಡೊಳಿ ಪನ್ಪಿನ ಸಂತೃಪ್ತಿಗ್‌ಲಾ ಅವಕಾಶ ತಿಕ್ಕ್‌ಂಡ್.

ಅಂತೂ ಕೆಲವು ದಿನೊಟ್ಟು ನಾಯಿ ಎಂಕ್ಲೆ ಇಲ್ಲಗ್ ಹೊಂದೊಣಿಜ್ಜಂಡಲ ಎಂಕ್ಳ ಅಯಿತ್ತ ಮರ್ಜಿಗ್ ಹೊಂದೊಂಡ. ಒಂಜಿ–ರಡ್ಡ್ ಜಾಲ್‌ಡೇ ವಿಸರ್ಜನೆ ಆಂಡಲ ಪ್ರಸಾದ ಪಂಡ್ದೇ ಎನಿಯೊ. ನಾಯಿದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಗ್ ಇಲ್ಲದ ಉಸ್ತುವಾರಿ ವಹಿಸಾದ್ ಕೊಂಡ್ರ್‌ಲಾ ಇಳ್ಕ್ ಬೊಳ್ಪಾವರ ದುಂಬು ಜೋಡು ಕಂಡ್ದ್ ಪೋಪಿನ ಉಂತಿನ್ನೆ ಇಜ್ಜಿ. ಅಯಿತ್ತ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ಕ್‌ದ ವಸ್ತುಳುಲಾ ನಾಪತ್ತೆ ಆಪಿನ ಗಾಬರಿದ ಸಂಗತಿ ಆಂಡ್.

ಆಪೆದ ಇಲ್ಲಳ್ ಒರಿ ಗುಜರಿ ಮಾರುನಾಯೆ ಇತ್ತೆ. ಎಂಕ್ಳೆಗ್ ಆಯನ ಮಿತ್ತ್ ಅನುಮಾನ. ಇಂಚಿಪ್ಪನಗ ಒಂಜಿ ದಿನೊ ಮೂಚಂಜೆ ಪೊರ್ತ್‌ಗ್ ಪೂತ್ತ ದೈತ್ತ ಇಡೆಡ್ದ್ ಚಕ್ಕುಲಿ ಅಗಿ ಲೆಕ್ಕ ಕಟ ಕಟ ಶಬ್ದ ಕೇನೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಅಯಿನೇ ನಾಡೊಂದು ಪೋಯಿನ ಎನ್ನ ಬೊಡೆದ್ದಿ ಒಂಜಿ ಅದ್ಭುತ ಲೋಕೊನೇ ತೂಯಳ್. ಅಲ್ಪ ಎಂಕ್ಲೆನ ಮಾಂತ್ರ ಅತ್ತ್, ಆಪೆದೀಪೆದಿಲ್ಲಾಳ್‌ದಕ್ಲೆನ ನಾನಾ ನಮೂನಿದ ಜೋಡುಳೆನ ರಾಸಿಯೇ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಮಾಂತೆನ್ಲಾ ಅರ್ಧರ್ಧ ತಿಂದಿ ಲೆಕ್ಕ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಪ್ಲಾಸ್ಟಿಕ್ಕ್‌ದ ಥರೊಥರೊತ್ತ ವಸ್ತುಳೆನ ರಾಶಿದ ನಡುಟ್ ಜೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಂಕ್ಲೆನ ನಾಯಿ ಒಂಜಿ ಜೋಡುನ್ ಆಸಕ್ತಿಡ್ ತಿಂದೊಂದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಒಂಜಿ ಗುಜರಿ ಅಂಗಡಿಗ್ ಬೋಡಿತ್ತಿನಾತ್ ವಸ್ತುಳೆನ್ ಅವು ಕನತ್ತ್‌ದ್ ಒಂಜ್ಯೇ ಕಡೆಟ್ ರಾಸಿ ಪಾಡ್ದ್ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಈತ್ ಎಡ್ಡೆ ಬುದ್ದಿದ ನಾಯಿ ನಿಕ್ಲೆಗ್ ಬೋಡಾ ಪಂಡ್ದ್ ಕೇನೊಂದುಲ್ಲಲ್ ಎನ್ನ ಬೊಡೆದಿ.

ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನ
ಕುಸೆಲ್ದ ಬರವು

ಮೂಜನೆ ಇನಾಮು

ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ನ ಬಿರ್ಸಾದಿಗೆ

● **ಭಾಸ್ಕರ್ ಭಟ್, ಕೊಡವೂರು**

ನಮ ಊರ್‌ದ ಪೊರ್ಲುಗಂಟ್ ಕಟ್ಟ್‌ಮಸ್ತ್ ನರಮಾನಿ ಮೂರ್ತಿ ರಾಯೆರ್ನ ತರೆ ಮಾತ್ರ ಸರ್ಫ್ ಪಾಡ್ದ್ ದೆಕ್ಕಿನ ಬೊಲ್ದು ಕುಂಟುದಲೆಕ್ಕ ಬೊಲ್ದು ಪಂಡ ಬೊಲ್ದು. ಒಂಜಿ ಮರ್ಗಿಲ್ಡ್ ತೂವನಗ ಉದ್ದ ಮೂಕುದ ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ನ ಮೋನೆ ಬೊಲ್ದು ತರೆ ಕೂಜಲ್‌ಡ್ದಾತ್ರ ಬೊಲ್ದು ಕೊಕ್ಕರೆದಂಚ ತೋಜುನೈಟ್ ಆರ್ನ ದಾಲಾ ತಪ್ಪು ಇಜ್ಜಿ. ಆಂಡ ಇನಿ ಕೋಡೆಡ್ ಮೊಬೈಲ್ ಟವರ್‌ಗ್ ಪೋಡಿದ್ ಕೊಕ್ಕರೆ ಲೆಕ್ಕತ್ತಿನ ಪಕ್ಕಿಲ್ ಪೂರಾ ಪೇಟೆ ಬುಡ್ದು ಪೋಯಿನೈಡ್ದಾತ್ರ ಅಪ್ಪೆ-ಅಮ್ಮನಕುಲು ಜೋಕುಲೆಗ್ ಮೂರ್ತಿ ರಾಯೆರ್ನ ಮೋನೆ ತೋಪಾದ್ ಕೊಕ್ಕರೆದ ಕಲ್ಪನೆ ಕೊರ್ಪಿನ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರಾ ನೂದೆಗ್ ನೂದು ಸತ್ಯ. ಮಾಸ್ಟೆರಾಯಿನ ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ ರಿಟೈರ್ ಆವರೆ ವಂತೆ ದಿನ ಇತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಶಾಲೆಡ್ ಇಡೀ ಆರ್ನ ಬೊರ್ದು ತರೆತವೇ ಗೌಜಿ. ಶಾಲೆಗ್ ಪೊಸತ್ ಆದ್ ಸೇರಿನ ಲತ್ತ್ ಪೊಣ್ಣು ಟೀಚರ್ ಬೊರ್ದು ತರೆಕ್ ಕಪ್ಪು ಬಣ್ಣ ತಾಗಾಂಡ ಜವಣೆ ಆಪೆರ್ ಪಂಡ್ದ್ ಕುಸಾಲ್‌ಡ್ ಪಂಡಿನ ಪಾತೆರೊನಿ ಮಂಡೆಗ್ ದೆತೊಂದು ಮೂರ್ತಿ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಶಾಲೆಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಸೆಲೂನ್‌ಗು ಪೋದು ಮಂಡೆ ಕಪ್ಪು ಮಲ್ತೊಂಡೆರ್. ತರೆದಾನ್ಯಾ ಕಪ್ಪಾಂಡ್ ಆಂಡ ನೆರಿ ಕಟ್ಟ್‌ದಿನ ಮೋನೆಗ್ ದಾದ ಮಲ್ಪುನಿ.? ಜವನನ ತರೆಕ್ ಪರಬನ ಮೋನೆ ಕುಲ್ಲಾಯಿ ಲೆಕ್ಕ ಆದ್ ತೂಯಿನಕುಲು ಪೂರಾ ತೆಲಿಪುಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಉಂದೈನಿ ತೂಯಿನ ರಾಯೆರೆಗ್ ಬುಲಿಪರೆ ಬತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಾಂಡೆ ಸಾಲೆಡ್ ಪೊಸ ಜವಾನ್ದಿ ಟೀಚರ್ಡ ಪಾತೆರೊಡಾಯಿನ ಮೋಕೆದ ಸಂಗತಿಲೆನಿ ನಿನೆತ್‌ದ್ ಉಲಾಯಿಡ್ದುಲಾಯಿ ಕುಸಿ ಬುಡಿಯೆರ್ ರಸಿಕೆರಾಯಿನ ಮೂರ್ತಿ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ವಯಾಗ್ರ ದೆತೊಂದಿನಗಲೆ ಲೆಕ್ಕ. ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಮೈಟ್ ಪೊಸ ಕಾವು ಮೂಡ್ದ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ್.

ಸೆಲೂನುಡ್ದ್ ಸೀದಾ ಇಲ್ಲಗ್ ಪೋಯಿನ ಮೂರ್ತಿ

ರಾಯೆರ್ ಜಾಲ್‌ಗ್ ಕಾರ್ ದೀಯಿನೇ ತಟ್ಟ್ ಇಲ್ಲದ ನಾಯಿ ಆರ್ಭಟೆ ಕೊರಿಯೆರೆ ಸುರು ಮಲ್ತ್‌ಂಡ್. ಆರೇ ತಾಂಕಿನ ನಾಯಿ ಮಾಸ್ಟೆರ್ನ ಪೊಸ ಅಬತಾರ ತೂದು ಗುರೆತೊಂದುಂಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ಆರೆಗ್ ತೆರಿಯಂದೆ ಪೋಂಡು. ನಾಯಿದ ಕತೆ ಬುಡ್ಲೆ ನಾಯಿ ಗುರೆಪುನ ತೂದು ಪಿದಾಯಿ ಬತ್ತಿನ ಮಾಸ್ಟೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿಗ್‌ಲಾ ಗುರ್ತ ಆವಂದೆ ನಾಯಿದ ಸಂಕಲೆ ಬುಡ್ದು ಬಾಕಿಲ್ ಪಾಡ್ದ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೇನೊಡ, ನಾಯಿ ಮಾಸ್ಟೆರ್ನ ಮಿತ್ತ್‌ಲಾಗಿದ್ ಆರ್ನ ಕುಂಟುನಿ ಪರ್ತ್ ಪಾಡ್ದ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ವೇಸ ತೇಟ್ ನಟ್ಟುನಾಯ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. ಬೇತೆ ತಾದಿ ತೋಜಂದೆ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಇಲ್ಲದ ಗೇಟ್‌ದ ಪಿದಾಯಿಡ್ ಏರೆಗ್ಲಾ ಗುರ್ತಾವೆರೆ ಬಲ್ಲಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಒಂಜಿ ಅರುಟು ತರೆ ತಗ್ಗಾದ್ ಕುಲ್ಲಿಯೆರ್. ತಾದಿಡ್ ಪೋಪುನಕುಲು ನಟ್ಟುನಾಯೆ ಪಂಡ್‌ದ್ ಚಿಲ್ಲರೆ ದೊಡ್ಡುನಿ ಮೈತ ಮಿತ್ತ್ ದಕ್ಕುನ ತೂದು ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಕಂಗಾಲ್ ಆಯೆರ್. ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ಡ್ದ್ ಪಿರಬತ್ತಿನ ಮಗೆಲಾ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಪೈಸೆ ಕೊರಿಯೆರ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಿಸೆಕ್ ಕೈ ಪಾಡನಗ ಮಾಸ್ಟೆರೆ ತಡೆವರೆ ಆತಿಜಿ. “ಅಂದಂಬೆ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಅಮ್ಮೆ ಮಗಾ ನಿಕ್ಕ್‌ಲಾ ಗುರ್ತಾ ಆಯಿಜಾ?” ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಕಿನ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನಿ ಮಗೆ ಲಕ್ಕಾದ್ ಇಲ್ಲದ ಉಲಾಯಿ ಲೆತೊಂದು ಪೋಂಡ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಬೊಡೆದಿ ತಡೆತ್‌ದ್ “ಉಂದು ಏರ್ ಮಗಾ?” ಪಂಡಿನ ಕೇಂಡ್ದ್ ಮಾಸ್ಟೆರೆಗ್ ಸೈತಿ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್. “ಮಮ್ಮಿ ಉಂದು ಅಮ್ಮೆರ್ ಗುರ್ತ ಆತಿಜಾ?” ಪಂಡಿನ ಮಗನ ಪಾತೆರೊಗು “ನಿಕ್ ದಾನ್ಯಾಂಡ್ ಮಗಾ? ನಿನ್ನೊ ಅಮ್ಮೆರ್ ಏತ್ ಪೊರ್ಲುಡು ಉಲ್ಲೆರ್ ಏರಾ ಗತಿದಾಂತಿನ ಬಿಕನಾಸಿನಿ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಅಮ್ಮೆರ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪ ಅತ್ತಾ ಮಗಾ? ಉಂದುದಾದ ಮರ್ಲ್?” ಬೊಡೆದಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಮರ್ಲ್ ಪತ್ತೊಂಡ್ದುಂಬೆ ಆರ್ ಕಲ್ತಿನ ಪಾಠೊನಿ ಪೂರಾ ಖರ್ಚ್ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬೊಡೆದಿಗ್ ತಾನೇ ಆಲೆನ ಕಂಡನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ಪಾವೊಡುಂದಾಂಡ ರಾಯೆರೆಗ್ ಸಾಕ್ ಸಾಕಾದ್ ಪೋಂಡು “ಪೋಪಿನ ಕಾಲೊಗು ಉಂದು ದಾದ ಈರ್ನ ಮರ್ಲಾದಿಕೆ”? ಬೊಡೆದಿನ ಕಡಕ್ ಪಾತೆರೊಗು ಬೆಚ್ಚ ಆಯೆರ್ ಮಾಸ್ಟೆರ್.

ಮಾರನೆ ದಿನ ಸಾಲೆಡ್ ಜೋಕುಲು ಪೂರಾ ಪ್ರಾಣಿ ಸಂಗ್ರಹಾಲಯಡ್ದ್ ತತ್ತೊಂದು ಬತ್ತಿನ ಪ್ರಾಣಿನ್ ತೂಯಿಲೆಕ್ಕ ಮಲ್ಪುನ ತೂದು ರಾಯೆರ್‌ಗ್ ಗಲಿಬಿಲಿ ಆಂಡಲಾ ವಾ ಟೀಚರ್‌ಗಾತ್ರ ತರೆಕಪ್ಪು ಮಲ್ತೊಂಡೆರಾ ಆರೇ “ಮಾಸ್ಟ್ರೇ ಉಂದು ದಾದ ಮಲ್ತೊಂಡರ್? ಈರ್ನ ಮೋನೆ ಇತ್ತೆ ತೈತ್ ಪೋಯಿ ಪುಣತಲೆಕ್ಕ ತೋಜುಂಡು” ಪಂಡಿನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಮಾಸ್ಟೆರ ಮಂಡೆಗ್ ಅಡರ್‌ದಿತ್ತಿನ ಅಮಲ್ ಜೆತ್ತ್‌ಂಡ್.

ರಾಯೆರೆಗ್ ನಾಡ್ ಪೋಲಾ ಕಾಡ್ ಬಲ್ಲಾ ಪನ್ಪಿನಾತ್ ಪ್ರಾಯೊ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡಲಾ ಕಾಯೊಡು ಕಾಮ ಪನ್ಪಿನವು ಜಿಂಜಿದಿ ಬಂಜಿನಾಲೆ ಲೆಕ್ಕ ನರನರೊಟ್ಲಾ ಅಮರ್‌ದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಳ್ಳಿತರೆಕೂಜಲ್ ಆರ್ನ ರಸಿಕತೆಕ್ ಒಂಜಿ ಸವಾಲ್ ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್. ಬಸ್‌ಡ್ ಪೋವನಗ ಮೂಜಿ ಸೀಟ್‌ದ ತರೆಟ್ ಕುಲ್ಲುನಯಿಕ್ಲಾ ಕಾರಣ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ಜವಾನ್ದಿ ಪೊಣ್ಣು ಬತ್ತಲ್ಡ ಬರಿಕ್ ಪೋದು ಆಲೆನಿ ಕುಲ್ಲಾವೊಂಬಿನ ಗತ್ತ್ ಏರಾಂಡಲಾ ಪರಬೆರ್ ಬತ್ತ್‌ಂಡ ಅಕುಲೆಗ್ ಜಾಗ್ ಬುಡ್ದು ಕೊರ್ಪಿನಾತ್ ಮಲ್ಲ ಮನಸ್ಸ್ ರಾಯೆರ್ನ ಅತ್ತ್. ಅಂಚಾದ್ ಊರ್ದ ಪೊಣ್ಣುಲು ಮಾತಾ ಜವಣೆರ್ ಆಂಡಲಾ ಆವು ಆಂಡ ಪರಬೆರ್ ಅತ್ತ್ ಪಂಡ್‌ದ್

ಗೌಜಿ ಲಕ್ಕಾಯೆರ್ಡಲಾ ರಾಯೆರೆಗ್ ಬೇಜಾರ್ ಇಜ್ಜಿ. ಒಂಜಿ ದಿನ ಇಂಚನೇ ಬಸ್‌ಡ್ ಪೋವೊಂದುಪ್ಪನಗ ಬಸ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಬತ್ತಿನ ಒಂಜಿ ಪೊಣ್ಣು ರಾಯೆರ್ನ ಕೈತಲ್‌ದ ಸೀಟ್ ಖಾಲಿ ಇತ್ತಿನ ತೂದು "ಅಜ್ಜೆರೆ ವಂತೆ ಬರಿಕ್ ಪೋಲೆ ಯಾನ್‌ಲಾ ಕುಲ್ಲುವೆ" ಪಂಡಿನೇ ತಟ್ಟ್", "ದಾನೆ ಎನನಿ ಅಜ್ಜೆಂದ್ ಲೆತ್ತನಾ? ಎನ್ನೊ ಬೊಡೆದಿ ಆಣ್ ಬಾಲೆ ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಇನಿಕ್ ನಾಲ್‌ದಿನ ಆಂಡ್. ನನಲಾ ಯಾನ್ ಅಮೆ ಸೂತಕೊಡೇ ಉಲ್ಲೆ. ಯಾನ್ ನಿಕ್ ಅಜ್ಜೆರಾ? ಎಂಚಲಾ ಯಾನ್ ನಿಕ್ಕ್ ಅಜ್ಜೆ ಅತ್ತಾ? ಬಲ್ಲಾ, ಎನ್ನೊ ಜಕ್ಕೆಲ್ಡ್ ಕುಲ್ಲು" ರಾಯೆರ್ನ ಪಾತೆರೊಗು ಬಸ್ ಪೂರಾ ತೆಲಿಕೆ. ನಾಚ್‌ದ್ ನೀರಾಯಿನ ಪೊಣ್ಣು ದುಂಬುದ ಸ್ಟಾಪ್‌ಡ್ ಜತ್ತ್ ಪೋಯಿನೆಟ್ಟ ರಾಯೆರ್ ಆಲೆನ್ ಕೋಪೊಡೇ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆರ್.

ಇಂಚಿತ್ತಿನ ರಾಯೆರ್ ನಾಟೊಕೊಡು ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪುನೈಟ್ ಭಾರೀ ಬಿರ್ಸೆರ್. ನಾಟಕ ಮಂಡಳಿದಕ್ಲು ನಾಟಕ ಒಂಜಿ ಗೊಬ್ಬೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ನಿಚ್ಚಯ ಆಂಡ್. ನಾಟಕೊಡು ನಾಯಕನ ಪಾರ್ಟ್ ಏರ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ಗುರ್ಕಾರೆ ಆಯಿನ ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಂಡಳಿನ್ ತಾಂಕೊಂದುಪ್ಪುನ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆ ನಡುಟು ಸೋಡ್‌ಪಾಡ್ ಬೂರಿಯೆರೆ ಕಾರಣ ಇತ್ತ್‌ಂಡ್. ನಾಟಕೊಡು ಗುರ್ಕಾರ್ತಿನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪೆರೆ ಕುಡ್ಲದ ಪೊಣ್ಣನ್ ಲೆಪ್ಪೊಡು ಪಂಡ್ದ್ ಮಂಡಳಿದ ಗುರ್ಕಾರ್ನಗುಲು ಪೂರಾ ಪಂಡ್‌ದಿತ್ತೆರ್. ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್ ಮಾತಾ ಗುರ್ಕಾರೆನ್ಲಾ ಎಡ್ಡೆಡ್ ದೀವೊಂದಿತ್ತಿನೈಡ್ದಾತ್ರ ಆರೇ ನಾಯಕ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ಪುನಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ನಿಚ್ಚಯ ಆಂಡ್. ಬೊಕ್ಕ ಕೇನೊಡ, ನಾಟಕೊದ ರಿಹರ್ಸಲ್‌ಗ್ ಬತ್ತಿನ ಕುಡ್ಲದ ಪೊಣ್ಣನೊಟ್ಟುಗು ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಕೊಂಡಾಟ ತೂದು ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಗ್ ತರೆ ತಿರ್ಗ್‌ದ್ ಪೋಂಡು. ನಾಟಕದಾನಿ ಬೊಲ್ದು ತರೆಕ್ ಕಪ್ಪು ಟೋಫನ್ ಪಾಡೊಂದು ಸ್ಟೇಜ್‌ಗ್ ಎಂಟ್ರಿ ಕೊರಿಯೆರ್ ಮೂರ್ತಿರಾಯೆರ್. ಪಿರಾವುಡ್ ಕುಲ್ದಿತ್ತಿನ ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಸುರೂತ ಲೈನ್‌ದ ಕುರ್ಚಿಡ್ ಕುಲ್ಲಾಯೆರ್ ಬಲ್ಲಾಳೆರ್. ಗುರ್ಕಾರ್ತಿನ ಪಾರ್ಟ್ ಮಲ್ತಿನ ಕುಡ್ಲದ ಪೊಣ್ಣನ ಕೈ ಪತೊಂದು ಗುರ್ಕಾರೆರಾಯಿನ ರಾಯೆರ್ ಗತ್ತ್‌ಡ್ "ದಾನೇ ಕಷ್ಟ ಬರಡ್, ಏತೇ ಬೇನೆ ಆವಡ್, ಏರ್ ದಾದವೇ ಪನಡ್ ಯಾನ್ ನಿನ್ನ ಕೈ ಬುಡ್ಪುಜಿ" ಪಂಡಿನೇ ತಟ್ಟ್ ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿ "ಬೊಕ್ಕ ದಾನೆ ಎನ್ನೊ ಕೆಕ್ಕಿಲ್ ಪಿಜಂಕುವರಾ?' ಪಂಡ್‌ದ್ ಕಲ್ಕುನ ಕೇಂಡ್‌ದ್ ಗಡಿಬಿಡಿಟ್ ರಾಯೆರ್ನ ತರೆತ ಟೋಫನ್ ತಿರ್ತ್ ಬೂರ್ದು ಕಪ್ಪು ಇತ್ತಿನ ತರೆ ಬೊಲ್ದು ಆಯಿನ ತೂದು ಮಾತೆರ್ಲಾ ಬೂರ್ದು ಬೂರ್ದು ತೆಲ್ತೆರ್. ಆಂಡ ರಾಯೆರ್ ಆತ್ ಸುಲಬೊಡು ಸೋಪುನಾರ್ ಅತ್ತ್. ಪುಗೆಲ್‌ಡ್ ಇತ್ತಿನ ಶಾಲ್‌ನ್ ಮಂಡೆಗ್ ಏರ್ಪಾಯಿನ ರಾಯೆರ್‌ನ್ ತೂದ್ ಸಂದರ್ಭೊಗು ಸರಿಯಾದ್ ಕುಡ್ಲದ ಪೊಣ್ಣು "ಅಜ್ಜೆರೇ... ಈರ್ ಅಜ್ಜಿನೊಟ್ಟುಗು ಸುಕೊಟು ಉಪ್ಪುಲೆ, ಯಾನ್ ಬರ್ಪೆ" ಪಂಡಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೇತೆ ತಾದಿ ತೋಜಂದೆ ರಾಯೆರ್ ಉಲಾಯಿ ಪೋಯೆರ್ಡ ಬಲ್ಲಾಳೆರೆಗ್ ಖುಷಿಯೋ ಖುಷಿ.

ರಸಿಕ ರಾಯೆರೆಗ್ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ತೂಪಿನ ಚಟ ಆರ್ನ ಹಿರಿಯೆರೆಡ್ದ್ ಬಳುವಳಿಯಾದ್ ಬೈದಿತ್ತಿನ ಮಾಮಲ್ಲ ಆಸ್ತಿ. ಮದ್ಮೆದ ಇಲ್ಲಡ್ ಒಂಜಿ ಸರ್ತಿ ಇಂಚನೇ ಮದ್ಮೆಗ್ ಬೈದಿತ್ತಿನ ಪೊಣ್ಣುಲೆನ್ ತೂವೊಂದುಪ್ಪುನ ತೂದು ಬಲ್ಲಾಳೆರ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಕುಡ ಒರ ಬುದ್ಧಿ ಕಲ್ಪಾವೊಡು ಪಂಡ್‌ದ್ ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿನ್ ಲೆತೊಂದು ಬತ್ತ್‌ದ್ ಆರ್ನ ಕಿತಾಪತಿನ್ ತೋಜಾಯೆರ್.

ಬುಡ್ಪಾವೊಂದಿನ ಕಟ್ಟ್‌ಪಾಡಿ ನಾಯಿಲೆಕ್ಕ ಬೊಡೆದಿ ರಾಯೆರ್ನ ಮಿತ್ತ್ ಲಾಗ್ಯೊಂದು ಬರ್ನಗ ಚಾಲಾಕಿ ರಾಯೆರ್ "ಅಯ್ಯೊ ಮಾರಾಯ್ಡಿ, ಈ ದಾದ ಎನ್ನ್‌ದ? ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡುನ ಪ್ರಾಯನಾ ಎಂಕ್? ನಮ್ಮ ಮಗಕ್ ಒವ್ ಆಂಡಲಾ ಪೊಣ್ಣು ಸಾಟಿ ಆವಾ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೂವೊಂದಿತ್ತೆ. ಅಯಿಕ್ ದಾಯೆಗ್ ಇಂಚ ಗುರೆಪುವಾ"? ಬೊಕ್ಕ ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಪಾತೆರಿಯೆರೆ ಉಂಡಾ? ಆಂಡ ಪೋಯಿನ ಮದಿಮೆ ಮಾಸಿರ್‌ಡ್ ಅಂಡೆಗ್ ಪಾಡಿನ ನಾಯಿದ ಬೀಲದ ಲೆಕ್ಕ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಕಣ್ಣ್ ಪಾಡುನ ರಾಯೆರ್ನ ಗೊಬ್ಬು ತೂದು ಬೇಜಾರಾದ್ ರಾಯೆರ್ನ ಬೊಡೆದಿ ಒಂಜಿ ಎಡ್ಡೆ ಪೊದು ತೂದು ಮಗನ ಮದ್ಮೆ ಮಲ್ತೆರೆಡ್ಲಾ ರಾಯೆರ್ನ ಚಟ ಚಟ್ಪೊಗು ದೀಂಡಲಾ ಪೋವಂದ್ ಪಂಡ್‌ದ್ ಊರುದಕ್ಲು ಪೂರಾ ಪಾತೆರೊಂದುಲ್ಲೆರ್.

ಊರ್‌ದಕ್ಲೆಗ್ ಬುಡ್ಲೆ ದೇವೆರೆಗ್ಲಾ ಪೋಡ್ಯಂದಿನ ಮಾಸ್ಟೆರೆನ್ ತಾದಿಗ್ ಕನತಿನ ಸಿಸಿ ಟೀವಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ಪನ್ಪಿನ ಬಿಗ್ ಬಾಸ್‌ಗ್ ನಮೋ ನಮಃ. ಮಾಸ್ಟೆರ್ನಕಲ್ನ ಗೊಬ್ಬಾಟೊನ್ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಲ್ಪೆರೆಗಾದ್ ಸಾಲೆಡ್ ಮೂಲೆಮೂಲೆಡ್ ಸಿಸಿ ಟೀವಿ ಕ್ಯಾಮರಾ ತಾಗಾವೊಡು ಪನ್ಪಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ವಿಷಯ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಕೆಬಿಕ್ ಬೂರಿನೇ ತಟ್ಟ್ ಬೋನ್‌ಗ್ ಬೂರ್ದಿನ ಪಿಲಿತ ಲೆಕ್ಕ ಆಂಡ್ ಮಾಸ್ಟ್ರೆನ ಅವಸ್ಥೆ. ನನದುಂಬುದ ಲೆಕ್ಕನೇ ಮಲ್ತ್ಂಡ ಬರ್ಕತ್ ಇಜ್ಜಿ ಪಂಡ್‌ದ್ ತೆರಿದ್ ಮಾಸ್ಟೆರ್ ಕಂಗಾಲಾದ್ ರಾವಣ ಸನ್ಯಾಸಿನ ವೇಸ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಲ್ದೆರ್. ಆ ವೇಸ ಗಿರ್ತ್‌ದ್ ಪಿದಾಯಿ ಬರಂದಿನಾತ್ ಸಂಯಮೊ ಮಾಸ್ಟ್ರೆಗ್ ಬರುವಾ ಪನ್ಪಿನ ಚೋಜಿಗ ಮಾತೆರೆಗ್ಲಾ ಉಂಡು. ನೆಕ್ಕ್ ಕಾಲೊನೇ ಜವಾಬು ಕೊರೊಡು.

***

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ

2013ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕುದ ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

ಶ್ರೀ ಗೋರ್ಪಾಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ
ತುಳು ಜಾನಪದ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಕೆ.ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಮಹಾ ಇಡ್ಯಾ
ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರ

ಶ್ರೀ ಪ್ರಶಾಂತ್ ರಾವ್ ಕೊಕ್ಕಾರಿ
ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ

ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿ ಮಾಡ
ಕಾದಂಬರಿ ವಿಭಾಗ.

ಬಿಸು ಪರ್ಬ

ಸುಗ್ಗಿ ಪೋದು ಪಗ್ಗು ಪತ್ತುನಾನಿ।
ಮೇಷ ಸಂಕ್ರಾಂತಿದ ಮನದಾನಿ।
ಪೊಸ ಸೂರ್ಯ ಮೂಡುನ ಪೊರ್ತುಗು।
ಪೊಸ ವರ್ಷದ ತುಳುವೆರೆ ಬಿಸುಪರ್ಬ ॥1॥

ದೈವೊದ ಪದೊಲಿಡ್ ಕಾಲ್‌ದೀಪ।
ಕೊಡಿ ಇರೆಟ್ ಬೊಳಂತರಿ ಕಳಸ।
ಕುಕ್ಕುದಿರೆ ಪಿಲತ ಇರೆ ಪೊಸಕುಂಟು।
ಫಲಪುಷ್ಪದೊಟ್ಟಿಗೆ ಕಳಸ ಕನ್ನಡಿ ॥2॥

ಪುಲ್ಯಕಾಂಡೆ ಲಕ್ಕ್‌ದ್ ಮೈಮನಸ್ ಶುದ್ಧ ಆದ್।
ಪೊಸ ಕುಂಟು ತುತ್ತುದು ದೈವೊಗು ಕೈಮುಗಿದ್।
ಅಡ್ಡ ಬೂರುದು ನಟ್ಟೊನುವೆರ್ ಭಯಭಕ್ತಿಡ್।
ಪೊಸ ವರ್ಷದ ಪೊಸ ಬದ್ಕ್ ಬಂಗಾರಾವಡ್‌ಂದ್ ॥3॥

ಭೂಮಿಗ್ ಬಿತ್ತ್ ಪಾಡ್‌ದ್ ಪೊಸ ಬುಳೆ।
ಬೀಜದ ಬೊಂಡು ಪಾಡ್ದ್ ಪಾಯಸದ ವಣಸ್।
ಬೇವು ಬೆಲ್ಲ ಪಟ್ಟೊಂದು ಕಷ್ಟಸುಖೊನು।
ಸಮನಾದ್ ಸೀಕಾರ ಮಲ್ಪುನ ಬಿಸು ಪರ್ಬ ॥4॥

• ಬಿ ತಮ್ಮಯ, ಬಿ.ಸಿ.ರೋಡ್

ಬೂಕು ದೇಕಿ

• ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್

ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ ಬರೆತಿನ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ

"ಪರ ಬಾಳ್‌ತ ಪರಿ ಪಾಳೆಳ್"

ಪಣಿಯಾಡಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ ಬರೆತಿನ ಉಂದ್ ಇತ್ತೆ ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪುಸ್ತಕ ಬಹುಮಾನೊಗುಲ ಆಯ್ಕೆ ಆದ್ ಮಾಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆ ನೆಕ್ಕ್ ಸಂದ್‌ದ್ಂಡ್. ಸುಳ್ಯದ ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ ಕನ್ನಡಡ್ ಮಸ್ತ್ ಬೂಕು ಬರೆತೆರ್. ಆಂಡ ತುಳುಟ್ ಆರ್ ಬರೆತಿನಿ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಬೂಕುಡು ಆರ್ ಕರಿನ ನೂದು ವರ್ಷದ ಪಿರವುದ ತುಳು ಜನಮಾನಿದ ಅಪ್ಪೆ ಮೂಲ ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಮೂಲದಗಲೆನ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸ ಮಾಚು ಪನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕತೆತ ಮೂಲಕ ಅನಾವರಣ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಕತ್ತಲೆಗ್ ಸಂದ್ ಪೋಪಿಂಚಿತ್ತಿ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಏತೋ ಸಂಗತಿಗ್ ಒಂಜಿ ರೂಪ ಕೊರ್‌ತೆರ್. ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಅವುಲ ದಲಿತ ಪೊಣ್ಣಗ್ ಇತಿಹಾಸ ಇಜ್ಜಿ ಪನ್ಪಿ ಸಾಮಾನ್ಯೆರೆ ನಂಬಿಕೆಗ್ ಸವಾಲ್ ಪಾಡ್ದೆರ್. ಕಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಡ್ದ ನಡುಟು ಆಲ್ ಅಂಜೊವುನ ಕೈಪತ್ತ್ ಕಟ್ಟಿನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಮಾಂತ ಮರ್ಗಿಲ್ದ ಬೇನೆ-ಬೇಜಾರ್, ಪೊರ್ಲು - ಐಸಿರ, ಕುಶಲ್- ಕೋಮಾಟಿಕೆನ್ ಪೊಣ್ಣ ಕಣ್ಣ್‌ಡ್ ತೂದು ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ಕೊರ್ತೆರ್. ಅಂಚಾದ್ ತುಳುಟ್ ಇಂಚಪ ಬತ್ತಿ ಬೂಕುಲೆಡ್ ಉಂದೆಕ್ ವಿಶೇಷ ಮಾನಾದಿಗೆ ಸಲ್ಲೊಡು ಪಂದ್ ಒವ್ವೆ ದಾಕ್ಷಿಣ ದಾಂತೆಲ ಪನೊಲಿ. ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ತುಳುತ ನಾಟಕಕಾರೆ ಗಂಗಾಧರ ಕಿದಿಯೂರು ಪನ್ಪಿಲೆಕ್ಕ "ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಬೊಕ್ಕ ಬಾಸಾ ಕಟ್ಟ್ ಕಟ್ಟಳೆಡ್ ಈ ಬೂಕುಗೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ಮಾನಾದಿಗೆ ಉಂಡು. ತುಳು ನಿಘಂಟ್‌ಡ್ ಇದ್ಯಾಂತಿನ ಸಬ್ಧೊಲು ನೆಟ್ ಇತ್ತ್‌ಂಟ ಅಚ್ಚಿರೋ ಇಜ್ಜಿ. ತುಳು ಭಾಷಾ ಶಾಸ್ತ್ರೊಳೆನ್ ಮೋಕೆಡ್ ಎದ್ಕೊನೊಂದು ಏಪೋಲ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಲ್ಪುನಕಳೆಗ್ ಇಂದೊಂಜಿ ಗಿಂಡೆತ ಬೊಲ್ಪು ತೋಜಾಪುನ ಎಡ್ಡೆ ಬೂಕು."

"ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಲು" ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಒಟ್ಟು 18 ಅಧ್ಯಾಯ ಉಂಡು. ಉಂದು ಒಂಜೊಂಜಿಲ ಆ ಕಾಲದ ಮೇರೆರ್‌ನ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಬೇತೆ ಬೇತೆ ಮರ್ಗಿಲ್‌ದ ಚಿಕ್ಕಣ ಬುಡ್ಪಾದೀಪುಂಡು. ಬೆನ್ನಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಕಾಡ್ ಬೊಕ್ಕ ನಾಡ್‌ದ ನಡುಟು ಪೊರ್‌ಂಬಿ ಈ ಮೂಲದಕುಲು ಅಕ್ಷರ ಲೋಕೊಡು ಇಜ್ಜೆರಾಂಡಲ ಅಗಲೆನ ಅನುಭವ ಲೋಕ ಒಯಿಕ್‌ಲ ಕಡಮೆದಾಂತಿನ ಪನ್ಪಿನ ಪಿಂದೊನ್ನ ಈ ಬೂಕು

ನಿಧಾನೊಡು ಅಗುಲು ಅಕ್ಷರ ಲೋಕೊಡು ಕಾರ್ ದೀನಗ ಬೊಳ್ಜಾತಿಡ ಅಂಚೆನೆ ಸ್ವತಃ ಕರ್ವತಿಳ್‌ಡ ಎದ್ರ್‌ಸಾಯಿ ಸವಾಲ್‌ಲ ಈ ಬೂಕು ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಮಿಂಚುಳ್ಳಿದಲ್ಕ ಬುಡ್ಪಾ ಕೊರ್ತುಂಡು.

"ಈ ಹಡ್ಪೆತ ಒಟ್ಟೆಳೆನ್ ಮುಚ್ಚುಲೆಕೊನೆ ಕುಟುಮೊತ ಒಟ್ಟೆಳೆನ್ ಮುಚ್ಚುನನೆ ಎನ್ನ ಹರೆಟ್ ಬರೆತಿಪ್ಪೊಡು" ಮಾಚುನ ಈ ಪಾತೆರ ಪೊಂಜೊವುಲೆ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಇನಿಕ್ಕ್‌ಲ ಒಪ್ಪೊಡಾಯಿನನೆ. ಬದ್‌ಕ್‌ಡ್ ಅಲ್ಪಲ್ಪ ಪರಿನಡೆ ತೇಪೆ ಪಾಡುನ ಕೆಲಸ ಅಗಲೆಗ್. ಈಳ್ಯಡ್ಕ ಸುಳ್ಯಡ್ದ್ ರಡ್ಡ್ ಮೈಲ್ ದೂರೊಡ್ ಇಪ್ಪುನ ಪಯಸ್ವಿನಿ ಸುದೆತ ಬರಿತ ಊರು. ಸುದೆ ದಾಂಟಿನಾಂಡ ತಿಕ್ಕು ದಟ್ಟಿಲ್‌ಡ್ (ಇಲ್ಲ್) ಮಾಚುನವುಲ ಒಂಜಿ ಸುದೆ ದಾಂಟೆರೆ ಮರಿಯಾಲೊಡು ಓಡ ಬೋಡು. ಅರೆಗಾಲಡ್ ನೀರ್ ಕಮ್ಮಿ ಇತ್ತಿನಾಂಡ ನಡತೇ ದಾಂಟೋಲಿ. ಆಂಡ ಇತ್ತೆ ಭಾರದ್ವಜೇರೆ ತೂಗು ಸೇತುವೆ ಆತ್‌ಂಡ್. ಎಣ್ಪ (80) ವರ್ಷದ ಮಾಚುಡ ಈ ಕಥೆನ್ ಪಿಂದೊಂದು ಅಯಿಕೊಂಜಿ ಕಾದಂಬರಿದ ರೂಪ ಕೊರಿನಾರ್ ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ. ತುಳು ಬಾಸೆಗ್ ಉಂದ್ ಅರೆನ ಸಾರ್ಥಕ ಸೇವೆ. ಮಾಚುನ ಬದ್ಕೆ ಒಂಜಿ ಮಹಾ ಮಲ್ಲ ಯಾತ್ರೆ. ಈ ಯಾತ್ರೆಡ್ ಆಲ್ ಗೆಂದಿನಾಲ್ ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತೂನಗ ದಾದ ಉಂದ್ ಬಂಜಿ ಜಿಂಜಾವರೆಗತ ಪಂದೆ ತೋಜಿಂಡಲ ನೂದು ವರ್ಷ ಪಿರವುಡು ಕರ್ವತಿ ಜಾತಿದಗಲೆನ ಬಂಗ ಬಡಪತ್ತ್, ಅನಕ್ಷರತೆದೊಟ್ಟು ಗೊಬ್ಬೊಂದಿತ್ತಿ ಬೊಳ್ಜಾತಿದಗಲೆನ ದರ್ಪ ದೌಲತ್ತ್, ಸೊರ್ಕು ಸೋಗಲೆ, ನಕ್ಕುರುಡ್ದು ಕಡೆ ಆದ್ ಅಗುಲ್ ಕೀಳು ಜಾತಿದಗಲೆನ್ ನಡಪಾವೊಂದಿತ್ತಿ ರೀತಿ, ಇಂಚ ಬದ್‌ಕ್ ಅಗಲೆನ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಏತ್ ಕಟ್ಟದವು ಆದಿತ್ತ್‌ಂಡ್ ಪನ್ಪಿ ಕಲ್ಪನೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ನಮಕ್ ತೆರಿದ್ ಬರ್ಪುಂಡು.

ಏಟ್ಯಾಳೆದೆತ್ತಿ ಎಡ್ತೆರೆಂದ್ ಪರಿತೋಣ್ಬು ಪೋಪುಣಿ ಬಾಲೆಳೆನ್‌ಲ ಆರ್, ಇಂಬೆರ್‌ಂದ್ ಪಂಡೋಣ್ಬು ಇಪ್ಪುನ ಕಾಲೊ ಪೋಂಡ್. ಎಂಕುಳು ಆಗ್ಪೆ ಇಲ್ಲ್‌ಡೆಡ್ತ್ ಕಂಡ್‌ತ್ ಕನತಿಜೊ. ನಮ ಬೆನ್ಪೊ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ತಿನ್ಪೊ ಬೋಡಾಯಿನೆನ್ ಪಾಡ್ಪೊ ಅಂಚಾದ್ ನನ ನಂಕ್ ಇಂಚಿನ ಬುದ್ಧಿ ಪಣಡ; ಈ ಬೋಡಾಂಟ ಅಗ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡೆಟ್ ನಾಯಿಡ್ತ್ ಕಡೆ ಅವೋಣ್ಬು ಇಪ್ಪ್‌ಲ; ನಮ ದಾಲ ಪಣ್ಬುಜ" ಉಂದ್ ಮಾಚುನ ಪುಳ್ಳಿನ ಪಾತೆರ. ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ತಳ ಮಟ್ಟಡ್ ಅನ್ಬವಿತ್‌ದ್ ಮಾಚುಗು ಏತೋ ಸರ್ತಿ ಪುಳ್ಳಿನ ಪಾತೆರೊಡು ಟಕ್ಕ್ ಇಜ್ಜಿಂದ್ ತೋಜೆರೆ ಉಂಡು. ಆಂಡ ಈ ದೇಸೊಡು ಜಾತಿ ಇದ್ದಿಂದ್ ಅಪುನ ದಿನ ಇಪ್ಪುವಾ ಪಂದ್ ಸೋಜಿಗಲ ಆಪ್ಪುಂಡು. ಉಂದ್ ಶತಶತಮಾನೊಡ್ ದಾಸ್ಯ ಅಪಮಾನೊಡು ಬದ್‌ಕಿನಗಲೆನ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ಸ್ತಿತಿ. ಮಾನಸಿಕ ಗುಲಾಮತನ ಪನ್ಪಿನಿ ಉಂದೆನೆ. ಅವು ಮೀರ್ದ್ ನಡಪುನ ಮಾಚುಗು ಅಲೆನ ಜೀವಮಾನಡ್ ಸಾಧ್ಯನೇ ಆಪಿನ ಅತ್ತ್. ಆಂಡ ಎಂಚಿ ಶಾಲೆದ ಬರವುಗುಲ ಪಾಡಿ ಸೂಟು ಬೂಟುಗ್‌ಲ ಅವು ಮದೆಪೆರಾವಂದಿ ಸಿತಿ ಪಂದ್ ಮಾಚುನ ಪುಲ್ಲಿನ ಪಾತೆರಡ್ ಗೊತ್ತಾಪುಂಡು. ಮಿತ್ತ್‌ಡ್ ತೂನಗ ಮಾಚುನ ಪುಳ್ಳಿನ ಈ ಪಾತೆರ ಹಂಕಾರದವು ಪಂಡ್ ತೋಜಿಂಡಲ ಅಯನ ಮನಸ್‌ದ ಉಲಯಿದ ಸಂಕಟ ಆಕ್ರೋಶ ಬದಲಾತಿ ಲೆಕ್ಕೊ ತೋಜುಂಡು. ಉಂದ್ ಮನುಷ್ಯ ಸಹಜವಾಯಿನ ಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ತ್ ಉಂದ್ ನನಲ ಮಾಗ್‌ನಗ ಮನಸ್ಸ್‌ದ ದ್ವಂದ್ವಗ್ ನಿಮೂರ್ತಿ ತೋಜಿದ್ ಬೊಳ್ಪು ಮೂಡು.

ಕಾದಂಬರಿದ ಕೆಲವು ಪಾಳೆಡ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬದ್‌ಕ್‌ಗ್ ಅಗತ್ಯವಾದಿತ್ತಿ ಕೆಲವು ಮಾಹಿತಿನ್

ಕೊರ್ತ್‌ಂಡು. ಮಾಚುನ ಅಮ್ಮೆ ಕಳಲೆ; ಆಯಗ್ ತೆರಿಯಂದಿ ವಿದ್ಯೆ ಇಜ್ಜಿ. ಮಗಲ್ ಮಾಚುನು ಬೆರಿಕಟ್ಟೆ ಪಾಡೊಂದು ಮರೆಕೋಲು ದೀದ್ ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ ತುದೆಕ್ ಸಂಕ ಕಟ್ಟುನ ಚೇಯತ (ತಿಗ) ಒಕ್ಕೆಲ್‌ನಾಡ್ದ್ ಅವು ದೆಪ್ಪುನ ಕಣಿಲೆ, ಕಾಡ್‌ಕಿರೆಂಗ್, ಅಳಂಬು (ಲಾಂಬು) ಪೆಜ್ಜುನ ಇಂಚ ಮಾತ ಅತ್ತಾಂದೆ ಧನಿಕುಲೆ ಬೆನ್ನಿದೊಟ್ಟು ಕುಮೇರಿಡ್ ಪುದೆಲ್ ಕಡ್ತ್ ಬುಲೆ ಬುಲೆಪಿನವು ಮಲ್ತಿನಾಯೆ. ಅಂಚಾದ್ ಮಗಲ್ ಮಾಚು ಆಯಗ್ ಲಚ್ಚೊಣತ ಪೊಣ್ಣ್. ಅಂಚಾತ್ ಅಮ್ಮಗ್ ಅಳೆಡ ಒಂತೆ ಮೋಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಯೆ. ದೊಂಬು ಬರ್ಸೊ ಚಳಿಂದ್ ಇದ್ಯಾಂತೆ ಮೆಗ್ಯೆ ಮೆಗ್ದಿಳೆನ್ ಕಟ್ಟೋಣ್ತು ವಾ ಗುಡ್ಡೆ ಕಾಡ್ ಅವಾಡ್ ಕಾಡ್ ಕೆರೆಂಗ್, ನರೆ, ಈಯರ್, ಬೊಳ್ಗಂಡೆ ನಾಡ್ತ್ ಇಲ್ಲಡ್‌ತಗ್ಗೆ ಬಂಜಿ ದಿಂಜಾವಳ್. ಮರ್ಯಾಲೊಟು ಅಳಂಬು ನಾಡೊಂದು ಕಾಡ್ ಕಾಡ್ ಸುತ್ತುನ ಪಂಟ ಅಳೆಗ್ ಬಾರಿ ಕುಸಿ. ಅಮ್ಮನೊಟ್ಟುಗು ಆಣ್ ಮಗಲೆಕ್ಕೊನೆ ಚೇಯ ದೆಪುನ, ಮೀನ್ ಪತ್ತುನ, ಉರ್ಲು ಪಾಡುನ ಇಂಚಿನ ಬೇಲೆ ಮಳ್ಪುನ ಪಂಡ ಅಲೆಗೊಂಜಿ ಪೆರ್ಮೆ. ಇಲ್ಲಡೆತ ಅಟಿಲ್ತ, ಬೆಂದ್‌ರ್ತ ಕರ್ಚಿಗ್ ಕಣಕ್ ಕೊಂಡತ್‌ತ್ ಆಯ್ನ್ ಒಟ್ಟುತು ದೀಡುನಲ; ಅಳೆ ಇಲ್ಲಡೆತ ಮಟ್ಟ್‌ಗ್ ಪೊಣ್ಣಂಟಲ ಬೇಲೆತ ಮಟ್ಟ್‌ಡ್ ಆಳ್ ಆಣ್. ಮಾಚುನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಎಲ್ಯ ಚಿಕ್ಕಣ ಈ ಭಾಗ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಪೊಣ್ಣು ಪೋದು ಪೊಂಜೊವಾಯಿ ಮಾಚುನ ಕರಪತ್ತಾವು ಲೇಸ್ ಮೇರೆರೆ ಜಾತಿದ ರಿವಾಜ್‌ದಲ್ಕ ಅಲೆನ ಅಪ್ಪೆ ಇಲ್ಲಡ್ ಗಡ್ದ್‌ಡೇ ಆಪುಂಡು. ಅಯಿತ ಬೆರಿಕೆ ಅಲೆನ ಮದಿಮೆ ಏಳುಂಬನೊಟ್ಟುಗು ಹಿರಿಯೆರ್ ನಿಚ್ಚಯ ಮಲ್ಪುವೆರ್. ಮದಿಮೆ (ಉಳ್ಳೆಲ್) ಆಯಿ ಬೆರಿಕೆ ಮದ್‌ಮಾಲ್ ಮಾಚು ಕಂಡನಿ ಒಟ್ಟುಗು ಪೋಪಲ್ ...ಕಾಡ್ ಪಂಡ ಕಾಡ್‌ದ ನಡುಟು ಮೃಗತಲ್ಕ ಬದುಕೊಂದಿತ್ತಿ ಎಳುಂಬನ ರಿಪೇರಿದ ಕೆಲಸ ಸುರುವಾಪುಂಡು. ತೂಯೆರೆ ಪೆಕ್ರೆ ಆಂಡಲಾ ಎಳುಂಬೆ ಪೊಂಜೆವೆರೆಡ ಒಂತೆ ಸೇಳೆ ಸೇಳೆಡ್ ನಡಪುವೇ. ಅಂಚಾದ್ ಮಾಚುಡ ಆಯಗ್ ಸಂಶಯ . ಭೂಮಿ ಸರಿಯಾದ್ ನ್ಯಾಯಡ್ ನಡತೊಂದು ಇಪ್ಪು ಮಾಚುಗ್ ಉಂದು ತೂದು ಪಿಸ್‌ರ್ ಏರ್ದ್ ಕಂಡನಿಡ 'ಬಜೀ ಉಳ್ಳೇಲ್ ಆತ್‌ಂಡ್‌ಂದ್ ಪನ್ಪಿ ಒಂಜಿ ಕಾರಣೋಡಾತ್ರ ಇಂಚ ಮೇಲೇರ್ದ್ ಪಾತೆರ್ಯೆರ ನೋಪರ ಇತ್ತ್‌ನಾಯೆನಾ? ಏಪೊ ಎನನ್ ಸೂಳೆಂದ್ ಪಂಡನೋ ಅಪಗಡ್ತ್ ಈ ಇಜ್ಜಂಡಲಾ ಆವುಂದ್ ನಿನ್ನಂಚಿ ಹಲ್ಕನೊಟ್ಟುಗು ಯೆನ್ ಬದ್‌ಕ್‌ಪೇಂದ್ ನಾಚಿಕೆ ಆಪುಂಡು..."ಪಂದ್ ಪನ್ಪೊಲು.

ಮಾಚುಗು ಇಡೀ ಸಂಸಾರನೇ ಒಂಜಿ ಹದಕ್ ಕಂತ್‌ದ್ ಉಂತಾವು ಎತೆ (ವ್ಯಥೆ). ಹಳ್ಳಿ ಪೇಂಟೆದ ಏತೋ ಪೊಂಜೊವುಲೆ ಕತೆಲ ಉಂದೆ. ಮದುಮೆ ಪನ್ಪಿ ಉರುಲ್‌ಗ್ ತರೆ ಕೊರಿ ಬೊಕ್ಕ ಜೋಕುಲು ಆಯಿಕ್‌ಲೆ ವಿದ್ಯೆ ಬುದ್ಧಿ, ಬಂಜಿದ ಬಡವು, ಕಾಯಿಲೆ ಕಸಾಲೆ ಪಂದ್ ತೂವೊಡು ಅಯಿತೊಟ್ಟು ಕಂಡನಿ ದಾಲ ಎಡವಟ್ಟ್ ಮಲ್ತೊಂಡೇಂದಾಂಡ ಅವೆನ್‌ಲ ಸುದಾರ್ತ್ ಕೊನೊಡು. ಕಾದಂಬರಿದ ಈ ಭಾಗ ಓದುನಗ ಖ್ಯಾತಿ ಪೋಯಿ ಲೇಖಕಿ ವೈದೇಹಿನ 'ಶಿವನ ಮೀಯಿಸುವ ಹಾಡು' ಕವನ ನೆನಪು ಆಪುಂಡು.

ಬೊಡ್ಚಿಂದ್ ಪಂಡಲಾ ನೆಂಪು ಅಳೆನೆದ್ರ್ ಕಡಲ್‌ತ ಏರ್ತೆಳೆ ಲೆಕೊ ಒಂಜೆನ ಪಿರಾವು ಒಂಜಿ ಸಾಲ್ ಗಟ್ಟ್‌ತ್ ಬರ್ಪೊ. ಎನ್ಪ ವರ್ಸದ ಪರಬು ಮಾಚು ಕಂಡನಿ ಎಳುಂಬನೊಟ್ಟುಗು 50 ವರ್ಷನೇ ಕಲೆತೊಲು. ಜೋಕುಲೆ ಎಡ್ಡೆ ಪಡ್ಕೆ ಆದ್ ಪುಲ್ಯೆಲ್ಲು ಆತಿ ಈ ಪೊರ್ತುಡು

ಕಂಡನಿ ಎಳುಂಬೆ ಕಟ್ಟು ಯೇಸೋ ಪಿಸ್‌ರ್ ಬರ್ಪುಂಡು; ಆಂಡ ದಾನು? ಕೈ ಪತಿ ಕಂಡನಿ; ಜೋಕುಲು ಪುಲ್ಯಲ್ಲು ಆಯನ್ ಕಾರ್ದ ಕಜವುದಲ್ಕ ನಡತೊನ್ನಗ ಆಪಿ ಬೇಜಾರ್‌ಗ್ ಮಾಂತೇರ್ಲ ಆಯನ್ ಮೂಲೆಗ್ ನೂಂಕ್‌ವೆರ್‌ಂದ್ ಯೇನ್ಲಾ ಅಂಚ ಮಾಲ್ತ್‌ಂಟ ಆಯೆ ಓಡೆಗ್ ಪೋವೊಡು; ಎಂಚಿನ ಸುಡುಗಾಡ್ ತಾಯೆ ಆಂಡಲಾ ಆಯೆ ಎನ್ನ ಕೈ ಪತ್ತಿನಾಯೆ ಅತ್ತ್ಯೋ; ಇಂಚನೆ ಆಯನೊಟ್ಟುಗು ಐವ್ವ ವರ್ಷ ಕರಿಂಡ್ ನನ ಏನಾಂಡಲಾ ಏತ್ ಬದ್‌ಕ್ಯರ ಉಂಡು ಎಂಚನೊ ಸುದಾರಿಕೆ ಮಾಳ್ತೊಂಡ ಆಂಡ್ ಪಂದ್ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಸುಖ ಕಷ್ಟ ತೂದು ಬೈದಿ ಜೀವನ ದೃಷ್ಟಿ ಮಾಚುನ ಅರಿವು. ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಪತ್ತ್ ಶಾಪ ಆದ್ ಕಾಡೋಂದಿತ್ತಿ ಮಾಚುನ ಜವ್ವನದಿಗೇದ ಆ ಕಾಲೊಗುಲ ಅಲೆನ ಪುಲ್ಯಲ್ಲು ಇತ್ತೆ ಉಪ್ಪುನ ಸ್ಥಿತಿಕುಲ ರಾತ್ರಿ ಪಗೆಲ್. ಬಂಜಿದ ಬಡವು ಗಾತ್ರ ಪೆದ್ಮದಿ ತಾಂಕೆರೆ ಕುಟುಮದೊಟ್ಟು ಪೋಯಲ್, ಗಟ್ಟಗ್ ಕಾಪಿದ ತೋಟಡ್ ಬೆನೆರೆ ಗಟ್ಟಗ್‌ಲ ಪೋಯಲ್.

ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಗಾಂಧಿನ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಬರ್ಪುಂಡು. ಬೊಳ್ಜಾತಿಲೆ ಕರ್ವತಿಲೆ ನಡು ಇತ್ತಿ ಬೇಧ ಕಡಿಮೆ ಆಯೆರೆ ಗಾಂಧಿಯೇ ಕಾರಣ ಪನ್ಪಿ ಅಲೋಚನೆ ನೆಟ್ಟುಂಡು. ಆಂಡಾ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ನ ಸುದ್ದಿ ಬರ್ಪುಜಿ. ಉಂದು ಲೇಖಕಿನ ಮಿತಿ ಪಂದ್ ಪನೋಲಿಯೋ ದಾನಿಯೇ. ಆಂಡ ಮೇರೆರೆ ಪಾಲ್‌ಗ್ ಗಾಂಧಿ ಬರ್ಪಿ ಸಂಗತಿ ಅಕಲೆ ಬಂಜಿದ ಬಡವು ತಣ್ಪೆರೆ ಇತ್ತಿನ ಕಾರಣಗ್ ಮುಖ್ಯ ಆಪುಂಡು. ಅತ್ತಾಂದೆ ಬೇತೆ ಒವ್ವೆ ಕಾರಣೋಗತ್ತ್ ಪನ್ಪಿನವು ನಮ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೋನೊಡಾಯಿ ಈಚಾರ.

ಏಪ ಅಕ್ಷರ ಲೋಕೊ ನರಮಾನಿ ಪೊಗ್ಗುಜೇರ ಆತ್ ಕಾಲ ಒವ್ವೆ ಜಾನಲ ಬೊರ್ಗಲ್ಲ್‌ದ ಮಿತ್ತ್ ಮೈತ್ತಿ ನೀರ್ದಲೆಕ್ಕ. ಮಾಚುನ ತಂಗಡಿ ಮಿಣ್ಣು (ಮೇನಕ) ಶಾಲೆ ಪೋಪಿ ಸಂಭ್ರಮ ಇಲ್ಲದ ಪೂರಗಲೆಗ್‌ಲ, ಸುರುತ ಸರ್ತಿ ಒಂಜಿ ಜಾತಿಡ್ ಶಾಲೆಗ್ ಅವುಲ ಪೊಣ್ಣು ಶಾಲೆಗ್ ಪಿದಡುವೊಲ್ಲು ಪನ್ನಗ ಅವು ಲೋಕ ತೂಪಿನ ದೃಷ್ಟಿ ಯೆಂಚಿತ್ತಿನ ಪಂದ್ ಲೇಖಕಿ ಬುಡ್ಪಾದೀತೆರ್. ನಿಗ್ಳೆಗ್ ಅವುಲಾ ಪೊಣ್ಣುಲೆಗ್ ಶಾಲೆ ದಾಯೆಯಾ ಬೆಂದ್‌ತ್ ಉಣುಪು ನಿಗ್ಳೆಗ್ ಬರವು ಬೋಡಾ? ಕಳಲಡ ಆಯನ ಧನಿ ಸೂರಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಪಾತೆರ ಮುಗ್ಳೆಗ್ ಅವೋಂಜಿ ಬಾಕಿ. ಬವು ಕಾಲತ್ ಆಲೆನ್ ಅಮಲೆರ್ದ್ ಮಾಳಿಯೆರೆ ಉಂದು ದಾನೋ ಸೂರಪ್ಪ ಗೌಡೆರೆ ಬುಡೆದಿ ಪಾತೆರ.

ಬರವು ಪಣ್ಪಿನವು ಬೊಳ್‌ಜಾತಿತವು. ನಮೋ ಮೀನ್ ಮಾಸೊ ತಿನ್ಪುನಗಲೆಗ್ ಅವು ಬರಂದ್. ನಮೊ ಬೆಂದ್‌ತ್ ಬದ್ಕೆರ್ಯ ಇತ್ತ್‌ನಗ್ಳ್. ಅತ್ತಂತೆ ಕಲ್ತ್‌ತ್ತ್ ಬದುಕುನಗ್ಳತ್ತ್‌ಂದ್ ಕಳಲನ ಜಾತಿದುಲಯಿದಗಲೆನ ಪಾತೆರ ಉಂದು. 3 ನಮೂನೆಲೆಡ್ ನಮ ನಾಡ್ ಪತ್ತೆರಾಪಿನಿ ಜಾತಿ ದುಲಯಿದ ಕಣ್ಣ್ ಕುಂಟು ಕಟ್ಟೋಂದಿ ಸ್ಥಿತಿ. ಪಿದಯಿ ಸಮಾಜೊಡು ಮೇಲ್ಜಾತಿತಗುಲು ಅಗಲೆ ಉಪಾಯೋ ಬೋಡಾದ್ ನಡಪು ನಾಟಕ ನಂಜಿ ನರ್ಕಡೆ ...ಇಂಚಿತ್ತಿ ಸ್ಥಿತಿಡ್ ಅಮುಕುದೀತ್ ಕರ್ವತಿಳೆಗ್ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮೀರ್‌ದ್ ಬದುಕುನ ಶಾಲೆ ಕಲ್ಪುನ ಪಂಡ ಮಲ್ಲ ಸವಾಲೇ ಉಂದು. ಯಾನ್ ಕಲ್ತ್‌ದ್ ಬದ್ಕ್‌ದ್ ಮುಗ್ಳೆಕ್ ಓಜಾಪೆ ಪನ್ಪಿ ಸವಾಲ್ ಪಾಡು ಮಿಣ್ಣುಲೆಕ್ಕಂತಿ ಎಡ್ಡನೆ ತಂಕೊದ ಪೊಣ್ಣೆ ಬೋಡು. ಜಾತಿದುಲಯಿದಗಲೆ ನಮ ಜೇಳ್ಳೆನ್ ಅ ಮೇಲ್ಜಾತಿತಗ್ಳ್ ಪೊಕ್ಕಡೆ ಬುಡ್ವೇರಾ ಪನ್ಪಿ ಪೋಡಿಗೇಂದ ಶಾಲೆಡಿತ್ತಿ ಇಡ್ಡೆ

ಮಾಸ್ತರ್‌ನ ಪ್ರೀತಿದ ಪಾತೆರ ತೂದು ಜೋಕ್ಲೆನ್ ಶಾಲೆ ಬುಡ್ದು ಬನ್ನಗ ಸಮಾಜೊಡು ನಂಕ್ ಜಾಗ ಉಂಡುಂದ್ ಪೊಸ ಬೊಳ್ಳು ಕಳಲೆ ಬೊಕ್ಕ ಐತಡ ಮೂಡುಂಡು. ಉಂದ್ ಒಂಜಿ ಇಡೀ ಸಮಾಜ ವ್ಯವಸ್ಥೆಡ್ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ ವಾ ಮಾತಾ ರೀತಿಡ್ ತೊಂದರೆ ಕೊರ್ತ್‌ಂಡ್, ಅಂಚೆನೇ ಅಗುಲು ಎಂಚ ದಮ್ಮುಕಟ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ದೆರ್ ಆದಿಡ್ದ್‌ಂಚಿಂದ್ ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಬುಡ್ಪಾದ್ ಕೊರ್ಪುಂಡು.

ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಕುಡೊಂಜಿ ಮಲ್ಲ ವಿಸೇಸ ಪಂಡ ಉಂದು ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೆರೆ ಎಲ್ಯ ತುಳುತ ಶಬ್ದಕೋಶ ದೀವೊನೊಡು. ತುಳುತ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಿನ್ನತೆ ಮಾತ್ರ ಅತ್ತ್ ಮೇರೆರ್ ಮಾತ್ರ ಬಳಸುನ ತುಳುತ ಉಚ್ಚರಡ್ ಇಪ್ಪು ಕೆಲವು ಯೆತ್ತೆಸೊಲ್ ಅರ್ಥ ಮಲ್ತೊನೊಡು. ಉದಾ : ಇಲ್ಲಾಗ್ ಕೇಲ, ದಟ್ಟಿಗೆ, ಲಾಂಬುಗು– ಅಳುಂಬು, ಹಾರಿಗೆ– ಜಾರಿಗೆ, ಕೀಜಿತ–ಪಿತ್ತಾಳೆದ, ಕಂಗ್–ಕಮ್ಮು, ಚೀಯಣ–ಪಾಯಸ, ಚೀಯತ–ತಿಗತ (ಜೇಣುನೊಣ) ಹಾರಗೆ–ತಾರಯಿ, ಮನರ–ಸ್ವಚ್ಛ, ಬುಡೆದಿ– ದಿಕ್ಕೋಳ್, ಸಂಧಿ–ದಾರಿಲ ಯಿಂಚ ಏತೋ ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್ ಬೆನ್ನಿದ ಬೆನ್ಪಿನಗಲೆನ ಬಂಗದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ಕತೆ ಸೃಷ್ಟಿದೊಟ್ಟುಗು ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗ್ ಒಂಜಾದ್ ಉಸುಲು ಬುಡ್ದು ಜಿಂಜಿದಿ ಬದ್ಕ್ ಮಲ್ತಿನಗಲೆನ ಕಥೆ ಈ ಬೂಕು ಓದಿನಗಲೆಗ್ ತೆರಿಯು. ತುಳು ನಾಡ್ದ ಜಿಂಜಿದಿ ತುಪ್ಪೆಡ್ ನನಲಾತ್ ಯಿಶೇಷ ಸಂಗತಿಲು ಉಂಡು. ಅವೆನ್ ಒರ ಮಗತ್ ತೂಕ ಪಂದ್– ಮನಸ್ಸಾವು ಪನ್ಪಿನ ಖಂಡಿತಂದ್ ಪನೋಲಿ. ಅಂಚಂದ್ ತುಳು ನಾಡ್‌ಗ್ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಿನ ಮಾತ ಮಾಹಿತಿಲು ನೆಟ್ಟ್ ಉಂಡ್ ಪಂದ್ ಅತ್ತ್. ಲೇಖಕಿ ತನ್ನ ಮಿತಿಟ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿಡ್ ಮಾಚು ಪನ್ಪಿ ಮಹಾ ಅಪ್ಪೆನ ಕತೆತೊಟ್ಟುಗು ಒಂಜಾತ್ ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಬದ್‌ಕ್‌ದ ವಿಷಯೊನ್ ಕಾದಂಬರಿದ ಒಟ್ಟು ಪೊರ್ಲುಗ್ ದಕ್ಕೆ ಆವಂದಿಲೆಕ್ಕ ಜೋಡೊಂತೆರ್. ಪೂರ್ಣ ಚಂದ್ರ ತೇಜಸ್ವಿ, ನರೇಂದ್ರ ರೈ ಇಂಚ ಮಾತ ಪುದರ್ ಪೋಯಿ ಬೂಕು ಬರೆತಿನಕಲೆನ ನೆನಪು ಈ ಕಾದಂಬರಿದ ಕೆಲವು ಅದೆಟ್ ಮಲ್ತ್ ಕೊರುಂಡು. ಪರ ಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್ ಈ ಪೂರ ಕಾರಣೊಗಾತ್ರ ಸಂಗ್ರಹ ಮಲ್ಪೆರೆ ಯೋಗ್ಯ ಆಯಿನ ಬೂಕು ಪನ್ಪಿನೆಟ್ ವಾ ಸಂಶಯಲ ಇಜ್ಜಿ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾದ್ ಈ ಕಾದಂಬರಿ ದಾದ ಪನಿಯೆರೆ ಬಯಕುಂಡು ಪಂಡ ಅಸ್ಪ್ರಶ್ಯತೆ ಬೊಕ್ಕ ಬಡಪತ್ತ್ ಅಂಜೊವು ಪೊಂಜೊವು ಇರ್ವೆರ್‌ಗ್‌ಲ ಶಾಪನೇ. ಆಂಡ ಪೊಣ್ಣು ಈ ಪೂರ ಸವಾಲ್‌ದೊಟ್ಟುಗು ಇಲ್ಲ್‌ದುಲಾಯಿ–ಪಿದಾಯಿ ಬದ್‌ಕ್ ಕಟ್ಟೊನೆರೆ ಜೀವನದ ಪ್ರತಿ ಹಂತಡ್‌ಲ ಮಲ್ಪು–ಪೊಂರ್ಬಾಟದ ನಮೂನೆ ಬೇತೆ. ಮೂಲ್ ಆಲ್ ಅಲೆನ ಅಸ್ತಿತ್ವಗ್ ಕುಟುಮದ ಅಸ್ತಿತ್ವಗ್ ಬಂಜಿದ ಬಡವುಗ್, ಬರವುಗ್ ಇಂಚ ಮಾತ ತರತ ಸಂಗತಿಗ್ ಹೋರಾಟ ಮಲ್ತೊಂದು ದಕ್ಕಿಸವೊನೊಡು ಪನ್ಪಿನೆನ್ ಲೇಖಕಿ ಪೊರ್ಲು ಪೊಲಿಕೆಡ್ ಮುಡೆತ್ ಕೊರ್ತೆರ್...

ಬದುಕುನ ಸಾದಿ

● ಪಂಜಳ ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ

ನರಮಾನಿಯಾದ್ ಜನುಮೊ ಪಡೆಯಿ ಬೊಕ್ಕ
ಬದುಕುನ ಸಾದಿನ್ ತೆರಿದುಪ್ಪೊಡು
ಕಲ್ಲ್ ಮುಳ್ಳುದ ಸಾದಿ ಜೀವನೊಡು ಎದುರಾವು
ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆಡ್ಯೈನ್ ದಾಂಟ್‌ದ್ ದುಂಬು ಪೋ ॥ 1 ॥

ತಿರ್ತ ಸಾಲೆಡ್ ಕಲ್ತಿ ಗುರುಕುಲೆನ ಉಪದೇಶೊ
ಜೀವನೊಡು ಕಡೆಮುಟ್ಟ ಕಾತ್‌ದೊರಿಪುಂಡು ನಿನ್ನ
ಅಪ್ಪೆ ಅಮ್ಮೆರೆ ಸೇವೆ ತಪ್ಪಂದೆ ಈ ಮಲ್ಪು
ಗುರು ಹಿರಿಯೆರೆದುರುಡು ತಗ್ಗ್ ಬಗ್ಗ್‌ದ್ ನಡಪ್ಪು ॥ 2 ॥

ದೋಸ್ತಿಲೆನ ಒಡನಾಟ ಎಡ್ಡೆ ಹಾಳ್‌ಲ ಮಲ್ಪು
ಆಯ್ಕೆ ಮಲ್ಪುನಗ ಜಳ್ಳ್ ಪೊಳ್ಳುನು ಬುಡ್ಲ
ನಿರೆಕರೆತ್ತ ಜನೊಕ್ಲೆಡ ಕಿಚ್ಚಿ ಮಚ್ಚರ ಬೊಡ್ಚಿ
ಜಾತಿ ಬೇಧದ ವಿಸೊತ ಬೀಜ ಬಿತ್ತೊಡ್ಚಿ ॥ 3 ॥

ಹಿರಿಯಾಕ್ಲು ನಂಬುದಿನ ಧರ್ಮ ದೈವಲೆನ್
ಮದತ್ತ್‌ದ್ ಕುಲ್ಲಡ ನಂಬು ಇಂಬುಲ ತಿಕ್ಕು
ಕಾಲಾದಿಡ್ ಕೊರ್ಪಿನ ಕೋಲ ತಂಬಿಲ ಮಾತಾ
ಪೊರ್ಲುಡು ನಡಪ್ಪಿಲೆಕ ಏರ್ಪಾಡ್ ಮಲ್ಪು ॥ 4 ॥

ಕಲಿ ಗಂಗಸರ ಪರಡ ಪುಗೆ ಬೈಪುನೇನ್ ಬುಡ್ಲ
ಪರ್ ಪೇರ್ ಬೊಂಡ ಈ ತಿನ್ ಬಜಿಲ್ ಬೆಲ್ಲ
ಇಂಚಿತ್ತಿ ಉಪದೇಶೊ ಮಲ್ಪುವೇಂದ್ ಎನ್ನೊಡ್ಚಿ
ಓದುನಿ ಶಾಸ್ತ್ರೊ ಪಾಡುನಿ ಗಾಳೊ ಪನ್ಪಿ ಗಾದೆದ ಲೆಕ್ಕಾವು ॥ 5 ॥

ಬೊಡೆದಿ ಜೋಕ್ಲೆನ ಸುಖಜೀವನ ನಿನಡುಂಡು
ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಬದ್‌ಕ್ ನಾಶೊ ಮಲ್ತೊನಡ
ಕಷ್ಟೊಡಿತ್ತಿನ ಜನೊಕ್ಕು ಆಪಿ ಸಾಯೊನು ಮಲ್ಪು
ಪರೋಪಕಾರಂ ಇದಂ ಶರೀರಂ ಪನ್ಪಿ ಪಾತೆರ ಒರಿಪ್ಪು ॥ 6 ॥

ಅಕ್ಲಾಕ್ಲೆ ಧರ್ಮೊನೇ ಅಕ್ಲಾಕ್ಲೆಗ್ ಮಲ್ಲೆ
ಬೇತೆ ಧರ್ಮೊಲೆನ್ ನಿಂದನೆ ಮಲ್ಪಡ
ಸ್ವಧರ್ಮೇ ನಿಧನಂ ಶ್ರೇಯಃ ತನ್ನ ಧರ್ಮೊನು ಬುಡಡ
ಧರ್ಮೋ ರಕ್ಷತಿ ರಕ್ಷಿತಃ ನೆಂಪುಪ್ಪಡ್ ನಿಕ್ಕ್ ॥ 7 ॥

ಪೆದ್ಮೆದಿ ತೆನಸ್‌ಲ್

ಮಾಹಿತಿ ಕೊರ್ನಾರ್ : ● **ಜೋಸ್ ಜತ್ತನ್ನ**

ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮರ್ದ್

ಬೋಡಾಪಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಲ್ : ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ (ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ಪಾವು ಆಪಿನಾತ್), ರಡ್ಡ್ ಲತ್ತ್ ತಾರಾಯಿದ ಪೇರ್, ಒಂತೆ ಅಂಟ್ ಬೆಲ್ಲ ಬೊಕ್ಕ 2 ಓಲೆಬೆಲ್ಲ, 2–3 ಚಮ್ಚ ನೆಯಿ.

ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ : ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿಗ್ ಎಣ್ಣೆ ಪೂಜಿದ್ ದೊಂಬುಡು ದೀವೊಡು. ಚೋಲಿ ಜಾರುಂಡು. ಚೋಲಿ ಪೂರಾ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಕೊಡಿ–ಕಡೆ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಸೊಚ್ಚ ಮಲ್ಪೊಡು. ತಾರಾಯಿದ ಪೇರ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ (ದಪ್ಪ ಪೇರ್ ಬೊಕ್ಕ ಒಂತೆ ತೆಲ್ಪು ಪೇರ್) ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿದೊಟ್ಟುಗು ಬಿರಾದ್ ಕುಕ್ಕರ್‌ಡ್ ಬೆಯ್ಯೆರೆ ದೀವೊಡು. 5–6 ವಿಸಿಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೆ ಬೆಯ್ಪಾವೊಡು.

ಕುಕ್ಕರ್‌ದ ಬಾಯಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಸೌಂಟು ಪಾಡ್ದ್ ಒರ ಎಡ್ಡೆಡೆ ತಿರ್ಗಾದ್ ಅಯಿಕ್ ಅಂಟ್ ಬೆಲ್ಲ (ಕಣ್ಣ್‌ದ ಅಂದಾಜಿ) ಬೊಕ್ಕ ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ ಸೇರ್ಸಾದ್ ತಿರ್ಗಾವೊಂದು ಉಪ್ಪೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಬೆಯ್ತ್‌ದ್ ದಪ್ಪ ಆದ್ ಅಡಿ ಬುಡಿಯೆರೆ ಆನಗ ನೆಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ತಿರ್ಗಾದ್ ಜಾವೊಡು. ಲೇಹದ ಲೆಕ್ಕ ಆಪುಂಡು.

ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ : ಪೆದ್ದ್‌ದ್ ಇಲ್ಲಗ್ ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೂಜಿ ದಿನ ಕಷಾಯ ಕೊರೊಡು. ಒಂಜಿ ದಿನ ಬುಡ್ದು ಒಂಜಿ ದಿನತ್ತಲೆಕ್ಕೊ ಮೂಜಿ ದಿನ ಮರ್ದ್ ಕೊರೊಡು. ಕಾಂಡೆ ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಯ್ಯಗ್ ಒಂಜೊಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕೋಪುಡ್ (ಬೌಲ್) ಕೊರೊಡು. ಒರಿನೆನ್ ಬತ್ತಿನಾಕ್ಲೆಗ್ ಪಟ್ಟ್‌ದ್ ಬುಡೊಲಿ.

ಗರ್ಭಕೋಶ ಸೊಚ್ಚ ಆಯೆರೆ ಎಡ್ಡೆ.

ಸೂಂಠಿ ಮರ್ದ್

ಬೋಡಾಪಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಲ್ : ಸೂಂಠಿ ಕಾಲ್ ಕಿಲೋ, ನೀರುಳ್ಳಿ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋ, ನೆಯಿ 2–3 ಚಮ್ಚ, ಅಂಟ್ ಬೆಲ್ಲ ಸುಮಾರ್ ಕಾಲ್ ಕಿಲೋ, ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ 2.

ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ : ಸೂಂಠಿನ್ ಚೋಲಿ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ದೆಕ್ಕ್‌ದ್ ತುಂಡು ಮಲ್ತ್‌ದ್ ಮಿಕ್ಸಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಕಡೆವೊಡು (ಬೋಡಾಂಡ ಚೂರು ನೀರ್ ಪಾಡೊಲಿ). ಬೊಕ್ಕ ಪುಂಟ್‌ದ್ ರಸೊ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ದೀವೊಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಮಿತ್ತ್ ಒಂದಿನ ನೀರ್‌ನ್ ಮಾತ್ರ ದೆತೊಂದು ಅಯಿಕ್ ಸಣ್ಣ ಮೂರ್ದಿನ ನೀರುಳ್ಳಿನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಕುಕ್ಕರ್‌ಡ್ ದೀದ್ 5–6 ವಿಸ್‌ಲ್ ದೆತ್ತ್‌ದ್ ಎಡ್ಡೇನ ಬೆಯ್ಪಾವೊಡು. ಆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಸೌಂಟುಡು ಎಡ್ಡೆ ಒರ ತಿರ್ಗಾದ್ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಅಂಟ್ ಬೆಲ್ಲ, ಓಲೆ ಬೆಲ್ಲ ಪಾಡ್ದ್ ತಿರ್ಗಾವೊಂದಿತ್ತ್‌ದ್ ದಪ್ಪ ಲೇಹದ ಲೆಕ್ಕೊ ಆನಗ ನೆಯಿ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಕಲತ್ತ್‌ದ್ ಜಾವೊಡು.

ಕೊರ್ಪಿನ ಕ್ರಮ : ಬೊಳ್ಳುಳ್ಳಿ ಮರ್ದ್ ಕೊರಿ ಬೊಕ್ಕ ಒಂಜಿ ದಿನ ಬುಡ್ದು ಸೂಂಠಿ ಮರ್ದ್‌ನ್ ಮೂಜಿ ದಿನ ಕಾಂಡೆ ಬಜಿ ಬಂಜಿಗ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಯ್ಯದ ಪೊರ್ತುಡು ಒಂಜಿ ಎಲ್ಯ ಕೋಪುದಾತ್ ಕೊರೊಡು.

ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಶೀತ ಬರಂದಿಲೆಕ್ಕ ಜಾಗ್ರತೆಗ್ ಬೋಡಾದ್ ಈ ಮರ್ದ್‌ನ್ ಕೊರ್ಪೆರ್.

ಬಜಿಲ್ ಮರ್ದ್:

ಬೋಡಾಪಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಲ್ : ಬಜಿಲ್ ಕಾಲ್ ಕಿಲೋ, ನೀರುಳ್ಳಿ ಅರ್ಧ ಕಿಲೋ, ಕಸ್‌ಕಸ್ 100 ಗ್ರಾಂ, ಬಾದಾಮಿ, ಬೀಜ, ದ್ರಾಕ್ಷಿ, ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿ (ಒಣ ಕೊಬ್ಬರಿ), ಬೊಳ್ದು ಎಣ್ಮೆ, ಬೆಲ್ಲ ರುಚಿಕ್ಕ್ ತಕ್ಕೊ (ಸುಮಾರ್ 300 ಗ್ರಾಂ) ನೆಯಿ–5–6 ಚಮ್ಚ.

ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ : ನೀರುಳ್ಳಿನ್ ಸಣ್ಣ ಮೂರ್ದ್ ನೆಯಿಟ್ ಎಡ್ಡೆ ಕಾಯಾದ್, ಅಯಿಕ್ ಬೀಜ–ದ್ರಾಕ್ಷೆ ಪಾಡ್ದ್ ಕುಡ ಕಾಯಾವೊಡು. ಬಾದಾಮಿನ್ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಬೆಚ್ಚ ನೀರ್‌ಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಚೋಲಿ ದೆತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಉದ್ದೊಗು ಸಪೂರೊಡು ಕತ್ತೆರ್‌ದ್ ಆಯೆಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ನೆಯಿಟ್ ಪೊತ್ತೊಡು. ಅಂಚೆನೇ ಕಸ್‌ಕಸ್, ಎಣ್ಮೆ, ಗೋಂಟು ತಾರಾಯಿದ ತುಂಡು, ಬಜಿಲ್ ಉಂದೆನ್ ಮಾತಾ ಪಸೆದಾಂತಿಲೆಕ್ಕ ಪೊತ್ತೊಡು.

ಬೆಲ್ಲನ್ ಒಂತೆ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪಾಕೊಗು ದೀದ್ ಅಯಿಕ್ ಮಿತ್ತ್ ಪಂಡಿನ ಮಾತಾ ಸಾಮಾನ್‌ಲೆನ್ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಎಡ್ಡೇನ ಮಗ್ತ್ತ್‌ದ್ ಅಡಿ ಬುಡ್ನಗ ಜಾವೊಡು.

ಉಂದೆನ್ ತ್ರಾಣೊಗು ಬೋಡಾದ್ ಏರ್ಲಾ ದೆತೊನೊಲಿ. ಆಂಡ ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್‌ಂದ್ ಮಲ್ಪುನಗ ಪೆದ್ಮೆದಿಗ್ ಬೋಡಾಯಿ ಮರ್ದ್‌ದ ಬೇರ್‌ಲೆನ್ ಸೇರಾಂಡ ಎಡ್ಡೆ.

ಮೆತ್ತೆ ಅಡ್ಪುನು

ಬೋಡಾಪಿನ ಸಾಮಾನ್‌ಲ್ : ಮೆತ್ತೆ ಒಂಜಿ ಪಾವು, ಬೊಂಬಾಯಿ ಸಜ್ಜಿಗೆ ಒಂಜಿ ಪಾವು, ತಾರಾಯಿ ಒಂಜಿ, ಬಜಿಲ್ ಮೂಜಿ ಪಾವು (ಬೋಂಡ ಹೆಚ್ಚೊ ಪಾಡೊಲಿ) ಬೆಲ್ಲ ಒಂಜಿ ಕಿಲೋ, ನೆಯಿ ಒಂಜಿ ಕೊಂಡೆ (ಮುಕ್ಕಾಲ್ ಲೋಟೆ)

ಮಲ್ಪುನ ಕ್ರಮ : ಮೆತ್ತೆನ್ ಎಣ್ಣೆ ಪಾಡಂದೆ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಪೊತ್ತೊಡು. (ಕಪ್ಪಾಯೆರೆ ಬಲ್ಲಿ). ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ತರಿ ತರಿಯಾದ್ ಪೊಡಿ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊನೊಡು (ಮಿಕ್ಸಿಡ್ ಒರ ತಿರ್ಗಾಂಡ ಯಾವುಂಡು) ತಾರಾಯಿನ್ ಪಿರೆದ್ ಒಂತೆ ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊನೊಡು. ಸಜ್ಜಿಗೆಗ್ ಒಂತೆ ನೆಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ಅವೆನ್‌ಲಾ ಪೊವ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊನೊಡು. ಬಜಿಲ್‌ನ್ ಅಡೆಗೇ ಒಂತೆ ಪೊರ್ತು ಬೆಚ್ಚ ಮಲ್ತ್‌ದ್ ದೀವೊಡು. (ಎಚ್ಚೊ ಪೊರ್ತು ಬೊಡ್ಚಿ. ಅರಪ್ಪುನಗ ಗರಿಗರಿ ಆದುಪ್ಪುಂಡು).

ಬೆಲ್ಲಗ್ ಒಂಜಿ ಲೋಟೆ ನೀರ್ ಪಾಡ್ದ್ ಪಾಕೊಗು ದೀದ್ ಪಾಕೊಗು ಬತ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಮೆತ್ತೆದ ಪೊಡಿ ಪಾಡ್ದ್ ಎಡ್ಡೇನ ತಿರ್ಗಾವೊಡು. ಎಡ್ಡೆ ಬೆಯ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ನೆಯಿ ಪಾಡ್ದ್ ತಿರ್ಗಾವೊಡು. ಅಯಿಡ್ದ್ ಬೊಕ್ಕ ಬಜಿಲ್, ತಾರಾಯಿದ ಪೂ, ಸಜ್ಜಿಗೆ ಸೇರ್ಸಾದ್ ಒಟ್ಟುಗು ತಿರ್ಗಾದ್ ಗಟ್ಟಿಯಾವೊಂದು ಬನ್ನಗ, ಜಾದ್ ದೀವೊಡು. ಚವುಲಿ ಆಯಿ ಬೊಕ್ಕ ಡಬ್ಬಿಡ್ ಪಾಡ್ದ್ ಅತ್ತ್ಂಡ ಎಲ್ಯೆಲ್ಯ ಉಂಡೆ ಕಟ್ಟ್‌ದ್ ದೀವೊಲಿ, ದಿನೊಲಾ ಒಂಜಿ ರಡ್ಡ್ ಚಮ್ಚ ಅತ್ತ್ಂಡ ಒಂಜಿ ಉಂಡೆ ದೆತೊಂಡ ಎಡ್ಡೆ.

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆಯಿನಕುಲು

ವರ್ಷ	ಕ್ಷೇತ್ರ	ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ವಿಜೇತೆರ್ನ ಪುದರ್
1995–1996	ಸಾಹಿತ್ಯ	1. ದಿ.ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
		2. ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
1996–1997	ಸಂಶೋಧನೆ	3. ದಿ. ಪ್ರೊ ಕು.ಶಿ ಹರಿದಾಸ ಭಟ್
	ಸಾಹಿತ್ಯ	4. ದಿ.ಕೆಲಿಂಝ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	5. ಶ್ರೀ ಮಿಜಾರು ಅಣ್ಣಪ್ಪ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	6. ದಿ. ಬಿ. ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
1997–98	ಸಾಹಿತ್ಯ	7. ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
	ಸಂಶೋಧನೆ	8. ಡಾ. ಸೂರ್ಯನಾಥ ಕಾಮತ್
	ನಾಟಕ–ಚಲನಚಿತ್ರ	9. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎನ್. ಟೈಲರ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	10. ದಿ. ಮಲ್ಪೆ ಶಂಕರನಾರಾಯಣ ಸಾಮಗ
1998–99	ಸಾಹಿತ್ಯ	11. ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	12. ಶ್ರೀ ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚಿತ್ತಾಯ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	13. ದಿ.ಮಂಕುಡೆ ಸಂಜೀವ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	14. ಶ್ರೀಮತಿ ಎಂ. ಲೀಲಾವತಿ
1999–2000	ಸಂಶೋಧನೆ	15. ಡಾ ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	16. ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	17. ಶ್ರೀ ಕೋಳ್ಯೂರ ರಾಮಚಂದ್ರ ರಾವ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	18. ಶ್ರೀ ಸದಾನಂದ ಸುವರ್ಣ
2000–2001	ಸಾಹಿತ್ಯ	19. ದಿ. ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಸಂಶೋಧನೆ	20. ಡಾ ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	21. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ರಾವ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	22. ದಿ. ಪುಳಿಂಚ ರಾಮಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ
2001–2002	ಸಂಶೋಧನೆ	23. ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ರಮೇಶ
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	24. ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	25. ಶ್ರೀ ಮಲ್ಪೆ ರಾಮದಾಸ ಸಾಮಗ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	26. ಶ್ರೀ ಮಚ್ಚೇಂದ್ರನಾಥ ಪಾಂಡೇಶ್ವರ
2002–2003	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	27. ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
	ಸಾಹಿತ್ಯ	28. ಶ್ರೀ ಏರ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ನಾರಾಯಣ ಆಳ್ವ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	29. ಶ್ರೀ ಬಿ. ಶೀನಪ್ಪ ಭಂಡಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	30. ಡಾ ಪಿ. ಸಂಜೀವ ದಂಡೆಕೇರಿ
	ಸಂಘ ಸಂಸ್ಥೆ	31. ಸಾಹಿತ್ಯ ಬಳಗ ಮುಂಬೈ
2003–2004	ಸಂಶೋಧನೆ	32. ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮುಕುಂದ ಪ್ರಭು
	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	33. ಪ್ರೊ ಎ.ವಿ. ನಾವಡ

	ಯಕ್ಷಗಾನ	34. ಶ್ರೀ ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	35. ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ವಾಮನ
	ಜಾನಪದ	36. ಶ್ರೀ ಬಾಬು ಪರವ
2004	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	37. ಡಾ ಕೆ. ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
	ನಾಟಕ ಚಲನಚಿತ್ರ	38. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ
	ಜಾನಪದ	39. ದಿ ಲೋಕಯ ಪಂಬದ
2005	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	40. ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	41. ಶ್ರೀ ವಿ.ಜಿ. ಪಾಲ್
	ಜಾನಪದ	42. ಶ್ರೀ ಐತಪ್ಪ ಮಾರು ಪಂಬದ ಚಿಪ್ಪಾರ್
2006	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	43. ಡಾ ವಾಮನ ನಂದಾವರ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	44. ಶ್ರೀ ರಾಮದಾಸ್ ದೇವಾಡಿಗ
	ಜಾನಪದ	45. ಶ್ರೀ ಮಾಚಾರು ಗೋಪಾಲ ನಾಯ್ಕ
2007	ಸಾಹಿತ್ಯ	46. ಶಿಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	47. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎನ್. ರಾವ್ ಬೋಳೂರು
	ಜಾನಪದ	48. ಶ್ರೀಮತಿ ಸಣ್ಣಕ್ಕ ಬಂಗ್ಲೆಗುಡ್ಡೆ
2008	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	49. ಶ್ರೀ ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	50. ಶ್ರೀ ಸದಾಶಿವ ಸಾಲ್ಯಾನ್
	ಜಾನಪದ	51. ಶ್ರೀ ದಾಸು ಬಂಗೇರ
2009	ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನೆ	52. ಡಾ. ಟಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	53. ಶ್ರೀ ಭೋಜ ಸುವರ್ಣ
	ಯಕ್ಷಗಾನ	54. ಶ್ರೀ ಕಾಂಚನ ಸಂಜೀವ ರೈ
2010	ಸಾಹಿತ್ಯ	55. ಶ್ರೀ ಡಿ.ಕೆ. ಚೌಟ
	ನಾಟಕ – ಚಲನಚಿತ್ರ	56. ಶ್ರೀ ಶಾಂತರಾಮ್ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	ಜಾನಪದ (ಪಾಡ್ದನ)	57. ಶ್ರೀಮತಿ ಕೊರಪೊಳು
2011	ಸಾಹಿತ್ಯ	58. ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್ ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ರಂಗಭೂಮಿ	59. ಶ್ರೀ ಜೆ. ಸೀತಾರಾಮ್ ಶೆಟ್ಟಿ
	ತುಳು ಸಿನಿಮಾ	60. ಶ್ರೀ ಟಿ.ಎ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ
2012	ಸಾಹಿತ್ಯ	61. ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
	ನಾಟಕ – ರಂಗಭೂಮಿ	62. ಶ್ರೀ ರೋಹಿದಾಸ್ ಕದ್ರಿ
	ಸಿನಿಮಾ	63. ರಿಚಾರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತಲಿನ
2013	ಸಾಹಿತ್ಯ	64. ಶ್ರೀ ಮನು ಇಡ್ಯಾ ಸುರತ್ಕಲ್
	ಯಕ್ಷಗಾನ	65. ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ ಬೆಳ್ಳಾರೆ
	ಜಾನಪದ	66. ಶ್ರೀ ಗೇರ್ತಿಲ ದೇವು ಪೂಜಾರಿ

ಬೂಕು ಇನಾಮು ಗೆಂದಿನಕುಲು

1992–1994

ಕ್ರಸಂ.	ಪ್ರಕಾರ	ಗ್ರಂಥ ಲೇಖಕರು
ಕಾವ್ಯ	ತುಳು ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಕಾವ್ಯೊ	ಕೆಲಿಂಜ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
ಕಥೆ	ಒಸಯೊ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕಾದಂಬರಿ	ನಾಣಜ್ಜೆರ್ ಸುದೆ ತಿರ್ಗಾಯೆರ್	ಕೆ. ಮಹಾಲಿಂಗ
ನಾಟಕ	ಕಪ್ಪು ನೆತ್ತೆರ್	ಕೋಡು ಭೋಜ ಶೆಟ್ಟಿ
ಅನುವಾದ	ಅಸೆನಿ ಯಾಗೊ ಕಾಂತಗೋ ಜೋಗಿ	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ಜಾನಪದ ಆಚರಣೆಗಳು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	Tulu Dialectics	ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ

1994–1995

ಕಾವ್ಯ	ನಾಗಸಂಪಿಗೆ	ಸುನೀತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
ಕಥೆ	ಕರಿಯವಜ್ಜೆರೆನೆ ಕತೆಕುಲು	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕುದುರುದ ಕೇದಗೆ	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೂದಮ್ಮನ ಬಿಸ್ರಾತಿಕೆ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಗದ್ಯ	ತಿರ್ಗಾಟದ ತಿರ್ಲ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ಅನುವಾದ	ಭರತನ ಮೋಕೆ ಬೊಕ್ಕ	
	ಮಾಯೆದ ಶೂರ್ಪನಕಿ	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ಟ
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದ.ಕ. ಜಿಲ್ಲೆಯ ಐತಿಹ್ಯಗಳು	ಸುಬ್ಬಣ್ಣ ರೈ

1995–1997

ಕಾವ್ಯ	ಪದರಂಗಿತ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ಕಥೆ	ಮನಸ್ಸ್ ಬದಲಾನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಚಂದ್ರಳ್ಳಿಡ್ ಬೊಳ್ಪಾಂಡ್	ಸಂಕಲಕರಿಯ ಕೃಷ್ಣಸಾಲ್ಯಾನ್
ನಾಟಕ	ಪಿಲಿಪತ್ತಿ ಗಡಸ್	ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ
ಗದ್ಯ	ಪಣೆ ಪಣೆ ತುಡರ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತೌಳವ	ಮುಂಡಿಕಾಯಿ ಗಣಪಯ್ಯ ಭಟ್

1997–1998

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಬಾನೊ ತೋರೊಂದುಂಡು	ಎಸ್. ಪಿ. ಮಂಚಿ
ಕತೆ	ಡೋಲು	ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಶುರಾಮ ದೇವೆರೆ ಸೃಷ್ಟಿ ಈ ತುಳುನಾಡ್	ಮ. ವಿಠಲ ಪುತ್ತೂರು
ನಾಟಕ	ಎರುಮ್ಯೆಂದೆ	ಎ. ಶಿವಾನಂದ ಕರ್ಕೇರ
ಗದ್ಯ	ದೇಸಾಂತ್ರೊಡು	ಡಿ. ಸುವಾಸಿನಿ ಹೆಗ್ಡೆ

ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ ಕೆಲವು ನೋಟಗಳು	ಸುಶೀಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
ಅನುವಾದ	ಪುರುಷೆ	ಎಚ್ಕೆ ಕರ್ಕೇರ
1998–1999		
ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ತುಳು ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತೊ	ಡಿ. ವೇದಾವತಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಜಂಜ ಆನಗ	ಜಿತು ನಿಡ್ಲೆ
ನಾಟಕ	ಬದಿ	ಕೆ. ವಿಜಯಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಿರ ತಿರ್ಗ್ ತೂನಗ	ಎಸ್.ಬಿ. ಕುಂದರ್
ಅನುವಾದ	ಪುರಂದರ ದಾಸೆರೆ ಪದೊಕುಲು	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಕಲ್ಕುಡ ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ	ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
1999–2000		
ಕವಿತೆ	ಅಜನೆ	ವಸಂತಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
ನಾಟಕ	ಸತ್ಯನೆಗಪುನಗ	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
ತುಳುಡ್ದು ಅನುವಾದ	ಯಾರಿಗೆ ಯಾರುಂಟು?	ಚಂದ್ರಕಲಾ ನಂದಾವರ
ತುಳುಕು ಅನುವಾದ	ಜೋಕುಲು ಬಾಲೆಲು	ಶೀಮುಂಜೆ ಪರಾರಿ
ಗದ್ಯ	ಪೂವರಿ	ಮುದ್ದು ಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
ಕನ್ನಡ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜನಪದ ಆಟಗಳು	ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರು
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ತಾಟಿ ತೆಂಬರೆ	ಪ್ರಮೋದ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
2000–2001		
ಕವಿತೆ	ಗಗ್ಗರೊ	ಭಾಸ್ಕರ ಭಂಡಾರಿ ಮಜಿಬೈಲು
ಕಥೆ	ತನಿಕೆ	ಶಂಕರ ಖಂಡೇರಿ
ಕಾದಂಬರಿ	ಕಡಲ ಬರಿತ ಕಾಂಜರಣ್ಣೆ	ಬಿ.ಪಿ. ಕೋಡಿಬೆಂಗರೆ
ನಾಟಕ	ಬೀರೆ ದೇವು ಪೂಂಜೆ	ಕದ್ರಿ ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಪಳಂತುಳು ಕಾವ್ಯ	ಕಬ್ಬಿನಾಲೆ ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
ಶಿಶು ಸಾಹಿತ್ಯ	ಪುಟ್ಟುದಿನ	ರಮೇಶ್ ಉಳಯ ಅಡ್ಯನಡ್ಕ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಭೂತಾರಾದನೆ ಬಣ್ಣಗಾರಿಕೆ	ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ, ಯದುಪತಿ, ರಾಜಶ್ರೀ
ಇತರ ಭಾಷೆಯಿಂದ		
ಅನುವಾದ	ಋಣ ಕಡ್ಪೆರಾವಾ	ಶಾರದಾ ಆರ್. ರಾವ್
ಕನ್ನಡದ ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅನ್ವೇಷಣೆ	ಚಂದ್ರಶೇಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
ಇಂಗ್ಲಿಷ್–ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಒಲಸರಿ(ಅನುವಾದ)	ಎಂ.ಅಶೋಕ ಆಳ್ವ ಎನ್. ತಿರುಮಲೇಶ್ವರ ಭಟ್

2001–2002

ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಮಾಣಿಗೆರಡ್ ಪಾತೆರೊ	ಮುತ್ತಿಗೆ ಈಶ್ವರ ಭಟ್
ಕತೆ	ಪರಿವರ್ತನೆ	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಕಾದಂಬರಿ	ಯುಗ ಮಗ್‌ರ್ನಗ	ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
ನಾಟಕ	ಬೊಜ್ಜ	ನಂದಳಿಕೆ ನಾರಾಯಣ ಶೆಟ್ಟಿ
ಗದ್ಯ	ಕರಜನ	ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಕನ್ನಡ– ತುಳು		
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡಿನ ಜೈನಧರ್ಮ	ಎಸ್.ಡಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
ಸಂಪಾದಿತ ಕೃತಿ	ಅಪ್ಪೆಗ್ ಬಾಲೆದ ಓಲೆ	ವಿಜಯ್‌ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ

2003–2006

ತುಳು ಕಾವ್ಯ ಕವಿತೆ	ಕತೆ ಆಯೆರ್ ಪೊಣ್ಣುಲೈವೆರ್	ಪ್ರಮೋದಾ ಕೆ. ಸುವರ್ಣ
ತುಳು ಕಥೆ ಕಾದಂಬರಿ	ಪೂ ಪೊದ್ದೊಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
ತುಳು ನಾಟಕ ಗದ್ಯ	ಮದಪ್ಪಂದಿ ನೆಂಪು	ಬಿ.ಎ. ಪ್ರಭಾಕರ ರೈ
ಅನುವಾದ	ಕರಿಯವಜ್ಜನ ಕತೆಗಳು	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳುನಾಡುಂ ಭಾಷಯುಂ ನಾಟ್ವರಿವುಂ	ಸಿ. ರಾಘವನ್

2008

ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಬಿನ್ನೆದಿ: ತಮ್ಮಲೆ ಅರುವತ್ತ ಕಟ್ಟ್–ಸಿರಿಪಾಡ್ದನ	ಬೋಳ ಚಿತ್ತರಂಜನ್‌ದಾಸ್ ಶೆಟ್ಟಿ
ನಾಟಕ	ತಂಬಿಲ –ನಾಟಕ	ನಾಗರಾಜ ಗುರುಪುರ
ಕಾದಂಬರಿ	ಮಿತ್ತಬೈಲ್‌ಯಮುನಕ್ಕ ಕಾದಂಬರಿ	ಮೂಲ ಆನಂದ ಕೃಷ್ಣ: ಅನುವಾದಕರು: ಮುಹಮ್ಮದ್ ಕುಳಾಯಿ

2010

ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ತುಳು ನಾಡವರ ಸಮಾಜ	ಬಿ. ಸಚ್ಚಿದಾನಂದ ಹೆಗ್ಡೆ
ನಾಟಕ	ಮಾಯೆಯ ಎರಡು ನಾಟಕಗಳು	ಕೇಶವ ಕುಡ್ಲ
ಕಾದಂಬರಿ	ತನ್ನೆ ತೋಡುದ ಸೊನ್ನೆ	ವಿಜಯಾ ಬಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಸಾಲೆತ್ತೂರು

2011

ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಒಂಜಿ ಕುಂದು ನಲ್ಪ ಕತೆಕುಲು	ಡಾ.ಅಶೋಕ್ ಆಳ್ವ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯದೃಷ್ಟಿ	ಶ್ರೀ ಮುತ್ತಿಗೆ ಪದ್ಮನಾಭ ರೈ
ನಾಟಕ ವಿಭಾಗ	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ	ರತ್ನಾಕರ ರಾವ್ ಕಾವೂರು

2012

ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗ	ತುಳುನಾಡಿನ ಬಿಲ್ಲವರು	ರಮಾನಾಥ ಕೋಟೆಕಾರ್
ಕವನ ವಿಭಾಗ	ಕೊರಲ್	ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
ಕಥಾ ವಿಭಾಗ	ಸತ್ಯಪ್ಪೆ ಬಾಲೆಲು	ಶ್ರೀ ಕೆ.ಈ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ

2013

ಅಧ್ಯಯನ ಗ್ರಂಥ	ಅತ್ತಾವರ ದೈವೊಂಗುಲು	ಪ್ರಶಾಂತ್‌ರಾಮ್ ಕೊಟ್ಟಾರಿ
ತುಳು ಕಾದಂಬರಿ	ಪರಬಾಳ್‌ತ ಪರಿಪಾಳೆಳ್	ಜಯಮ್ಮ ಚೆಟ್ಟಿಮಾಡ

ಅಕಾಡೆಮಿದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

ಕ್ರಮ ಸಂಖ್ಯೆ	ಬೂಕುದ ಪುದರ್	ಲೇಖಕೆರೆ ಪುದರ್
1	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್ (1995)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
2	ಬಾಯಾರು ಸಂಕಯ್ಯ ಭಾಗವತೆರ್ (1995)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
3	ಬಡಕಬೈಲ್ ಪರಮೇಸ್ರಯೆರ್ (1995)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
4	ಮೂವೆರ್ ತಿಂಗಳಾಯೆರ್ (1995)	ಯಜ್ಞಾವತಿ ಕೇಶವ ಕಂಗನ್
5	ಎನ್. ಎ. ಶೀನಪ್ಪ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
6	ಎಸ್.ಯು.ಪಣಿಯಾಡಿ (1996)	ಮುರಳೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯ
7	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆರ್ (1995)	ನಾಗರಾಜ ಪೂವಣಿ (ನಾವುಜಿರೆ)
8	ಎನ್.ಎಸ್. ಕಿಲ್ಲೆ (1995)	ಕಯ್ಯಾರ ಕಿಂಞಣ್ಣ ರೈ
9	ದೂಮಪ್ಪ ಮಾಸ್ಟರ್ (1997)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
10	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (1997)	ಎಮ್. ರತ್ನಕುಮಾರ್
11	ಸತ್ಯ ಮಿತ್ರ ಬಂಗೇರ (1997)	ಡಾ. ಪೀಟರ್ಸ್ ವಿಲ್ಸನ್ ಪ್ರಭಾಕರ್
12	ವಿಶು ಕುಮಾರ್ (1997)	ಮಾಧವ ಕುಲಾಲ್
13	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ (1997)	ಎನ್. ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
14	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್ರ್ (1998)	ಡಾ. ಎಂ.ಪ್ರಭಾಕರ ಜೋಶಿ
15	ಕೆಮ್ತೂರು ದೊಡ್ಡಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
16	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್ (1998)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು
17	ನವಯುಗದ ಹೊನ್ನಯ ಶೆಟ್ರ್ (1998)	ನರೇಂದ್ರ ರೈ ದೇರ್ಲ
18	ಕು.ಶಿ. ಹರಿದಾಸ ಭಟ್ರ್ (2001)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರ್
19	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ (2002)	ಎನ್. ಪಿ.ಶೆಟ್ಟಿ
20	ಕಲಾ ತಪಸ್ವಿ ಕೆ.ಕೆ. ಹೆಬ್ಬಾರ್ (2002)	ಡಾ. ಸುನೀತಾ ಎಂ. ಶೆಟ್ಟಿ
21	ಡಾ. ಕೋಟ ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತೆರ್ (2003)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
22	ಕೆದಂಬಾಡಿ ಜತ್ತಪ್ಪ ರೈ (ದ.ಪ್ರ.) (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ತಿಮ್ಮಪ್ಪ ರೈ
23	ಕೆಲಿಂಜೆ ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವೆರ್ (2008)	ವಿಜಯ ಕುಮಾರ್ ಭಂಡಾರಿ
24	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ (2008)	ಮುಂಡಪ್ಪ ಬೋಳೂರು, ರೋಹಿಣಿ
25	ಸುಬ್ರಾಯ ಭಟ್ (2008)	ಜಯಂತಿ
26	ಕೆ.ಬಿ. ಭಂಡಾರಿ (2008)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
27	ನರ್ಕಳ ಮಾರಪ್ಪ ಶೆಟ್ಟಿ(ಕನ್ನಡ) (2002)	ರಘುನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ
28	ಮಟ್ಟಾರು ವಿಠಲ ಹೆಗ್ಡೆ (2003)	ರತ್ನಕುಮಾರ್ ಎಂ.
29	ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜಯ್ಯ ಹೆಗ್ಡೆ (2004)	ನಾವುಜಿರೆ
30	ದಾನಶೂರ ಕರ್ಣ (2008)	ಡಾ.ಎಸ್. ಆರ್. ವಿಘ್ನರಾಜ್
31	ಅರುಣಾಬ್ಜನ ಮಹಾಭಾರತೊ (2008)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
32	ತುಳುನಾಡ ಸಂಶೋಧನೆ (2008)	ಡಾ. ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
33	ನೂದು ಕಬಿತೆಲೆ ಗೊಂಚಿಲ್ (2008)	(ಸಂ.) ಚಿದಂಬರ ಬೈಕಂಪಾಡಿ, ಬಿ.ಎನ್. ಹರೀಶ್ ಬೋಳೂರು
34	ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಲೇಖನ ಮಾಲೆ(2008)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಎಕ್ಕಾರು
35	ಮುಗೇರರು (1997)	ಡಾ.ಕೆ.ಅಭಯ ಕುಮಾರ್
36	ಡಾ. ಬಾಬಸಾಹೇಬ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ (1997)	ಪಿ. ಡೀಕಯ್ಯ

37	ನಿಲೆ – ಕಾದಂಬರಿ (1997)	ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
38	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (1998, 2007)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
39	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (1998)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
40	ಕೋಡ್ದಬ್ಬು (1998)	ಡಾ. ಸುಶೀಲಾ ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
41	ಪರತಿ ಮಂಗಣೆ (1998)	ಕೆ. ಲೀಲಾವತಿ
42	ಪುಳ್ಳೂರು ಬಾಚೆ (1998)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
43	ಅಬ್ಬಗೆ ದಾರಗೆ (1998)	ಕೆ.ಜೆ. ಶೆಟ್ಟಿ ಕಡಂದಲೆ
44	ಮೂಂಕು ಸಂಬಳೋ (1998)	ಡಾ.ಕೆ.ಚಿನ್ನಪ್ಪ ಗೌಡ
45	ಮಗೆ ಬರವು ಕಲ್ತೆ (1998)	ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜ ಭಟ್
46	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡೆ (1998, 2007)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
47	ಮಾಯಾಂದಾಲ್ (1998)	ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
48	ಬನ್ನಾಲ್ (1998)	ಕ್ಯಾಥರಿನ್ ರಾಡ್ರಿಗಸ್
49	ಮಾಮಿ ಮರ್ಮಲ್ (1998)	ಡಾ. ಗಣನಾಥ ಶೆಟ್ಟಿ ಎಕ್ಕಾರ್
50	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (1998)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
51	ಅಗೋಳಿ ಮಂಜಣೆ (1998, 2007)	ಗಣೇಶ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
52	ಕಣ್ಣಡ್ ತೂವಂದಿನ ಕೆಬಿಟ್ ಕೇನಂದಿನ (1998)	ಕೆ.ಆರ್. ರೈ
53	ಅಪ್ಪೊದಡ್ಯೆ (1998)	ಮುದ್ದುಮೂಡುಬೆಳ್ಳೆ
54	ನಾಗಸಿರಿ (1998)	ಕೆ. ಅನಂತ ರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
55	ಮಾಯೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಡಿ. ಯದುಪತಿ ಗೌಡ
56	ಮುಡಿಪ್ಪೆಯರಾವಂದಿ ಮಲ್ಲಿಗೆ (1998)	ಎನ್. ಕೊಯಿರಾ ಬಾಳೆಪುಣಿ
57	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯ (198, 2007)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
58	ಆಕಾಶವಾಣಿ ತುಳು ಕತೆಕುಲು (1996)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
59	ಬೀರದ ಬೊಲ್ಪು (1997)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
60	ಉಳ್ಳಾಲ ಇತಿ ಆದಿ (1997)	(ಸಂ.) ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ, ಕೆ.ಆರ್. ಚಂದ್ರ
61	ಎನ್ನ ಮೋಕೆದ ಪೊಣ್ಣು (1998)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
62	ಜೋಕುಲೆ ಸಂಚಿ (1998, 2003)	ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
63	ಬಂಗಾರ್ ಪರ್ಬದ ಸಿಂಗಾರ್ ಪದೊಕುಲು(1998)	ಪಿ.ಎಸ್. ರಾವ್ (ಸಂ.)
64	ತುಳು ಕೈಪಿಡಿ (1998, 2003)	ಡಾ.ಯು.ಪಿ. ಉಪಾಧ್ಯಾಯ
65	ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿಯರು (1998, 2007)	ಡಾ. ಕೆ.ಜಿ. ವಸಂತ ಮಾಧವ
66	ಜೋಕುಲೆ ದನಿ (2000) (ಸಂ.)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
67	ಮಹಾಭಾರತೊ–ತುಳು ಮಹಾಕಾವ್ಯ (2000)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
68	ಬಯ್ಯ ಮಲ್ಲಿಗೆ (2001)	ಲೇ : ಪಾ.ವೆಂ. ಆಚಾರ್ಯ (ಸಂ.) ಡಾ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರು
69	ತುಳು ಲಿಪಿ (2001)	ವೆಂಕಟರಾಜ ಪುಣಿಂಚತ್ತಾಯ
70	ತೆಲ್ಪು ತೆಲಿಕೆದ ಕತೆಕುಲು (2002)	ಅ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಶೆಟ್ಟಿ ಪೊಳಲಿ
71	ತುಳು ಭಾಷೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯ (2003)	ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ಜಲಜಾಕ್ಷಿ
72	ತುಳು ಭಾಸೆಗ್ ಮಾನಾದಿಗೆ (ದ.ಪ್ರ) (2004)	ಮಂ.ಆನಂದ ಶೆಟ್ಟಿ (ಸಂ.)
73	ದೇವಿನ ದಿವ್ಯಕತೆಕುಲು (2004)	ಪಳನೀರು ವಾಸುದೇವ ಭಟ್
74	ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟಿನ ತುಳು ಜನರ–	

	–ಶುಭಾಶುಭ ಕಟ್ಟು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು–(2004)	ಫಕೀರ ಎಮ್. ಮುಲಯ
75	ಭೂತಾಳ ಪಾಂಡ್ಯನ ಅಳಿಯ ಸಂತಾನ ಕಟ್ಟು– ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ನಿರೂಪಣೆ (2004)	ಎನ್. ಚಂದ್ರಶೇಖರ್
76	ತುಳು ಸೋಮೇಶ್ವರ ಶತಕೋ (2004)	ಡಾ. ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
77	ಐಲೆಟ್ಸ್ ಸ್ಕ್ರೂ ಪೈನ್	ಎಂ. ಜಾನಕಿ ಬ್ರಹ್ಮಾವರ
78	ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳ ಸಾಧನೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
79	ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಿರಿ ದಶಮಾನೋತ್ಸವ ಸ್ಮರಣ ಸಂಚಿಕೆ (2004)	ಅಕಾಡೆಮಿ
80	ತುಳು ಕೇನ್ದ್ ಓದುದು ಬರೆದ್ ಕಲ್ಪುಲೆ (2007)	ಕೆ.ಟಿ. ಗಟ್ಟಿ
81	ಕಂಬುಳದ ಪೇರ್ (2007)	ಡಾ.ಕೆ. ವಸಂತ ಭಾರದ್ವಾಜ್
82	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿದ ಪೊಲಬು (2008)	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
83	ಕೋಟಿ ಚೆನ್ನಯ (ಕನ್ನಡ)	ಡಾ. ವಾಮನ ನಂದಾವರ
84	ಅಕ್ಕೆರಸು ಸಿರಿ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಎ.ವಿ. ನಾವಡ
85	ಕಲ್ಲುರ್ಟಿ ಕಲ್ಕುಡ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
86	ಜೋಗಿ ಪುರುಷೆರ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀ ಕುದ್ಕಾಡಿ ವಿಶ್ವನಾಥ ರೈ
87	ಮಗ ಬರಹ ಕಲಿತ (ಕನ್ನಡ)	ಪ್ರೊ. ಕನರಾಡಿ ವಾದಿರಾಜರರ ಭಟ್
88	ಮಾಯಾಂದಾಳ್ (ಕನ್ನಡ)	ಶ್ರೀಮತಿ ಯಶವಂತಿ ಸುವರ್ಣ
89	ತುಳು ದೇವಿ ಮಹಾತ್ಮೆ (2008)	ಮ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಭಟ್, ಕಟೀಲು
90	ತುಳು ಲಿಪಿ ಪರಿಚಯ (2008)	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ ಬೆಳ್ಳೂರು
91	ಕಾವೇರಿ (2008)	ಡಾ. ಪದ್ಮನಾಭ ಕೇಕುಣ್ಣಾಯ
92	ತುಳು ಭಾಗವತೋ (2008)	ಡಾ. ಪಾದೆಕಲ್ಲು ವಿಷ್ಣುಭಟ್
93	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಮಹಾಕಾವ್ಯ(2008)	ಮಂದಾರ ಕೇಶವ ಭಟ್
94	ತುಳು ಕಾವ್ಯೊ (2008)	ವಸಂತ್ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
95	ಡೆವಿಲ್ ವರ್ಶಿಫ್ ಆಫ್ ತುಳುವಾಸ್ ಡಾ. ಡೆನ್ನಿಸ್ ಫೆರ್ನಾಂಡೀಸ್ ಅವರ ಟಿಪ್ಪಣಿಯೊಂದಿಗೆ	(ಬರ್ನಲ್) ಪ್ರೊ.ಎ.ವಿ. ನಾವಡ ಮತ್ತು
96	ಪಾಡ್ದನೊಲು (2008)	ರೆವೆರೆಂಡ್ ಆಗಸ್ಟ್ ಮೇನರ್
97	ತುಳು ಭಾಗವತೊ (ಭಾಷಾಂತರ)	ಡಾ. ಮಾಧವ ಪೆರಾಜೆ
98	ಕರ್ನಾಟಕ ಏಕೀಕರಣ ತುಳುನಾಡಿನ ಕೊಡುಗೆ(2008)	ಪ್ರೊ. ತುಕರಾಮ್ ಪೂಜಾರಿ
99	ತುಳು ಯಕ್ಷಗಾನ ಪರಿಚಯ (2008)	ಕೆ. ಅನಂತರಾಮ ಬಂಗಾಡಿ
100	ತುಳು ಗಾದೆಲು (2008)	ಜ್ಯೋತಿ ಚೇಳ್ಯಾರು
101	ತುಳು ಕಥಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ (2008)	ಡಾ. ವಿಶ್ವನಾಥ ಬದಿಕಾನ
102	ತುಳು ಪಾಡ್ದನೊಲು	ಡಾ. ಗಣೇಶ್ ಅಮೀನ್ ಸಂಕಮಾರ್
103	ಎದುರು ಕತೆಕ್ಕುಲು(2008)	ಜಯಂತಿ ಎಸ್. ಬಂಗೇರ
104	ಬೆನ್ಪಿ ಪೊಣ್ಣನ ಕನತ ಕದಿಕೆ (2008)	ಡಾ. ರಾಜಶ್ರೀ
105	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ನಲಿಕೆಲು (2008)	ಡಿ. ಪದುಪತಿ ಗೌಡ
106	ಮಂದಾರ ರಾಮಾಯಣ ಪರಿಚಯೊ	ಡಾ. ನಿಕೇತನ
107	ದೈವೊಲೆ ಕತೆಕ್ಕುಲು	ಬನ್ನಂಜೆ ಬಾಬು ಅಮೀನ್
108	ಬಚ್ಚಿರೆ ಬಜ್ಜೆಯಿ	ಡಾ. ಹರಿಕೃಷ್ಣ ಭರಣ್ಯ
109	ತುಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ	ಡಾ. ಅರುಣ ಕುಮಾರ್ ಎಸ್.ಆರ್.
110	ನಾಟಕೊಲು	ದೇವರಾಜ್ ಡಿ.ಬಾಳ

2009–2010ರ ಪ್ರಕಟಣೆಗಳು

111.	ನಾಲಾಯಿಡ್ದ್ ನಾಲೂರುಗು	ಡಾ. ಬಿ.ಎ. ವಿವೇಕ ರೈ
112.	ನೆಯಿ ಪೇರ್	ಭಾಸ್ಕರ ರೈ ಕುಕ್ಕುವಳ್ಳಿ (ಸಂ.)
113.	ಪನ್ನಂಬರೊ	ಯೋಗೀಶ್ ಕಾಂಚನ್ (ಸಂ.)
114.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯೊ ಪಾಸಡಿ	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
115.	ತುಳು ಅನಂತ ವ್ರತ ಕಥೆ	ಡಾ. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣ
116.	ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಹರಿದಾಸೆರ್	ಬಿ.ಕೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರಾವ್
117.	ಕಾಲೇಜು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ತುಳು ಬಳಕೆ	ಡಾ. ಅಜಕ್ಕಳ ಗಿರೀಶ್ ಭಟ್
118.	ತುಳು ಸಂಸ್ಕೃತಿಡ್ ಪುರುಬಾಲೆ	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
119.	ಕಳಸೆ (ಮದಿಪು–50)	ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
120.	ಪೊಸಗಾದೆಲು	ಪ್ರೊ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
121.	ಪರ ಊರ್ದ ತುಳು ಪುರ್ಪ	ಸಂ.: ಶಿಮಂತೂರು ಚಂದ್ರಹಾಸ ಸುವರ್ಣ
122.	ತುಳು ದರ್ಶನ –36 ಸಂಚಿಕೆ	
123.	ತುಳುವ ಕೃಷ್ಣ ದೇವರಾಯ	ಡಾ. ದುಗ್ಗಪ್ಪ ಕಜೆಕಾರ್
124.	ಭಾರತ ಕಾವ್ಯ ಪಾಸಡಿ –2	ಕೆ. ಕಮಲಾಕ್ಷ
125.	ಬಂಗ್ಲೆ ಗುಡ್ಡೆ ಸಣ್ಣಕ್ಕ	

2011–12ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

126	ಮುಲ್ಕಿ ಸುಂದರ ರಾಮ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
127	ನಂದೊಳಿಗೆ ಮುದ್ದಣೆ	ನಂದಳಿಕೆ ಬಾಲಚಂದ್ರ ರಾವ್
128	ಎಸ್.ಆರ್. ಹೆಗ್ಡೆ (2011)	ಮಂಜುಳಾ ಶೆಟ್ಟಿ
129	ರತ್ನಾಕರ್ ವರ್ಣಿ	ಮುನಿರಾಜ ರೆಂಜಾಳ
130	ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ ದೇವಿ	ವಿ.ಕೆ. ಯಾದವ್ ಸಸಿಹಿತ್ಲು
131	ಮೊಳಹಳ್ಳಿ ಶಿವರಾಯೆರ್ (2011)	ಎಚ್. ಶಕುಂತಳಾ ಭಟ್
132	ಬಿ.ವಿ. ಕಾರಂತೆರ್ (2011)	ಚಂದ್ರಶೆಖರ ಮಂಡೆಕೋಲು
133	ಡಾ. ಪಳ್ಳತಡ್ಕ ಕೇಶವ ಭಟ್	ಡಾ.ವಸಂತಕುಮಾರ ಪೆರ್ಲ
134	ಕಮಲಾದೇವಿ ಚಟ್ಟೋಪಾಧ್ಯಾಯ	ಪ್ರಶಾಂತ್ ಅನಂತಾಡಿ
135	ಕುದ್ಮಲ್ ರಂಗರಾಯೆರ್(2011)	ಡಾ. ಉದಯ ಬಾರ್ಕೂರು
136	ಬಲ್ಲ ಮಹಾದೇವ ಬೊಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕತಾಯಿ (2011)	ಬಿ.ಕೆ. ರಮೇಶ್ ಗೇರುಕಟ್ಟೆ
137	ಮದ್ವಾಚಾರ್ಯೆರ್ (2011)	ಕೆ.ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್ಯ
138	ಡಾ. ಪಿ. ಗುರುರಾಜ ಭಟ್ರ್ (2011)	ಡಾ. ವಸಂತ ಕುಮಾರ್ ಪೆರ್ಲ
139	ರಾಷ್ಟ್ರಕವಿ ಗೋವಿಂದ ಪೈ	ಡಾ.ಕಿಶೋರ್ ಕುಮಾರ್ ರೈ ಶೇಣಿ
140	ಸೋಮಶೇಖರ್ ಪುತ್ರನ್	ಯಶವಂತ ಬೋಳೂರ್

2013–14ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟಣೆಲು

141	ಅತ್ತಾವರ ಎಲ್ಲಪ್ಪ –43 (2013)	ಮಲಾರ್ ಜಯರಾಮ್ ರೈ
142	ಸೇಡಿಯಾಪು ಕೃಷ್ಣ ಭಟ್	ಡಾ. ಯೋಗೀಶ್ ಕೈರೋಡಿ
143	ಎಂ. ಲೋಕಯ್ಯ ಶೆಟ್ಟಿ	ಉಮೇಶ್ ಕೆ.ಆರ್
144	ಲಿಪಿ ಶಿಲ್ಪಿ ಅತ್ತಾವರ ಅನಂತಾಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
145	ಡಾ. ವಿ.ಎಸ್. ಆಚಾರ್ಯೆರ್	ಡಾ. ಎಸ್. ಪದ್ಮನಾಭ ಭಟ್
146	ಕೆದಂಬಾಡಿ ರಾಮೆಗೌಡೆ	ಡಾ. ಪಾಲ್ತಾಡಿ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಆಚಾರ್
147	ತುಳು ಪ್ರವಚನಕಾರೆ–ಯಕ್ಷರಂಗ ಸಾಧಕೆ ಕುಬೇರ್ ಮುಡಲ್ಲ್ ಪುಟ್ಟಣ್ಣ ಶೆಟ್ರ್	ಎನ್.ಪಿ. ಶೆಟ್ಟಿ, ಮುಲ್ಕಿ

2014–15 ನೇ ಸಾಲ್‌ದ ಪ್ರಕಟನೆಲು

148	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು–ಗೊಂಚಿಲ್ ಒಂಜಿ	
	1. ಗಗ್ಗರ	ವಿಲಾಸ್ ಕುಮಾರ್ ಶೆಟ್ಟಿ.
	2. ಸತ್ಯ ಮುನೀಂಡ	ತಮ್ಮ ಲಕ್ಷ್ಮಣ
	3. ದೋಲು ಕೋಲ	ಈಶ್ವರ ಚಿಟ್ಪಾಡಿ
	4. ಮೈಮೆದ ಸಿರಿ ದುರ್ಗೆ	ನವನೀತ ಶೆಟ್ಟಿ ಕದ್ರಿ
	5. ಗಗ್ಗರ	ಕೆ.ವಿ. ಶೆಟ್ಟಿ
149	ತುಳು ರಂಗ ನಾಟಕೊಲು ಗೊಂಚಿಲ್ ರಡ್ಡ್	
	1. ಕುಂಕುಮ	ಶಾಂತಾರಾಮ ಕಲ್ಲಡ್ಕ
	2. ಜಲಜನ ಮಗಲೆಗ್ ಜಪಾನ್ದ ಕಂಡನಿ	ರಾಜು ಬಿ. ತೋನ್ಸೆ
	3. ಪಗೆಕ್ ಪಗೆ	ಉಮಾನಾಥ ಎ. ಕೋಟ್ಯಾನ್
	4. ಕಾನೂನುದ ಕಣ್ಣ್	ಬಿ.ರಾಮ ಕಿರೋಡಿಯನ್
	5. ನೆತ್ತೆರ್ದ ಕಾನಿಗೆ	ಸಂಜೀವ ಅಡ್ಯಾರು
150	ವೀರ ರಾಣಿ ಅಬ್ಬಕ್ಕ –ನಾಟಕ	ಡಾ. ಅಮೃತ ಸೋಮೇಶ್ವರ
151	ತುಳು ಮಹಾಭಾರತ	ಎಸ್. ದೇವೇಂದ್ರ ಪೆಜತ್ತಾಯ
152	ತುಳು ವಿಕ್ರಮಾರ್ಕ ಚರಿತ್ರೆ	ಡಾ. ಎಂ. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
153	ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಶನ್ನರಿಗಳ ತುಳು ಟಿಪ್ಪಣಿ	ಡಾ ಎಂ. ದುರ್ಗಾ ಪ್ರವೀಣ್ ಮತ್ತು ಬೆನೆಟ್ ಜಿ. ಅಮ್ಮನ್ನ
154	ಸಂತಕವಿ ಕನಕದಾಸೆರ್ (ತುಳು ತರ್ಜುಮೆ)	ಅತ್ರಾಡಿ ಅಮೃತಾ ಶೆಟ್ಟಿ
155	ತುಳು ಕೆಲಿಂಜ ಬಾರತೊ	ಎನ್. ಸೀತಾರಾಮ ಆಳ್ವ
156	ಸಂಗಂ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಳುನಾಡ ಚರಿತ್ರೆ	ಅನುವಾದಕೆರ್: ಡಾ. ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣ ಭಟ್ ಅರ್ತಿಕಜೆ ಮೂಲ : ಮಯಿಲೈ ಶೀನಿ ವೆಂಕಟಸಾಮಿ
157	ಮದಿಪು ತ್ರೈಮಾಸಿಕ ಸಂಚಿಕೆಗಳು–66	

ವಿನಂತಿ

- ಒಂಜಿ ವರ್ಸದ ಕಿಸ್ತ್‌ದ ಪಣವು ರೂ. 50/– ಅಜೀವ ಚಂದಾ ರೂ. 500/–ಕಡಪುಡುದು ಕೊರಿನಕುಲೆಗ್ ಮದಿಪು ಬೂಕುಲೆನ್ ಟಪ್ಪಾಲ್ಡ್ ಕಡಪುಡುದು ಕೊರ್ಪೊ.
- ಕತೆ/ಕಬಿತೆ/ಅಧ್ಯಯನ ಲೇಖನ/ಹರಟೆ ಪ್ರವಾಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇಂಚಿತ್ತಿ ಲೇಖನೊಲೆನ್ ಮದಿಪುಗು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ. ಡಿಟಿಪಿ ಮಲ್ಪಾದ್ ಇಮೇಲ್ ಕಡಪುಡುಂಡಲಾ ಆವು.
- ತುಳುನಾಡ್‌ದ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಕಲೆಕ್ ಸಮ್ಮಂದಪಟ್ಟಿನ ಲೇಖನೊಲೆಗ್ ಆದ್ಯತೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಫುಲ್‌ಸ್ಕೇಪ್ ನಾಲ್ ಪುಟತ್ತ ಉಲಯಿ ಇತ್ತ್‌ಂಡ ಎಡ್ಡೆ.
- ಲೇಖನೊಲು ಕಾಕಜಿದ ಒಂಜೇ ಪುಡೆಟ್ ವಿರಳವಾದ್ ಪೊರ್ಲುಡೇ ಬರೆದ್ ಕಡಪುಡಿ.
- ಲೇಖಕೆರೆನ ಪುದರ್, ಪತ್ತೆದಾಂತಿ ಬರವುಲೆನ್ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಲ್ಪುಜಿ. (ಪ್ರತಿ ಬರವುಲೆಡ್ ಪತ್ತೆ ಬೋಡೇ)
- ಬೇತೆ ಬಾಸೆಲೆಡ್ದ್ ಅನುವಾದ ಮಲ್ತ್ ಕಡಪುಡುನಕುಲು ಮೂಲ ಲೇಖಕೆರೆನ ಒಪ್ಪಿಗೆನ್ ಬರವುಡು ದೆತೊಂದು ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಡು.
- ಪ್ರಕಟ ಆವಂದಿ ಬರವುಲೆನ್ ಪಿರ ಕಡಪುಡುನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಜ್ಜಿ.
- ಮದಿಪುಡು ಪೊಸ ಬೂಕುಲೆ ಪರಿಚಯ ಪುಟೊಕ್ಕು ಪ್ರತಿ ಬೂಕುಲೆ ರಡ್ಡ್ ರಡ್ಡ್ ಪ್ರತಿಕುಲೆನ್ ಸಂಪಾದಕರೆಗ್ ಕಡಪುಡ್ದು ಕೊರೊಲಿ.

ಲೇಖಕೆರೆನ ಪತ್ತೆ

1. **ಯಶೋದಾ ಮೋಹನ್**
'ಸುಧೇನು', ಅಭಿಮಾನ್ ಗ್ರೀನ್ ಲಾನ್ಸ್ ಲೇಔಟ್, ಗಾಂಧಿನಗರ, ಕಾವೂರು–575015, 9742538833

6. **ವೇಣುಮಿತ್ರ ಕಾಸರಗೋಡು**
ಮಿತ್ರಹೌಸ್, ಬೊಲ್ಪುಗುಡ್ಡೆ, ಅಂಚೆ ಕಾವೂರು, ಮಂಗಳೂರು–15, 8147728600

7. **ಪ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಸ್ತ್ರಿ**
ಅಂಚೆ–ತೆಂಕಕಾರಂದೂರು, ಬೆಳ್ತಂಗಡಿ ತಾಲೂಕು ದ.ಕ 574217, 9483352306

8. **Smt Sharada A.Anchan,** E.V regency, C-202, Sec -11, Plot no 22, Kalamboli, Navi –Mumbai 410218, 9819270675

9. **Shimanthoor Chandrahasa Suvarna**
C-1, Ground floor, Jalkeerthi Co-operative Housing Society Ltd., Jayaraja Nagar, Near Mahishamardini Temple, Borivili (west) MUMBAI – 400091

10. **ಮಹೇಶ್ ಎಸ್. ಸುವರ್ಣ**
ಎ.ಎಸ್. ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್, ಮಂಜುನಾಥ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್, ಕೋರ್ಟ್ ಬ್ಯಾಕ್ ಕ್ರಾಸ್ ರೋಡ್, ಉಡುಪಿ – 576101, 9844741782

11. **ಸುಚಿತ್ರ ದೇವಾಡಿಗ**
ಶಾಂತಿನಗರ, ಮಲ್ಲರಬೆಟ್ಟು ಕಾವೂರು–15, 9964380032

12. **ಮಹೇಂದ್ರನಾಥ ಸಾಲೆತ್ತೂರು**
ಸಾಲೆತ್ತೂರು, ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

13. **ರೋ। ಕೃಷ್ಣ ಎ. ಶೆಟ್ಟಿ**
'ಸಂತೃಪ್ತಿ', ತೆಳ್ಳಾರು ರಸ್ತೆ, ಕಾರ್ಕಳ 574104

14. **ಶ್ರೀಮತಿ ಶಶಿಲೇಖಾ.ಬಿ**
ವೃಂದಾವನ, ಪದುವಾ ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಬಳಿ, ಬಿಜೈ ಪೋಸ್ಟ್, ನಂತೂರು, ಮಂಗಳೂರು 9880079780

15. **ಭಾಸ್ಕರ ಭಟ್ ಕೊಡವೂರು**
"ಜನನಿ" ಕ್ರೋಡಾಶ್ರಮ, ಉಡುಪಿ – 576106, 9844710199

16. **ಬಿ ತಮ್ಮಯ**
'ಸುರಕ್ಷಾ', ಕೈಕುಂಜೆ, ಅಂಚೆ : ಜೋಡುಮಾರ್ಗ, ಬಂಟ್ವಾಳ, ದಕ್ಷಿಣಕನ್ನಡ

17. **ದೇವಿಕಾ ನಾಗೇಶ್**
'ಶ್ರಾವಣ', ಉರ್ವ, ಚಿಲಿಂಬಿ, ಮಂಗಳೂರು – 575 006

18. **ಮಂಜುನಾಥ ಭಂಡಾರಿ**
ಪಂಜಳ ಹೌಸ್, ಪುತ್ತಿಗೆ ಅಂಚೆ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮ, ವಯಾ ಕುಂಬ್ಳೆ, ಕಾಸರಗೋಡು

19. **ಜೋಸ್ ಜತ್ತನ್ನ**
ಮಿಶನ್ ಕಾಂಪೌಂಡು, ಜೈಲ್ ರೋಡ್, ಮಂಗಳೂರು – 575 003

ಕರ್ನಾಟಕ ತುಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ (2014)

ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಸೂಚನೆ ಸಂಖ್ಯೆ:ಕಸಂವಾ 817ಕಸಧ 2013/(11)26-02-2014

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು : **ಜಾನಕಿ ಎಂ. ಬ್ರಹ್ಮಾವರ**
'ಪವನ', ಕಪಿಲಾ ಕಂಪೌಂಡ್, ಹೇರೂರು, ಬ್ರಹ್ಮಾವರ-576213
0820-2561063/8105758930

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್/ಅರ್ಥ ಸದಸ್ಯರು : **ಚಂದ್ರಹಾಸ ರೈ ಬಿ.** 9449842183
'ಸಮೃದ್ಧಿ', ಸುಧಾನ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯಲ್ ಶಾಲೆ ಎದುರು, ಮಂಜಲ್‌ಪಡ್ಪು ನಗರ, ಪುತ್ತೂ

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಡಿ.ವೇದಾವತಿ 2212844/9341370754
ಶ್ರೀಧಾಮ, ವಿದ್ಯಾಂಜನೇಯ ವ್ಯಾಯಾಮಶಾಲೆ ಎದುರು, ಬಿಕರ್ನಕಟ್ಟೆ, ಮಂಗಳೂರ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎಮ್. ಕುಲಾಲ್ 9448344633
'ಕಾಮಧೇನು', ದೈಪಲ, ಬಿಮೂಡ ವಿಲೇಜ್, ಬಿ.ಸಿ. ರೋಡ್ ಬಂಟ್ವಾಳ ತಾಲೂಕು

ಶ್ರೀ ಸುಭಾಶ್ಚಂದ್ರ ಪಡಿವಾಳ್ 9980038007
ಮಾಲ್ದೊಟ್ಟು ಗುತ್ತು, ಬಾನಂಗಡಿ ಅಂಚೆ, ವಯಾ-ಮೂಡುಬಿದಿರೆ

ಶ್ರೀ ಕುಂಬ್ರ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದ್ ರೈ ಎ. 9480164641
ವಕೀಲರು, ರೈ & ರೈ ಅಸೋಸಿಯೇಟ್ಸ್ ಡಿಸ್ಯೆನರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್, ಕೋರ್ಟ್ ರೋಡ್ ಪುತ್ತ

ಶ್ರೀಮತಿ ಜಯಶೀಲ 9986449423
ಶ್ರೀಹರಿ ಪ್ರಸಾದ್, ಡಿ/ಎನ್ 1-81 (ಬಿ), ಜೋಡುಕಟ್ಟೆ ಮರೋಳಿ, ಅಂಚೆ ಕುಲಶೇಖರ್, ಮಂಗಳ

ಶ್ರೀ ಮೋಹನ್ ಕೊಪ್ಪಲ 9343342379
ಕೊಪ್ಪಲ ಮನೆ, ಕದ್ರಿ ದೇವಸ್ಥಾನದ ಎದುರು, ಮಂಗಳೂರು-2

ಶ್ರೀ ವಸಂತ ಶೆಟ್ಟಿ ಬೆಳ್ಳಾರೆ 09958697823 vasanthshetty1962@gmail.com
B-1226, 2nd Floor, Green Filed, Faridabad-121003

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣಪ್ಪ ಉಪ್ಪೂರು 0820-2587241/ 9880070741 kuppoordr@yahoo.
ಸಿದ್ದಾರ್ಥ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿ, ಪ್ಲಾಟ್ ನಂ.502, ಬ್ರಹ್ಮಾವಾರ ಪೋಸ್ಟ್, ಉಡುಪಿ ತಾಲೂಕು-57

ಶ್ರೀ ರಘು ಇಡ್ಕಿದು 9449510848 raghuidk@yahoo.com
'ಸುಮ', ಮಣಿಪಾಲ ಸ್ಕೂಲ್ ಹತ್ತಿರ, ಅತ್ತಾವರ, ಮಂಗಳೂರು-575001

ಶ್ರೀಮತಿ ರೂಪಕಲಾ ಆಳ್ವ 9945396676
701, ಫ್ಯಾಂಟೆಸಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಸ್, ಕೆ.ಆರ್.ಆರ್.ರಸ್ತೆ, ಕೊಡಿಯಾಲ್‌ಬೈಲು, ಮಂಗಳೂರು

ಕೆ.ಟಿ. ವಿಶ್ವನಾಥ 9448464593
ಕೊಯಿಕೊಲಿ ಮನೆ, ದುಗಲಡ್ಕ ಅಂಚೆ, ಸುಳ್ಯ ತಾಲೂಕು-574239

ನವೀನ್ ಡಿ. ಪಡೀಲ್ 8197091338
ಹೇರಂಬ ನಿಲಯ, ಪಡೀಲ್ ಓವರ್ ಬ್ರಿಜ್‌ನ ಬಳಿ ಮಂಗಳೂರು-7

ದಿವಾ ಕೊಕ್ಕಡ 9902032480
ಉಪನ್ಯಾಸಕರು, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸ್ಥಳ ಮಂಜುನಾಥೇಶ್ವರ ಕಾಲೇಜು,

ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ತುಳುನಾಡ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪೊರ್ಂಬಾಟೊದ ನೆಂಪು

ರಾಮಕುಂಜಡ್ ನಡತಿನ ತುಳು ಕಜ್ಜ ಚಾವಡಿದ ಉದಿಪನ

ಅಕಾಡೆಮಿ ಚಾವಡಿಡ್ ನಡತಿನ ಉರೆತ್ತ ಕಣ್ಣ್‌ದ ಸಿರಿ ಬೂಕು ಬುಡುಗಡೆ ಸಮಾರಂಭ

ಪುತ್ತೂರುಡು ನಡತಿನ ಗೌರವ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಬೊಕ್ಕ ಬೂಕು ಇನಾಮು ಪಟ್ಟುನ ಲೇಸ್